

Қазақстан Республикасы
Мәдениет министрлігі
Тіл комитеті

Марат Арыстанбаев

**МҰНАЙ-ГАЗ
ТЕРМИНДЕРІНІҢ
ОРЫСША-ҚАЗАҚША
СӨЗДІГІ**

Алматы
елке
БАСПАСЫ

2011

УДК 811.161.1+512.122:622.32(075)
ББК 81.2-4:33.131я7
А 86

*Қазақстан Республикасы Мәдениет министрлігі
Тіл комитетінің тапсырысы бойынша
«Қазақстан Республикасында тілдерді дамыту мен қолданудың
2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы»
аясында шығарылды.*

А 86 **Арыстанбаев Марат.**
Мұнай-газ терминдерінің орысша-қазақша сөздігі. –
Алматы: «Өлке» баспасы, 2011. – 336 бет.

ISBN 978-601-253-080-3

Сөздік техникалық жоғары және орта кәсіби оқу орындарының студенттері мен мұғалімдеріне, мұнай-газ саласының мамандарына, аудармашылар мен қалың жұртшылыққа арналады. Сөздікте бұрғылауға, мұнай және газ ұңғымаларын бекітуге, мұнай және газ кен орындарын игеруге қатысты, қабат физикасы мен мұнай өндіруге байланысты алты мыңнан астам термин сөз қамтылған.

УДК 811.161.1+512.122:622.32(075)
ББК 81.2-4:33.131я7

ISBN 978-601-253-080-3

© Арыстанбаев М., 2011
© «Өлке», 2011

Алғы сөз

Тіл білімінің терминология саласы аса күрделі, қиыншылығы мол, үлкен ізденісті қажет ететін ғылым саласы екендігі белгілі. Бұл салада кеңес дәуірі кезінде де қазақ ғалымдары біраз өнімді еңбек еткенді. Еліміз егемендік алып, қазақ ғылымы көптен бері аңсаған ой тәуелсіздігіне қол жеткізгелі бұл салада еңбектеніп жатқан ғалымдардың жұмысы одан сайын жанданып, одан сайын қыза түсті.

Кәсіби тілші болмаса да, халық арасынан шыққан тіл жана-шырлары да терминжасам мәселелеріне өз пікірлерін айтып, белсенділік танытып жатыр. Ғылым және өндірістің әрбір саласы бойынша терминжасам мәселесі одан сайын күрделене түсетіні, қиындай түсетіні белгілі. Сол салада еңбек етіп жүретін маманның көңілінен шығатындай етіп, өндірісте болып жатқан процестерді дәл бейнелеп, ұғымдардың мағыналарын дәл беретін сөздерді ойлап табу – оңай шаруа емес.

Сондықтан, Ш.Есенов атындағы Ақтау мемлекеттік университетінің оқытушысы М.Арыстанбаевтың мұнай-газ саласы бойынша дайындап отырған орысша-қазақша сөздігін де сондай тынымсыз ізденістің арқасында туған қомақты еңбек деп бағалар едім. Себебі, бұған дейін мұнай-газ саласы бойынша көптеген терминдердің қазақша баламалары жасалып, олар қолданысқа енсе де, көптеген мәселелердің басы ашық қалған еді. Біріншіден, қазақша терминдердің өзі жүйеленіп, жинақталған күйде бір толыққанды сөздікті құрамаған. Екіншіден, кейбір терминдердің қазақша баламалары әлі табылған жоқ, кейбір баламалар көңілге қонымсыз, қайта қарауды қажет етеді. Ғалымдар, негізінен, осы

екі олқылықтың орнын толтыруға үлкен талпыныс жасаған. Маман ретінде ғалымдардың бұл талпынысы сәтті шықты дер едім. Сөздікпен танысу барысында авторлардың өндірістегі процестермен жақсы танысқанын, терең зерттеу жұмысын жүргізгенін байқадым.

Бұл сөздікте бұрғылауға, мұнай және газ ұңғымаларын бекітуге, мұнай және газ кен орындарын игеруге қатысты, қабат физикасы, мұнай өндіруге байланысты көптеген терминдер қамтылған. Сондай-ақ, сөздікке теңізде бұрғылау терминдері, геологиялық, геофизикалық терминдермен қатар, бұрғылау және ұңғымаларды аяқтау материалдары мен процестерін сипаттайтын бірқатар терминдер де енген.

Сөздік авторларының мемлекеттік тіліміздің мәртебесін көтеру жолындағы бұл игілікті ісін жоғары бағалай отырып, бұл еңбек басқа мамандардың көңілінен шығатынына сенімдімін. Мұнай-газ саласында да тіл жанашырлары көптеп кездесетіндіктен, қазіргі таңда осындай сөздіктердің көбірек шыққаны абзал. Себебі бұл – заман талабы, рухани сұраныс, қажеттілік. Әрине, жаңа ойдың дүниеге келуі сияқты жаңа сөздердің де дүниеге келуі үлкен шығармашылық ізденісті қажет етеді. Кейбір сөздерге байланысты даулы пікірлер де туып қалуы мүмкін. Алайда, бұның бәрі, түптеп келгенде, жақсылықтың нышаны, тілге деген алаңдаушылықтың белгісі.

Отын-энергетика саласындағы маман ретінде ғалымдардың терминжасам саласы бойынша жүргізген белсенді жұмысына тек оң баға бере келіп, кітапқа оң сапар тілеймін.

Е.Т.ЖАҢБЫРШИН,

Е.А.Бекетов атындағы

Қарағанды мемлекеттік университеті

Ақтау филиалының директоры,

техника ғылымдарының кандидаты, доцент

А

абразив
абразивность
абразия
абрис

абсорбент

абсорбировать
абсорбция
аварийность
авария
автобензин
автобензозаправщик
автогенный
автокран
автоклав

автолебедка
автолестница
двухдуговой сварочный автомат

автомат для понижения устьевого
давления
автомат для защиты сети

автомат повторного включения
автомат подачи бурового долота

автомат подачи буровых труб

автоматизация
автомобиль
аварийный грузовой автомобиль
буксирный грузовой автомобиль
грузовой автомобиль для развозки
труб по трассе
трубопровода

грузовой автомобиль повышенной
проходимости
пожарный автомобиль
автомобиль-нефтевоз
автомобиль тягач
автомобиль-цементовоз

түрпі
түрпілік
теңіз жағалауының жемірілуі
1. заттың кескіні
2. геодезияда қолмен
сызылған сұлбалық
жоспар
абсорбент, сорып, сіңіріп
алатын зат
сіңіру, жұту
сіңірілу, жұтылу
апаттылық
апат
автобензин
автобензинқұюшы
автогендік
автокөтергіш
автоклав, көптеген физикалық-
химиялық процестер
өтетін аппарат
автошығыр
автобасқыш
екі доғалы дәнекерлеу
автоматы
саға қысымын төмендетуге
арналған автомат
жүйені қорғауға арналған
автомат
қайта қосу автоматы
бұрғылау қашауын беру
автоматы
бұрғылау тұрбаларын беру
автоматы
автоматтандыру
автомобиль, автокөлік
апаттық жүк автокөлігі
тіркегіш жүк автокөлігі
құбыр жолы бойымен
тұрбаларды тасуға
арналған жүк
автокөлігі
өткіштігі жоғары (жүрдек) жүк
автокөлігі
өрт сөндіру автокөлігі
мұнай тасығыш автокөлік
сүйреуіш автокөлік
цемент тасығыш автокөлік

автономность	дербестік, оқшаулық
автопогрузчик	автотиюіш
автоподача	автоберіліс
автоподъемник	автокөтеріш
автоприцеп	автотіркеме
автосамосвал	автожүктөккіш
автотрансформатор	автотрансформатор
измерительный автотрансформатор	өлшегіш автотрансформатор
регулируемый автотрансформатор	реттелетін автотрансформатор
автотрансформатор с воздушным охлаждением	ауа салқындатқышы бар автотрансформатор
автохозяйство	автошаруашылық
автоцистерна для горючего	жанармайға арналған автоцистерна
автоцистерна для перевозки нефтепродуктов	мұнай өнімдерін тасымалдауға арналған автоцистерна
агент	агент
антипенный агент	көбікке қарсы қолданылатын агент
вспенивающий агент	көбіктенгіш агент
вулканизирующий агент	ысуға бейім агент
агент для удаления бурового раствора	бұрғылау ерітіндісін кетіруге арналған агент
агломерат	агломерат, тау жыныстары сынықтарының борпылдақ шоғыры
агломерация	агломерация, ұсақ рудалы материалдарды кесектеудің (біріктірудің) жылулық әдісі
агрегат	агрегат
газогенераторный агрегат	газгенераторлы агрегат
газоперекачивающий агрегат	газ айдайтын агрегат
агрегат для капитального ремонта скважины	ұңғымаларды күрделі жөндеуге арналған агрегат
агрегат для освоения скважин	ұңғымаларды игеруге арналған агрегат
пескосмесительный агрегат	құм араластырғыш агрегат
агрессивность	агрессивтілік, мүжігіштік, жегіштік, белсенділік
коррозийная агрессивность	коррозиялық белсенділік
агрессивный	агрессивті, жемір
адгезия	адгезия, жабысу, тұтасу
молекулярная адгезия	молекулалық жабысу
влажная адгезия	ылғалды жабысу
адсорбент	адсорбент
гидрофобный адсорбент	гидрофобты (су жұқтырмайтын) адсорбент

природный адсорбент	табиғи адсорбент
адсорбировать	сору, сіңіру, тарту
азимут	азимут
видимый азимут	айқын немесе көрінетін азимут
азимут искривления	қисая азимуты
азимут падения	құлау немесе түсу (еңістену) азимуты
азот	азот
аммиачный азот	аммиакты азот
доступный азот	қолайлы азот
жидкий азот	сұйық азот
азотирование	азоттау
азотистый	азот аралас
азотнокислый	азотқышқылды
азурит	азурит, карбонаттар класының минералы
аккумулятор	аккумулятор
аккумулятор аварийного питания	апатты жағдайда жабдықтау (қамтамасыз ету) аккумуляторы
беспоршневой гидравлический аккумулятор	поршеньсіз гидравликалық аккумулятор
кислотный аккумулятор	қышқылды аккумулятор
аккумуляция	аккумуляция, шоғырлану
акриловый	акрилды
аксиальный	аксиалды
акт	акт 1. Оқиға 2. Құжат.
акт об испытаний	сынақ жөніндегі акт (құжат)
приём-сдаточный акт	қабылдау-тапсыру жөніндегі акт
акт технического осмотра	техникалық тексеру (байқау) актісі
актив	актив
активы предприятия	кәсіпорын активтері
активатор	активатор (күшейткіш), жандандырғыш
активатор полимеризации	полимерлеу активаторы
активация	активтену, жандану
активность	белсенділік
активность брожения	ашу, ірудің белсенділігі, күштілігі
активность бурового раствора	бұрғылау ерітіндісінің белсенділігі
коррозионная активность	коррозияланудың белсенділігі
окислительная активность	тотықтыру белсенділігі, күштілігі
фильтрационная активность	сүзу белсенділігі
алебастрит	алебастрит 1. гипстің бір түрі 2. құрылыс гипсінің атауы

алеврит	алеврит, құрамы жөнінен құм және сазды жыныстар арасындағы өтпелі шөгінді тау жынысы
алидада	алидада, бұрыш өлшеуге арналған сызғыш
алкалоид	алкалоид, азотты қоспа
алкидный	алкидті
алкил	алкил, алкандардың бірвалентті қалдықтарының жалпы атауы
алкил-бензол	алкил-бензол
аллювиальный	аллювиалды
аллювий	үйінді, қоламта, қалдық, тұнба
алмаз	алмас
буровой алмаз	бұрғылау алмасы
искусственный алмаз	жасанды алмас
альфа-излучение	альфа-сәуле
алюминат	алюминат
алюминат бария	барий алюминаты
трёхкальциевый алюминат	үшқалцийлі алюминат
алюминий	алюминий
азотнокислый алюминий	азотқышқылды алюминий
технический чистый алюминий	техникалық жағынан таза алюминий
хлористый алюминий	хлор аралас алюминий
амбар	қойма
нефтяной амбар	мұнай қоймасы
резервный амбар	резервтегі қойма
амбар-отстойник	тұндырғыш қойма
амид	амид
амидопроизводные	амид өнімдері
аминокислота	амин қышқылы
аминосоединение	амин қосындысы
аммиак	аммиак
безводный аммиак	құрғақ аммиак
жидкий аммиак	сұйық аммиак
амортизатор	амортизатор, жұмсартқыш
амортизатор буровой колонны	бұрғылау тізбегінің жұмсартқышы
буровой амортизатор	бұрғылау жұмсартқышы
гидропневматический амортизатор	гидропневматикалық жұмсартқыш
пружинный амортизатор	серіппелі жұмсартқыш
раздвижной амортизатор	жайылмалы жұмсартқыш
регулируемый амортизатор	реттелетін жұмсартқыш
аморфный	аморфты, формасыз

амперметр
амперметр детекторный системы
амперметр переменного тока
амплитуда

амплитуда вероятности
амплитуда импульса
амплитуда качания
амплитуда колебаний
анализ
адсорбционный анализ
валовой анализ
весовой анализ
капельный анализ
контрольный анализ
объёмный анализ
структурный анализ
анализатор
амплитудный анализатор
ситовый анализатор
аналогия
аналого-цифровой
анаэробный
анемометр
крыльчатый анемометр
чашенный анемометр
анизотропия
кристаллографическая анизотропия

магнитная анизотропия
упругая анизотропия
анкер
анкеровать
аннулировать
анод
анод в системе протекторной
защиты
магниевый анод
аномалия
аномалия воды
аномалия давления
локальная аномалия
региональная аномалия
антивспениватель
антиклиналь
асимметричная антиклиналь
вытянутая антиклиналь
замкнутая антиклиналь

амперметр
детектор жүйесінің амперметрі
ауыспалы тоқ амперметрі
амплитуда (теңселу, шайқалу
шегі)
ықтималдылық амплитудасы
қозғалыс амплитудасы
тербелу, теңселу амплитудасы
тербелу амплитудасы
талдау
адсорбциялық талдау
жалпы талдау
салмақтық талдау
тамшылық талдау
соңғы талдау
көлемдік талдау
құрылымдық талдау
талдағыш, анализатор
амплитудалық анализатор
електі анализатор
ұқсастық, үйлестік
ұқсас-сандық
анаэробты
анемометр
қанатты анемометр
тостағанды анемометр
анизотропия
кристаллографиялық
анизотропия
магниттік анизотропия
серпімді анизотропия
анкер, арқау
арқаулау
жою
анод
протекторлық қорғаныс
жүйесіндегі анод
магнийлік анод
ауытқу, өзгеріс, қалыпсыздық
судағы өзгеріс
қысымның ауытқуы
жергілікті ауытқу
аймақтық ауытқу
көбіктенуге қарсы құрал
антиклиналь
асимметриялық антиклиналь
созылмалы антиклиналь
тұйық, оқшау антиклиналь

килевидная антиклиналь	түрен тұрпатты антиклиналь
нефтяносная антиклиналь	мұнайлы антиклиналь
антиклинорий	антиклинорий, күрделі дөңестер
антикоагулянт	антикоагулянт, қоюланғышты азайтқыш
антикоррозийный	коррозияға қарсы
антиокислитель	тотығуға қарсы, антиоксидант, тотықсыздандырғыш
антифриз	антифриз, төмен температурада қатпайтын кейбір заттардың (этиленгликоль, глицерин т.б) сулы ерітінділері
антифрикационный	үйкеліске төзімді
апериодический	периодты емес
аппарат	аппарат
автогенный сварочный аппарат	автогенді дәнекерлеу аппараты
аэрационный аппарат	ауалағыш аппарат
взрывобезопасный аппарат	жарылмайтын (қауіпсіз) аппарат
водозащищённый аппарат	судан қорғалған аппарат
аппарат для атомно-водородной сварки	атомдық-сутегілік дәнекерлеуге арналған аппарат
аппарат для термообработки (нефти)	мұнайды жылумен өңдеуге арналған аппарат
аппарат Яковлева для исследования скважин	ұңғымаларды зерттеуге арналған Яковлев аппараты
аппаратура автоматического управления	автоматты басқару аппаратурасы
аппаратура для интерпретации сейсмограмм	сейсмограммаларды түсіндіруге арналған аппаратура
аппаратура для сейсмической записи	сейсмикалық жазуға арналған аппаратура
аппаратура для сейсмической разведки	сейсмикалық барлауға арналған аппаратура
контрольно-измерительная аппаратура	бақылау-өлшеу аппаратурасы
промыслово-геофизическая аппаратура	кәсіптік-геофизикалық аппаратура
пусковая аппаратура	іске қосу аппаратурасы
аппроксимация	аппроксимация, белгілі бір математикалық объектілердің басқа, қарапайымдау объектілермен ауыстырылуы

аргиллит	аргиллит, саздың құрғап қатаюының нәтижесінде пайда болған шөгінді тау жынысы
окремненный аргиллит	шақпақ тасты аргиллит
ареометр	ареометр, қатты дене мен сұйықтықтың тығыздығын өлшегіш аспап
ареометр Баллинга	Баллинг ареометрі
ареометр Боме	Боме ареометрі
ареометр для нефти	мұнайға арналған ареометр
ареометр для определения плотности рассола	тұзды су тығыздығын анықтауға арналған ареометр
кислотный ареометр	қышқылды ареометр
самопищущий ареометр	өздігінен жазатын ареометр
арматура	арматура, арқау
газовая арматура	газдық арматура
запорная арматура	іلمекті арматура
наземная арматура	құрлықтағы арматура
распределительная арматура	үлестіруші арматура
соединительная арматура	біріктіргіш арматура
трубопроводная арматура	құбыр арматурасы
фонтанная арматура	атқыма арматурасы
армирование	арматуралау (арқаулау)
аромат	хош иіс
арретир	арретир, дәл өлшегіш аспаптың жылжымалы бөлігін бекітуге арналған механикалық құрал
арретировать	арретирлеу
археозой	археозой эрасы
асбест	ізбес, талшықтас
волокнистый асбест	талшықты ізбес
асботрубы	ісбес тұрбалары
асбоцемент	ісбес цементі
ассоциация	ассоциация, қауымдастық
американская газовая ассоциация	американдық газ қауымдастығы
американская ассоциация нефтяных геологов	мұнай геологтарының американдық қауымдастығы
американская ассоциация по снижению нефтяных компаний	мұнай компанияларының азаюын қамтамасыз ету жөніндегі американдық қауымдастық
асфальт	асфальт, шайыртас

асфальт окисленный
атмосфера
загазованная атмосфера
окружающая атмосфера
разреженная атмосфера
ацетилен газообразный
аэрация
аэробный
аэрогенный

баба
бавенит

бадья
база
береговая база
ремонтная база
трубная база
трубосварочная база
базис
геодезический базис
базис отложения
базис покрова
бак

аварийный бак
взрывобезопасный бак
бак для бурового раствора

бак для хранения
бак маслосборный
приёмный бак
расходный бак
бакелит
бак-отстойник
аэробная бактерия
гетеротрофная бактерия
бакуин

бакуоль

баланс
подводить баланс
бухгалтерский баланс
баланс доходов и расходов
баланс нефти

тотыққан шайыртас
атмосфера, ауа
газбен ластанған ауа
қоршаған ауа
сұйытылған ауа
газ түріндегі ацетилен
аэрация, ауалау
аэробты, оттегілі
аэрогенді

Б

шой балға
бавенит, минерал,
бериллосиликат
қауға, шелек
база, қор, қойма, табан, негіз
жағадағы база
жөндеу базасы
тұрба базасы
тұрба дәнекерлеу базасы
базис, негіз, табан
геодезиялық базис
шөгінділер базисі, деңгейі
жамылғы базисі
бак, контейнер, резервуар,
танк

апаттық бак
жарылғыш, қауіпті бак
бұрғылау ерітіндісіне арналған
шахта

сақтауға арналған бак
май жинайтын бак
қабылдау багы
тұтыну багы
бакелит, резолдың ескі атауы
тұндырғыш бак
аэробты бактерия
гетеротрофты бактерия
бакуин (баку мұнайынан
алынатын машина
майы)

бакуоль (баку мұнайынан
алынатын жанармай)

баланс
балансын шығару
есеп балансы
кіріс-шығыс балансы
мұнай балансы

балансир	балансир, теңгергіш
балансир весов	салмақ теңгергіші
балансир насосной установки	сорап қондырғысының теңгергіші
балансир установки ударно-канатного бурения	соқпалы-арқанды бұрғылау қондырғысының теңгергіші
балансировка	теңгерушілік, теңгеру
весовая балансировка	салмақтық теңгеру
динамическая балансировка	динамикалық теңгеру
баланси́ровочный	теңгеруші
балка	бөрене, арқалық
анкерная балка	анкерлік бөрене
бетонная балка	бетон арқалық (мәтке)
выступающая балка	шығыңқы арқалық
двухпролётная балка	екі аралықты арқалық
несущая балка	көтергіш балка
спайдерная балка	өрмекші арқалық
баллон	баллон
азотный баллон	азот баллоны
водородный баллон	сутегі баллоны
воздушный баллон	ауа коллекторы (ауа жиналған баллон)
бандаж	белбеу, табан темір, құрсау
банкротство	банкроттық, күйреу
баня	монша
водяная баня	су моншасы
песочная баня	құм моншасы
барабан	барабан
барабан буровой лебёдка	бұрғылау шығырының барабаны
барабан для намотки рукава	шыбықты орауға арналған барабан
барабан для спуска обсадных труб	шегендеу тұрбаларын түсіруге арналған барабан
барабан станка канатного бурения	арқанды бұрғылау станогының барабаны
бартер	айырбас
баржа	баржа (түбі жалпақ сүйретпе жүк кемесі)
буровая баржа	бұрғы баржасы
грузовая баржа	жүк баржасы
баржа для бурения на плаву	судағы бұрғылауға арналған баржа
баржа для глубоководного бурения	тереңдікте бұрғылауға арналған баржа
баржа для заглубления труб	тұрбаларды тереңдікке енгізуге арналған баржа

баржа для морского бурения	теңізде бұрғылауға арналған баржа
баржа для сепарации газа	газды сепарациялауға арналған баржа
нефтеналивная баржа	мұнай тасығыш баржа
погружная баржа	батпалы баржа
баржа-трубоукладчик	тұрбатөсегіш баржа
барит	барит, сульфаттар класының минералы
белый барит	ақ барит
гребенчатый барит	тараққа ұқсас не жота тәрізді барит
землистый барит	топырақ аралас барит
зернистый барит	түйіршікті барит
баррель	баррель (сыйымдылық өлшемі: ағылшынша =163,3 л, американдық =119 л, мұнай үшін =159 л, цемент үшін =17,5 кг)
барьер	тосқауыл, барьер
антикоррозионный барьер	коррозияға (мүжілуге) қарсы тосқауыл (кедергі)
непроницаемый барьер	өткізбейтін тосқауыл
температурный барьер	температуралық кедергі
бассейн	бассейн, жасанды су қоймасы, алап
артезианский бассейн	артезиандық бассейн
бессточный бассейн	арықсыз (тұйық) бассейн
водосборный бассейн	су жиналатын бассейн
газосный бассейн	газды бассейн
железорудный бассейн	темір рудалы алап
батарея	батарея
добавочная батарея	қосымша не үстеме батарея
замерная батарея	өлшегіш батарея
башмак	башмақ
анкерный башмак	анкер башмағы
гибкий металлический башмак	иілгіш (солқылдақ) металл башмақ
башмак для дробового бурения	бытыралы бұрғылауға арналған башмақ
башмак для стоек бурового станка	бұрғы станогы тіреуінің башмағы
колонный башмак	колонна башмағы
башмак обсадный колонны	шегендеу тізбегінің башмағы
опорный башмак	тірек башмақ
направляющий башмак	бағыттаушы башмақ
башмак пакер	тығыздағыш башмақ
башня	күмбез

водонапорная башня	суарынды күмбез
башня вышки	мұнара күмбезі
факельная башня	шырақты күмбез
бездействующая башня	әрекетсіз, жұмыссыз күмбез
безопасность	қауіпсіздік
безопасность оборудования	құрал-жабдық қауіпсіздігі
пожарная безопасность	өрт қауіпсіздігі
безразмерный	өлшемсіз, мелшерсіз
безрезьбовой	оймасыз, бұрандасыз
безрудный	рудасыз
бензин	бензин
базовый бензин	негізгі бензин
природный бензин	табиғи газولين
бензинокислородный	бензиноттегі
бензиномер	бензин өлшегіш
бензовоз	бензин тасығыш
бензоотстойник	бензин тұндырғыш
бентонит	бентонит, коллоидты саздар, бұрғы ерітінділерін дайындауда қолданылады
бергинизация	бергинизация (көмірді мұнайға айналдыруға арналған бергиус процесі)
берег	жаға
болотистый берег	батпақты жаға
покатый берег	көлбеу жаға
сползающий берег	сырғыма жаға
березит	березит (кварц, альбит, серицит, пириттан құралған тау жынысы)
бернардинит	шайырдың бір түрі, бернардинит
бесперебойный	үзіліссіз
бесцветный	түссіз
бесшумный	шусыз, дыбыссыз
бета-излучение	бета-сәуле
бета-кварц	бета-кварц
бетон	бетон
быстротвердеющий бетон	тез қатаятын бетон
водоупорный бетон	суға төзімді бетон
высокопрочный бетон	беріктігі жоғары бетон
монолитный бетон	мызғымас, тұтас бетон
пористый бетон	ұсақ саңылаулы бетон
свежий бетон	жаңадан жасалған бетон
бетонировать	бетондау
бетоновоз	бетон тасығыш
бетономешалка	бетон араластырғыш

бетоноукладчик
биение
биоанализ
биолит

биржа
валютная биржа
неофициальная биржа
товарно-сырьевая биржа
бирка
битум

асфальтовый битум
водонепроницаемый битум
вязкий битум
окислённый битум
первичный битум
битумный
блеск
железный блеск
жирный блеск
медный блеск
блок
блок аккумуляторов
безопасный блок
вентильный блок
высокочастотный блок
высечный блок
двухшквивный блок
контрольный блок
блок питания
талевый блок
блок фонтанной задвижки
блок-шестерен
блокирование

блокированный
блокировка

блокировка горизонтов
защитная блокировка
блок-противовес
блочный

бетон төсегіш, бетон салғыш
соғу, соғыс
биоталдау
биолит, органогендік тау
жынысы

биржа
валюталық биржа
бейресми биржа
тауар-шикізат биржасы
бирка
битум, мұнайдың қатқан түрі,
таушайыр

асфальтты таушайыр
су өткізбейтін таушайыр
жабысқақ таушайыр
тотыққан таушайыр
үстіңгі (не бастапқы) битум
таушайырлы
жарқыл, жылтыр
темір жарқылы
май жылтыры
мыс жылтыры
блок, шығыр
аккумулятор блогы
қауіпсіз блок
мөлшерлегіш блок
жиілігі жоғары блок
мұнара блогы
қос шкивті блок
бақылау, тексеру блогы
қоректендіру блогы
таль шоғыры
атқыма ысырмасының блогы
тістегершік блогы
блокадалау, бөгеу, тосқауыл
қю

блокадаланған
блокада, пайдаланылу
жағдайларының
кеңеттен бұзылуына
байланысты машина-
ның жұмыс жасау
жағдайын өзгерту
(толықтай тоқтату)
қабаттарды блокадалау, бөлу
қорғаныс блокадасы
қарсы салмақ блогы
құрастырмалы

блуждающий	қаңғыма
бобина	барабан, катушка, тығырық
боёк	тоқпақ
боёк взрывателя	жарғыш зат тоқпағы
боёк грунтоноса	грунталғыш тоқпағы
бок	бет, жақ, шет, ірге, қыры, төбе, қабырға
висячий бок	аспалы жақ, аспалы беткей (төбе, қабырға)
бок выработки	қазба бүйірі
бок жилы	жер жарықтарының не желілердің бүйірі
бок лежачий	астыңғы табан
боковая порода	бүйірлік жыныс
боксит	боксит
болванка	болванка, кесек темір
болото	батпақ, саз, шалшық
болт	болт, бұранда
аварийный болт	апаттық бұранда
вертлюжный болт	ұршық болты
зажимный болт	қысқыш бұранда, қыспа болт
контактный болт	түйістіргіш (жалғастырғыш, ұластырғыш) бұранда
крепёжный болт	қатайтқыш болт
нарезной болт	иір ойық болт
срезной болт	кесілген болт
стяжной болт	қыспа болт
установочный болт	бекітіп (ұстап, орнатып) тұратын болт
шарнирный болт	топса болты
бомба	бомба
бомба для измерения забойного давления	забой қысымын өлшеуге арналған бомба
бомба для сжигания нефтепродуктов	мұнай өнімдерін өртеуге арналған бомба
бордюр	ернеу, көмкерме, жиек
борирование	борлау, бурлау
борнокислый	борқышқылды
борозда	борозда, канал
борозда на плоскости сброса	сырғу жазықтығындағы арық
борозда сглаживания	тегістеу арығы
борозда стока	науа немесе суағар арығы
борт	ернеу, сырт, бүйір
борт железистый	темір ернеуі
борт карьера	ашықкеніш ернеуі
борьба	күрес, бақылау
борьба с авариями	апатпен күрес
борьба с водопритоками в скважине	ұңғымадағы сумен күрес

борьба с выбросом из скважины	ұңғымадан шығатын қалдықпен күрес
борьба с образованием сальников из бурового шлама	бұрғылау кезінде шламда пайда болатын маймен күрес
борьба с поглощением бурового шлама	бұрғылау шламын сіңірумен күрес
борьба с проявлениями высокого давления пласта при бурении	бұрғылау кезінде көрінетін қабаттың жоғары қысымымен күрес
бочка	бөшке, күбі
брак	ақау
бракераж	товар сапасын куәлендіру
браковать	жарамсыз деп тану
брандспойт	1. өрт сөндіру бағаны, жылжымалы қол сорабы 2. иілгіш шлангтың металл ұшы
брекчия	брекчия (жыныстың сынығы), женттас
береговая брекчия	жағалау женттасы
валунная брекчия	дөңбектасты женттас
изверженная брекчия	ақтарылған, атылудан пайда болған женттас
оползневая брекчия	көшкін женттас
поверхностная брекчия	беткі женттас
сопочная брекчия	шоқылы женттас
бригада	бригада
аварийная бригада	апаттан құтқару бригадасы
буровая бригада	бұрғышылар бригадасы
бригада выполняющая работы по очистке эксплуатационных скважин	қолданыстағы ұңғымаларда тазалау жұмыстарын жүргізетін бригада
вышкомонтажная бригада	мұнара тұрғызу бригадасы
бригада капитального ремонта скважин	ұңғымаларға күрделі жөндеу жүргізетін бригада
проходческая бригада	қазушылар бригадасы
бродить	ашу, көпіру
брожение	ашу, іру
анаэробное брожение	анаэробты ашу
брожение осадка	шөгіндінің, тұнбаның іруі немесе ашуы
самопроизвольное брожение	өздігінен болатын іру
брокер	делдал
брокер по фрахтованию	кеме жалдау жөніндегі делдал
бронированный бросок	брондалған, сауыттанған ырғу, жүгіріс, зымырау
бросок стрелки	тілдің секіруі
брус	білеу

брус автосцепки	автотіркеу білеуі
балансирный брус	теңгергіш білеуі
брус вышки, боковой нижний рамный	төмендегі рамалық бүйірлі мұнара білеуі
ограждающий брус	қоршағыш білеу
продольный брус	бойлық білеу
сцепной-шарнирный брус	тіркесетін (айқасқыш) топсалы білеу
брус-подкладка	төсеніш, төсеме білеу
брызги	шашыранды су
брызгонепроницаемый	шашыраудан сақтайтын
брызгоотражатель	шашырауды тойтарушы
бугель	бугель
подъемный бугель	көтергіш бугель
предохранительный бугель	сақтандырғыш бугель
бугор	бел, төбе, дөңес
бугор насыпания	төгу төбесі
бугор развевания	желбірету төбесі
будка	будка, күрке, кабина
буй	буй, қалтқы
головной буй	жетекші буй
основной опознавательный буй	негізгі айырымдық (тану) буй
причальный буй	айлақтағы буй
буй скважины, опознавательный	ұңғымалық айырымдық буй
буй-хранилище	буй-қойма
буксировать	сүйреу, тіркеу
буксовать	тұрып қалу
бульдозер	бульдозер
скребковый бульдозер	қырнауыш бульдозер
бум	шу
бумага	қағаз
абразивная бумага	қажағыш қағаз
асбестовая бумага	ізбес қағаз
бактерицидная бумага	антисептикалық қағаз
водонепроницаемая бумага	су өткізбейтін қағаз
изоляционная бумага	айырғыш, оқшаулағыш қағаз
клетчатая бумага	тор көзді қағаз
лакмусовая бумага	лакмус (жылтыр) қағаз
наждачная бумага	зімпара қағаз
упаковочная бумага	орауыш қағаз
фильтровальная бумага	сүзгіш қағаз
бункер	бункер
вибрационный бункер	тербелмелі бункер
герметичный бункер	саңылаусыз бункер
загрузочный бункер	тиеуші бункер
засыпной бункер	көмілген бункер, жерасты бункері
разгрузочный бункер	жүк түсіретін бункер
расходный бункер	пайдаланылатын бункер

бур	бурғылау машинасы, бұрғы
акустический бур	акустикалық бұрғы
алмазный бур	алмас бұрғы
взрывной бур	жарғыш немесе қопарғыш бұрғы
вращательный бур	айналмалы бұрғы
долотчатый бур	тескіш бұрғы
дробовой бур	бытыралы бұрғы
импульсный шариковый бур	қарқынды шарикті бұрғы
керновый бур	көрндік немесе тасбағандық бұрғы
огнеструйный бур	от арынды бұрғы
разрядно-ударный бур	оқпен ататын бұрғы
бурение	бұрғылау
бурение артезианских скважин	артезиан ұңғымаларын бұрғылау
бурение без промывки	тазалаламай, жумай бұрғылау
беструбные бурения	тұрбасыз бұрғылау
вертикально-направленные бурения	тік бағытталған бұрғылау
взрывные бурения	жарып бұрғылау
виброударные бурения	тербелмелі-соққылы бұрғылау
бурение крепких пород	қатты жыныс қабаттарын бұрғылау
бурение восстающих скважин	өрлегіш ұңғымаларды бұрғылау
бурение в открытом море	ашық теңізде бұрғылау
вращательные бурения	айналмалы бұрғылау
глубоководные бурения	терең суда бұрғылау
двухствольные бурения	екі оқпандық бұрғылау
канатно-вращательные бурения	арқанды-айналмалы бұрғылау
колонковое бурение	айналдыра бұрғылау
комбинированные бурения	аралас (құрама) бұрғылау
многозабойные бурения	көп забойлық бұрғылау
наземные бурения	құрлықтық бұрғылау
бурение наклонных скважин	көлбеу ұңғымаларды бұрғылау
бурение на мелководье	таяз суда бұрғылау
бурение на шельфе	қайраңда бұрғылау
бурение опорно-геологических скважин	геологиялық-тіреу ұңғымаларын бұрғылау
подводные бурения	суасты бұрғылау
бурение подводных скважин	суасты ұңғымаларын бұрғылау
поисковые бурения	кен іздей, барлай бұрғылау
бурение при пониженном гидростатическом давлении в стволе скважины	ұңғыма оқпанындағы төмен гидростатикалық қысым кезінде бұрғылау
разведочные бурения	барлай бұрғылау
разветленно-горизонтальные бурения	көлденең тармақты бұрғылау

бурение разрабочных скважин	кен шығарылатын (игерілмек) ұңғымаларды бұрғылау
роторно-пневмоударные бурения	роторлы-пневмосоққылы бұрғылау
бурение с буровой площадки вынесенной за борт судна	кеме сыртындағы бұрғылау алаңынан бұрғылау
бурение скважин безпредварительной геофизической разведкой	ұңғымаларды алдын ала геофизикалық барлау жүргізбей бұрғылау
бурение с оттяжкой каната	арқанды тарта бұрғылау
бурение с очисткой забоя	забойды тазалай бұрғылау
бурение с пирса	пирстан бұрғылау
бурение с продувкой воздухом или газом	ауамен немесе газбен үрлей бұрғылау
бурение с промывкой водой	сумен тазалай бұрғылау
термические бурения	жылулық бұрғылау
турбинные бурения	турбиналық бұрғылау
ударно-вращательные бурения	айналсоқ бұрғылау
ударно-канатные бурения	арқанды-соқпалы бұрғылау
ультразвуковые бурения	әсіредыбысты бұрғылау
шнековые бурения	шанақты бұрғылау
шарочные бурения	шарқашаулы бұрғылау
бурение электровращательное забойным двигателем	электрлік забой қозғалтқышы- мен бұрғылау
электродуговое бурение	электр доғалық бұрғылау
бурильный	бұрғы
бурильщик	бұрғышы
буровая	бұрғыхана, ұңғымаларды бұрғылау орны, ұңғыма орналасқан орын
бурт	бурт
посадочный бурт	отырғызылатын (шегенделетін) бурт
бурт цапфы бурового долота	бұрғылау қашауы цапфасының бурты
бурт цилиндровой втулки	цилиндрлік тығынның бурты
бурия	боран
буссоль	буссоль (геодезиялық өлшеу аспабы)
горная буссоль	тау буссолы
буссоль магнитного склонения	магниттік бұрылу буссолы
наклонная буссоль	көлбеу буссоль
бустер	бустер, негізгі механизмнің қуаты мен жылдамды- ғын арттыруға арналған құрал

бут
будить
буфер
бухта
бухта кабелия

бухта проволоки
быстродействующий
быстроменяющейся
быстротвердеющий
быстроустанавливающийся

вагон
саморазгружающийся вагон
вакуум
абсолютный вакуум
высокий вакуум
полный вакуум
предельный вакуум
частичный вакуум
вакуумметр
вакуумметр для измерения
абсолютного давления
регистрирующий вакуумметр
ртутный вакуумметр
вакуум-скважина
вакуум-фильтр
вал
вал барабана лебедки
береговой вал
боковой вал
быстроходный вал
ведомый
ведущий вал
водяной вал
вращающийся вал
вторичный вал
входной вал
карданный вал
катушечный вал
качающийся вал
вал коробки передач
вал лебедки вращательного бурения
нефтяной вал
передаточный вал
приводной вал

шойтас
шойтастан қалау, бітеу
буфер, кедерткі
орам
кабель немесе жұмырсым
орамы
сым орамы
тез жұмыс істейтін
тез өзгеретін
тез қататын
тез орнатылатын

В

вагон
жүкті өзі түсіретін вагон
вакуум
абсолюттік (нақты) вакуум
жоғары вакуум
толық вакуум
шектік вакуум
жарым-жартылай вакуум
вакуумметр
абсолюттік (нақты) қысымды
өлшегіш, вакуумметр
тіркегіш вакуумметр
сынапты вакуумметр
вакуум-ұңғыма
вакуум-сүзгі
1. білік, белдік 2. үймек, дуал
шығыр барабанының білігі
жағадағы дуал
қапталдағы дуал
тез жүргіш білік
жетектегі білік
жетекші білік
су дуалы
айналмалы білік
қосымша дуал
кіру білігі
кардан білігі
катушка білігі
тербелмелі білік
беріліс қорабының білігі
айналдыра бұрғылау
шығырының білігі
мұнай дуалы
беру білігі, бергіш білік
қозғалтқыш білік

ступенчатый вал	сатылы білік
сцепления вал	ілінісу білігі
троссовый вал	арқанды білік
упорной вал	төзімді, берік білік
ходовой вал	қозғалғыш білік
цепной вал	шынжырлы, тізбекті білік
шарнирный вал	топса білігі
валентность	валенттілік
валовой	жалпы
валун	дөңбектас
ванна	ванна
водяная ванна	су ваннасы
восстановительная ванна	қалпына келтіру ваннасы
ванна для жидкой цементации	елсіз цементтеуге арналған ванна
нагревательная ванна	қыздырғыш ванна
вапор	вапор, мұнай майы
вар	қайнатылған қатты қара май
асфальтовый вар	асфальт майы
черный вар	қара май
вариация	вариация, түр
барометрические вариация	барометрлік вариация
магнитная вариация	магниттік вариация
вариация параметров	параметрлер вариациясы
вариометр	вариометр
варить	пісіру
вата	мақта
вбивать	қағып кіргізу, енгізу
введение	енгізу
введение добавок	қоспаларды енгізу
введение числа в машину	машинаға сандарды енгізу
ввод	іске қосу, енгізу
ввод бурового комплекта	бұрғы комплектісін ұңғымаға енгізу
(в скважину)	
ввод в эксплуатацию	пайдалануға беру
ввод данных	мәліметтерді енгізу
ввод скважины в эксплуатацию	ұңғыманы пайдалануға беру
вдувание	үрлеу
вдувание извести	ізбесті үрлеп енгізу
вдувание кислорода	оттегі үрлеу
взброс	ығыстырма
взрывобур	жарылыс бұрғысы
ведомость	тізімхат
дефектная ведомость	ақаулар тізімхаты
ведомость добычи нефти	мұнай өндіру тізімхаты
ведомость заказа материалов	материалдарға тапсырыс беру тізімхаты
комплектовочная ведомость	комплекттілік тізімхат

ведомость о спущенных в скважину
обсадных трубах

эксплуатационная ведомость
ведомство
ведомый
веер
вездеход
вектор
аксиальный вектор
взаимные векторы
полярный вектор
величина
безразмерная величина
величина вязкости

граничная величина
действующая величина
допускаемая величина
заданная величина
неизвестная величина
величина нефтенасыщения
величина нефтеотдачи
величина осевой нагрузки
переменная величина
пороговая величина
производная величина
величина самопроизвольной
поляризации
величина силы трения
величина скорости бурения

угловая величина
удельная величина
венец
зубчатый венец
опорный венец
периферийный венец
вентилировать
вентиль

вентиль ацетиленовой горелки

быстродействующий вентиль

входной вентиль
выпускной вентиль
вытяжной вентиль

ұңғымаға түсірілген шегендеу
тұрбалары жөніндегі
тізімхат

пайдалану тізімхаты
департамент, офис, мекеме
жүргізуші, бастаушы
желпуіш
жеркезбе
вектор
аксиал вектор, псевдовектор
ортақ векторлар
қарама-қарсы вектор
мөлшер, көлем, шама
шексіз шама
жабысқақтық шамасы,
мөлшері
шектес шама
әрекеттегі шама
рұқсат етілген шама
берілген шама
белгісіз шама
мұнайға қанығу мөлшері
мұнай беру деңгейі
осьтік қысым шамасы
айнымалы шама
бастапқы шама
туынды шама
өздігінен полярлану шамасы

үйкеліс күшінің шамасы
бұрғылау жылдамдығының
шамасы

бұрыштық шама
меншікті шама
тәж
тісті тәж
тіреуіш тәж
шеткі тәж
желдету, ауа жаңарту
вентиль, мөлшер реттегіш,
мөлшерлегіш

ацетилен жанарғысының
мөлшерлегіші

тез іске қосылатын
мөлшерлегіш
кіру мөлшерін реттегіш
сыртқа шығуды мөлшерлегіш
сорып алатын мөлшерлегіш

дренажный вентиль	құрғату, кәріз мөлшер реттегіші
запирающий вентиль	бекіткіш мөлшер реттегіш
конический вентиль	конусты мөлшер реттегіш
обводной вентиль	айналма мөлшер реттегіш
переключающий вентиль	ауыстырып қосқыш мөлшер реттегіш
продувочный вентиль	үрлегіш мөлшер реттегіш
вентиль сдвига	жылжудың мөлшерін реттегіш
вентиль считывания	есептеудің мөлшерін реттегіш
трехходовой вентиль	үш жүрісті мөлшерлегіш
шиберный вентиль	шиберлі мөлшерлегіш
вентилятор	желдеткіш
всасывающий вентилятор	сорғыш желдеткіш
вытяжной вентилятор	сорғыш желдеткіш
газоочистный вентилятор	газдан тазартатын желдеткіш
нагнетательный вентилятор	айдайтын желдеткіш
вентилятор с увлажнителем	ылғалдатқышы бар желдеткіш
сушильный вентилятор	кептіргіш желдеткіш
турбинный вентилятор	турбиналық желдеткіш
вентиляция	желдету жүйесі, ауа жаңарту жүйесі
вспомогательная вентиляция	көмекші, қосымша желдету жүйесі
вертлюг	вертлюг, ұршық
бесштропный вертлюг	штропсыз ұршық
буровой вертлюг	бұрғылау ұршығы
вертлюг для бурения с продувкой забоя воздухом	забойды ауамен үрлей бұрғылауға арналған ұршық
вертлюг для спуска и подъема насосно-компрессорных труб	сорап-компрессорлық тұрбаларды түсіріп, көтеруге арналған ұршық
вертлюг с электроприводом	электр жетекті ұршық
трубный промывочный вертлюг	тұрбалық, тазалағыш ұршық
вертолет	тікұшақ
верховодка	кілкіме
вершина	шың, бас, төбенің үсті
вершина антиклинали	антиклиналь төбесі
вершина волны	толқын басы
вершина вышки	мұнараның басы
вершина кривой	қисық сызықтың жоғарғы деңгейі
вершина резьбы	ойманың басы
вершина угла	бұрыштың басы
вершина шарошки	шарқашаудың басы
вес	салмақ

атомный вес	атом салмағы
вес бурового инструмента	бұрғы құралының салмағы
вес бурового снаряда в заполненной жидкостью скважине	сұйықтықпен толтырылған ұңғымадағы бұрғы снарядының салмағы
избыточный вес	артық салмақ
насыпной вес	үйінді салмағы
объемный вес	көлемдік салмақ
расчетный вес	есептелген салмақ
удельный вес	мәншікті салмақ
весить	ауыр тарту
весы	таرازы
весы для грубого взвешивания	салмақты жобалап анықтауға арналған таразы
весы замера плотности бурового раствора	бұрғы ерітіндісінің тығыздығын анықтауға арналған таразы
дозировочные весы	жіктегіш, мөлшерлегіш таразы
ветвь	бұтақ, тарау
восходящая ветвь	ұлғаймалы тарам
ветвь кривой	қиық сызық тармағы
ветвь обмотки	орамның тарамы
ветвь ременной передачи	белдікті беріліс тармағы
вещество	зат, нәрсе
абразивное вещество	абразив материал, қажағыш зат
абсорбируемое вещество	сіңетін зат
асфальтовое вещество	тасшайырлы зат
буферное вещество	буферлік, аралық (кедерткі) зат
взрывоопасное вещество	жарылғыш зат
взрывчатое вещество	жарылғыш зат
вспенивающее вещество	көбіктенгіш зат
вещество вызывающее коррозию	коррозия тудырғыш зат
вяжущее вещество	уылдырғыш (тұтқырлағыш) зат
газообразное вещество	газ түріндегі зат
горючее вещество	жанармай, жанғыш зат
дезинфекционное вещество	дезинфекциялаушы зат
едкое вещество	улы, ащы зат
инородное вещество	бөтен зат
исходное вещество	негізгі, бастапқы зат
клейкое вещество	жабысқақ зат
консервирующее вещество	сақтағыш зат
контактное вещество	қосылған, жалғасқан зат
легковоспламеняющееся вещество	тез жанғыш зат
моющее вещество	жуғыш зат
нейтрализующее вещество	бейтараптандырғыш зат
неорганическое вещество	жансыз зат
нерастворимое вещество	ерімейтін зат
огнестойкое вещество	отқа шыдамды, берік зат

однородное вещество
окисляющее вещество
отверждающее вещество
отработавшее вещество
пахучее вещество
пенообразующее вещество
поверхностно-активное вещество
поверхностно-активное вещество
с низкой температурой
застывания
вещество поддающееся коррозии
поликристаллическое вещество
полярное органическое вещество
пропитывающее вещество
разбавляющее вещество
разжижающее вещество
разъедающее вещество
распадающееся вещество
растворимое вещество
вещество растворяющее нефть
самовоспламеняющееся вещество
связующее вещество
смазочное вещество
смолистое вещество
сорбирующее вещество
щелочное обезжиривающее
вещество
взаимовлияние
взаимодействие
внутримолекулярное взаимодействие
взаимодействие отраженных волн
взаимодействие скважин
взаимозависимость
взаимозаменяемость
взаимообмен
взбалтывать
взброс
взвешенный
вздувание
вздутие
вздутый
взламывать
взмучивать
взмах
взрыв

біртекті зат
тотықтырғыш зат
қатайтқыш зат
істен шыққан зат
иісті зат
көбіктендіргіш зат
беткі белсенді зат
төменгі температурада
қататын беткі белсенді
зат
коррозияға ұшырағыш зат
поликристалды зат
қарама-қайшы органикалық зат
сіңіргіш зат
сұйылтқыш зат
жандырғыш зат
күйдіргіш зат
ыдырауға бейім зат
ерігіш зат
мұнайды еріткіш зат
өздігінен жанатын зат
байланыстырғыш зат
майлағыш зат
шайырлы зат
сорбент
сілтілі майсыздандырғыш зат
бір-біріне әсер ету
әрекеттестік
молекула ішіндегі әрекеттестік
тойтарылған толқындардың
әрекеттестігі
ұңғымалардың әрекеттестігі
өзара тәуелділік
бір-бірін ауыстыру
өзара алмасу
шайқау, араластыру
ығысу (төбе қанаты жоғары
ығысқан жарық),
ығыстырма
өлшенген
үрлеу
кебу, көтерілу, ісу, қампау
кепкең, іскен
бұзып ашу
лайландыру
қанат қағу, сермеу
жарылыс

взрыв в замкнутом пространстве	жабық кеңістіктегі жарылыс
затяжной взрыв	ұзаққа созылған жарылыс
направленный взрыв	бағытталған жарылыс
обратный взрыв	кері жарылыс
взрываемость	жарылғыштық
взрывание	жару, қопару
взрывание без вруба	қуысқа салмай жару
короткозамедленное взрывание	баяу, бәсең жару
множественное взрывание	бірнеше жерден жару
взрывание по породе	жынысты жару
взрыватель	жарушы
взрывник	қопарғыш
взрывной	жаратын, талқандайтын
взрывобезопасный	жарылу қаупі жоқ
взрывозащищенный	жарылудан қорғалған
взрывостойкий	жарылуға төзімді
взятие	алу
взятие керновой пробы	тасбаған үлгісін алу
взятие пробы	үлгі, сынама алу
вибратор	дірілдеткіш
вибрация	теңселу, тербелу, дірілдеу
вибрация бурильного каната	бұрғы арқанының тербелуі
вибрация бурильных труб	бұрғы тұрбаларының тербелуі
вибрация бурового долота	бұрғы қашауының тербелуі
вибрация в бурильных трубах	бұрғы тұрбаларындағы тербеліс
ответная вибрация	қарсы тербеліс
вибрация штанг	шыбықтардың тербелуі
вибрирование	діріл
вибробур	дірілбұрғы
вибробурение	дірілді бұрғылау
вибропрочность	дірілге төзімділік
вибросито	дірелек
двухярусное вибросито	екі қабатты дірелек
вибросито для очистки бурового раствора от шлама	бұрғы ерітіндісін шламнан тазартуға арналған дірелек
одноярусное вибросито	бір қабатты дірелек
сдвоенное вибросито	қосарланған дірелек
вибростойкий	дірілге төзімді
виброшумы	діріл шуылы
вид	түр, көрініс
вид вблизи	жақын жердегі көрініс
вид в разрезе	тіліктегі көрініс
вид горных изверженных пород	ақтарылып шыққан тау жыныс-тарының көрінісі
вид излома	сынған (омырылған) жер көрінісі

вид сбоку	бүйірлік көрініс
видеоимпульс	бейнеимпульс
видоизмененный	түрі өзгертілген
визировать	виза қою, нысаналау
вилка	шанышқы, қос тіл, айыр, аша
выдвижная вилка	жылжымалы қос тіл, аша
вилка выключения сцепления	іліністі айыру қос тілі, ашасы
двухконтактная вилка	екі түйіспелі қос тіл
двухлучевая вилка	екі сәулелі қос тіл
маятниковая короткорычажная вилка	маятникті қысқа рычагты қос тіл
вилка переключения передач	берілісті ауыстырып қосу қос тілі
переходная вилка	өтпелі қос тіл
подкладная вилка	төсеме қос тіл
тяговая вилка	тартқыш қос тіл
винт	бұранда
ввинчивать винт	бұранданы бұрап кіргізу
вывинчивать винт	бұранданы бұрап шығару
завинчивать винт	бұранданы бұрау
освободить винт	бұранданы босату
поворачивать винт на 1 оборот	бұранданы бір бұрау
двухзаходный винт	екі кіруші бұранда
крепежный винт	бекіткіш бұранда
нажимной винт	қысқыш бұранда
натяжной винт	кергіш бұранда
подъемный винт	көтергіш бұранда
потайной винт	жасырын бұранда
регулировочный винт	реттегіш бұранда
винт с квадратной головкой	квадрат басты бұранда
соединительный винт	қосқыш бұранда
стяжной винт	қысып-бұғыш бұранда
винт с шестигранной головкой	алтықырлы басы бар бұранда
ходовой винт	қозғалғыш бұранда
винтовой	бұрандалы
винтообразный	бұранда тәрізді
вискозиметр для бурового раствора	бұрғы ерітіндісіне арналған вискозиметр
вискозиметр капиллярного типа	капиллярлық түрдегі вискозиметр
капиллярный вискозиметр	капиллярлық вискозиметр
полевой вискозиметр	дала вискозиметрі
промышленый вискозиметр	өндірістік вискозиметр
вискозиметр Стормера	Стормер вискозиметрі
вискозиметр Фэнна	Фэнн вискозиметрі
вискозиметр Энглера	Энглер вискозиметрі
вкладыш	1. сына 2. астар
вклиниваться	сыналап кіргізу
включатель	қосқыш
включать двигатель	қозғалтқышты қосу

включать компрессор	компрессорды қосу
включать муфту	муфтаны қосу
включать питание	тоқты қосу
включать последовательно	бір ізбен қосу
включать тормоз	тежегішті қосу
включать электрическую сеть	электр жүйесін қосу
включение	кірістіру, кірінділер
включение крепкой породы	қатты жынысты кірістіру
включение минерала	минералды кірістіру
минеральное включение	минералды кірінді
включение нефти	мұнайды кірістіру
остаточное включение	қалдықтық кірінді
параллельное включение	параллель кірінді
плавное включение	бір қалыпты кірігу
последовательное включение	біртіндеп кірігу
вкрапление	себу, себінді
влага	дым, ылғал
гигроскопическая влага	гигроскопиялық ылғал
капельная влага	тамшылы ылғал
остаточная влага	қалдық ылғал
влагоемкость	ылғалдылық, ылғал сыйымдылық
весовая влагоемкость	салмақтық ылғал сыйымдылық
капиллярная влагоемкость	капиллярлық ылғал сыйымдылық
полезная влагоемкость	пайдалы ылғалдылық
влагоизоляция	ылғалоқшаулама
влагомер	ылғал өлшегіш
влагонепроницаемый	ылғал өткізбейтін
влагообмен	ылғал алмасу
влагоперенос	ылғал тасымалы
влагостойкий	ылғалға төзімді
влагоудерживающий	ылғал ұстағыш
влажность	ылғалдылық
абсолютная влажность	нақты ылғалдылық
атмосферная влажность	атмосфералық ылғалдылық
весовая влажность	салмақтық ылғалдылық
влажность воздуха	ауа ылғалдылығы
относительная влажность	салыстырмалы ылғалдылық
удельная влажность	меншікті ылғалдылық
влияние	әсер
влияние бурового раствора	бұрғы ерітіндісінің әсері
влияние веса буровой колонны	бұрғылау колоннасы салмағының әсері
влияние возмущающее	бүліну әсері
вредное влияние	зиянды әсер
влияние зоны проникновения	ену аймағының әсері
влияние усадки	отыру, шегу әсері

вместимость
валовая вместимость
вмещающая порода
вместимость вышки
вместимость резервуара
вместимость танкера
вмещать
вмонтировать
вмятина
внедрение
внешний
внутренний
внутрипластовой
вовлечение
вогнутость
вода
абсорбционная вода
артезианская вода
вода для промывки скважин
вода для промывки фильтров
вода для размыва каверн
дренажная вода
жесткая вода
закачиваемая вода
застойная вода
избыточная вода
известковая вода
кислая вода
краевая вода
ливневая вода
нагнетаемая вода
напорная вода
нефтепромысловая вода
нефесодержащая вода
отработанная вода
проточная вода
сернистая вода
термальная вода
шламовая вода
щелочная вода
водило
водный
водоем
водозабор
безнапорный водозабор
водозабор закрытого типа
напорный водозабор
водоизмещение

сыйымдылық
жалпы сыйымдылық
қоршаушы жыныс
мұнара сыйымдылығы
резервуар сыйымдылығы
танкер сыйымдылығы
сыйдыру, сыйғызу
монтаждау, құрастыру
жаншылған жер, бетақау
енгізу, ендіру
сыртқы
ішкі
қабатішілік
тарту, қатыстыру, ерту
ойықтық, имектік
су
абсорбциялық су
артезиан суы
ұңғыманы тазалауға арналған су
сүзгіні жууға арналған су
қуысты шаюға арналған су
кәріз суы
кермек су
айдалатын су
тұнған су
артық су
ізбес су
ащы су
кенере суы
нәсер суы
айдалатын су
арынды су
мұнай кәсіпшілігінің суы
мұнайлы су
пайдаланылған су
ағын су
күкіртті су
ыссы су
шлам суы
сілтілі су
жетек
сулы
суат, су қоймасы
1. бас тоған 2. су жинау
арынсыз бас тоған
жабық үлгідегі бас тоған
арынды бас тоған
су ығыстырымы, су ығысты-
рымдылық

весовое водоизмещение	салмақтық су ығыстырым
водоизмещение в процессе бурения	бұрғылау барысындағы су
	ығыстырымдылығы
водоизмещение в режиме выживания	тірі қалу жағдайындағы су
	ығыстырымдылығы
водоизмещение в транспортном положении	көліктік жағдайдағы су
	ығыстырымы
водоизмещение при буксировке в районе эксплуатации	пайдалану ауданында тіркеу
	кезіндегі су
	ығыстырымы
водоизмещение при бурении	бұрғылау кезіндегі су
	ығыстырымы
рабочее водоизмещение	жұмысшы су ығыстырымы
водоизмещение танкера	танкердің су ығыстырымдылығы
	лығы
водолаз	сүңгуір
водомер	су өлшегіш
водонасыщенность	сумен қаныққандық
истинная водонасыщенность	нақты сумен қаныққандық
конечная водонасыщенность	түпкілікті сумен қаныққандық
критическая водонасыщенность	шектік сумен қаныққандық
остаточная водонасыщенность	қалдық сумен қаныққандық
водоносный	сулы
водоотдача	су бергіштік
водоотдача в динамических условиях	динамикалы (қозғалысты)
	жағдайлардағы су
	бергіштік
низкая водоотдача	төмен су бергіштік
водоотдача цементного раствора, моментальная	цемент ерітіндісінің сәттік су бергіштігі
водоотделитель	су айырғыш
водоотделитель для газовой скважины	газ ұңғымасына арналған су айырғыш
водоотлив	су төгу, суды сыртқа шығару
водоотстойник	су тұндырғыш
водоотталкивающий	су итергіш
водоохладитель	су салқындатқыш
водоочиститель	су тазартқыш
водопоглащающий	су сіңіргіш
водоподогреватель	су ысытқыш
водопотребление	су тұтыну
водопровод	су құбыры
водопроницаемость	су өткізгіштік
водораспределение	су бөлу
водорастворимый	суда ерігіштік
водород	сутегі
сернистый водород	күкіртті сутегі
водоснабжение	сумен қамту

водосодержание
водостойкий
водохранилище
водянистый
возбудитель
возбудитель брожения
возбуждение
снимать возбуждение
многоступенчатое возбуждение
независимое возбуждение
параллельное возбуждение
последовательное возбуждение
ударное возбуждение
возводить
возгораемость
возглавлять
воздействие
возмущающее воздействие
воздействие на пласт
воздействие на призабойную зону
воздух
ионизированный воздух
кондиционированный воздух
наружный воздух
неподвижный воздух
отработанный воздух
поступающий воздух
предварительно подогретый воздух
воздуховод
воздуходувка
нагнетающая воздуходувка
струйная воздуходувка
воздухонепроницаемый
воздухообмен
воздухоотвод
воздухоотделитель
воздухоочиститель
воздухоохладитель
воздухоподогреватель
воздухоприемник
воздухосборник
воздушный
возмущение
адиабатическое возмущение
асимптотически затухающее
возмущение
магнитное возмущение
возмущение поля давления

су мөлшері
суға төзімді
бөген, су қоймасы
сулы
қоздырғыш, тудырғыш
ашуды, іруді тудыру
қозу
қозуды жою
көпсатылы қозу
тәуелсіз қозу
параллель қозу
біртіндеп қозу
соққылық қозу
тұрғызу, салу
тұтанғыштық
басқару
әсер
ауытқытқыш әсер
қабатқа әсер ету
забой маңайына әсер
ауа
иондалған ауа
кондицияланған ауа
сыртқы ауа
тұрақты ауа
пайдаланылған ауа
сырттан келетін ауа
алдын ала ысытылған ауа
ауа құбыры
ауа үрлегіш
айдағыш ауа үрлегіш
арынды ауа үрлегіш
ауа өткізбейтін
ауа алмасуы
ауа құбыры
ауа айырғыш
ауа тазалағыш
ауа салқындатқыш
ауа қыздырғыш
ауа қабылдағыш
ауа жинағыш
ауа, әуе
ауытқу
адиабаттық ауытқу
белгісі жоқ, әлсіреген ауытқу
магниттік ауытқу
қысым ауданындағы ауытқу

возмущение потока	ағыстың ауытқуы
скачкообразное возмущение	секірмелі ауытқу
точечное возмущение	нүктелі ауытқу
упругое возмущение	созылмалы ауытқу
возраст	жас
возраст газа	газдың жасы
геологический возраст	геологиялық жас
возраст нефти, геохимический	мұнайдың геологиялық жасы
возраст пород	жыныстардың жасы
хронологический возраст	жылнамалық жас
войлок	киіз
волна	толқын
бегущая волна	қума толқын
блуждающая волна	қаңғыма толқын
боковая волна	бүйірлік толқын
волна вероятности	ықтималдылық толқыны
взрывная волна	жарылыс толқыны
вторичная волна	екінші толқын
волна деформации	түр өзгерушілік толқыны
волна напряжения	кернеу толқыны
волна неотраженная	шағылыспаған толқын
одномерная волна	бір өлшемді толқын
околоповерхностные волны	бет маңайының толқындары
падающая волна	құлама толқын
плоская волна	жазық толқын
поперечная волна	көлденең толқын
продольная волна	бойлық толқын
пространственная волна	кеңістіктік толқын
рабочая волна	жұмыс толқыны
расходящаяся волна	айырылатын толқын
расчетная волна	толқынның жоба есебі
волна сгущения	қоймалжың толқын
волна сдвига	жылжу толқыны
спадающая волна	құлағыш толқын
стоячая волна	ағынсыз су, қара су
сферическая волна	сфералық су
ударная волна	соқпа толқын
волнение	толқу
волнистость	толқындылық
волнолом	толқын тосқы
волномер	толқын өлшегіш
волоконно	талшық, тал жіп
волоконно древесины осины	көк терек ағашының талшығы
древесное волокно	ағаш талшығы
дробленное льняное волокно	ұсақталған зығыр талшығы
измельченное древесное волокно	ұсақталған ағаш талшығы
волоконно кедровой древесины	самырсын, балқарағай ағашының талшығы

кожаное волокно	былғары талшық
хлопковое волокно	мақта талшығы
волокно целлюлозы	целлюлоза талшығы
волосной	өте жіңішке, қылдай
волосность	созылғыштық
волочение	сүйрету, сүйретілу
воронка	1. шұңқыр 2. құйғы
башмачная воронка	башмақ шұңқыры
воронка вискозиметра	вискозиметр шұңқыры
делительная воронка	бөлгіш құйғы
воронка депрессии	депрессия шұңқыры
воронка для приготовления бурового раствора, смесительная	бұрғы ерітіндісін дайындауға арналған шұңқыр
воронка для фильтрации	сүзуге арналған шұңқыр
дозировочная воронка	мөлшерлегіш құйғы
загрузочная воронка	тиегіш құйғы
наливная воронка	құйғыш ыдыс
приемная воронка	қабылдағыш құйғы
разгрузочная воронка	түсіру шұңқыры
ворот	шығыр
воск	балауыз
воспламенение	тұтану
воспламеняемость	тұтанғыштық
восприимчивость	әсерлесуге бейімділігі,
восприимчивость к буровому раствору	әсерлестік, әрекеттестік
магнитная восприимчивость	бұрғы ерітіндісімен әсерлесуге бейімділігі
обратимая восприимчивость	магниттік әсерлестік
восприимчивый	қайтымды әсерлестік
восприятие	әсерлесуге бейім
воспроизведение	қабылдау
воспроизведение данных	көрсету, шығару
дискретное воспроизведение данных	мәліметтерді көрсету, шығару
воспроизведение запаздывания	мәліметтерді дискреттік шығару
воспроизведение звука	кешігуді көрсету
воспроизведение процесса разработки	дыбысты шығару
воспроизведение сейсмических сигналов	игеру барысын көрсету
восстанавливать	сейсмикалық сигналдарды естірту
восстановление в кислой среде	қалпына келтіру
восстановление забойного давления	қышқыл ортада қалпына келтіру
восстановление напряжения	забой қысымын қалпына келтіру
восстановление поврежденной изоляции	кернеуді қалпына келтіру
	бүлінген қаптаманы қалпына келтіру

восстановление при ударе, пластическое	соққы кезінде иіліп қалпына келу
восстановление скважины	ұңғыманы қалпына келтіру
восстановление упругости	серпімділіктің қалпына келуі
восстановление формы импульса	импульс формасының қалпына келуі
восходящий	ұлғаймалы, өрлегіш
впадина	ойпаң
краевая впадина	шеткі ойпаң
межскладчатая впадина	қатпараралық ойпаң
нефтегазоносная впадина	мұнай мен газы бар ойпаң
платформенная впадина	платформалық ойпаң
впитываемость	сіңіргіштік
капиллярное впитывание	капиллярлық сіңіру
впрессованный	пресстелген, сығымдалған
впритык	тығыз
впрыск	шашу, бүрку
впрыск масла	май бүріккіш
впрыскиватель	бүріккіш
впуск	жіберу
впуск масла	май жіберу
односторонний впуск	біржақты жіберу
вращатель	айналдырғыш
вращение	айналу, дөңгелену
вращение бурильной колонны	бұрғы колоннасының айналуы
вращение бурового долота	бұрғы қашауының айналуы
вращение в обратную сторону	кері бағытта айналу
вращение вокруг неподвижного центра	жылжымайтын ортаны айналу
вред	зиян
врезаться	еніп кету, соқтығу
время	уақыт
конечный промежуток времени	уақыттың соңғы аралығы
время бурения	бұрғылау уақыты
время бурения скважины одним долотом	ұңғыманы бір қашаумен бұрғылау уақыты
время восстановления давления	қысымды қалпына келтіру уақыты
время демонтажа буровой установки	бұрғы қондырғысын бөлектеу уақыты
время затраченное на бурение скважины	ұңғыманы бұрғылауға кеткен уақыт
время затраченное на подсобные операции	қосалқы жұмыстарға кеткен уақыт
время на монтаж буровой установки	бұрғы қондырғысын орнатуға кеткен уақыт
время на оставление трубы на дне моря	теңіз түбіне тұрбаны қалдыруға кеткен уақыт

время на подъем снаряда	снарядты көтеруге кеткен уақыт
время ожидание затвердевания пластмассы	пластмассаның қатаюын күтуге кеткен уақыт
время остановки скважины	ұңғыманың тоқтау уақыты
время постановки на якоря	зәкірге тұру уақыты
время пробега волны вдоль взрывной скважины	жарылғыш ұңғыманың бойымен толқынның жүріп өту уақыты
врожденный	туа біткен, табиғи
врубка	кертпе
вручную	қолмен, қол
всасываемость	сіңіргіштік
вскипание	қайнау
вскрывать	ашу, анықтау, табу
вскрытие	ашу, қазу
вспененный	көбіктенген
вспениватель	көбіктендіргіш
вспомогательный	көмекші
вспученный	қопсыған, қабарған
вспучивание	қабару, қопсу
вспыхивание	тұтану
вспышка	лап ету
вставка	ендірме, қоспа, үстеме
вращающаяся вставка	айналмалы ендірме
вставка в штывевые долота	істікті қашау ендірмелері
вставка из твердого сплава	қатты қорытпалы қоспалар
сопловая вставка	сопло ендірмесі
встраивать	енгізіп қондыру
вторичный	екіншілей, екінші реттік
второстепенный	екінші қатардағы, болмашы, елеусіз, қосымша
втулка	тығын, төлке
втулка буродержателя	бұрғы ұстағыш төлкесі
вводная втулка	кірме төлке
втулка глубинного насоса	тереңдік сорабының төлкесі
зажимная втулка	қысқыш төлке
защитная втулка	қорғаныс төлкесі
изолирующая втулка	оқшаулағыш төлке
палубная втулка	палуба төлкесі
переходная втулка	өтпелі төлке
втягивать	ішке тарту
вулканический	жанартаулы
вход	кіру, кіре беріс
вход расходомера	шығын өлшегіштің кіруі
вход сопла	канал аузы
входить	кіру
вхолостую	босқа, бекер

выбивать
выбивка литья
выбоина
выбойка крепи
выбор
выбраковка
выбрасывание
выброс
выброс бурильных труб
выброс газа
выброс горных пород
мгновенный выброс
открытый выброс
выбуривание
выверка
выверка на вертикальность
выветривание
выверка пород
выветривать
вывод
вывод данных
вывод данных в цифровой форме

экранированный вывод
выводить
вывозка
выгибать
выгнутость
выгнутый
выгружать
выдавать
выделение
выделывать
выделять
выделяться
выдерживание
выдержка при высокой температуре
выдувание
выемка
выемка в станине
выемка грунта
выжимание
вызывать
вызывать остаточную деформацию
выкачивать
выкид
выкид жидкости
выклинивание

ұрып түсіру, қирату
құйманы шығару
ойылым
тіреуді қағып түсіру
таңдау
сұрыптау
лақтыру, шығарып тастау
шығу, атыңды
бұрғы тұрбаларының шығуы
газдың атуы, газ атыңдысы
тау жыныстарының шығуы
шапшаң шығу
ашық шығу
бұрғылау
дұрыстау, тексеру
тіктігін тексеру
мору, желге мүжілу, үгілу
жыныстардың моруы
мору
шығару
мәліметтерді шығару
мәліметтерді сандық түрде
шығару
мәліметтерді экранға шығару
шығару, жасау, салу
тасып шығару
бүгу, күжірейту
имектік, бүгілгендік
иілген, бүгілген, имек
жүк түсіру
беру
бөліну, шығу
илеу
1. бөлу 2. көзге түсерліктей ету
бөліну, ерекшелену
ұстау
жоғары температурада ұстау
үрлеу
1. ойық 2. қазып алу
тұғырықтағы ойық
топырақты қазып алу
сығу
туғызу
қалған түр өзгертуді туғызу
айдап шығару
шығару
сұйықтықты шығару
1. сыналану 2. сүйірлене
тамамдалу

выключатель
аварийный выключатель
быстродействующий выключатель
кнопочный выключатель
многопозиционный выключатель
выключатель питания
выкрашивание
выкрашивание слоями
точечное выкрашивание
выкручивание скважины
выливать
выложенный
вымывать
вынос
вынос нефти газом
вынос песка из пласта в скважину

выносливость
вибрационная выносливость
ударная выносливость
выпадать
выпадать хлопьями
выпадение
выпадение в осадок
выпадение воска
выпадение песка в скважине
выпаривание
выпирание

выпирание грунта
выполаживание скважины
выправление
выпрямитель
выпрямление ствола скважины
выпуклость
выпуклый
выпуск
выпуск воды
выпуск воды через нижнюю
    задвижку
выпускаемый
выпускать
выпучивание
выпучина
выработка
выработка в стенке ствола
    скважины
горизонтальная выработка

айырғыш
апаттық айырғыш
тез істейтін айырғыш
түймелі айырғыш
көп позициялы айырғыш
тоқты айыру
баяу, сырлау
қабаттап сырлау
нүктелі сырлау
ұңғыманың тіктенуі
төгу
төселген
жуып тазалау
шығару
мұнайды газбен шығару
қабаттан ұңғымаға құмды
    шығару
төзімділік
тербеліске төзімділік
соққыға төзімділік
түсу
жапалақтап түсу
1. құлау, түсу 2. айналу
тұнбаға айналу
балауыздың түсуі
ұңғымадағы құмның түсуі
булау
томпайып көрініп тұру,
    дөңестік
топырақтың дөңестігі
ұңғыманың жатықталуы
жөндеу, түзеу
түзегіш
ұңғыма оқпанының түзелуі
дөңестік
дөңес
1. шығару 2. ағытқыш
суды шығару, жіберу
төменгі ысырма арқылы су
    шығару
шығарылатын
шығару
адырайту
адырақ
1. өндіру 2. қазба 3. өнім
ұңғыма оқпаны қабырғасын-
    дағы қазба
жазық қазба

горная выработка	көн қазбасы
разведочная выработка	барлау қазбасы
выработка энергии	қуат өндіру
выравнивание	түзеу, біркелкілеу
выравнивание давления	қысымды жөндеу
выравнивание кривизны поля изображения	суреттің көмескілігін түзеу
выражение	формула
алгебраическое выражение	алгебралық формула
аналитическое выражение	аналитикалық формула
численное выражение	сандық формула
вырез	ойық
буровой вырез	бұрғылау ойығы
вырубка	1. кесіп алу 2. кесілген жер, кесік
высадка	1. түсіру 2. қопарып шығару
высадка головки заклепки	шегендеу басын түсіру (алу)
высверливание	бұрғылап тесу
высокодебитный	жоғары шығымды
высокопроизводительный	өнімділігі жоғары
высоколегированная сталь	жоғары легирленген (шынықтырылған) болат
высокомощный	қуаттылығы жоғары
высокосортный	жоғары сортты
высокочувствительный	сезімталдығы жоғары
высота	биіктік
высота алмазосодержащего слоя	алмазы бар қабаттың биіктігі
высота борта буровой платформы	бұрғылау платформасы ернеуінің биіктігі
высота буровой вышки	бұрғы мұнарасының биіктігі
высота залежи	кеніш биіктігі
высота над уровнем моря	теңіз деңгейінен жоғары биіктік
высота подъема труб	тұрбаларды көтеру биіктігі
полезная высота	тиімді биіктік
высота складки	қатпар биіктігі
высота столба жидкости	сұйықтық бағанасының биіктігі
высотомер	биіктік өлшегіш
выставлять	қою, шығарып қою
выстреливать	ату
выступ	дөңес, көтерілім
выступ муфты над поверхностью труб	тұрба бетіндегі муфтаның көтерілімі
выступ центрирующий	ортаға келтіргіш көтерілім
выступление	шығыңқырап, көтеріліп тұру
высушивать	кептіру, құрғату
высчитывать	есептеп шығару
высыхать	қурау, кебу
выталкивание	итеріп шығару
вытекание	ағу, ағып шығу

вытекать	ағу
вытеснение	ығыстыру
вытеснение воздухом	ауамен ығыстыру
вытеснение жидкости	сұйықтықпен ығыстыру
вытеснение нефти водой	мұнайды сумен ығыстырып шығару
вытеснение нефти непрерывно нагнетаемым паром	мұнайды үздіксіз айдалатын бумен ығыстыру
выточка	жону, қырнау
внутренняя выточка	іштей жону
двухсторонняя выточка	екі жақты жону
вытягивание	созу, тарту
вытягивание ремня	белдікті тарту, созу
вытягивать	созу, тарты алу
вытяжка	сорынды
вытянутый	созылған, керілген
выход	шығу
боковой выход	бүйірлік шығу
валовой выход	жалпы шығым
высокий выход	жоғары шығым
выход газа на поверхность	газдың сыртқа шығуы
выход двигателя из строя	қозғалтқыштың істен шығуы
выход из-под контроля	бақылаудың шығу
выход нефтяного слоя на поверхность	мұнай қабатының сыртқа шығуы
выход отложений	шөгінділердің шығуы
выцвет	оңу, күңгірттену
выцвет нефти	мұнайдың оңуы
выцвет соли	тұздың күңгірттенуі
вычерпывать	сарқып алу
вычислитель	есептегіш
вышележащий	жоғары жатқан
вышестоящий	жоғары тұрған
вышина	биіктік
вышка	мұнара
башенная вышка для кустового бурения	шоқтық бұрғылауға арналған күмбезді мұнара
вышка для бурения на нефть	мұнайға арнап бұрғылау мұнарасы
вышка для многоствольного бурения	көпоқпанды бұрғылауға арналған мұнара
вышка из стальных труб	болат тұрбалардан тұратын мұнара
мачтовая вышка	діңгекті мұнара
мачтовая вышка двухбашенная	екі күмбезді діңгекті мұнара
мачтовая вышка двухопорная	екі тіректі діңгекті мұнара
мачтовая вышка передвижная	жылжымалы діңгекті мұнара
мачтовая вышка складная	жиналмалы діңгекті мұнара

выщелачивание

выявление

вяжущий

вязкий

абсолютная вязкость

аномальная вязкость

вязкость бурового раствора

вязкость в насадке долота

исходная вязкость

вязкость нефти, содержащей
растворенный газ

вязкость при турбулентном течении

удельная вязкость

габарит

допускаемый габарит

габарит по высоте

габбро

газ

агрессивный газ

адсорбированный газ

газ в пластовых условиях

выхлопной газ

гремучий газ

добываемый газ

дымовой газ

жидкий газ

газ закачиваемый в пласт после
отбензинивания

газ кислый

газ местный

газ поступающий с небольших
глубин

рудничный газ

угарный газ

углекислый газ

газгольдер

газгольдер Виггинса

газгольдер высокого давления
для сжиженных
нефтяных газов

ерітінділеу, шаймалау, ерітіп
ажырату

табу, білу

уылдыратын, бырыстыратын

тұтқыр

нақты тұтқырлық

қалыпсыз тұтқырлық

бұрғы ерітіндісінің тұтқырлығы

қашау саптамасындағы

тұтқырлық

бастапқы тұтқырлық

құрамында еріген газы бар

мұнай тұтқырлығы

ретсіз ағыс кезіндегі тұтқырлық

меншікті тұтқырлық

Г

габарит

рұқсат етілген габарит

биіктік бойынша габарит

габбро, тереңдіктегі интрузивті
тау жынысы, құрылыс
материалы

газ

жемір газ

сіңген газ

қабат жағдайларындағы газ

пайдаланылған газ

шатырлауық газ

өндірілудегі газ

түтін

сұйық газ

бензиннен ажыратылғаннан
кейін қабатқа
айдалатын газ

қышқыл газ

жергілікті газ

жақын тереңдіктерден шығып
жатқан газ

рудалық газ

иісті (тұншықтырғыш) газ

көмірқышқыл газы

газ сақтағыш, газсауыт

Виггинс газ сақтағышы

сұйытылған мұнайлы газдарға
арналған жоғары
қысымды газ
сақтағыш

газгольдер переменного объема
секционный газгольдер
газгольдер с сухим затвором

сухой газгольдер
газирование
газлифт
внутрискважинный газлифт
комбинированный газлифт
газоанализатор
адсорбционный газоанализатор
вакуумный газоанализатор
воздушный газоанализатор
газоанализатор с теплоэлементом
газовоздухопровод
газовыброс
газовыделение
газовый
газоемкость
газоконденсат
газомер
диафрагменный газгольдер
газонакопление
газонаполненный
газонасыщенность
остаточная газонасыщенность
равновесная газонасыщенность

газонепроницаемый
газоносный
газообильность
газообмен
газообразный
газообразование
бурное газообразование
газоотдача
долевая газоотдача
конечная газоотдача
промышленная газоотдача
газоотделитель
мокрый газоочиститель
центробежный газоочиститель
газоочистка
газоочистка методом разделенного
    потока
газопоглотитель
газопоглощение
газоподогреватель

ауыспалы көлем газ сақтағышы
бөлімшелі газ сақтағыш
құрғақ ысырмалы газ
    сақтағышы
құрғақ газ сақтағыш
газдандыру
газлифт
ұңғыішілік газлифт
аралас газлифт
газталдауыш
адсорбциялық газталдауыш
вакуумдық газталдауыш
ауа газталдауышы
жылу элементі бар газталдауыш
газ-ауа құбыры
газ лақтыру
газ бөлінісі
газ
саз сыйымдылығы
сұйық газ
газгольдер, газ жинайтын ыдыс
диафрагмалық газгольдер
газдың жиналуы, газ шоғыры
газбен толтырылған
газға қаныққандық
қалған газға қаныққандық
тең дәрежеде газға
    қаныққандық
газ өткізбейтін
газды, табиғи газы бар
газдың молдығы
газ алмасу
газ түріндегі
газдың пайда болуы
газдың қарқынды пайда болуы
газ бергіштік
үлестік газ бергіштік
түпкілікті газ бергіштік
өндірістік газ бергіштік
газ айырғыш
сулы газ тазалағыш
ортадан тепкіш газ тазалағыш
газ тазарту
айырылған тасқын әдісі
    бойынша газ тазарту
газжұтқыш
газ жұту
газ қыздырғыш

газоприёмник	газ қабылдағыш
газопровод	газ құбыры
газопровод системы сжигания	от алу жүйесінің газ құбыры
газопроизводительность	газ өнімділігі
газопроницаемый	газ өткізетін
газопроявления	газдың білінуі
газораспределение	газ бөлу
газорезчик	газдық кескіш
газосборник	газ жинағыш
газосепаратор	газ тазартқыш (газ айырғыш)
газосепаратор для бурового раствора	бұрғы ерітіндісіне арналған газ тазартқыш
газосепаратор замерный	өлшегіш газ тазартқыш
нефтепромысловый газосепаратор	мұнай кәсіпшілігіндегі газ тазартқыш
газоснабжение	газбен қамту
газосодержание	газ мөлшері
газосодержащий	газы бар
газоуловитель	газ ұстағыш
газоупорный	газға төзімді
газохранилище	газ қоймасы
гайка	гайка
винтовая гайка	бұрандалы гайка
герметизирующая гайка	бітегіш гайка
зажимная гайка	қыспа гайка
гайка клина задвижки	ысырма сынасының гайкасы
кольцевая гайка	сақиналы гайка
крыльчатая гайка	қанатты гайка
гайка стяжного винта	қысқыш бұранда гайкасы
гайка ходового винта	қозғалғыш бұранда гайкасы
галерея	галерея
дренажная галерея	кепірту галереясы, көріз галереясы
инфильтрационная галерея	сіңбе галерея
галечник	жұмыртас, малтатастар жиынтығы
галька	малтата
галлуазит	галлуазит
гамма-зонд	гамма-зонд
гамма-излучатель	гамма сәулесін таратқыш
гамма-излучение	гамма сәулесі
спектрометр скважинный	ұңғылық спектрометр
гамма-съёмка	гамма сурет
гамма-цементометр	гамма-цементометр
гамма-цементометрия	гамма-цементометрия
гарант	кепілдеме
гарант по долговым обязательствам	қарызды өтеу міндеттемесі бойынша кепілдеме

гарантия	шарт, кепіл
безотзывная гарантия	кері қайтарылмайтын кепілдеме
безусловная гарантия	талапсыз кепілдеме
договорные гарантии	келісімді кепілдеме
гаситель	сөндіргіш, өшіргіш
гаситель вибрации	дірілдеуді тоқтатқыш, әлсіреткіш
гидравлический гаситель	гидравликалық сөндіргіш
гаситель пульсации	бүлкілдеуді тоқтатқыш
гастингсит	гастингсит
гашение	сөндіру
гашение магнитного поля	магнит өрісін жойғыш
гашение пены	көбікті жойғыш
гашение энергии	қуатты жойғыш
гашенный	өзілген, шыланған, сөндірілген
гелеобразный	гелий түріндегі
геликоид	геликоид
наклонный геликоид	көлбеу, еңкіш геликоид
геликоидальный	геликоидты
гель	гель
водный	сулы гель
обратимый гель	қайтымды гель
плотный гель	қою гель
рыхлый гель	жұмсақ гель
силикатный гель	силикат гель
гельит	гельит
гематит	гематит
бурый гематит	қоңыр гематит
гематит глинистый	сазды гематит
гематит губчатый	кеуекті гематит
кристаллический гематит	кристал гематит
слоистый гематит	қат-қабат, қатпарлы гематит
слюдистый гематит	слюдалы гематит
генератор	генератор
ацетиленовый генератор большой производительности	өнімділігі жоғары ацетиленді генератор
ацетиленовый генератор системы погружения	ену жүйесінің ацетиленді генераторы
двухтактный генератор	екі тактілі генератор
задающий генератор	жетекші генератор
запирающий генератор	бекітетін генератор
звуковой генератор	дыбыстық генератор
измерительный генератор	өлшегіш генератор
импульсный генератор	импульсты генератор
генератор колебаний	тербеліс генераторы
генератор переменного тока	айнымалы ток генераторы
геодезист-полевик	далалық жұмысшы

геоизотермический	геоизотермалық
геолог	геолог
промысловый геолог	өндіріс геологы
шахтный геолог	шахта геологы
геологический	геологиялық
геология изверженных пород	атынды жыныстардың геологиясы
геология континентальных окраин	құрлық шетінің геологиясы
геология коренных пород	байырғы жыныстардың геологиясы
нефтепромысловая геология	мұнай кәсіпшілігінің геологиясы
прикладная геология	қолданбалы геология
геология рудных месторождений	руда кен орындарының геологиясы
геолог-нефтяник	мұнайшы-геолог
геологоразведчик	геолог-барлаушы
геомагнитный	геомагнитті
геометрия	геометрия
геометрия бурового долота	бұрғылау қашауының геометриясы
геометрия лопасти бурового долота	бұрғылау қашауы қалағының геометриясы
геометрия месторождения	кен орны геометриясы
геометрия потока	тасқын геометриясы
геометрия шарошки	шарқашау геометриясы
геосинклиналь	геосинклиналь
вторичная геосинклиналь	қосымша, екінші геосинклиналь
двусторонняя геосинклиналь	екі жақты геосинклиналь
многофазовая геосинклиналь	көп фазалы геосинклиналь
геотектоника	геотектоника
региональная геотектоника	аймақтық геотектоника
геотемпературный	геоқызулық
геофизика	геофизика
прикладная геофизика	қолданбалы геофизика
промысловая геофизика	кәсіпшілік геофизикасы
разведочная геофизика	барлама геофизикасы
рудная геофизика	рудалар геофизикасы
геохронологический	геохронологиялық, геожылнамалық
геохронология	жержылнама
герметизация	герметизация, бітеу
герметизация кольцевого пространства	сақиналы, айналмалы кеңістікті бітеу
герметизация устье скважины	ұңғыма сағасын, аузын бітеу
гетерогенный	гетерогенді
гибкий	иілгіш, икемді, солқылдақ
гибкость	иілгіш, икемділік, солқылдақтық

гибкость талевого каната
гибрид
гигрограф
гигрометр
весовой гигрометр
волосной гигрометр
конденсационный гигрометр
гигроскопический
гидравлика
гидравлика бурового долота
гидрат закиси
гидрат оксида калия
гидрат оксида марганца
гидратация
гидратообразование
гидратор
гидробур
гидровибратор
гидровыключатель
гидрогенизация
гидрограф

гидрография
гидродобыча
гидрозакладка
гидрозамок
гидрозахват
гидроизоляция
гидроионизатор
гидроксид бария
гидроксид железа
гидроксид кальция
гидрология
гидролокатор
боковой гидролокатор
гидрометр

гидромонитор
врубовой гидромонитор
ручной гидромонитор
самоходный гидромонитор
смывной гидромонитор
гидронасадка
гидронасос
гидрообогащение

галь арқанының иілгіштігі
гибрид, будан
гигрограф, ылғал жазғыш
гигрометр, ылғал анықтағыш
салмақтық гигрометр
талшықты гигрометр
қоюландырғыш гигрометр
дым тартқыш
гидравлика
бұрғы қашауының гидравликасы
шала тотықтың гидраты
калий оксидінің гидраты
марганец оксидінің гидраты
гидраттану
гидрат түзілісі
гидраттағыш
гидробұрғы
гидродірілдеткіш
гидросендіргіш
гидрогендендіру, сутектендіру
гидрограф ғалым, сутанушы,
су ағысының
жылдамдығын
өлшейтін маман

гидрологияның бір бөлімі
гидроендіру
гидробелгі
гидроқұлып
гидроқапсырғы
гидрооқшаулама
гидроиондағыш
барий гидрооксиді
темір гидрооксиді
кальций гидрооксиді
гидрология, сутану
гидролокатор
бүйірлік гидролокатор
гидрометр, бассейндегі су
көлемін өлшейтін
аспап
гидромонитор, су атқыш
үңгілік гидромонитор (су атқыш)
қол гидромониторы
өзі жүретін гидромонитор
жуғыш гидромонитор
гидроқондырма
гидросорап
гидробайыту, молаю

гидроотвал	гидроқайырма, үйінді
гидроочистка	гидротазалау
гидропередача	гидроберіліс
гидроперфоратор	гидротескіш
гидроподъемник	гидрокөтергіш
гидропомпа	гидропомпа, су тартып шығаратын аспап
гидропривод	гидрожетек
динамический гидропривод	динамикалық гидрожетек
гидропривод поступательного движения	үдемелі қозғалысты гидрожетек
следающий гидропривод	қадағалайтын, бақылайтын гидрожетек
гидропровод	гидроқұбыр
гидропульпа	гидроқойыртпақ
гидроразрыв	ажырау, үзілу, жарылу
гидрораспределитель	гидроүлестіруші
гидрорезак	гидрокескіш
гидростабилизация	гидротұрақтандыру
гидростатика	гидростатика
гидротермальный	гидротермалдық, ыссы сулы
гидротранспорт	гидрокөлік
гидроударник	гидросоққыш
гидроусилитель	гидроқүшейткіш
гидрофильность	сусіңіргіштік, заттың су сіңіру қасиеті
гидрофобизация	су жұқпайтындай ету
гидрофобность	гидрофобтылық, су жұқпау қасиеті, сужұқпағыштық
гидрофобный	су жұқпайтын
гидроциклон для илоотделения	лайсыздыратын гидроциклон
гидроциклон для пескоотделения	құмнан тазартқыш гидроциклон
гипотеза	болжам, жорамал
астенолитная гипотеза	астенолитті болжам
волновая гипотеза	толқын болжамы
гипотеза заполненных газом пустот	газбен толтырылған бос кеңістіктің болжамы
изостатическая гипотеза	изостатика теориясы
контракционная гипотеза	контракция теориясы
пластовая гипотеза	қабаттық болжам
гипотермальный	гипотермалды
гипоцентр	гипоорталық
гидродатчик	гидрохабарлаушы
гистерезис смачивания	сулау гистерезисі
гистерезис сорбционный	сорбциялық, сіңіргіш гистерезисі
глина	балшық, топырақ, саз
автохтонные глина	автохтонды, байырғы саз
аттапультитовая глина	аттапультитті балшық

белая глина	ақ топырақ
валунная глина	үлкен қой тасты саз
вспугивающая глина	көпкіш саз, күмпигіш саз
высококоллоидальная глина	жоғары коллоидты саз
высокопластичная глина	жоғары иілiмдi, созылымды саз
вязкая глина	жабысқақ саз балшық
гипсоносная глина	гипсті саз
голубая глина	көк топырақ
железистая глина	темір аралас саз
известковая глина	ізбес саз
карманная глина	қуыс топырағы
кремнистая глина	шақпақ тасты саз
местная глина	жергілікті саз
мягкая глина	жұмсақ саз
мягкая черная углистая глина	қара көмірлі, қара саз
обваливающаяся глина	үгітіліп жатқан саз
огнеупорная глина	отқа төзімді саз
осадочная глина	қалдық саз
песчанистая сланцеватая глина	құмдақ, тақта сазды саз
платинистая глина	жұмсақ саз
почвенная глина	топырақты саз
речная глина	өзен сазы
сланцевая глина	тақта тасты саз
соляная глина	тұзды саз
тяжелая глина	ауыр саз
уплотненная глина	тығыздалған, нығыздалған саз
глинисто-известковый	сазды-ізбесті
глинисто-песчаный	сазды-құмдақ
глинозем	сазды жер, алюминий тотығы
глинокислота	саз қышқылы
глиномешалка	балшық араластырғыш
вихревая гидравлическая глиномешалка	құйын тәрізді гидравликалық балшық араластырғыш
глиномешалка непрерывного действия	үздіксіз жұмыс жасайтын балшық араластырғыш
глиноотделитель	балшық араластырғыш, балшықтан тазартқыш
глинопорошок	сазұнтақ
глохнуть	өшу
глубина	тереңдік
глубина бурения, окончательная	түпкілікті бұрғылау тереңдігі
глубина воды, расчетная	судың есептелген тереңдігі
высокотемпературная глубина	жоғары температуралы тереңдік
заданная глубина	берілген тереңдік
глубина заделки	жауып бекіту, бітеу, өңдеу тереңдігі
глубина залегания	жатыс тереңдігі

глубина заложения трубопровода
конечная глубина бурения
глубина моря, рабочая
глубина нарезки
новая конечная глубина
глубина по вертикали
глубина подвески насоса
предполагаемая глубина

проектная глубина
глубина проникновения
глубина скважины
глубина скважины до установки
цементного моста
глубина скважины после установки
моста
глубина спуска обсадной колонны

глубинный
глубиномер
глубоководный
глубокозалегающий
глушение
глушение выброса
глушение скважины
глушитель
глушение звука
глушение пульсаций
глушить
глыба
гнездо
гнездо бурового клапана
верхнее гнездо
гнездо клапана цилиндра глубинного
насоса
гнездо подшипника
гнездо рудное
штекерное гнездо
гнейс
гнилой
гнить
гнутый
годовой
годовой
годовой
головка
алмазная бурильная головка

құбырларды орнату, салу
тереңдігі
бұрғылаудың соңғы тереңдігі
теңізде жұмыс жасау тереңдігі
ойық тереңдігі
соңғы тереңдік
тік сызықты тереңдік
сорапты ілу тереңдігі
шамаланған, болжалған
тереңдік
жобаланған тереңдік
ену тереңдігі
ұңғыма тереңдігі
цемент көпірін орнатқанға
дейінгі ұңғы тереңдігі
көпірді орнатқаннан кейінгі
ұңғы тереңдігі
шегендеу колоннасының түсу
тереңдігі

терең
тереңдікті өлшегіш
терең сулы
тереңдеу жатқан
бастыру, өшіру
шығарындыларды бастыру
ұңғыманы бастыру
сөндіргіш, өшіргіш, басқыш
дыбыс өшіргіш
дірілді жойғыш
жою
үйінді, кесек
ұя, орны
бұрғылау қақпағының орны
жоғарғы ұя
тереңдік сорап цилиндрі
қақпағының ұясы
подшипниктің орны
руда орны
штекер орны
гнейс, тау жынысы
шірік, шіріген
шіру, бұзылу
бүгілген
жылдық
жарамды
жылдық
басы, қалпақша
бұрғының алмаз басы

амортизирующая головка
головка балансира, дуговая
откидная
головка бура
бурильная головка
газовая головка
головка горелки
давальная головка
двойная головка
головка для подвески колонны
головка забивная
головка кернового снаряда,
дренажная
головка керноизвлекатель
головка колонны-хвостовика
ловильная головка
головка насосной штанги
головка насосно-компрессорных
труб
головка опрессовочная
головка отводная
головка пласта
подвесная головка
подъемная головка
предохранительная головка
промывочная головка
регулирующая головка
режущая головка бурового
инструмента
сменная бурильная головка

головка стрелы крана
цементирующая головка
горб
горелка
ацетиленовая горелка
горелка для полного сжигания
нефти
горелка для сжигания сырой нефти

забойная газовая горелка
горение
горизонт
висячий водоносный горизонт
горизонт вышележащих пород
выщелочный горизонт
заводняемый горизонт

амортизациялағыш бас
теңгерістің доғал қайырмалы
басы
бұрғының басы
бұрғылау басы
газ басы
шілтер мойны, басы
сығатың, сықпа бас
қосарланған бас
колоннаны ілу басы
қағылма қалпақша
тасбаған снарядының кептіргіш
басы
тасбаған алушының басы
хвостовик колоннасының басы
қармағыш бас
сорап шыбығының басы
сорап-компрессорлық
тұрбалардың басы
пресстейтін, сығымдайтын бас
бұрғыш қалпақша
қабат басы
аспа, аспалы бас
көтергіш бас
сақтандырғыш қалпақша
жуу басы
реттегіш қалпақша
бұрғылау құралының кескіш
басы
бұрғының ауыстырылатын
басы
кран жебесінің басы
цементтеуші қалпақша
бүкір, дөңес, өркеш
жаңарғы
ацетилендік жаңарғы
мұнайды толық өртеуге
арналған жанарғы
шикі мұнайды өртеуге
арналған жанарғы
забойдағы газ жанарғысы
жану, күю, өртену
горизонт, қабат
суы бар аспалы қабат
жоғары жатқан жыныс қабаты
сілтіден айырылған, сілтісіз
қабат
су алған қабат

маркирующий горизонт
опорный горизонт
песчаный горизонт
горизонт почвы, погребенный
горизонтально-залегающий горизонт
горловина
горн
горнорудный
горообразование
горонообразующий
горючее
легкое горючее
горячеломкость
готовность
готовность товара к отгрузке

гофр
гофрированный
грабен
взбросовый грабен
круглый грабен
срединный грабен
гравий
бурый гравий
дробленный гравий
карьерный гравий
ледниковый гравий
насыпной гравий
террасовый гравий

гравелит
градация плотностей нефти

градиент
адиабатический градиент скорости

градиент водного зеркала
градиент газонасыщенности
градиент горного давления
градиент давления гидроразрыва

градиент давления при движении
жидкости
напорный градиент
градиент насыщенности
отрицательный градиент
градиент рассеяния
градиент растворимости газа

нысаналы, көздегіш қабат
тіреу қабат
құмдақ қабат
көмілген жер қабаты
көлденең жатқан қабат
мойын
көрік, ошақ
тау-кен
таудың пайда болуы
тау жасаушы
жанармай, жанғыш
жеңіл жанармай
жанғаннан сынғыштық
дайындық
тауардың түсірілуге
дайындығы
кеңірдек
кеңірдектенген
грабен
тасталынатын грабен
дөңгелек грабен
орта, ортадағы грабен
қиыршық тас, ірі құм
қоңыр қиыршық
уатылған қиыршық тас
ашық кеніш қиыршық тасы
мұздық қиыршық тасы
үйілген қиыршық тас
терассалы, сатылы қиыршық
тас
жентектас
мұнай тығыздығының
градациясы
градиент
жылдамдықтың адиабаттық
градиенті
су айнасы градиенті
газдың қанығу градиенті
тау қысымы градиенті
гидрожарылыс қысымының
градиенті
сұйықтықтың қозғалу кезіндегі
қысым градиенті
арынды градиент
қанығу градиенті
теріс градиент
тарау, шашырау градиенті
газдың сіңіштігі градиенті

градиент удельного сопротивления
кровельный градиент-зонд

подошвенный градиент-зонд
симметричный градиент-зонд

градуированный

градуировка

градус Боме

градус жесткости

градус Кельвина

градус фаренгейта

градус Цельсия

граненый

граница

внешние границы пласта

внешняя граница бесконечного
пласта

граница водонефтяного контакта

выходная граница

граница газ-вода

граница залежи

ограничить

ограничный

гранула

грануляция

каталитическая грануляция

грань

грань вышки, боковая

единичная грань

грань кристалла

передняя грань резца

рабочая грань

график

график использования буровых
растворов

производительный график

график суммированной добычи
нефти

твёрдо установленный график

график текущего ремонта буровой
установки

график темпа отбора

графит

кристаллический графит

кусковой графит

пластинчатый графит

чешуйчатый графит

меншікті кедергі градиенті
жамылғылық, жабын градиент-
зонд

табан асты градиент зонды
симметриялы градиент-зонд

градуостарға бөлінген

градуостау

Боме градусы

қаттылық градусы

Кельвин градусы

фаренгейт градусы

Цельсий градусы

қырланған, қырлы

шекара, шек

қабаттың сыртқы шекарасы

шексіз қабаттың сыртқы
шекарасы

су мен мұнайдың түйісу
шекарасы

шығу шекарасы

газ-су шекарасы

кен шекарасы

шектесу

шектес

гранула, түйіршік

ұсақталу, түйіршіктеу

каталиттік түйіршіктеу

шек, қыр

мұнараның бүйір қыры

дербес қыр

кристалл қыры

кескіштің алдыңғы қыры

жұмыс жасау шегі

жоспар, кесте

бұрғы ерітінділерін пайдалану
кестесі

өндірістік жоспар

жалпы мұнай өндіру кестесі

тұрақты орныққан кесте

бұрғы қондырғысын ағымдағы
жөндеу кестесі

таңдау қарқыны кестесі

графит

кристалл графит

кесек графит

қатпарлы графит

қабыршақты графит

эвтектический графит
ребень
ребень водораздела
ребень высокого давления
горный ребень
ребень жилы
ребень месторождения
ребешок

гроздь
громадный
громоотвод
грохот
грохочение
грубоволокнистый
груз
автотранспортный груз
адресованный груз
груз без маркировки
груз без упаковки
бестарный груз
длинномерный груз
наливной груз
насыпной груз
груз насыпью
незаявленный груз

складской груз
грузить
грузовик
грузовик оборудованный подъемной
стрелой с лебедкой

грузооборот
грузоотправитель
грузоперевозка
грузоподъемность
грузоподъемность башенной вышки

грузоподъемность башенной вышки,
безопасная
грузоподъемность башенной вышки,
допустимая
грузоподъемность башенной вышки,
номинальная
грузоподъемность мачтовой вышки,
общая
грузополучатель
грузопоток

эвтектикалық графит
тарақ, адыр, қырқа қыры
су айырық қыры
жоғары қысымның шегі
тау қырқасы
жер жарықтарының қырқасы
кен орнының төбесі
1. кішкентай тарақ 2. айдар.
3. кішкене адыр

бұршақ
арбиған, қолайсыз
жай тартқыш
күрсіл
елеу
дәрекі талшықты
жүк
көлік жүгі
бағытталған жүк
белгіленбеген жүк
буып-түйілмеген жүк
қапталмаған жүк
ұзын тауарлар
құйма, қотармалы жүк
үйілген жүк
бос салынған жүк
декларацияланбаған,
мәлімделмеген жүк
қоймадағы жүк
тиеу, арту
жүк келігі
көтергіш жебе және шығырмен
жабдықталған жүк
келігі

жүк айналымы
жүк жіберуші
жүк тасу
жүк көтергіштік
күмбезді мұнараның жүк
көтергіштігі
күмбезді мұнараның қауіпсіз
жүк көтергіштігі
күмбезді мұнараның рұқсат
етілген жүк көтергіштігі
күмбезді мұнараның қалыпты
жүк көтергіштігі
діңгекті мұнараның жалпы жүк
көтергіштігі
жүк алушы
жүк жүрісі, жүк тасқыны

грунт
водонасыщенный грунт
болотистый грунт
глинисто-песчаный грунт
илистый грунт
лессовый грунт
мергельный грунт
наносный грунт
ракушечный грунт
рыхлый грунт
скальный грунт
торфяной грунт
грунтонос
грунтонос забивной
группа
группа одинаковых деталей
группа осадочных пластов
группирование
гряда
моренная гряда
песчаная гряда
грязеотстойник
грязеприемник
грязь
буровая грязь
минеральная грязь
парафинная грязь
гуаринит
зажимный гуаринит
губчатый гуаринит
гумус
почвенный гумус
густеть
густозернистый
густой

давать
давать газ
давать заниженные показания

давать нефть
давать отстояться
давление
перепад давления
понижения давления
абсолютное давление

топырақ, жер, су түбі
суға қаныққан, су сіңген жер
батпақты жер
сазды-құмдақ жер
лайлы, мибатпақ жер
сары топырақты жер
мергель, құмды, ізбес әкті жер
тасылған жер
ұлу тасты жер
борпылдақ жер
жартасты жер
шым тезек жер
грунт алғыш
қағылма грунталғыш
топ, жік
бірдей бөлшектердің тобы
тұнба қабатының тобы
топтау, топталу, топ
тізбек
морена тізбегі
құм тізбек
лай тұндырғыш
балшық қабылдағыш
батпақ, балшық лай
бұрғы балшығы, лайы
минералды балшық
парафинді балшық
гуаринит
қысатың, қыспа гуаринит
тесік-тесік, кеуекті гуаринит
гумус-қарашірік
қарашірік топырағы
қоюлану
қалың түйіршікті
қою, қалың, тығыз

Д

беру
газ беру, өндіру
азайтылып көрсетілген
мәліметтерді беру
мұнай өндіру, мұнай беру
тұндыру, тұндырып алу
қысым
қысымның өзгеруі
қысымның төмендеуі
абсолюттік қысым, нақты
қысым

атмосферное давление	атмосфералық қысым
барометрическое давление	барометрлық қысым
боковое давление	бүйірлік қысым
давление в буровой колонне	сағаның жабық кезіндегі
при закрытом устье	бұрғылау тізбегіндегі
	қысым
давление в кольцевом пространстве	айналмалы кеңістіктегі қысым
давление в конце расширения	кеңейту, ұлғайтудың
	соңындағы қысым
давление в межтрубном	тұрбааралық кеңістіктегі
пространстве	қысым
давление в напорном трубопроводе	қысымды құбырдағы қысым
давление в насадке бурового	бұрғы қашауының саптамасындағы қысым
долота	ашылмаған қабаттағы қысым
давление в нескрытом пласте	сыртқы орта қысымы
давление внешней среды	ашық ұңғымадағы қысым
давление в открытой скважине	қабаттағы тұрақты қысым
давление в пласте, установившееся	сіңіру, сору қысымы
давление всасывания	жан-жақты қысу
всестороннее давление	тоқтағаннан кейінгі
давление в скважине после	ұңғымадағы қысым
остановки	каналдағы қысым
давление в сопле	табиғи тартылыс жағдайындағы қысым
давление в условиях естественной	табиғи тартылыс жағдайындағы қысым
тяги	ығыстыру қысымы
давление вытеснения	қанықтыру қысымынан жоғары
давление выше давления	қысым
насыщения	жоғары жатқан қабат қысымы
давление вышележащей толщины	газ бүркемесіндегі газ қысымы
давление газа в газовой шапке	қабатты сұйықтықпен жару
давление газоразрыва пласта	қысымы
	шектегі қысым
допустимое давление	артық қысым
избыточное давление	сыналатын қысым
испытательное давление	қоюлану қысымы
давление конденсации	ернеу суының қысымы
давление краевых вод	ауыспалы (шектік) қысым
критическое давление	жабың, шатыр қысымы
давление кровли	манометрлік қысым
манометрическое давление	айдамалау қысымы
давление нагнетания	жүктің (салмақтың) қысымы
давление нагрузки	қашауға түсетін қысым
давление на долото	бет бірлігіне түсетін қысым
давление на единицу поверхности	қанйғу қысымы
давление насыщения	қаныққан будың қысымы
давление насыщенного пара	айдамалау ұңғыма сағасының
давление на устье нагревательной	қысымы
скважины	

давление ниже атмосферного

опорное давление
отрицательное давление
переменное давление
поверхностное давление
повышенное давление
полезное давление
пониженное давление
поровое давление
пороговое давление
предельно допустимое давление
давление при заводнении
давление при испытании
давление при откачке

давление при покачивании, буферное
давление при тампонировании
давление притока
пробное давление
давление прорыва воды

равновесное давление
разгрузочное давление
давление разрыва
давление сжатия
удельное давление
дайка
базальтовая дайка
обломочная дайка
плитообразная дайка
расходящаяся дайка
секущая дайка
сопряженная дайка
дальность
дамба
береговая дамба
защитная дамба
насыпная дамба
оградительная дамба
данные
аналоговые данные
базисные данные
входные данные
графические данные
данные исследования
продуктивного пласта
исходные данные

атмосфералық қысымнан
төмен қысым

тіреу қысымы
теріс қысым
өзгергіш қысым
беткі қысым
көтеріңкі қысым
пайдалы қысым
төмендетілген қысым
кеуек қысымы
бастапқы қысым
шектік қысым
су алған кездегі қысым
сынақ кезіндегі қысым
сыртқа тартып шығару
кезіндегі қысым
айдау кезіндегі аралық қысым
тығындау кезіндегі қысым
құйылу, ағып келу қысымы
сыналатын қысым
судың жарып өтуі, бұзып өту
қысымы
тепе-теңдік қысымы
жүк түсіру қысымы
жарылу қысымы
сығу қысымы
меншікті қысым
сығылма
базальт сығылма
сынық сығылма
тақта түріндегі сығылма
ажырамалы сығылма
қима түріндегі сығылма
ілесетін, бірге жүретін сығылма
қашықтық
тасбөгет
жаға тасбөгеті
қорғаныс тасбөгеті
үйілген бөгет
қоршағыш тасбөгет
мәліметтер
ұқсас мәліметтер
негізгі мәліметтер
келген мәліметтер
сызбалық мәліметтер
өнімді қабатты зерттеу
мәліметтері
негізгі мәліметтер

количественные данные	сандық мәліметтер
данные об эксплуатации в условиях промысла	өндіріс жағдайында пайдалану жөніндегі мәліметтер
данные по добыче	өндіру бойынша мәліметтер
систематизированные данные	жүйеленген мәліметтер
данные скважинных измерений	ұңғымадағы өлшемдер мәліметтері
суммарные данные	жиынтық мәліметтер
дата	мерзім, уақыт
дата вступления в силу	күшіне ену уақыты
дата заложения в скважину	ұңғымаға орнату мерзімі
дата истечения срока	мерзімі аяқталған уақыт
дата поставки оборудования	жабдықтарды жеткізу уақыты
датчик	хабаршы
датчик активного сопротивления	белсенді кедергі хабаршысы
датчик вертикальной качки	тіс тербеліс хабаршысы
датчик вибрации	тербеліс хабаршысы
датчик давления почвы	топырақ қысымының хабаршысы
дистанционный датчик	дистанциялық, аралық хабаршы
емкостный датчик	сыйымдылық хабаршысы
индукционный датчик	индукциялық хабаршы
датчик контактного сопротивления	түйіспелік кедергі хабаршысы
датчик перемещения	ауысу хабаршысы
датчик перепада давления	қысымның өзгеруі, төмендеу хабаршысы
проточный датчик	ағыс, ағын хабаршысы
датчик расхода бурового раствора	бұрғы ерітіндісінің шығындалуының хабаршысы
скважинный датчик	ұңғымалық хабаршы
струйный датчик	ағынды хабаршы
тепловой датчик	жылу хабаршысы
датчик угла наклона водоотделяющей колонны	су айырғыш колоннаның еңкіш бұрышының хабаршысы
датчик уровня в емкости	ыдыстағы деңгей хабаршысы
датчик-приемник	қабылдағыш хабаршы
двигатель	қозғалтқыш
бензиновый двигатель	бензинді қозғалтқыш
буровой двигатель	бұрғылау қозғалтқышы
быстроходный двигатель	жүргіш, жоғары жылдамдықты қозғалтқыш
двигатель внутреннего сгорания	іштен жанатын қозғалтқыш
двигатель для привода бурового насоса	бұрғы сорабын қосуға арналған қозғалтқыш
забойный вибрационный двигатель	забойлы тербелмелі қозғалтқыш

короткоходный двигатель
двигатель вращения
двигатель привода ротора
двигатель работающий на тяжелом топливе
спаренный двигатель
двигатель с торможением
двигатель с умеренной частотой вращения
тяговой двигатель
электрический двигатель постоянного такта
двигаться
двигаться возвратно-поступательно
двигаться под действие собственного веса
двигаться по спирали
двигаться прямолинейно
двигаться рывками
двигающийся
движение
апериодическое движение
безвихревое движение
беспорядочное движение
боковое движение
броуновское движение
движение в обратную сторону
движение возвратное
волнообразное движение
восходящее движение

движение жидкости
движение затухающее
движение импульсное
качательное движение
колебательное движение
направленное движение

неравномерное движение
неустойчивое движение
нисходящее движение

обратное движение
периодическое движение
движение посредством рычажного механизма
поступательное движение
движение почвы

қысқа жүрісті қозғалтқыш
айналмалы қозғалтқыш
роторды қосу қозғалтқышы
ауыр отынмен жұмыс жасайтын қозғалтқыш
қосарланған қозғалтқыш
тежегіші бар қозғалтқыш
төменгі жиілікпен айналатын қозғалтқыш
сүйрегіш қозғалтқыш
тұрақты тоқпен жүретін электрқозғалтқышы
қозғалу
ілгері-кейінді қозғалу
өз салмағының әсерімен қозғалу
шиыршықтап қозғалу
тура сызықпен қозғалу
жұлқына қозғалу
қозғалыстағы қозғалыс
тәртіпсіз қозғалыс
құйынсыз қозғалыс
ретсіз қозғалыс
бүйірлік қозғалыс
броун қозғалысы
артқа қозғалу
қайталама қозғалыс
толқынды қозғалыс
жоғарыға бағытталған қозғалыс
сұйықтық қозғалысы
өше бастаған қозғалыс
күшті қозғалыс
тербелмелі қозғалыс
тербелмелі қозғалыс
бағыттылған, бағыты бар қозғалыс
бір қалыпты қозғалмау
тұрақсыз қозғалыс
төмен бағыт алған, бөсеңдеген қозғалыс
кері қозғалыс
мерзімдік қозғалыс
тетікті механизм көмегімен қозғалу
ілгерілмелі, үдемелі қозғалыс
топырақтың жылжуы

продольное движение
резкое движение
скачкообразное движение
ускоренное движение

хаотическое движение
двойник
альбитовый двойник
коленчатый двойник
переклиновыи двойник
двойник скольжения
смежный двойник
четвертной двойник
двойной
двунаправленный
двусторонний

двууглекислый
двухлористый
двухлорный
двухполюсный
двухступенчатый
двухтрубка
деаэратор
десорбционный деаэратор

струйный деаэратор
циклонный деаэратор
деаэрация воды
дебит
безводный дебит
безгазовый дебит
безразмерный дебит
действительный дебит
единичный дебит
конечный дебит
критический дебит
малый дебит
массовый дебит
начальный дебит
переменный дебит
дебит потока
дебит скважины
суммарный дебит
текущий дебит
дебитомер
весовой дебитомер
глубинный дебитомер

бойлық қозғалыс
шалт қозғалыс
секірмелі қозғалыс
тездетілген (жылдамдатылған,
үдетілген) қозғалыс
тәртіпсіз қозғалыс
телқосақ
альбит телқосақ
иінді, бүгілмелі телқосақ
периклинальды телқосақ
сырғанау телқосағы
шектес, жақын телқосақ
төрттен бір телқосақ
екі есе, қосарланған
екі бағыттағы
екі жақты, екі бетті, іші-тысы
бірдей
қос көмірқышқылды
екі хлорлы
екі хлорлы
екі полкүсті
екі сатылы
қос түтікше
деаэратор, ауасыздандырғыш
десорбциялық
ауасыздандырғыш
ағынды ауасыздандырғыш
циклонды ауасыздандырғыш
суды ауалау
дебит, шығым
сусыз шығым
газсыз шығым
өлшеусіз шығым
нақты шығым
жеке шығым
соңғы шығым
өзгермелі (шектік) шығым
кішкене, аз шығым
жаппай шығым
бастапқы шығым
айнымалы шығым
сел шығымы
ұңғыма шығымы
жалпы шығым
ағымдағы шығым
шығым өлшегіш
салмақтық шығым өлшегіш
тереңдік шығым өлшегіш

нефтепромысловый дебитомер	мұнай өндірісіндегі шығым өлшегіш
объемный дебитомер	көлемдік шығым өлшегіш
ультразвуковой дебитомер	әсіредыбысты шығым өлшегіш
дегазатор	дегазатор, газсыздандырғыш
дегазация бурового раствора	бұрғы ерітіндісін газсыздандыру
дегазация нефти	мұнайды газсыздандыру
термовакуумная дегазация	термовакуум әдісімен газсыздандыру
дегидратация	сусыздандыру
дегидрогенизация	сутегін шығару
каталитическая дегидрогенизация	каталитздік сутегін шығару
дегидрогенизация нефтепродуктов	мұнай өнімдерінен сутегін шығару
окислительная дегидрогенизация	тотықтырғыш дегидрогенизация
дегидрогенизировать	сутегін шығару
дөготь	қара май
дөгтебетон	қара майлы бетон
дезинтеграция	ыдырату
дезодоратор	сасық иісті кетіргіш, иіс кетіргіш
деионизация	ионсыздандыру
действие	әрекет, әсер
абразивное действие	түрпілі (қажағыш) әрекет
абразивно-режущее действие	өңдеу-кесу жұмысы
бризантное действие	ауада жарылатын снаряд әсері
действие вращающихся масс	айналғыш массалардың әрекеті
действие времени	уақыт әсері
действие вымывающие	жуып тазалау әрекеті
глинизирующее действие	саздау жұмысы
дробящее действие	уату әрекеті
закупоривающее действие	тығындау, қамау жұмысы
замедленное действие	баяулатылған әрекет
стирающее действие	уату, ұнтақтау, майдалау әрекеті
действие махового колеса, сглаживающее	айналғының тегістеу әрекеті
местное действие	жергілікті әрекет
действие механизма	механизмнің жұмысы
осаждающие действие	тұндыру жұмысы
полезное действие	пайдалы әрекет
разобщающее действие	бөлектеп жіберу, ажырату әрекеті
разрушающее действие	қирату, бұзу, жою әрекеті
расклинивающее действие	сынаны шығару әрекеті
растворяющее действие	еріту жұмысы

скользящее действие
смазывающее действие
совместное действие
тепловое действие
тормозящее действие
ударное действие
действие эрозии
действительный
действовать
действующий
дека
декантация

дексель
деление
деление индикатора веса

деление круга
деление на участки
деление шкалы
делитель
дело
водолазное дело
горное дело
дельтовый
демонстрация
демонтаж
демонтаж буровой установки

демпфер
акустический демпфер
воздушный демпфер
гидравлический демпфер
демпфер колебаний
демпфер крутильных колебаний
двигателя

демпфер манометра
денатурат
денудация

депарафинизация
депрессия подземных вод

қыру, жону жұмысы
майлау, май жағу
ортақ, бірлескен әрекет
жылу әсері
тежелудің әсері
соққының әсері
эрозия (мүжілу) әсері
шың, шын мәніндегі
істеу, жасау, әрекет ету
әрекеттегі, істеп тұрған, қазіргі
дека, төсем
декантатор арқылы тұндырып
ағызу, бөлек ағызып
алу, қалқымалау

шапқыш
бөлу, бөліну, бөлік
салмақ индикаторы
шкаласының бөлінуі
шеңбердің бөлінуі
салаларға, учаскелерге бөлу
шкаланы бөліктері
бөлгіш

іс, жұмыс
суға сүңгу ісі
тау-кен ісі
дельталы, атыраулы
көрсету, көрсетілім
бөлектеу, бөлшектеу
бұрғылау қондырғысын
бөлектеу

демпфер
акустикалық демпфер
ауа демпфері
гидравликалық демпфер
тербелістер демпфері
қозғалтқыштың айналу
тербелістерінің
демпфері

манометр демпфері
денатурат, этил спирті
мүжілу, ашылу, желдің
әсерімен тау жыныста-
рының тасымалдану
процестерінің
жиынтығы
парафинсіздендіру
жерасты суларының
депрессиясы

дёргать	жұлу, жұлқу
державка	ұстауыш
держатель	тұтқыш, ұстағыш
держатель клиньев	сына ұстағышы
держатель насосно-компрессорных труб	сорап-компрессорлық тұрбалар ұстағышы
держать	ұстау
деривация	деривация, су жеткізуді қамтамасыз ететін құрылыс
деррик-кран	жүк краны
десятник	бригадир
деталь	деталь, бөлшек
арматурная деталь	арматура бөлшегі
бракованная деталь	ақауы бар (жарамсыз) бөлшек
быстроизнашивающаяся деталь	жылдам тозатын бөлшек
ведущая деталь	жетекші бөлшек
взаимозаменяемые детали	бірін-бірі алмастырушы бөлшектер
вставная деталь	алмалы-салмалы бөлшек
готовая деталь	дайын бөлшек
износостойкая деталь	тозыққа берік бөлшек
комплектующая деталь	құрамдас бөлшек
крепежная деталь	бекіткіш бөлшек
неисправная деталь	бұзылған (сынған, бүлінген) бөлшек
неподвижная деталь	қозғалмайтын бөлшек
поддерживающая деталь	сүйемелдейтін бөлшек
сменная деталь	ауыстырылатын бөлшек
стандартная деталь	стандартты бөлшек
съёмная деталь	алынбалы бөлшек
фиксирующая деталь	бекіткіш бөлшек
детандер	детандер, газсалқындатқыш, газды салқындатуға арналған поршеньді не турбиналық машина
детектирование	детектрлеу
детектор	детектор
детектор горючих газов	жанғыш газ детекторы
мощный детектор	қуатты детектор
детектор утечки	ағып кетуді бақылайтын детектор
детонатор	дүмпіткіш, детонатор
детонатор замедленного действия	баяу жаратын детонатор
детонатор мгновенного действия	тез жаратын детонатор
детритовый	дертритті
дефект	ақау, кемістік
выявленный дефект	табылған, анықталған ақау

дефект конструкций	конструктордағы ақау
литейный дефект	құюдағы ақау
дефект от смятия обсадной трубы	шегендеу тұрбасының майысуынан туған ақау
производственный дефект	өндірістік ақау
скрытый дефект	жасырын ақау
дефектный	кемістігі бар, ақауы бар
дефектоскоп	дефектоскоп
гамма-лучевой дефектоскоп	гамма-сәулелі дефектоскоп
дефектоскоп для обнаружения трещин	жарықшақтарды табуға арналған дефектоскоп
скважинный, индукционный дефектоскоп	ұңғымалық индукциялық дефектоскоп
дефицит	кемдік, тапшылық
дефицит влажности	ылғал тапшылығы
дефицит мощности	қуат тапшылығы
дефицит насыщенная	қанығу кемдігі
дефицитный	тапшы
дефляция	дефляция, желдің әсерімен борпылдақ тау жыныстарының бұзылуы
деформация	деформация (форманың өзгеруі, қисаюы)
деформация в момент разрушения	қирау кезіндегі деформация
внутренняя деформация	іштей созылу
деформация в одной плоскости	бір жазықтықтағы деформация
деформация в холодном состоянии	салқын күйдегі деформация
деформация за пределом упругости	созылмалылығы тым жоғары серпімділік
деформация изгиба	иіліс (бұрылыс) деформациясы
исчезающая деформация	өлсіреген деформация
критическая деформация	шектік деформация
линейная деформация	сызықтық өзгеріс
местная деформация	жергілікті өзгеріс
обратимая деформация	қайтымды деформация
остаточная деформация	қалған деформация
относительная деформация	салыстырмалы өзгеріс
пластическая деформация	созылу, иілуде деформациясы
плоская деформация	жазық, тегіс деформация
деформация под действием боковых сдвигов	бүйірлік қозғалыстың әсерінен болған деформация
деформация поперечная	көлденең деформация
деформация при охлаждении	салқындату кезіндегі деформация
деформация при сдвиге	жылжу кезіндегі деформация
деформация при сжатии	сығу, қысу кезіндегі деформация

деформация продольная	ұзына бойлы деформация
деформация растяжения	созылу деформациясы
деформирование	деформациялау (өзгерту, созу, қисайту, шайқау)
деэмульгатор	сұйықтан мұнайды ажыратқыш
диагностика	диагностика, анықтағыш
диаграмма	диаграмма, кесте, графикалық сурет
диаграмма акустического каротажа	акустикалық каротаж диаграммасы
диаграмма акустического цементомера	акустикалық цемент өлшегіш диаграммасы
диаграмма бокового каротажа	бүйір каротажының диаграммасы
диаграмма времени	уақыт сипаттамасы
диаграмма газового каротажа	газ каротажының диаграммасы
диаграмма гравитационная	гравитациялық диаграмма
диаграмма естественного потенциала	табиғи потенциал диаграммасы
диаграмма записи	мәліметтер диаграммасы
диаграмма индикатора веса	салмақ индикаторының диаграммасы
диаграмма испытания	сынақ диаграммасы
диаграмма каротажа сопротивления	меншікті кедергі диаграммасы
диаграмма нейтронного каротажа	нейтрондық каротаж диаграммасы
диаграмма объем-давления	көлем-қысым диаграммасы
диаграмма полученная при исследовании	қабат сынағышпен зерттеу кезінде алынған
пластоиспытателем	диаграмма
диаграмма пространственная	кеңістіктік диаграммасы
диаграмма распределения нагрузки	салмақты бөліп тарату диаграммасы
диаграмма скорости бурения	бұрғылау жылдамдығының диаграммасы
диаграмма состояния	күй, қалып диаграммасы
диаграмма фазового равновесия	фазалық тепе-теңдік диаграммасы
диаграмма характеристическая	сипаттаушы диаграмма
хронометрическая диаграмма бурения	бұрғылау уақытының диаграммасы
диаметр бурового долота	бұрғылау қашауының диаметрі
диаметр бурового инструмента	бұрғылау құралының диаметрі
диаметр делительной окружности	бөлгіш шеңбердің диаметрі
диаметр забуривания	бұрғылау диаметрі
диаметр зерна	түйіршіктің диаметрі
диаметр зоны проникновения	ену (кіру) аймағының диаметрі
диаметр керн	тасбаған диаметрі

диаметр кернового бурового долота	тасбағанды бұрғылау қашауының көлемі
диаметр колонны подъемных труб	көтерілетін тұрбалар тізбегінің диаметрі
диаметр лопаток турбины	турбина қалақшасының диаметрі
диаметр метчика	таңбалаушының диаметрі
диаметр навивки	арқанның диаметрі
диаметр насосной штанги	сорап шыбығының диаметрі
диаметр окружности наматывания	орау шеңберінің диаметрі
диаметр отверстия в стволе ротора	ротор оқпанындағы тесік диаметрі
диаметр проходной	өтпелі диаметр
диаметр скважины	ұңғыма диаметрі
диаметр струи	ағыс диаметрі
диаметр струйной насадки долота	қашаудың ағысты сұғындыр-масының диаметрі
диаметр устья скважины	ұңғыма сағасының диаметрі
диапазон	шегі, аймақ, таралу аймағы, аралығы
диапазон величин	шама әрекетінің аймағы
диапазон волн	толқынның таралу аймағы, көлемі
диапазон изменения регулируемой величины	реттелетін шама өзгерісінің шегі
номинальный диапазон	белгіленген, нақты көлем
диапазон ошибок	қателер мөлшері
диапазон показаний	көрсеткіштердің саны
рабочий диапазон	жұмыс аймағы
диапазон скоростей	жылдамдықтар аралығы
диапазон температур	температураның таралу аралығы
диапазон шкалы	шкала аралығы
диатомит	диатомит, борпылдақ шақпақ тасты шөгінді жыныс
апетурная диафрагма	апетуралық диафрагма
гибкая диафрагма	серпімді диафрагма
дисковая диафрагма	дөңгелек диафрагма
острая диафрагма	өткір диафрагма
диафрагма сцепления	ілініс диафрагмасы
щелевая диафрагма	тесікті, саңылаулы диафрагма
дизель	дизель, іштен жанатын қозғалтқыш
спаренный дизель	қосарланған дизель
дизель-генератор	электр генератор
дилатометр	дилатометр, денелердің жылулық ұлғаюын өлшегіш аспап
динамика	қозғалу, өсу, динамика

динамика изменения	өзгеріс динамикасы
динамика изменения добычи	кәсіпшіліктегі өндіру
на промысле	өзгерістерінің
	динамикасы
динамика истощения коллектора	коллектордың түгесілу
	динамикасы
динамика обводнения	сулану динамикасы
динамограмма	динамометр картасы
динамограф	динамограф, күш өлшегіш,
	алқаға түскен күшті
	өлшейтін құрал
динамометр	динамометр, күш өлшегіш
диоксид углерода	көміртегі диоксиді
допустимый динамометр	мүмкінді дисбаланс
достижимый динамометр	қол жетерлік дисбаланс
удельный динамометр	меншікті дисбаланс
диск для очистки бурильных труб	бұрғылау тұрбаларын
	тазалауға арналған
	диск
диск дозатора	мөлшерлегіш дискісі
диск долота с волнообразной	толқын тәріздес кескіш жиегі
режущей кромкой	бар қашаудың дискісі
зубчатый диск	тісті диск
кулачковый диск	жұдырықшалы диск
опорный диск	тіреу дискісі
самоустанавливающийся диск	өздігінен орнатылатын диск
диск с делениями	шкалаларға бөлінген диск
диск с прорезями	тесілген диск
тормозной диск	тежегіш диск
дискретный	дискретті, үзік
дискретность	үзіктілік
дискриминатор	дискриминатор
временной дискриминатор	уақыт дискриминаторы
дискриминатор импульсов по	ұзақтық бойынша импульстар
длительности	дискриминаторы
дискриминатор импульсов	ені бойынша импульстар
по ширине	дискриминаторы
диск-указатель	көрсеткіш диск
дислокация	дислокация, орын ауыстыру,
	көшу, жер қыртысының
	жылысуы
глубинная дислокация	тереңдіктегі көшу
дизъюнктивная дислокация	жеткіліксіз, қате көшу
криогенная дислокация	криогенді көшу
ледниковая дислокация	мұздың көшуі
оползневая дислокация	көшкіннің көшуі
дислокация слоев	қабаттардың көшуі
соляная дислокация	тұздардың көшуі

дислоцировать	орналастыру
диспергатор	ыдыратқыш
диспергатор бентонитовой глины	бентонит сазын ыдыратқыш
диспергатор гидравлический	гидравликалық ыдыратқыш
диспергирование	бытырау, бытырату, ыдырату
диспергирование агломерата на индивидуальные частицы	ірі кесектерді жеке бөлшектерге ыдырату
дисперсия	ыдырау, шашырау
дисперсность раствора	ерітіндінің бытыраңқылығы
дистанция	аралық, қашықтық
дистиллировать	тазарту, сүзу
дистиллят	айданды, дистиллят
дистилляция	тазарту, сүзу
дифильный	мұнай мен суға сезімтал
дифманометр	дифманометр, дифференциалды қысым өлшегіш аспап
бесшкальный дифманометр	шкаласыз дифманометр
жидкостный дифманометр	сұйық заттың қысымын өлшейтін дифманометр
кольцевой дифманометр	сақиналы дифманометр
самопишущий дифманометр	өздігіненен жазатын дифманометр
диффузионный	араласқыш, сіңгіш
диффузия	араласу, сіңу, кірігу
взаимная диффузия	ортақ араласу
вихревая диффузия	құйынды араласу
вынужденная диффузия	еріксіз араласу
обратная диффузия	кері араласу
последовательная диффузия	жүйелі, бірте-бірте араласу
управляемая диффузия	басқарылатын араласу
длина	ұзындық
длина в футах	футпен алғандағы ұзындық
длина в ярдах	ярдпен алғандағы ұзындық
длина моста	көпір ұзындығы
установочная длина	белгіленген ұзындық
длина хода	жүрістің, қадамның ұзындығы
длительный	ұзақ
дневник	күнделік, журнал
днище	түп, басы, соңы
выпуклое днище	дөңес түп
коническое днище	конус түп
откидное днище	шалқайған түп
плавающее днище	қалқымалы түп
плоское днище	жазық, тегіс түп
дно	түп
морское дно	теңіз түбі
дно моря	теңіз түбі

твердое дно	қатты түп
добавка	қоспа, үстеме
антикоррозионная добавка	коррозиядан сақтайтын қоспа
антифрикционная добавка	антифрикциялық қоспа
добавка воды	су қоспасы
вспучивающая добавка	көпіргіш қоспа
газообразующая добавка	су түзейтін қоспа
гидрофобная добавка	су жұқтырмайтын қоспа
добавка для борьбы с загрязнением	цемент ерітіндісін ластанудан
цементного раствора	қорғайтын қоспа
добавка для борьбы с поглощением	бұрғы ерітіндісінің сіңірілуіне
бурового раствора	қарсы қолданылатын
	қоспа
добавка для размола цемента	цементті ұнтақтауға арналған
	қоспа
закупоривающая добавка	бітегіш қоспа
добавка для условий высоких	ұңғымадағы жоғары қысым
давлений в скважине	жағдайына арналған
	қоспа
добавка изменяющая	дымқылданғыштықты
смачиваемость	өзгертетін қоспа
добавка к буровым растворам,	бұрғылау ерітіндісін майлайтын
смазывающая	қоспа
добавка к цементу	цемент қоспасы
моющая добавка	жуғыш қоспа
пенообразующая добавка	көбік тудырушы қоспа
полифункциональная добавка,	су өңдейтін қондырғыларда
применяемая на	қолданылатын көп
водообрабатывающих	функционалды қоспа
установках	
противобродильная добавка	ашу, іруге қарсы қоспа
рафинирующая добавка	тазартқыш қоспа
добавка снижающая водоотдачу	су бергіштікті төмендететін
	қоспа
стабилизирующая добавка	тұрақтандырғыш қоспа
сухая сыпучая добавка	құрғақ сусымалы қоспа
добавка-загуститель	қоюландырғыш қоспа
добавка-замедлитель	баяулатқыш қоспа
добавка-ускоритель	жеделдеткіш қоспа
добавление	қосу, үстеме
добавочный	қосымша, үстеме
добротность	төзімділік, беріктік, мықтылық
добуривание	қосымша бұрғылау, үстеп
	бұрғылау,
	бұрғылай түсу
добывать	табу, шығару
добыча	1. табу, шығару, өндіру 2. өнім
	3. қуаттылық, өнімділік
вторичная добыча	қосымша өндіру

добыча нефти первичная добыча средняя добыча фактическая добыча доведения до требуемых параметров	мұнай өндіру бастапқы (негізгі) өндіру орташа өндіру нақты өндіру керекті (көрсеткіштерге) параметрлерге дейін жеткізу
довинчить	қосымша бұрау, бұрай түсу, үстеп бұрау
доводка догадка договор доза дозатор дозировать	жетілдіру болжам, тапқырлық шарт, келісім доза, мөлшер дозалағыш, мөлшерлегіш дозалау, ішімге бөлу, мөлшерлеу
долбить дробление долговечность доливать доломит	қашау, ою уату ұзақ мерзімді үстеп құю, құя түсу доломит, шөгінді карбонатты тау жынысы
долото алмазное буровое долото алмазное буровое долото, керновое	қашау алмас бұрғылау қашауы тасбағандық-алмас бұрғы қашауы
алмазное твердосплавное буровое долото	қатты қорытпалы алмас бұрғы
бескерновое долото буровое долото поднимаемое на канате	тасбағансыз қашау арқан арқылы көтерілетін қашау
буровое долото буровое долото армированное твердым сплавом	бұрғы қашауы қатты қорытпамен арқауланған бұрғы қашауы
буровое долото для работы малыми вращающимися моментами	жай жылдамдықпен айналдыра бұрғылағыш қашауы
буровое долото дробящего типа буровое долото истирающе- режущего типа	уатқыш қашау уатып-кесіп бұрғылағыш қашау
буровое долото скалывающего типа буровое долото с самоочищающимся шарошками	жарып бұрғылағыш қашау өздігінен тазаланатын шарқашаулы бұрғы қашауы
двухлопастное долото двухшарочное долото долото для бурения в вязких глинах	қос қалақты қашау қос шарқашау жабысқақ саз жерді бұрғылауға арналған қашау

долото для бурения кремнистых горных пород	шақпақты тау жынысын бұрғылауға арналған қашау
долото для бурения твердых пород	қатты жынысты бұрғылауға арналған қашау
долото для вращательного бурения	айналмалы бұрғылауға арналған қашау
долото для ударно-канатного бурения	соқпалы-арқанды бұрғылауға арналған қашау
долото для ухода в сторону	қапталдап бұрғылауға арналған қашау
долото Зублина	Зублин қашауы
долото зубильное	шапқыш қашау (жалпақ)
колонковое долото	колонкалы қашау
комбинированное долото	аралас қашау
корпусное долото	корпусты қашау
лопастное долото	қалақшалы қашау
долото, наваренное твердым сплавом	қатты қорытпамен пісірілген қашау
направляющее долото	бағыттаушы қашау
остроконечное буровое долото	өткір ұшты бұрғы қашауы
перовое долото	ұшты қашау
пикообразное долото	найзаша қашау
пилотное долото с расширителем	пилотты кеңейткіш қашау
пирамидальное долото	шашақты қашау
полукруглое долото	жарты шеңберлі қашау
разборное долото	жиналмалы қашау
раздвижное долото	жайылмалы, жылжымалы (қозғалмалы) қашау
долото режущего типа	кескіш түріндегі қашау
режуще-скалывающее долото	кесіп-жаратын қашау
долото с длинными зубьями	ұзын тісті қашау
струйное долото	ағынды қашау
трехлопастное буровое долото	үшқалақты бұрғы қашау
трехшарочное долото	үш шарқашаулы қашау
тупое долото	өтпейтін қашау
долото ударного действия	соққылап бұрғылағыш қашау
ударное плоское долото	соқпалы жалпақ қашау
ударно-канатное крестообразное буровое долото	соқпалы-арқанды айқыш бұрғы қашауы
ударно-режущее буровое долото	соқпалы-кескіш бұрғылау қашауы
универсальное долото	эмбебап қашау
центрированное долото	ортаға келтірілген қашау
центровое долото	ортадағы қашау
шарочное долото	шарқашау
штыревое долото	бұдыр қашау
эксцентричное долото	кіндіксіз (орталықсыз) қашау

долотообразный	қашау түріндегі
долото-расширитель	кеңейткіш қашау
доля	үлес
доля извлеченной нефти	шығарылған мұнайдың үлесі
домкрат	домкрат
винтовой домкрат	бұрандалы домкрат
многоступенчатый домкрат	көпсатылы домкрат
доочистка	тазалай түсу, қосымша тазалау
дополнительный	қосымша
допуск	кіруге рұқсат, жіберілу, шек, айырым
допуск диаметра труб	тұрбалар диаметрінің шегі
жесткий допуск	кірудің қатаң тәртібі
допуск на диаметр отверстия	саңылау диаметрінің шегі
допуск на изготовление	дайындауға жіберілу
допуск на износ	тозуға жіберілу
основной допуск	негізгі кіру рұқсаты
допуск посадки	орнатуға не қондыруға берілген рұқсат (жіберілу)
допускаемый	рұқсат етілген, жіберілген, болжалған, ұйғарылған, жол берілген
допустимый	шекті, рұқсат етілген
допущение	жорамал, долбар
доработка	жетілдіре, дамыта түсу
дорн	өзек темір
дорожка	соқпақ, сүрлеу, жалғыз аяқ жол
дорожка для шариков	шариктер қозғалысының жолы
дорожка подшипника	подшипник жолы
доска	тақта
доспуск	түсіре түсу, түсіріңкіреу
доспуск колонны	колоннаны түсіріңкіреу
доспуск насоса	сорапты түсіріңкіреу
доставать	алу, жету, тауып алу
доставка	жеткізу, апарып беру
доставка нефти	мұнайды жеткізу
доступ	рұқсат
доступ к получению информации	мәліметтерді алуға рұқсат
доступность	қол жетерлік, жол ашықтық
доступный	қолайлы, жеңіл, түсінерлік
доходить	жету
доходка до забоя	забойға жету
дочерний	байланысқан, салалас, еншілес
драга	драга, жер қазатын машина
дребезжание	салдырлау, дырылдау
древний	ежелгі, ескі, көне

дрейфовать

дренаж

дренирование

дренчер

дробилка

дисковая дробилка

дробилка крупного дробления

маятниковая дробилка

молотковая дробилка

дробилка среднего дробления,
конусная

дробить

дробление

крупное дробление

мелкое дробление

мокрое дробление

первичное дробление

дробленный

дробный

дробь

алюминиевая дробь

буровая дробь

дробь-сечка

дрожание

дросселирование конденсата до
атмосферного давления

дубликат

дублировать

дуга

вольтова дуга

сварочная дуга

дугогаситель

дужка

дужка желонки

перекрестная дужка

дуктильная дужка

дутье

дымоход

единица

абсолютная единица

атомная единица массы

безразмерная единица

единица веса

единица времени

1. кеменің бағыттан ауытқуы

2. кеменің бір орында

тұрып қалуы

құрғатылған жол, кәріз

құрғату

бүріккіш-қалпақша

уатқыш, ұнтақтағыш (машина)

дискілі уатқыш

ірілетіп уатқыш

маятникті уатқыш

балғалы уатқыш

конусты орташа уатқыш

уату

ұсақталу, уатылу, уату

ірілетіп уату

ұсақтатып уату

ылғалдап уату

бастапқы уату

уатылған

бөлшек, ұсақ

бытыра, оқ, бөлшек

алюминий бытырасы

бұрғылау оғы

кеспе бытыра

дірілдеу

конденсатты атмосфералық
қысымға дейін апару

екінші дана

қайталау, жарыса істеу

доға, иін

электр доғасы

пісіру доғасы

сөндіргіш

имек, тұтқа

қауға тұтқасы

айқыш имек

созымды тұтқа

үрлеу

түтіндік, мұржа

Е

1. бірлік, өлшем бірлігі 2. дана

абсолюттік (нақты) бірлік

массаның атом бірлігі

шексіз бірлік

салмақтың өлшем бірлігі

уақыт бірлігі

единица вязкости	тұтқырлық өлшемінің бірлігі
единица геологического времени	геологиялық уақыт бірлігі
единица груза	жүк данасы
единица давления	қысым бірлігі
двоичная единица	еселенген бірлік
денежная единица	ақша бірлігі
единица измерения	өлшем бірлігі
единица консистенции	консистенциялық бірлік
единица массы	масса бірлігі
метрические единица	метрикалық бірлік
единица мощности	қуаттылық бірлігі, шамасы
единица объема	көлем бірлігі
относительная единица	салыстырмалы бірлік
единица площади	аудан бірлігі
производная единица	туынды бірлік, шама
расчетная единица	есептелген бірлік
тарифная единица	тариф (баға) бірлігі
тепловая единица	жылу бірлігі
единица товара	тауар данасы
едкий	улы, күйдіргіш, ащы
елка	шырша
елка для заканчивания	бітіруге арналған шырша
елка насосно-компрессорных труб,	сууіті сорап-компрессорлық
надводная	тұрбалар шыршасы
испытательная елка	сынақ шыршасы
фонтанная елка	атқыма шыршасы
емкость	1. цистерна, бак, ыдыс, қамба
	2. сыйымдылық, көлем
емкость аккумуляторной батареи	аккумулятор батареясының
	сыйымдылығы
емкость анода	анод сыйымдылығы
барьерная емкость	кедергілік сыйымдылық
буферная емкость	буфер ыдыс, аралық ыдыс,
	ұңғымадан келіп
	құйылатын мұнай мен
	газды сақтайтын ыдыс
емкость вышки	мұнараның үлкендігі
емкость газопровода	газ құбырының көлемі
емкость горной породы	тау жынысының көлемі (су
	сіңіргіштігі)
емкость граничного слоя	шектеc қабаттың көлемі
действующая емкость	әрекеттегі сыйымдылық
емкость для бурового раствора,	бұрғы ерітіндісін тұндырғыш
отстойная	бак
емкость для запасного бурового	қосымша бұрғы ерітіндісіне
раствора	арналған бак
емкость для отбора проб газа	газ үлгілерін алуға арналған
	бак

емкость для отстаивания
емкость для отходов
емкость для сбора и хранения нефти,
расположенной на морском
дне

емкость для сбора шлама
емкость для улавливания масла
емкость для хранения,
вспомогательная

емкость доливная
емкость доливочная
заглубленная емкость
капиллярная емкость
катионообменная емкость
емкость коллектора
напорная емкость
нефтеналивная емкость
номинальная емкость
общая емкость
полезная емкость

расходная емкость
емкость резервуара
смесительная емкость
емкость трубопровода
эксплуатационная емкость
ерш

ловильный ерш
проволочный ерш
естественный ерш

жаропрочность
жаростойкость
жароупорный
желатин
желвак
желвак в пласте
кремнистый желвак
рудный желвак
железнокислый желвак
железняк

магнитный желвак
железо
азотистое железо

тұндырғыш бак
қалдықтарға арналған бак
мұнайды жинау және сақтауға
арналған, теңіз
түбінде орналасқан
бак

шлам жинауға арналған бак
май ұстауға арналған бак
сақтауға арналған көмекші бак

үстей құю багы
үстей құйғыш бак
жерге көмілген бак
капилляр сыйымдылығы
катион алмасу сыйымдылығы
резервуардың үлкендігі
қысымды бак
мұнай құятын бак
белгіленген сыйымдылық
жалпы сыйымдылық
пайдалы (қолайлы)
сыйымдылық

тұтыну багы
резервуар сыйымдылығы
араластырғыш бак
құбырдың көлемі
пайдалану сыйымдылығы
ерш, тазалауға арналған
щетка, қармақ
қармағыш қармақ
қырғыш қармақ
табиғи қармақ

Ж

ыстыққа төзімділік
ыстыққа беріктік
ыстыққа төзгіш
желатин
ісік, томпақ
қабаттағы томпақ
шақпақ тасты томпақ
рудалы томпақ
темір қышқылды томпақ
темір тас, темір рудасының
томпағы
магниттік томпақ
темір
азот араласқан темір

брусковое железо
волнистое железо
губчатое железо
закисное железо
ковковое железо

окисное железо
полосовое железо
серноокисное железо
сортовое железо
углекисное железо
железобактерия
железобетон
железосодержащий
желоб
желоб для бурового раствора

распределительный желоб
сливной желоб
спускной желоб
шламовый желоб
желобок
желобок блока
желобок бля набивки
продольный промывочный желобок
спиральный промывочный желобок

желобок шкива
желонка
желонка для выкачки жидкости

желонка для заливки цементного
раствора в скважину
желонка для очистки скважины

желонка для углубления скважины

пневматическая желонка
секционная желонка
тартальная желонка
жесткость
жесткость воды
жесткость каната

жесткость колонны бурильных труб

жесткость при изгибе
жесткость при кручении

қырлы темір, білеу темір
толқынды темір
кеуекті темір
шала тотыққан темір
соққыға шыдамды, созылмалы
темір

тотыққан темір
тілінген, жолақты темір
күкірт қышқылды темір
жақсы сұрыпталған темір
көмірқышқылды темір
темір бактериясы
темір бетон
темірі бар
жыра, науа, канал, ойма
бұрғы ерітіндісіне арналған
жыра, науа
бөліп таратқыш жыра, науа
ерітінді төгілетін жыра, науа
ағызып жіберетін науа
шлам жүретін ор
су ағызатын науаша
блок науашасы
толтырылуға арналған науаша
ұзына бойлы жуғыш науаша
жуып тазартатын шиыршықты
науаша

тегершік оймасы
қауға
сұйықтықты айдап шығаруға
арналған қауға
ұңғымаға цемент ерітіндісін
құюға арналған қауға
ұңғыманы тазалауға арналған
қауға

ұңғыманы тереңдетуге
арналған қауға

пневматикалық қауға
секциялық қауға
тарталь қауғасы
қаттылық, ауырлық
судың кермектігі
арқанның қаттылығы
(мықтылығы)
бұрғы тұрбалары тізбегінің
мықтылығы
иіліс кезіндегі қаттылық
бұрау кезіндегі қаттылық

жесткость при растяжении	созу, тарту кезіндегі қаттылық
жесть	қаңылтыр
жидкий	сұйық
жидкость	сұйықтық
агрессивная жидкость	агрессивті немесе жемір
	сұйықтық
буферная жидкость	буферлік сұйықтық, кедреткілік
	сұйықтық
жидкость, вызвавшая выброс	шығуды тудырған сұйықтық
жидкость, вызывающая коррозию	коррозия туғызатын сұйықтық
высоковязкая жидкость	жабысқақтығы күшті сұйықтық
вытесненная жидкость	қысыммен шығарылған
	сұйықтық
вязкая жидкость	қою сұйықтық
газированная жидкость	газдалған сұйықтық
газоконденсатная жидкость	табиғи газдың сұйық түрі
горючая жидкость	жанғыш сұйықтық
жидкость для гидравлического	гидравликалық тежегішке
тормоза	арналған сұйықтық
жидкость для заканчивания скважин	ұңғыманы бітіруге арналған
	сұйықтық
жидкость для отбора керна	тасбаған алуға арналған
	сұйықтық
жидкость для ремонта скважин	ұңғымаларды жөндеуге
	арналған сұйықтық
жидкость заливаемая в скважину	ұңғымаға құйылатын сұйықтық
защитная жидкость	қорғағыш сұйықтық
легковоспламеняющие жидкость	тез жанғыш сұйықтық
над пакерная жидкость	пакер үстіндегі сұйықтық
напорная жидкость	арынды, қысымды сұйықтық
неоднородная жидкость	өртекті сұйықтық
несжимаемая жидкость	сығылмайтын сұйықтық
обработанная жидкость	еңделген сұйықтық
охлаждающая жидкость	салқындатқыш сұйықтық
пластическая жидкость	созымды сұйықтық
топливная жидкость	сұйық отын
жидкотекучесть	сұйықтық, аққыштық
жиклер	жиклер, бүрку
жила	желі, жарық
бедная жила	селдір желі
богатая жила	бай желі
брекчиевидная жила	женттас түріндегі желі
гильсонитовая жила	гильсонит желі
главная жила	бас желі
глубокая трещинная	терең жарылған желі
глубокозалегающая жила	тереңде орналасқан (жатқан)
	желі
горизонтальная жила	көлденең желі

жила замещения
жила изверженных пород
крутопадающая вертикальная жила
жила между слоями сланцевой
    породы
минералоносная жила
наклонная жила
направляющая жила
пластовая жила
жила с пустотами
ступенчатая жила
четковидная жила
жила-проводник
жилет
спасательный жилет
жимки
жир
дубильный жир
животный жир
растительный жир
расщепленный жир
технический жир
чистый жир
жирность
жировик

журнал
буровой журнал
журнал добычи
журнал регистрации данных
    анализа кернов

орнын басқан желі
ақтарылған жыныстар желісі
тіп-тіке құламалы желі
тақтатас қабаттарының
    арасындағы желі
минералды желі
көлбеу желі
бағыттағыш желі
қабат желісі
қуыстары бар желі
сатылы желі
анық көрінетін желі
өткізгіш желі
көкірекше
құтқару көкірекшесі
қысқыш
май
тері илеуде қолданылатын май
малдың майы
өсімдік майы
ажыратылған май
техникалық май
таза май
майлылық
сабын тас (жұмсақ майлы
    минерал)
журнал, тізбе дәптер, тізімкітап
бұрғылау журналы
өндіру тізімкітабы
тасбаған үлгілері жөніндегі
    мәліметтерді тіркеу
    журналы

З

забивание
забивать

забоина
забой
глухой забой
действующий забой
наклонный забой
забой ствола скважины,
    необсаженный
забой ствола скважины,
    обсаженный
забой ствола скважины, проектный

қағу, қағып қою, орнату
қағу, қағып кіргізу, бітеу, лық
    толтыру
жаншылған жер, бетақау
забой
өлі забой
әрекеттегі забой
көлбеу забой
ұңғыма оқпанының
    бекітілмеген забойы
ұңғыма оқпанының бекітілген
    забойы
ұңғыма оқпаны забойының
    жобасы

забойка
забойщик
заболачивание
забор
забор воды
забор воздуха
заборник
заборник воздуха
забракованный
забрасывать
забрасывать руду
забрасывать топливо
забурить скважину
забурка
забурник

забутовка
завал
завалка глины
заварка
завершающий
завершение
беструбное завершение
завершение скважины
завеса
завинтить
зависание
зависимость
взаимная зависимость
временная зависимость
квадратичная зависимость
линейная зависимость
обратная зависимость
однозначная зависимость
прямая зависимость
случайная зависимость
угловая зависимость
зависимость фазовой
проницаемости
от насыщенности
функциональная зависимость
частотная зависимость
завиток
завихрение
завод
бетонный завод
газобензиновый завод

тығындау, кіргізу
забойшы
батпақтану, саздану
1. дуал 2. алу, таңдау
су алу
ауа алу
алғыш
ауа алғыш
жарамсыз
лақтыру, қосу
руданы қосу
отын тарату
ұңғыманы бұрғылай бастау
бұрғылай бастау
бұрғылаудың бір түрі,
бастапқы бұрғылау,
басбұрғы
шой таспен толтыру, бітемелеу
үйінді, тосқауыл
балшық үйіндісі
пісіру, қайнатпа, пісірінді
соңғы, ақырғы
аяқтау, бітіру
тұрбасыз аяқтау
ұңғыманы бұрғылап аяқтау
перде
бұрау
іліну
тәуелділік, байланыстылық
өзара тәуелділік
уақытша тәуелділік
квадраттық тәуелділік
сызықтық тәуелділік
кері байланыс
жалғыз мәнді байланыс
тура байланыстылық
кездейсоқ тәуелділік
бұрыштық тәуелділік
фазалық өткізгіштіктің
қанығумен
байланыстылығы
функционалдық тәуелділік
жиілік тәуелділігі
бұрама, еспе
үйірілу, иірілу, құйындау
зауыт
бетон жасау зауыты
газбензин зауыты

коксохимический завод
нефтеперегонный завод
нефтехимический завод
опытный завод
опытный по сжижению природного
газа

завод-изготовитель
завод-поставщик
завод-смежник
заводнение
естественное заводнение
законтурное заводнение

линейное заводнение
опытное заводнение
площадное заводнение
подземное заводнение
полимерное заводнение
преждевременное заводнение
приконтурное заводнение

заглушка

загонять в грунт
загоразивание

заготовка
крупная заготовка
заграждение
загромождать
загружать

загрузка
периодическая загрузка
загрузка сырья
загрунтованный
загрязнение
загрязнение берегов
загрязнение бурового раствора
загрязнение водоёма нефтью

кокс химиялық зауыты
мұнай айыратын зауыт
мұнай химиясы зауыты
тәжірибелі зауыт
табиғи газды сұйылту зауыты

дайындаушы (жасаушы) зауыт
жабдықтаушы зауыт
серіктес зауыт, туыстас зауыт
су жіберу, суландыру, су алу
табиғи сулану
мұнайы бар ауданнан
(шектемеден)
тыс орналасқан
ұңғымалар арқылы
қабатқа су айдау,
аудан (шектеме)
сыртында су айдау

сызықтық су жіберу
тәжірибелі су жіберу
аудандық су жіберу
жер астын су алу
полимерлік суландыру
уақытынан бұрын су алу
мұнайлы аудан (шектеме)
алаңында орналасқан
ұңғымалар арқылы
қабатқа су айдау

1. бұқтырма, жапқыш, өшіргіш.
2. кептеме, тығынды,
бітегіш

жерге қағып кіргізу
қоршау, қысқалау, бөгет болу,
бөгеп тастау

дайындау, дайындама
күрделі дайындама
бөгет, кедергі
үйіп тастау, ыбырсыту
толтыра арту, тиеу, жұмыс
жүктеу

тиеу, салу
мезгіл-мезгіл тиеу
шикізатты тиеу
тегістелген
ластану, кірлеу
жағаның ластануы
бұрғы ерітіндісінің ластануы
мұнайдың суатты ластануы

загрязнение воды	судың ластануы
загрязнение воздуха	ауаның ластануы
загрязнение клапана	қақпақшаның ластануы
загрязнение нефтепродуктами	мұнай өнімдерімен ластану
загрязнение пласта	қабаттың ластануы
загрязнять	ластау, кірлету
загрязнять керн	тасбағанды ластау
загустевание	қоюлану
загуститель	қоюландырғыш, қоюлағыш
задавать	тапсырма беру, бағыт беріп отыру
задавить скважину утяжеленным буровым раствором	ұңғыманы ауырлатылған бұрғы ерітіндісімен бастыру
задание	тапсырма
рабочее задание	жұмыс тапсырмасы
задвижка	ысырма, бұрандалы жапқыш
аварийная задвижка	апат жағдайындағы ысырма
задвижка Байпас	Байпас ысырмасы
бурильная задвижка	ашылып-жабылатын бұрғы ысырмасы
быстродействующая задвижка	тез істейтін ысырма
водяная задвижка	су жапқышы
входная задвижка	кірме ысырма
задвижка для трубопровода	құбыр жапқышы
запасная задвижка	көмекші ысырма
запорная задвижка	ілгекті (тиекті) ысырма
задвижка насосно-компрессорной колонны	сорап-компрессорлық колоннаның ысырмасы
плоская задвижка	жазық (тегіс) ысырма
подводная задвижка	су асты ысырмасы
приводная задвижка	қозғалтқыш ысырма
проходная задвижка	өтпелі ысырма
пусковая задвижка	іске қосу ысырмасы
распределительная задвижка	бөліп таратқыш ысырма
задвижка с гидравлическим приводом	гидравликалық жетекті ысырма
спаренная задвижка	қосарланған ысырма
задвижка с пневматическим приводом	пневматикалық жетекті ысырма
задвижка с поплавковым управлением	қалтқылы ысырма
задвижка с ручным управлением	қол ысырмасы
задвижка фонтанные арматуры	сорап арқауының ысырмасы
заделанный	істелген, бітеп тасталған
заделка	бітеу, жауып бекіту, өндеу
задержание	ұстап алу, тоқтату
задержание груза	жүкті кідірту, тоқтату
задержание судна	кемені тоқтату

задержка	тоқтату, тұрып қалу, кешігу, кідіру, кідіріс
задержка в отгрузке	түсірудің кешігуі
задержка в поставке	жеткізудің кешігуі
задержка в разгрузке	түсірудің кешігуі
задержка платежа	төлемнің кешігуі
задириание	қайыру, түру, көтеру
задний	артқа, кейінгі, кері
задолженность	борыш, қарыз
заедание	айқасып қалу, ұстап қалу, тұтылып қалу, қатып қалу
заедание зашковой резьбы	құлып оймасының айқасып қалуы
заедание плунжера	плунжердің айқасып қалуы
заедание подшипника	подшипниктің айқасып қалуы
заедание резьбы	ойықтың айқасып қалуы
заедание тормоза	тежегіштің айқасып қалуы
заём	қарыз, заем
банковский заем	банк заемы
валютный заем	валюталық заем
государственный заем	мемлекеттік заем
заем на льготных условиях	жеңілдік шартпен берілетін заем
заёмщик	қарызданушы, заемшы, заем жинаушы
зажатие	қысу, сығу, басу
зажигание	тұтындыру, оталдыру
зажим	қысым, қысқыш, бекіткіш
винтовой зажим	бұрандалы қысқыш
винтовой зажим для каната	арқанға арналған бұрандалы қысқыш
кабельный винтовой зажим	кабельді бұрандалы бекіткіш
канатный винтовой зажим	арқанды бұрандалы бекіткіш
перемещающийся трубный винтовой зажим	жылжымалы бұрандалы тұрба бекіткіш
специальный винтовой зажим	арнайы бұрандалы қысқыш
винтовой зажим тягового каната	тарту арқанының бұрандалы бекіткіші
заземление	жерге қосу
зазор	саңылау
боковой зазор	бүйір саңылауы
воздушный зазор	ауа саңылауы
кольцевой зазор	сақиналы саңылау
зазор между кромками	жиек ортасындағы саңылау
зазубренный	кетілген, кетік
зазубрина	кетік
заказ	тапсырыс

закалка	шынықтыру, суару
закалка в воде	суда суару, шынықтыру
закалка с охлаждением на воздухе	ауада суытып суару
заканчивание	аяқтау
заканчивание скважины	ұңғыманың құрылысын аяқтау, ұңғыманы пайдалануға беру
морское заканчивание	теңізде аяқтау
однопластовое заканчивание	бір қабатты аяқтау
заканчивание скважины	ұңғыма құрылысын аяқтау
заканчивание скважины в двух горизонтах	екі қабатта ұңғыманы аяқтау
заканчивание скважины для одноколонного газлифта	бір колонналы газлифтке арналған ұңғыма құрылысын аяқтау
заканчивание скважины, многопластовое	көпқабатты ұңғыма құрылысын аяқтау
заканчивание скважины после спуска насосно-компрессорных труб	сорап-компрессор тұрбаларды түсіргеннен кейін ұңғыма құрылысын аяқтау
заканчивание скважины с открытым подводным устьевым оборудованием	ашық су асты сағасының жабдықтары бар ұңғыма құрылысын аяқтау
закачивание	шайқау, тербелту, айдау, жіберу
закачивание буферной жидкости	кедерткілі сұйықтықты айдау
закачивание воды	су айдау
закачивание водяного пара	су буын айдау
закачивание в пласт кислых сточных вод	ащы ағынды суды қабатқа айдау
закачивание газа	газ жіберу
закачивание газа в нижнюю часть пласта	қабаттың төменгі жағына газ жіберу
закачивание горячей воды	ыстық суды айдау
закачивание кислоты	қышқыл айдау
периодическое закачивание	жиі айдау
повторное закачивание	қайта айдау
закачивание углекислого газа	көмірқышқыл газын жіберу
закачка	айдау
закачка в пласт сжиженного бутана и пропана	қабатқа сұйытылған бутан мен пропанды айдау
закипание	қайнау
закись	шала тотық
закладка	сала бастау, отырғыза бастау
заклиненный	сыналанған, қарысып қалған
заклинивание	сыналану, қарысып қалу

заклинивание бурового инструмента	бұрғы құралының қарысып қалуы
заклинивание долота	қашаудың қарысып қалуы, сыналануы
заклинивание керна в керноприемнике	тасбаған қабылдағыштағы тасбағанның сыналануы
заклинивание шарошки бурового долота	бұрғы қашауы шарқашауының сыналануы
заклучение	қорытынды
заклучение эксперта	маманның қорытындысы
заклученный	жасалған, қамалған
законсервировать	тоқтатып қою
законченный	аяқталған, біткен
закраина	жиек су, шет, жең
закрепление	бекіту
закрепление грунтов	жерді қатайту
закрепление грунтов глинизацией	қабаттарды саз балшықпен қатайту
закрепление конца	аяғын (ұшың, шетін) бекіту
закрепление опорных точек	тіреу нүктелерін бекіту
закреплять	бекіту
закреплять устье скважины	ұңғыма сағасын (аузын) бекіту
закрытие	жабылу, аяқталу
закрытие воды	судың жабылуы
закрытие колпаком	қалпақпен жабу
принудительное закрытие	күшпен жабу, күштеумен жабу
закрытие скважины	ұңғыманы жабу
закупоренный	тығындалған, бітелген
закупоривать	тығындау, қамау, жауып кету
закупорка	тығындау, бітеліп қалу
залегание	жатыс, мекен, орын
залегание горных пород, регрессивное	тау жыныстарының регрессивті түзілуі (орналасуы)
залегание горных пород, складчатое	тау жыныстарының қатпарланып орналасуы
залегание пластов, центриклинальное	қабаттардың ортаклиналдық жатысы
слоистое залегание	қабат-қабат жату
залегать	жату
залегать вниз	төмен жату
залегать между пластами	қабат арасында жату
залегать с небольшим наклоном	кішкене көлбей жату
залегаящий	жатың, жатқан
горизонтально залегающий	көлденең жатқан
залегаящий наклонно	көлбеу жатқан
залегаящий среди пластов	қабат арасында жатқан

залежь	кен, шоғыр
антиклинальная залежь	антиклиналь кеніші
баровая залежь	бар кеніші
безводная залежь	сусыз резервуар, сусыз қойма
впластованная залежь	қабат ішіндегі кеніш
залежь в рифовом выступе	рифтегі кеніш
залежь высоковязки нефти	жоғары тұтқырлы мұнай кеніші
залежь высокосернистого газа	жоғары күкіртті газ кеніші
залежь газа, трещинно-пластовая	жарықшақты (жарылған) қабаттағы газ кеніші
газоконденсатная залежь	газ конденсат кеніші, сұйық газ кеніші
газонефтяная залежь	мұнай-газ кеніші
залежь горючих сланцев	жаңғыш тақта тастар кеніші
заводненная залежь	су алған кеніш
замкнутая залежь нефти	жабық (тұйық) мұнай кеніші
интрузивная залежь	интрузивті кеніш
интрузивная залежь, секущая	қима интрузивті кеніш
истощенная залежь	таусылған, түгесілген кеніш
конденсатная залежь	конденсатты кеніш
коническая залежь	конус түріндегі кеніш
куполовидная залежь	күмбез түріндегі кеніш
залежь легкой нефти	сұйық мұнай шоғыры
линзовидная	сопақша (линза тәрізді) кеніш
массивная залежь	көлемді, үлкен (шомбал) кеніш
минеральная залежь	минералды кеніш
моноклиная залежь	моноклинальды кеніш
наперсткообразная залежь	оймақ тәрізді кеніш
небольшая залежь	шағын кеніш
неразрабатываемая залежь	әлі шығарылмаған, өңделмеген кеніш
залежь нефти	мұнай кеніші
залежь нефти, висячая	аспалы мұнай кеніші
залежь нефти, линзовидная	сопақша мұнай кеніші
залежь нефти, мощная	қалың мұнай кеніші
залежь нефти, ненасыщенная	қанықпаған мұнай кеніші
залежь нефти, обособленная	оқшауланған мұнай (ерекшеленген) кеніші
залежь нефти, пластовая	қабаттағы мұнай кеніші
залежь нефти, полуоткрытая	жартылай ашық мұнай кеніші
залежь нефти с высоким содержанием растворенного газа	құрамында еріген газдың үлесі жоғары мұнай кеніші
залежь нефти газового шапка	газ бүркембесі мұнайының кеніші
залежь нефти с гидравлическим режимом	гидравликалық жағдайдағы мұнай кеніші
залежь нефти с упруго-водонапорным режимом	серпімді су арынды жағдайдағы мұнай кеніші

обводненная залежь	су алған кеніш
пластовая залежь	қабаттағы кеніш
пластообразная рудная залежь	қабат түріндегі руда кеніші
плоская залежь	жазық, тегіс кеніш
подземная залежь	жерасты кеніші
пологая залежь	жайпақ, жазық, кеніш
разрабатываемая залежь	өндіріліп жатқан, игерілудегі кеніш
залежь руды, большая	үлкен руда кеніші
залежь с водонапорным режимом	суарынды жағдайдағы кеніш
залежь с газонапорным режимом	газарынды жағдайдағы кеніш
залежь с пластовым давлением ниже давления насыщения	қанығу қысымынан төменгі қабаттық қысым кеніші
залежь с подошвенной водой	астында суы бар кеніш
структурная залежь	құрылымдық кеніш
цементированная залежь	цементтелген кеніш
залежь торфа, верховая	жоғарыдағы шым тезек кеніші
залежь тяжелой нефти	қою мұнай кеніші
экранированная залежь	қалқаланған кеніш
залив	шығанақ
заливать	суару, су құю
заливка	құю
недостаточная заливка	жеткіліксіз құю
заложение скважины	ұңғыманың орнын белгілеу
заложенный	салынған
заложить	салу тастау, қою, төсеу, негізін қалау, ұңғыма қазу
зальбанд	зальбанд
глинистый зальбанд	сазды зальбанд
плотный зальбанд	тығыз зальбанд
замазка	1. сылап істеу 2. замазка, сылама
асфальтовая замазка	асфальт сылаамасы
влагоустойчивая замазка	ылғалға төзімді сылама
замазка для уплотнения	тығыздауға арналған сылама
изоляционная замазка	оқшаулағыш сылама
Менделеевская замазка	Менделеев сылаамасы
смоляная замазка	қарамай сылаамасы
замазывать	бояп тастау, сылап тастау
замедлитель	баяулатқыш
замедлитель реакции	реакцияны баяулатқыш
замедлитель схватывания цементного раствора	цемент ерітіндісінің қатаюын баяулатқыш
замедлитель твердения цемента	цементтің қатаюын баяулатқыш
замена	ауыстыру, өзгеру
замена бурового раствора	бұрғы ерітіндісін ауыстыру
замена изношенных частей	тозған бөлшектерді ауыстыру

замена клапана	клапанды ауыстыру
замена оборудования	жабдықтарды ауыстыру
замена талевого каната	таль арқанын ауыстыру
заменитель	ауыстырушы, алмастырушы
замер	өлшеу
замер уровня	деңгейді өлшеу
замерзание	қату
повторное замерзание	қайта қату
замесь	1. илеу, балшық, 2. сылақ майы
замещать	орнын баса тұру, орнын басу
выборочная замена	ішінара (іріктеп) ауыстыру
жилообразное замена	желі тәрізді алмасу
ионное замена	иондық алмасу
замена нефти водой	мұнайды сумен алмастыру
центробежное замена	ортадан тепкіш алмастыру
замена элементов	элементтерді алмастыру
замкнутый	бекітулі, тұйық, бітеу, оқшауланған
замок	құлып
торцевая поверхность замка	құлыптың дөңбек беті
замок быстрого соединения	тез қосылғыш құлып
замок для бурильных труб, армированный	бұрғылау тұрбаларына арналған арқауланған құлып
замок для бурильных труб, полугладкий внутри	іші жартылай тегіс бұрғы тұрбаларына арналған құлып
замок для внутренней трубы	ішкі тұрбаға арналған құлып
замок для подводного оборудования	жерасты жабдықтарына арналған құлып
замок для зажигания захватывающий замок	тұтандыру, от алдыру құлыбы бекіткіш, сырма құлып
канатный замок	арқанды құлып
замок клапана	клапанның құлыбы
замок коллектора управления	басқару коллекторының құлыбы
замок ловушка	қақпаң, тор құлыбы
замок направляющего каната, съёмный	бағыттаушы арқанының алынбалы құлыбы
предохранительный замок	сақтық (сақтандырғыш, қорғау) құлыбы
пружинящий замок	серпімді құлып
разрезной конусной замок	конусты тілінген құлып, қысқыш төлке
замок свода	күмбездің құлыбы
стяжной замок	қысқыш құлып
замораживание	мұздату, қатыру, тоңдату
вторичное замораживание	екінші қайтара мұздату

замораживание горных пород	тау жыныстарын қатыру
замораживание кернов	тасбағанды мұздату
замораживание поверхностного слоя	қабаттың бетін тоңазыту
замыкание	тұйықталу
короткое замыкание	қысқа тұйықталу
замыкание на землю	жерге тұйықталу
принудительное замыкание	еріксіз тұйықталу
замыкатель	тұйықтағыш
занесение	енгізу, кіргізу, жиналу
занесение иловыми наносами	тасындылардың жиналуы
занесение снегом	қардың жиналуы
занос	борасын, күртік, үйінді
заострять	1. ұштау, сүйірлеу 2. күшейту, аудару (назар аудару)
запаздывание	кешігу
запаздывание во времени	уақыттан кешігу
запаздывание закрытия клапана	клапанның жабылуының кешігуі
запаздывание показаний приборов	прибор көрсеткіштерінің кешігуі
запаздывание по скорости	жылдамдық бойынша кешігу
запайка	дәнекерлеу
запал	тұтандырғыш
запас	запас, қор, резерв
активные запасы	активті қор
запас буровых растворов	бұрғы ерітіндісінің қоры
вероятный запас руды	болуы ықтимал руданың қоры
вторичные запасы	қосымша қор
геологически вероятные запасы	болуы ықтимал геологиялық қор
действительные запасы	бар қор
запас длины опоры	тіреуіш ұзындығының запасы
достоверные запасы	анықталған, тексерілген резервтер
извлекаемые запасы	өндірілетін қор
запас мощности	қуат қоры
неразведанные запасы	зерттелмеген байлық, қор
неразработанные запасы	өңделмеген қор
запасы нефти (в пасте), начальные	қабаттағы мұнайдың алғашқы қоры
запасы нефти, начальные подсчитанные	мұнайдың алғашқы есептелген қоры
запас нефтяного газа	мұнай газының қоры
запас подземных вод	жерасты суының қоры
запас полезных ископаемых	пайдалы қазбалар қоры
предполагаемые запасы	болжамды қор
промышленные запасы	өнеркәсіптік қор
запасы прочности	беріктік деңгейі
разведанные запасы	зерттелген қор

сезонные запасы	маусымдық запас, қор
запасы товарные	тауар қоры
запасы устойчивости	тұрақтылық дәрежесі
запасы энергии	энергия мөлшері
запасной	запас, запастағы
запечатанный	жапсырылған, желімделген
запись	жазып алу
запись переменной длины	айнымалы ұзындықты жазу
запись показаний инструмента	құрал көрсеткіштерін жазу
прямая запись	тура жазу
расширенная запись	кеңейтілген жазу
сейсмическая запись	сейсмикалық жазу, сейсмограмма
заполнение	толтыру
заполнение ствола скважины	ұңғыма оқпанын толтыру
заполнение трещин и пустот в стенах скважины	ұңғыма қабырғасындағы қуыс және жарық жерлерді толтыру
заполнитель	толтырғыш
рыхлый заполнитель	борпылдақ, жұмсақ толтырғыш
заполнитель трещин	жарықтарды бітеуіш
заполнитель швов	жіктерді бітегіш
шлаковый заполнитель	бітеуге арналған шлак, қож
щебеночный заполнитель	бітеуге арналған (шағыл) ұсақ тас, қиыршық тас
заправка	1. құю 2. шыңдау, қайрау
заправка буровых инструментов	бұрғы құралдарын шыңдау
заправка горючим	жанармай құю
заправка долот	қашауды шыңдау
заправка топливом и маслом	отын және май құю
запрессованный	пресстелген, сығылған, қысылған
запрет	тыйым
запускаемый	жіберілетін, жүргізілетін
запчасти	қосалқы бөлшектер
зарубка	1. керттік, ойық 2. шабу
заряд	заряд, қуат
заряд аккумуляторной батареи	аккумулятор батареясының заряды
заряд атома	атом заряды
буровой подрывной заряд	бұрғылаудағы жарғыш заряд
заряд взрывчатого вещества	жарылғыш заттың заряды
глубоко заложенный заряд	тереңге салынған заряд
групповой заряд	топтық заряд
единичный заряд	дербес заряд
избыточный заряд	көп, мол (артық) заряд
камерный заряд	камералық заряд
наведенный заряд	тураланған, нысаналы заряд

нулевой заряд	нөлдік заряд
отрицательный заряд	теріс заряд
подрывной заряд	қопарғыш, бұзғыш, жарғыш заряд
положительный заряд	оң заряд
пороховой заряд	оқ-дәрі заряды
рассредоточенный заряд	бытырай орналасқан заряд
свободный заряд	бос заряд
скваженный заряд	ұңғыма заряды
сосредоточенный заряд	шоғырланған заряд
удлинённый заряд	ұзартылған заряд
заряжать	оқтау, зарядтау
засасывание воздуха	ауа сору (тарту)
заскакивать	секіру, секіріп, қарғып түсу
заслонка	жапқыш, тосқауыл, қалқа
воздушная заслонка	ауа қалқасы
дрессельная заслонка	дроссельді жапқыш
отражательная заслонка	қайтарғыш (тойтарғыш) қалқа
засоление	сортаңдану
засорение	ластану, ластанып қалу, бітеліп қалу, тығындалу
засорение трубопровода	құбырдың бітеліп қалуы
засоренный	лас, қоқым-соқым басқан
застегивать	түйемелеу, ілгектеу
застежка	қарсы ілгек, түймелік
ременная застёжка	белбеудің ілгегі
застопоривание	тоқтау, кідіру
застревание	батып қалу, тұрып қалу, тұтылып қалу
застревание бура	бұрғының тұрып қалуы
застревание шариков в клапанах	клапандағы шариктердің тұрып қалуы
застревать	батып қалу, тығылып қалу, тұтылып қалу
застудневать	суықтау, мұздап кету
застывать	үю, мұздап кету
засушлёвый	қуаң
засыпаннный	көмілген, себілген
засыпка	салу, құю, төгу
затаривание	толтыру
затаскиватель	тартып әкелгіш
затачивать	қайрау, ұштау
затверждение	қату, қатаю
затвор	затвор, ысырма, сұқпа, қақпа, қақпақ
предохранительный затвор	қауіпсіздік сұқпасы
затворение	еріту, араластыру

затертый	сүртілген, өшкен
затирка всухую	құрғақтай үйкелеу
затоплять	жағып жіберу, батырып жіберу
затор	1. кептелу, іркілу 2. кептеліс 3. сүзінді
заторможенный	тоқтатылған, іркілген, тежелген
заточка	үшкірлеу, қайрау
затрата	шығың, жұмсалған қаражат
аварийные затраты	апат шығындары
затрата времени	уақыт шығыны
денежные затраты	жұмсалған қаражат (ақша шығыны)
затрата зависящая от объема проходки	қазудың көлеміне байланысты шығын
капитальные затраты	күрделі, негізгі шығындар
материальные затраты	материалдық шығындар
затрата мощности на разрушение породы	жынысты бұзуға кететін қуат шығыны
затрата на воспроизводство	ұдайы өндіруге (жаңадан өндіруге) кететін шығын
затрата на восстановление экологического равновесия	экологиялық тепе-теңдікті қалпына келтіруге кететін шығын
затрата на инфраструктуру	инфрақұрылымға кететін шығын
нераспределенные затраты	бөлінбеген шығын
первоначальные затраты	бастапқы шығындар
суммарные затраты	жалпы шығын
затрата тепла	жылу шығыны
затрата труда	еңбек шығыны
затрата энергии	энергия, қуат шығыны
затухание	сөну, өшу, басылуы, тоқталу
затупление	мұқалу
затычка	тығын
затяжка	1. көтеріп созу 2. балка, білеу
затяжка бурильной колонны	бұрғы колоннасын көтеріп созу
заусеница	жоңқа
захват	1. қапсыру, ұстап алу, ұстау 2. қапсырғыш
автоматический клиновой захват	автоматтандырылған сына қапсырғыш
вильчатый захват	айырлы қапсырғыш
захват грунтовыми водами	қабат суымен басып алу
клевцевой захват	атауызбен ұстау, қысу
захват колодец	құдықты қапсыру
захват нейтронов	нейтрондарды ұстау
захват нефти	мұнайға жету

рычажный захват	тетікті қысқыш
захват свечей	жалғаманы қысу, ұстау
захватывать	алу, қамту, жету, ілу, іліп кету, басып алу
зачеканка	нақыштау
зачистка	тазартып, аршу
зачистка емкости	бакты тазарту
зачистка кромки	жиекті тазалау
зачищать	тазалау
зачищать контакты	түйіспені тазалау
зачищать провод	сымды тазалау
зацементированный	цементтелген
зацепление	ілініс, ілінісу
зацеплять	іліктіру, іліп алу, ілінісу
зашлаковывание	шлактану, қождану
зашламовывание	шламдану
защелка	ілімек, шаппа
безопасная защелка	қауіпсіз ілімек
запорная защелка	бекіткіш ілімек
защелка крюка, откидная	қайырмалы ілімек
падающая защелка	құламалы ілімек
защелка ротора	ротордың сақтандырғышы
защелка сцепления	ілініс ілімегі
храповая защелка	қырылдағыш ілімек
защелка элеватора	элеватор ілімегі
защемление	қысылып қалу, қысу
защемлять	қысып ұстау
защита	қорғаныш, қорғау, сақтау
противопожарная защита	өрттен қорғау, өртке қарсы қорғаныс
релейная защита	релелік қорғаныс
тепловая защита	жылу қорғанысы (қорғаныс жылуы)
токовая защита	тоқтан қорғану
защита трубопровода	құбырларды қорғау
защита цементным раствором	цемент ерітіндісімен қорғану
защищенный	қорғалған
защищенный от неосторожного обращения	ұқыпсыз ұстаудан қорғалған
защищенный от прикосновения к токоведущим частям	ток жүретін бөліктерге тиіп кетуден қорғалған
защищенный от пыли	шаңнан қорғалған
заявка	мәлімдеме, өтініш, арыз
авторская заявка	автордың өтініші
заявка на изобретение	өнер табысына байланысты мәлімдеме
заявка на кредит	несиеге өтініш
заявка на перевозку грузов	жүк тасымалдауға өтініш

заявка на получение ссуды
заявка на регистрацию товарного
    знака
заявление
исковое заявление
заявление морского протеста

заявление на открытие счета
заявление о выдаче разрешения
заявление, жалобы
заявление-обязательство
звездочка
натяжная звездочка
звездочка цепной передачи
звено
ведомое звено
ведущее звено
вертлюжное звено
взрывное звено
звено гусеницы
звено для временного соединения
звено кривой отрезок
звено обсадных труб

переходное звено
расцепное звено
соединительное звено

стабилизирующее звено
звено цепи
звук
высокий звук
отраженный звук
проникающий звук
рассеянный звук
звук с преобладанием высоких частот
звукозонд
звукоизлучатель
звукоизоляция
звуконепроницаемость
звуковой
звукопоглотитель
звукоприемник
звукопроводность
звуконепроницаемость
зев
зев гаечного ключа
зев дробилки

қарыз алуға өтініш
тауар белгісін тіркеуге өтініш

мәлімдеме, арыз
талап арыз
теңіз қарсылығы жөніндегі
    мәлімдеме
есепшот ашуға арыз
рұқсат алуға арыз
шағым арыз
міндеттеме арыз
жұлдызша
керілетін жұлдызша
тізбекті берілістің жұлдызшасы
үзбе, түйін, бөлім, топ, звено
бастаушы бөлік
жетекші, бастаушы бөлік
ұршық бөлшегі
жарылғыш бөлшек
табан шынжыр үзбесі
уақытша қосылған жер бөлігі
қисық сызық бөлігі
шегендеу тұрбалары тізбегінің
    бөлігі
өтпелі бөлік
ағыту (бөлу) бөлігі
қосқыш, жалғастырғыш
    бөлшек
тұрақтандырғыш бөлік
шынжыр (тізбек) бөлігі
дыбыс
жоғары дыбыс
тойтарылған дыбыс
енгіш дыбыс
таралған дыбыс
жоғары жиілігі басым дыбыс
дыбыс зондсы
дыбыс таратқыш
дыбыс кедергісі
дыбыс өткізбегіштік
дыбыс, дыбыстық
дыбыс жұтқыш
дыбыс қабылдағыш
дыбыс өткізгіштік
дыбыс өткізгіштік
ауыз, саға, кіру тесігі
гайка кілтiнiң аузы
уатқыш машинаның аузы

зев клещей	қысқаштың аузы
зев крюка	іلمектің аузы
землепользование	жер пайдалану
земля	жер, құрлық, топырақ
бесплодная земля	құнарсыз жер
залежная земля	тыңайған жер
квасцовая земля	саз балшықты жер, алюминий тотығы
кирпичная земля	тақта тасты жер
меловая земля	борлы жер
невозделываемая земля	еңделінбейтін жер
осушенная земля	құрғатылған жер
пахотная земля	егістік жер
растительная земля	өсімдігі мол жер немесе шым жер
рыхлая земля	борпылдақ жер
соляная земля	тұзды (сортаң) жер
торфяная земля	шым тезекті жер
щелочная земля	сілтілі жер
зеркало	айна, бет, айдын
водное зеркало	су айдыны
зеркало воды	су беті
зеркало горения	жану беті
зеркало грунтовых вод	жерасты суларының беті
зеркало испарения	булану беті
свободное зеркало	еркін айна
зеркало скольжения	сырғанау айнасы
зеркальный	таза, жылтыр
зерна	түйіршіктер
минеральные зерна	минералды түйіршіктер
зерна неправильной формы	теріс формалы түйіршіктер
слабоокатанные зерна	әлсіз дөңгелетілген (жұмырланған) түйіршіктер
зерно	түйір, дән
вкрапленное зерно	себілген, қосылған түйір
вмещающее зерно	сыйғызғыш немесе жанас дән
кристаллическое зерно	кристалл түйіршік
морщинистое зерно	қатпарлы түйіршік
песчаное зерно	құм ұнтағы
пластинчатое зерно	қатпарлы түйіршік
продолговатое зерно	сопақша түйіршік
пыльцевое зерно	тозақ
сплющенное зерно	майысқан (жаншылған) түйіршік
шаровидное зерно	дөңгелек түйіршіктер
змеевик	жылан бұрғы
знак	белгі

береговой знак	құрлықтағы белгі
буквенно-цифровой знак	әріптік-сандық белгі
буквенный знак	әріптік белгі
ветровой знак	желдің ызыңы (гуілі)
геодезический знак	геодезиялық белгі
знак завода изготовителя, товарный	өнім шығарушы (жасаушы) зауыттың тауарлық белгісі
знак кривизны	қисаю (қисықтық) белгісі
знак минерала	минерал белгісі, оптикалық белгі
знак полярности	қарама-қайшылықтың белгісі
предупреждающий знак	ескерту белгісі
разделительный знак	шекаралық белгі
условный знак	шартты белгі
фабричный знак	фабриканың таңбасы
значение	мағына, маңыз, шама
абсолютное значение	абсолют (нақты) шама
заниженное значение	төмендетілген шама
собственное значение	меншікті шама
средневзвешенное значение	орташа өлшенген шама
среднее эффективное значение	орташа тиімді шама
стационарное значение	стационарлық (тұрақты) шама
уточненное значение	анықталған (дәлелденген) шама
характерное значение	ерекше (тән) шама
частное значение	жеке шама
численное значение	сандық шама
значность	маңыздылық, мәнділік
зола	күл
внешняя зола	сыртқы (бос жатқан, бос, бөтен) күл
внутренняя зола	ішкі (тұрақты, бекітілген) күл
древесноугольная зола	ағаш көмір күлі
летучая зола	ұшқыш күл
остаточная зола	қалдық күл
первичная зола	бастапқы (тән) күл
свободная зола	бос (бөлінген) күл
тугоплавкая зола	баяу жанғыш күл
золение	малмалау
золотник	золотник, жылжыма ұршық
главный золотник	негізгі золотник (ұршық)
дроссельный золотник	дроссельді (сырғымалы) золотник
коробчатый золотник	золотник қорабы
крановый золотник	кран золотнигі, тығын
золотник перемены хода	жүрісті өзгерткіш золотник
распределительный золотник	бөліп тұратын золотник

цилиндрический золотник	катушка
золь	золь, коллоидты ерітінді
глинистый золь	сазды золь
силикатный золь	силикат золь
зольный	күлі бар, күлді
зольность	күлділік
зона	зона, жер, аймақ
абиссальная зона	абиссальды (тұңғыық) аймақ
антиклинальная зона	антиклинальды аймақ
зона аэрации	ауалау аймағы
безопасная зона	қауіпсіз аймақ
береговая зона	жағалау, жаға аймағы
беспошлинная зона	алымсыз аймақ
биогеохимическая зона	биогеохимиялық аймақ
богатая зона	бай (өнімді) аймақ
зона брекчирования	женттасты жер
зона влияния	әсер (ықпал) ету аймағы
зона влияния скважины	ұңғыманың ықпал ету аймағы
зона водяного конденсата	су конденсатының (қоюланған су) аймағы
зона вспучивания	кебу, күп болу (ісу) аймағы
зона выветривания	үгілу (желге мүжілу) аймағы
зона вытеснения	ығысу аймағы
зона выщелачивания	сілтіден айыру (сілтісіздену) аймағы
газоносная зона	газды аймақ
гидратная зона	гидрат аймағы
глубинная зона	тереңдегі аймақ
глубокая зона жильная	терең желілі аймақ
глубоководная морская зона	теңіздің терең аймағы
зона горения	жану аймағы
зона действия	әрекет аймағы
зона дробления	уатылу, ыдырау аймағы
зона естественного искривления ствола	оқпанның табиғи қисаю аймағы
жилковая зона	желілер аймағы
зона загрязненная буровым раствором	бұрғылау ерітіндісімен ластанған аймақ
закаленная краевая зона	шыңдалған (шыныққан) шеткі жер
замороженная зона	мұздатылған (қатырылған) жер
зона затопления	су басқан аймақ
защитная зона	қорғаныс аймағы
зона земной коры	жер қыртысы, терең аймақ
зона излома	жарылу аймағы
зона интенсивной трещиноватости	үдемелі жарықшақтану аймағы
зона интенсивности	күшею (үдеу) аймағы
зона инфильтрации	сіңу аймағы

зона истечения	ағу (ағып кету) аймағы
зона конденсации	қоюлану (жинақталу, тығыздалу) аймағы
зона контакта	түйісу (жанасу) аймағы
местная климатическая зона	жергілікті климат аймағы
мертвая зона	өлі аймақ
зона напряжений	шиеленісу аймағы
зона нарушений	бұзылу аймағы
зона насыщения	қанығу аймағы
незрелая зона	дамымаған аймақ
нейтральная зона	бейтарап аймақ
зона не охваченная вытеснением	ығысудың әсеріне түспеген аймақ
непродуктивная зона	құнарсыз (өнімсіз) аймақ
зона нефтегазоаккумуляции	мұнай-газ жиналған аймақ
нефтенасосная зона	мұнайлы аймақ
зона нефтеобразования	мұнай пайда болған аймақ
нефтяная зона	мұнайлы аймақ
зона низкой проницаемости	өткізгіштігі төмен аймақ
зона обваливающихся сланцев	опырылып жатқан тақта тасты аймақ
зона обводнения	сулану, су басқан аймақ
зона обломочных россыпей	қиық ақ тастар зонасы
зона окаменения	тасқа айналу аймағы
зона окисления	тотығу аймағы
зона окраинная	шеткі (шеттегі) зона
опасная зона	қауіпті аймақ
зона осадконакопления	тұнба жиналған аймақ, тұнба қоры
зона осложнений	қиындықтар туған зона, шиеленісу аймағы
зона оттаивания	еру аймағы
охранная зона	қорғалу аймағы
перемещающая нефтяная зона	көшпелі мұнай аймағы
переходная зона	өтпелі зона
песчаная зона	құмды зона
зона пласта, загрязненная	ласталған қабат зонасы
зона пласта, законтурная	аудан (шектеме) сыртындағы қабат аймағы
зона пласта, призабойная	забой жанындағы зона
зона поглощения	жұту, сіңіру аймағы
зона поднятия	көтеру аймағы
пожароопасная зона	өрт қауіпі бар (өртенгіш) аймақ
зона пониженного давления	төмен қысым аймағы
почвенная зона	топырақ аймағы
зона прилива	тасу (толысу, көтерілу, құйылу, құйылыс) аймағы
продуктивная зона	өнімді, құнарлы аймақ

промежуточная зона	аралық зона
зона промерзания	қату, мұздау аймағы
зона проникновения	ену, кіру аймағы
зона просачивания	өту (сіңу, ағып жиналу) аймағы
рабочая зона	жұмыс ауданы
зона разгрузки	жүк түсіру (шығындалу) ауданы
зона разломов	сынған жер, жарылу аймағы
зона разрыва	жарылу, бұзылу, ажырау аймағы
зона распространения трещиноватости	жарықшақтықтың таралу зонасы
зона растворения	еру, еріту аймағы
зона сбросов	жылжу аймағы
зона сжатия	қысу, сығу аймағы
симатическая зона	симатикалық аймақ
зона скалывания	уату, жару аймағы
зона складчатости	қатпарлы зона
зона слабости	өлсіз жер
зона слабых водопроявлений	судың өлсіз біліну аймағы
слоистая зона	қабаттасу аймағы
зона смешанного трения	аралас үйкеліс аймағы
зона соленосной формации	тұзды құрылым аймағы
зона с просачивающейся водой	ағынды су аймағы
зона текучести	аққыштық белдемі
зона теплового возмущения	жылулық ауытқу аймағы
токопроводящийся зона	тоқ жүретін жер
зона трещиноватых пород	жарық жыныстар белдемі
угрожаемая зона	қатерлі аймақ
умеренная зона	қоңыржай аймақ
зона фонтанирования	атқу аймағы
зона цементации	цементтелу аймағы
шельфовая зона	қайраңды жер
зональность	аймақтылық, белдемділік
зональность геологическая	геологиялық белдемділік
зональность климатическая	климаттық белдемділік
обратная зональность	кері белдемділік
повторная зональность	қайталанған белдемділік
зональность подземных вод	жерасты суларының белдемділігі
зонд	зонд, сүңгі
зонд для замера кривизны ствола скважины	ұңғыма оқпанының қисықтығын өлшеуге арналған сүңгі
зонд донный	түпке баратын зонд (түпкі зонд)
каротажный зонд-акустический	каротаждық-акустикалық зонд
каротажный зонд боковой	бүйірлік каротаждық зонд
каротажный зонд боковой двухполюсный	екі полюсті бүйірлік каротаждық зонд

каротажный зонд боковой, девятыелектродный	тоғыз электродты бүйірлік каротаждық зонд
каротажный зонд, электромагнитный	электрмагнитті каротаждық зонд
нормальный зонд	қалыпты зонд
прямой зонд	тура зонд
скважинный зонд	ұңғымалық зонд
зондирование	зондпен тексеру (барлап қарау)
глубинное сейсмическое зондирование	тереңдегі сейсмикалық жағдайды зондпен тексеру
зуб	тіс
внутренний ряд зубьев шарошки	шарқашау тістерінің ішкі қатары
средний ряд зубьев шарошки	шарқашау тістерінің ішкі қатары
зубья бурового долота	бұрғы қашауының тістері
зубья бурового долота, вставные	бұрғы қашауының салынбалы тістері
зубья бурового долота в форме зубила	бұрғы қашауының кескіш түріндегі тістері
зубья бурового долота, литые	бұрғы қашауының құйма тістері
зубья бурового долота, периферийные	бұрғы қашауының шеткі тістері
зубья бурового долота, размещенные с большим шагом	бір-бірінен алшақ орналасқан бұрғы қашауының тістері
зубья бурового долота, ребристые	бұрғы қашауының қабырғалы тістері
гипсодонтный зуб	гипсодонттық тіс
зубья долота	қашау тістері
зубья долота, расширяющие	бұрғы қашауының кеңейткіш тістері
замочный зуб	құлып тісі
замыкающий зуб	тұйықтаушы (артқы) тіс
остроконечные зубья	өткір ұшты тістер
твердосплавные зубья	қатты қорытпалы тістер
фрезерный зубья	фрезер тісі, кескіш
храповой зуб	қырылдауық тіс
зубья шарошки	шарқашау тістері
зубья, армированные зернистым твердым сплавом	түйіршікті қатты қорытпамен арқауланған тістер
зубья шарошки, вставные	шарқашаудың салынбалы тістері
зубья в форме острого зубца	өткір кескіш түріндегі тістер
зубья шарошки, короткие	шарқашаудың қысқа тістері
зубья шарошки с округленной вершиной	шарқашаудың басы дөңес тістері

зубья-шестерни
зубец

зубило

зубчатка
зубчатый
зумпф

игла
игла Вика
игла крючковая
магнитная игла
ощупывающая игла
проволочная игла
игла распылителя
регулирующая игла
идеальный
идентификатор

идентификатор данных
идентификация

идентичность

идентичный
избирательность
избирательность катализатора
избирательность колебательного
контур
избирательность фильтра

избыток
избыток воздуха
жидкостный избыток
избыточный
извергать
извержение

известегаситель
известково-глинистый
известково-доломитовый
известково-натриевый
известково-щелочной
известняк
асфальтовый известняк
битуминовый известняк

тістегершік тістері
1. тіс, кертеш 2. өркеш (тау
өркеші)
кескіш, шапқы (металл кесетін
қашау)
айқыш тіс
тісті
қамба

И

ине
Вика инесі
ілімек инесі
магнит ине
қармалағыш ине
сым ине
тозаңдатқыш, бүріккіштің инесі
реттегіш ине
ең жоғары, тамаша, өте оңды
ұқсастырғыш, сипаттағыш,
анықтағыш
мәліметтерді анықтағыш
идентификация, теңестіру,
ұқсастыру
ұқсастық, бірдейлік, пара-
парлық
ұқсас, бірдей, пара-пар, тең
іріктегіштік
катализатордың іріктегіштігі
теңселгіш контурдың
іріктегіштігі
сүзгіштің айырып
танығыштығы
мол, молдық, артық
ауаның молдығы
сұйықтықтың молдығы
артық, басы артық, артылған
шығару, шашу, ату, ақтару
атылу, ақтарылу, шығарылуы,
шашылу
эк сөндіргіш
ізбес-сазды
ізбесті-доломитты
эк-натрийлі , ізбес-натрийлі
эк-сілтілі
ізбестас, эк тас
асфальт ізбестас
битум ізбестас

глинистый известняк
грубый известняк

Девонский известняк
закарстованный известняк
зернистый известняк
кавернозный известняк
каменноугольный известняк
комковатый известняк
кремнистый известняк
мергелистый известняк
облочный известняк
первоначальный известняк
песчанистый известняк
плотный известняк
разложившийся известняк

ракушечный известняк
рифовый известняк
известняк с зернами кальцита

сланцевый известняк
слоистый известняк
тонкослоистый
трещиноватый известняк
известняковый
известь
жирная известь
кусовая известь
обоженная известь
извещатель
пожарный-автоматический
извещатель
пожарный извещатель
извещение
извещение об отгрузке
извещение об отправке
извещение о готовности судна к
выгрузке

извещение о прибытии судна
извилистость
извлекать
извлечение бокового
керноотборника
извлечение бурильной колонны
извлечение кислых компонентов
из газа

сазды ізбестас
қатқыл (шикі, өнделмеген)
ізбестас

Девон кезеңінің ізбестасы
карстелген ізбестас
түйіршікті ізбестас
іші қуыс ізбестас
таскөмір ізбестас
түйір кесек ізбесті тас
шақпақ тасты ізбес
құмды ізбес
сынық, сынған ізбестас
алғашқы ізбестас
құмдақ ізбестас
тығыз ізбестас
ыдыраған (бұзылған, бөлшек-
телген) ізбестас

ұлу тасты ізбес
кедергітас ізбестасы
кальцит түйіршіктері аралас
ізбестас

тақта тасты ізбестас
қат-қабат ізбестас
жұқа қабатты ізбестас
жарықшақталған ізбестас
ізбес тасты
ізбес, әк
бай, майлы ізбес
кесек ізбес
күйдірілген ізбес
хабарлағыш
автоматтандырылған өрт
туралы хабарлағыш
өрт хабарлағышы
хабарлау, хабар қағаз
жүкті түсіру туралы хабарлау
жөнелту туралы хабарлау
кеменің жүкті түсіруге
дайындығын
хабарлау
кеменің келуі туралы хабарлау
айналмалы, иреңі бар, ирең
алу, шығару, табу
бүйірлік тасбаған алушыны
шығару
бұрғылау колоннасын шығару
газдан қышқыл компоненттерді
бөліп алу

извлечение сероводорода	күкірт сутегін алу
извлечение флюида	сұйықтықты алу
изгиб	бүгіліс, бұрылыс, иілу, иіліс, иірім
изгиб земной коры	жер қыртысының иірімдері
изгиб колонны	колоннаның иілуі
изгиб кривой	қисық сызықтың бүгілісі
изгиб пласта по падению	еңістену бойынша қабаттың иілуі
изгиб пласта по простиранию	қабаттың созылуы бойынша иілуі
изгиб под прямым углом	тік бұрыш астындағы бұрылыс
резкий изгиб	шұғыл бұрылыс
изгиб складки	қатпар иілісі
упругий изгиб	серпімді, созылмалы бүгіліс
изгибать	ию, бүгу
изглаживание	өшіріп кету
изготовление	даярлау, жасау
изделие	өнім
годное изделие	жарамды өнім
готовое изделие	дайын өнім
комплектующие изделия	комплект құрағыш, құрамдас өнімдер
марочные изделия	жоғары сапалы өнімдер
обрабатываемые изделия	өңделіп шығарылатын, өңделетін өнім
сопутствующие изделия	жалғаспалы (бірге болатын), байланысты, туыстас өнімдер
издержки	шығын
аварийные издержки	апат шығындары
начисленные издержки	есептелген шығындар
косвенные издержки	жанама, қосымша шығындар
материальные издержки	материалдық шығындар
издержки обращения	айналу шығыны
издержки по упаковке	буып-түю, орау шығындары
предусмотренные издержки	алдын ала ескерілген шығындар
издержки при погрузке	тиеу кезіндегі шығындар
сметные издержки	смета бойынша кеткен шығындар
судебные издержки	сот шығындары
фактические издержки	іс жүзіндегі шығындар
изыскания	зерттеулер
излом	сынық, сынған жер, бұрылыс
вогнутый излом	батыңқы сынық, ойыс сынық, иілген сынық
волокнистый излом	талшықты сынық
выпуклый излом	дөңес сынық

гладкий излом
землистый излом
зернистый излом
излом керна, свежий

косой излом
излом кривой
излом при растяжении
излом при сжатии
излом при срезе
раковистый излом
сланцеватый излом
чешуйчатый излом
излучатель
звуковой излучатель
инфракрасный излучатель
линейный излучатель
излучатель радиоволн, рамочный

излучатель радиоволн, щелевой

излучать
излучение
излучение альфа частиц
анизотропное излучение
излучение гамма частиц
излучение горных пород

запаздывающее излучение
земное излучение
ионизирующее излучение
исходящее излучение
когерентное излучение
корпускулярное излучение
магнитное излучение
световое излучение
измельчать
измельчение породы буровым
долотом

изменение
изменение ассортимента
изменение величины давления
изменение в поведении продуктивного
пласта
внезапное изменение
изменение гидродинамическое
забойного давления

тегіс сынық
топырақты сынық
түйір сынық
жаңа алынған тасбаған
сынығы

қисық сынық
қисық сызықтың бұрылысы
созғандағы сыну
қысқанда сыну
кескенде сыну
шаян тәрізді сынық
тақта тасты сынық
қабыршақты сынық
таратушы
дыбыс таратушы
инфрақызыл сәуле таратушы
сызықтық таратушы
рамалы радиотолқын
таратушы
саңылаулы радиотолқын
таратушы
нұр шашу, сәуле тарату
сәуле шығару, сәулеленуі
альфа-сәулеленің таралуы
анизотропты сәулелену
гамма сәулелердің таралуы
тау жыныстарының
радиациясы

кешірек сәулелену
жердің сәулеленуі
ион тудыратын сәуле
шығатын сәуле
когерентті сәуле
корпускулярлық сәуле
магниттік толқын
жарық сәулесі
үгіту, майдалау, уату
жынысты бұрғы қашауымен
үгіту, ұсақтау
өзгеру, өзгерту
ассортименттің өзгеруі
қысым шамасының өзгеруі
өнімді қабаттың ерекетіндегі
өзгеріс
кенеттен өзгеру
забой қысымының
гидродинамикалық
өзгерісі

изменение гидротермальное	гидротермальды өзгеріс
изменение глубины подвески насоса	сорапты ілу тереңдігін өзгерту
изменение забойного давления	забой қысымының өзгеруі
изменение кривизны	қиық сызық өзгерісі
изменение магнитного поля Земли	Жердің магниттік өрісінің өзгеруі
изменение масштаба	ауқымның өзгеруі
изменение механической скорости бурения	бұрғылаудың механикалық бағытының өзгеруі
изменение направления падения	құлау, тереңдеу бағытының өзгеруі
изменение направления течения при заводнении	су алған кездегі ағыс бағытының өзгеруі
изменение объема газа	газ көлемінің өзгеруі
изменение осевой нагрузки на долото	қашауға түсетін осьтік қысымның өзгеруі
изменение проницаемости горной породы	тау жынысы өткізгіштігінің өзгеруі
изменение режимов работы или эксплуатации	жұмыс жасау н/е пайдалану жағдайының өзгеруі
изменение сечения	қиманың өзгеруі
изменение силы тяжести	ауырлық күшінің өзгеруі
скачкообразное изменение	секірмелі өзгеру
изменение толщины пласта	қабат қалыңдығының өзгеруі
изменение угла	бұрыштың өзгеруі
изменчивость	құбылмалылық
действительное изменение	нақты, іс жүзіндегі құбылмалылық
измерение	өлшеу, өлшем
измерение во время бурения	бұрғылау кезінде өлшеу
измерение восстановления давления	қысымды қалпына келтіру өлшемі
измерение времени	уақыт өлшемі, хронометр
измерение высоты налива нефти	мұнайдың құйылу биіктігін өлшеу
измерение глубинным манометром	тереңдік манометрімен өлшеу
измерение горного давления	тау қысымын өлшеу
измерение дебита газа	газ шығымын анықтау
измерение дебита нефти	мұнай шығымын анықтау
измерение дебита скважины	ұңғыма шығымын, ұңғыманың мүмкіншілігін анықтау
измерение дебитометром	дебитометрмен өлшеу
дистанционное измерение	аралық өлшеу
измерение излучения	сәуле шығаруды, сәулеленуді өлшеу
инструментальное измерение	құралмен өлшеу
измерение искривления ствола скважины	ұңғыма оқпанының қиықтығын өлшеу

измерение конечного забойного давления в закрытой скважине	жабық ұңғымадағы ақырғы забой қысымын өлшеу
измерение методом вытеснения	ығыстыру әдісімен өлшеу
измерение мутности	лайлануды анықтау
измерение на забое	забойдағы өлшеу
измерение на роторе	ротордағы өлшеу
измерение начального дебита скважины	ұңғыманың бастапқы өнімділігін (шығымын) есептеу, өлшеу
измерение начального забойного давления в закрытой скважине	жабық ұңғымадағы бастапқы забой қысымын өлшеу
измерение перелива	қотару, құю мөлшерін анықтау
измерение перепада давления	қысымның өзгерісін, төмендеуін анықтау
измерение пескосодержания	құмның барын (мөлшерін) анықтау
измерение плотности жидкостей	сұйықтың тығыздығын анықтау
измерение поглощающей способности	сіңіргіштік қабілетін анықтау
измерение притока	құйылу көлемін анықтау
измерение проницаемости пласта	қабат өткізгіштігін анықтау
измерение расхода	шығынды есептеу
рентгенометрическое измерение	рентгенометрлік өлшеу
сейсмическое измерение	сейсмикалық зерттеу
скважинные измерения	ұңғымалық зерттеулер
топографические измерения	топографиялық зерттеулер
точечное измерение	нүктелі зерттеулер
измерение удельного сопротивления бурового раствора	бұрғы ерітіндісінің меншікті кедергісін анықтау
измерение уровня	деңгейді анықтау
измерение щелочности бурового раствора	бұрғы ерітіндісінің сілтілігін анықтау
измеритель	өлшеуіш құрал
измеритель выхода	шығуды өлшеуіш
измеритель деформации	түрдің өзгермелілігін өлшеуіш
измеритель натяжения каната	арқанның тартылуын өлшеуіш
измеритель поляризации поля	ерістің полюстануын өлшеуіш
измеритель проницаемости керна	тасбағанның өткізгіштігін өлшегіш
измеритель расхода	шығын өлшегіш құрал
измеритель скорости ускорения	булану жылдамдығын өлшегіш құрал
измеритель скорости течения	ағу жылдамдығын өлшегіш құрал
измеритель сопротивления изоляции	оқшауланудың беріктігін тексергіш

измеритель сопротивление почвы	топырақтың, жердің кедергісін тексергіш
измеритель угла наклона	көлбеу бұрышын өлшегіш құрал
измеритель удельного сопротивления	меншікті кедергіні өлшегіш
изнашиваемость	тозғыштық
изнашивание	тозу, тоздыру
газоабразивное изнашивание	газ абразивті тозу
гидроабразивное изнашивание	гидроабразивтік тозу
окислительное изнашивание	тотығып тозу
постепенное изнашивание	бірте-бірте тозу
изнашиваться полностью	толықтай тозу, тозығы жету
износ	тозық, тозу, мүжілу
износ бура по диаметру	диаметр бойынша бұрғы машинасының тозуы
износ бурового долота, абразивной	бұрғы қашауының қажалып тозуы
износ втулок насоса	сорап төлкесінің тозуы
золочной износ	күлдік тозу
износ зубьев бурового долота пикообразный	найза түріндегі бұрғы қашауы тістерінің қажалуы
износ зубьев бурового долота с эффектом самозатачивания	өздігінен қайралу қасиеті бар бұрғы қашауы тістерінің қажалуы
износ зубьев долота, желообразных истирание	қашау тістерінің тозуы
коррозионный износ	уатылып немесе үйкеліп тозу
моральный износ	коррозиялық тозық
нарастающий износ	моральдық тозу
неравномерный износ	күшейе түскен тозық
односторонний износ	бірқалыпты мүжілмеу, өртүрлі тозу
основных средств износ	біржақты тозу
неравномерный и слабый износ	негізгі құралдардың тозуы
эксплуатационный износ	бірқалыпты, әлсіз тозу
износостойкость	пайдаланғаннан тозу тозуға бекемдік
износостойкость долота по диаметру	диаметр бойынша қашаудың тозуға бекемдігі
изобара	изобара, қысымы бірдей нүктелерді қосатын сызық
изобара нормального движения	әдеттегі қозғалыстың изобарасы
изображать	бейнелеу, көрсету
изображение	көрініс, көріну, бейнелену, сурет, келбет, кескін
изображение в рентгеновских лучах	рентген сәулелері арқылы көріну

действительное изображение	көрінетін (анық) сурет
искаженное изображение	бұзылған (бұлдыр, көмескі) сурет
мнимое изображение	алдамшы сурет
параксиальное изображение	параксиальдық кескін (сурет)
перевернутое изображение	төңкерілген (аударылған) кескін
изображение подземного рельефа	жерасты бедерінің суреті
пространственное изображение	кеңістіктік сурет, кеңістікті бейнелеу
размытое изображение	су шайып кеткен сурет
расплывчатое изображение	көмескі (бұлдыр) сурет
схематическое изображение	диаграмма, карта, эскиз
изображение условными знаками	шартты белгілермен көрсету
изобразительный	бейнелеуші
изобретатель	өнертапқыш
изогипса	изогипса, теңіз деңгейінен биіктігі бірдей жерлерді қосатын сызықтар
изогнутость	иілімділік
изогнутый	иілген, бүгілген, имек, қисық
изолиния	изосызық
изолированный	бөлек, бөлектенген, оқшауланған, оңашаланған
изолятор	1. оқшаулағыш, айырғыш, 2. қамайтын үй (оңашалайтын үй)
изоляционный	айырушы (оқшаулағыш, орағыш)
изоляция	1. оқшаулау, айыру, ажырату, 2. қаптама, орама, кедергі, оқшаулама
асбестовая изоляция	ізбес тасты оқшаулама
битумная изоляция	битумдік оқшаулама
изоляция воды	суды ажырату
газообразная изоляция	газ түріндегі оқшаулама
герметизирующая эффективная изоляция	тиімді бітегіш орама
изоляция горизонтов	қабаттарды айыру
жидкая изоляция	сұйық кедергі
изоляция из стекловолокна и битума	шыны талшықты және таушайырлы қаптама
изоляция пласта цементным раствором	қабатты цемент ерітіндісімен ажырату (оқшаулау)
пластмассовая изоляция	желім оқшаулама
изоляция пластов	қабаттарды оқшаулау

изоляция подошвенных вод	табан асты суларын ажырату (оқшаулау)
противопожарная изоляция	өртке қарсы оқшаулама
тепловая изоляция	жылулық оқшаулама
изоляция трубопроводов	құбырларды қаптау
изометрический	изометриялық
изоморфный	изоморфты
изоповерхность	изобеткей
изопьеза	изопьезалық сызық
изотерма	изотерма, температурасы бірдей жерлерді қосатын сызық
изотерма наименьших температур	ең төменгі температуралардың изотермасы
изотоп	изотоп
делящийся изотоп	бөлінетін изотоп
устойчивый изотоп	тұрақты изотоп
израсходованный	жұмсалған, шығындалған
изучение	үйрену, зерттеу, оқып білу
изучение гравитационного поля	гравитациялық өрісті зерттеу
изучение залежи	көнді зерттеу
изучение конъюнктуры	қалыптасқан жағдайды зерттеу
изъян	зияң, ақау, кемістік
изыскание	іздеу, табу, ізденістер, зерттеу
буровое изыскание	бұрғылық ізденістер
геологические изыскания	геологиялық ізденістер
морские изыскания	теңіздегі ізденістер
полевые изыскания	даладағы зерттеу жұмыстары
ил	лай, өлі балшық, тұнба, мибатпақ
абиссальный ил	абиссальдық тұнба
вулканический ил	жанартау лайы
вязкий ил	тұтқыр тұнба
глубоководный ил	су түбіндегі тұнба
донный ил	түпкі лай
жидкий ил	сұйық лай
отвердевший ил	қатты тұнба
плотный известковый	тығыз ізбесті тұнба
листый	лайлы
илоотделитель	лай айырғыш
илоотстойник	лай тұндырғыш
илоочиститель	лай тазалағыш
имитировать	еліктеу, боямалау, ұқсату
имитировать промышленные условия	кәсіпшілік жағдайларға ұқсату
импеданс трубопровода	құбыр импедансы
импорт	импорт (елге шетелден тауар әкелу)
дополнительный импорт	қосымша импорт

конкурирующий импорт	бәсекелес импорт
специальный импорт	арнайы импорт
импортер	импорттаушы (шетелден тауар әкелуші)
исключительный импортер	тек өзі, ерекше импорттаушы
импортер сырья	шикізат импорттаушысы
импортный	импорттық
импульс	импульс, күш, себеп
ионизационный импульс	иондаушы күш
испытательный импульс	сынағыш импульс
командный импульс	жетекші импульс
коммутирующий импульс	коммутациялағыш, байланыстырғыш күш
опознавательный импульс	танытқыш импульс (айырым импульсы)
опорный импульс	негізгі импульс
остаточный импульс	қалдық импульс
отраженный импульс	тойтарылған импульс, жаңғырық
импульс сброса	сырғу себебі
импульс сдвига	жылжу (жылысу) себебі
синхронизирующий импульс	үйлестіруші күш
импульс смещения	орын ауысу (ажырау) себебі
сопутствующий импульс	ілеспе импульс
суммарный импульс	жалпы себебі
ударный импульс	соққы күші
удельный импульс	меншікті импульс
управляющий импульс	жетекші импульс
имущество	мүлік
инвентаризация	түгендеу, тізімге алу
инвентаризация в натуре	тірілей түгендеу
инвентаризация запасов	қорды түгендеу
инверсия влажности	ылғалдылық инверсиясы
инверсия входных сигналов	кіру сигналдарының инверсиясы
инверсия частичная	ішінара (әлсіз) инверсия
частная инверсия	жеке инверсиясы
инвестирование	инвестициялау
инвестирование валютных фондов	валюталық қорларды инвестициялау
прямые инвестиции	тура инвестиция
совместные инвестиции	ортақ инвестиция
частные инвестиции	жеке инвестиция
ингибирование	баяулату
ингибитор	ингибитор, баяулатқыш, тежегіш
анодный ингибитор	анодты баяулатқыш
ингибитор атмосферной коррозии	атмосфералық коррозияны баяулатқыш

ингибитор кислотной коррозии	қышқылды коррозияны баяулатқыш
контактный ингибитор	түйіскен, қосылған баяулатқыш
ингибиторы коррозии для растворов на углеродной основе	көмірсутегілік ерітінділерге арналған коррозияны баяулатқыштар
ингибитор коррозий, летучий	ұшқыш коррозия баяулатқыш
ингибитор образования гидратов	гидрат түзілуінің алдын алғыш
ингибитор образования эмульсии	эмульсия пайда болуының алдын алу
ингибитор окислительных реакций	тотығу реакцияларын баяулатқыш
ингибитор полимеризации	полимерленуді баяулатқыш
ингибитор ферментаций	ферменттелуді тежегіш
ингибитор щелочной коррозии	сілтілік коррозияны баяулатқыш
ингредиент	ингредиент, компонент
второстепенный ингредиент	косымша ингредиент
индекс	индекс, көрсеткіш
биотический индекс	биотикалық индекс
индекс буримости	бұрғылану индексі, көрсеткіші
индекс граней кристаллов	кристалл қырларының индексі
индекс испаряемости	булану индексі
индекс модуляции	модуляция көрсеткіші
индекс объема производства	өндіріс көлемінің көрсеткіші
индекс очистки	тазалау, тазарту индексі
индекс прерывания	бөлу, тоқтату жиілігі
индекс продуктивности	өнімділік индексі
индекс растворимости нефти	мұнай ерігіштігінің индексі
индекс символа	символ индексі
составной индекс	құрамдас индекс
старший индекс	басты индекс
индекс стоимости жизни	өмір сүру бағасының индексі
индекс суммарного излучения	жалпы сәулелену индексі
последовательный индекс	жүйелі, бірізді, тізбекті индекс
индукция	индукция, бейімдеу, қоздыру
инерция вращающихся масс	айналатын денелердің инерциясы
механическая инерция	механикалық инерция
инерция прибора	прибор инерциясы
тепловая инерция	жылу инерциясы
инженер	инженер
главный инженер	бас инженер
горный инженер	тау-кен инженері
инженер по буровым растворам	бұрғы ерітінділерінің инженері
инженер по технике безопасности	қауіпсіздік техникасының инженері
инженер проводящий предварительное обследование участка	учаскеде алдын ала зерттеу жүргізетін инженер

инженер-буровик	бұрғышы-инженер
инженер-геолог	геолог-инженер
инженер-гидравлик	гидравлик-инженер
инженер-механик	инженер-механик
инженер-нефтяник	мұнайшы-инженер
инженер-промысловик	кәсіпшілік инженері
инженер-разработчик	игеруші инженер
инженер-эксплуатационщик	пайдаланушы инженер, қызмет көрсетуші инженер
иницирование	негізін қалау, салу, бастау
инкассо	банк операциясы, инкассо
оформленное инкассо	дайындалған инкассо
инкассо о немедленной оплате	шұғыл төлеуді қажет ететін инкассо
срочное инкассо	шұғыл, жедел инкассо
инклинометр	бұрыш анықтауыш аспап
забойный инклинометр	забойлық инклинометр
канатный инклинометр	арқанды инклинометр
инклинометр непрерывного действия	үзіліссіз жұмыс жасайтын инклинометр
одноточечный инклинометр	бір нүктелі инклинометр
регистрирующий инклинометр	тіркегіш инклинометр
стрелочный инклинометр	жебелі инклинометр
инспектирование	қадағалау, тексеру
инспектирование на месте	орнында тексеру
инспектор	тексеруші, бақылаушы, қадағалаушы, инспектор
налоговый инспектор	салық тексерушісі
инспектор по буровым растворам и промыске скважины	ұңғыманы жуып, тазалау және бұрғы ерітінділері жөніндегі тексеруші
портовый инспектор	порт тексерушісі
инструктаж	нұсқау
инструкция	нұсқау, инструкция
ведомственные инструкции	ведомстволық, департамент нұсқаулары
действующие инструкции	қазіргі, күші бар нұсқаулар
должностные инструкции	қызметтік нұсқаулар
инструкция по монтажу	монтаж (құрастыру) жөніндегі нұсқау
инструкция по обслуживанию и эксплуатации	қызмет ету және пайдалануға берілген нұсқау
инструкция по ремонту	жөндеу бойынша нұсқау
инструкция по техническому обслуживанию	техникалық қызмет көрсету нұсқауы
инструкция по упаковке	орап-түйіншіктеуге бойынша нұсқау

противопожарная инструкция инструмент алмазный буровой инструмент инструмент для буровзрывных работ	өртке қарсы нұсқау құрал, саймаң, аспап бұрғылау алмас сайманы бұрғылау-жөндеу жұмыстарына арналған құрал
инструмент для демонтажа блока превенторов инструмент для извлечения уплотнительного устройства	превентер блогын бөлектеуге арналған құрал тығыздағыш құрылғыны (керек-жарақ) шығаруға арналған құрал
инструмент для канатного бурения	арқанды бұрғылауға арналған құрал
инструмент для ловли шарошек долота	қашау шарошкаларын ұстауға арналған құрал
инструмент для многократного применения	көп рет (қайта) пайдалануға арналған құрал
инструмент для монтажа и демонтажа водоотде- ляющей колонны	су ажыратқыш колоннаны құрастыруға және бұзуға арналған құрал
инструмент для набивки сальника	сальникті толтыруға арналған, сальникті тығындауға арналған құрал
инструмент для наклонного бурения	көлбей бұрғылауға арналған құрал
инструмент для нарезки внешней винтовой резьбы	ішкі бұрандалы ойманы жасауға арналған құрал
инструмент для опрессовки подвешной головки обсадной колонны	шегендеу колоннасының ілмелі басын қысуға арналған құрал
инструмент для очистки стенок обсадной трубы	шегендеу тұрбалардың қабырғаларын тазалауға арналған құрал
инструмент для пневмоударного бурения	пневмосоққылы бұрғылауға арналған құрал
инструмент для разведки	барлауға арналған құрал
инструмент для развинчивания	бұрап шығаруға (бөлшектеуге) арналған құрал
инструмент для разрыва обсадных труб в скважине	ұңғымадағы шегендеу тұрбаларын ажыратуға (жаруға) арналған құрал
инструмент для спуска и извлечения защитной втулки	қорғаныш төлкесін түсіріп- шығаруға арналған құрал

инструмент для спуска и монтажа	түсіруге және құрастыруға арналған құрал
инструмент для спуска и подвески хвостовика	хвостовикті түсіріп-бекітуге (ілуге) арналған құрал
инструмент для спуска и подъема водоотделяющей колонны	су айырғыш колоннаны түсіріп, көтеруге арналған құрал
инструмент для спуска направляющей опорной плиты	жетекші тірек плитаны түсіруге арналған құрал
инструмент для спуска подводного устьевого оборудования	суасты саға жабдықтарын түсіргіш құрал
инструмент для спуска уплотнительного узла	тығыздағыш торапты түсіруге арналған құрал
инструмент для спуска фонтанной арматуры	атқыма арматурасын түсіруге арналған құрал
инструмент для ударного бурения	соққылап бұрғылауға арналған құрал
инструмент для ударно-канатного бурения	соқпалы-арқанды бұрғылауға арналған құрал
инструмент для установки подставки хвостовика	хвостовик тұғырын орнатуға, қондыруға арналған құрал
инструмент для установки соединителя направляющего каната	жетекші арқанның дәнекерін орнатуға арналған құрал
инструмент для установки уплотнителя	тығыздағышты құруға арналған құрал
инструмент для фрезерованных работ	фрезерлеу жұмыстарына арналған құрал
инструмент для цементирования	цементтеу құралы
инструмент для чистки забоя	забойды тазалауға арналған құрал
закачиваемые инструменты	айдалатын құралдар
ловильный инструмент	қармау құралы
ловильный инструмент для подъема бурильных штанг	бұрғылау шыбықтарына арналған қармау құралы
ловильный инструмент для захвата оставшегося инструмента за муфту	қалған құралдың муфтасынан ұстауға арналған құрал
ловильный инструмент для подъема оставшихся в скважине труб	ұңғымада қалған тұрбаларды көтеруге арналған қармағыш құрал
подводный инструмент бурильный	жерасты бұрғылау құралы
интеграл вероятности	ықтималдылық интегралы
интеграл вероятности ошибки	қателесу мүмкіндігінің интегралы
интеграл дифференциального уравнения	дифференциалдық теңдеу интегралы

исправные интегралы	түзу, дұрыс интеграл
кратный интеграл	еселі интеграл
интеграл по поверхности	бет интегралы
интеграл рассеяния	ыдырау, тарау интегралы
интегратор	интегратор
аналоговый интегратор	аналогты, ұқсас интегратор
сеточный интегратор	тор сызықты интегратор
суммирующий интегратор	жинақтаушы интегратор
интегратор тока	тоқ интеграторы
цифровой интегратор	сандық интегратор
интегрирование	интегралдау, интеграл шығару, табу
интегрирование в комплексной плоскости	комплекстік жазықтықта интегралдау
интегрирование в конечном виде	соңғы түрде интегралдау
графическое интегрирование	сызбалық интегралдау
контурное интегрирование	контурлық интегралдау
интегрирование методом проб и ошибок	сынау, қателесу әдісі арқылы интегралдау
приближенное интегрирование	жуық интегралдау
интегрируемый	интегралданатын, бірігетін
интенсивность	өнімділік, өсімталдық, күшейе түскендік, үдемелі қарқындылық
интенсивность гамма излучения	гамма сәулелердің үдемелілігі
интенсивность горения	жанудың үдемелілігі
интенсивность излучения	сәулелердің таралу қарқыны
интенсивность изменения наклона ствола скважины	ұңғыма оқпанының көлбеюдегі өзгерістерінің үдемелілігі
интенсивность изнашивания	тозудың күшейе түсуі
интенсивность ионизация	ионданудың қарқындылығы
интенсивность искривления	қисаюдың үдемелілігі
интенсивность испарения	буланудың үдемелілігі
магнитная интенсивность	магниттік қарқындылық
интенсивность притока жидкости к забюю скважины	ұңғыма забойына сұйықтықтың құйылу қарқындылығы
интенсивность сигнала	белгі жиілігінің өсуі
интенсивность сушка	кебудің күшейе түсуі
интенсивность тока	тоқтың үдемелілігі
интенсивность турбулентности	турбуленттіліктің қарқындылығы
интенсивность ударной волны	соқпа толқынның қарқындылығы
интенсивность флотации	флотация қарқындылығы
интенсивность шума	шу, шуылдың күшейе түсуі
интенсификатор	интенсификатор, жеделдеткіш, күшейткіш

интенсификация добычи	өндіруді күшейту
интенсификация притока	құйылуды күшейту
интервал	интервал, аралық, жиілік
интервал бурения	бұрғылау аралығы
временной интервал	уақыт аралығы
интервал глубин	тереңдік аралығы
замкнутый интервал	жабық, тұйық аралық
интервал кипения	қайнау жиілігі
интервал концентрации	шоғырлану жиілігі
критический интервал	шектік немесе ауыспалы кез интервалы
интервал между проверками	тексеру аралығындағы уақыт
интервал насыщения	қанығу аралығы
необсаженный интервал	бекітілмеген аралық
обводненный интервал	суланған аралық
интервал опробования	байқап көру, сынау интервалы
интервал пластичности	иілімділік, созымдылық аралығы
интервал полиморфного превращения	полиморфтық өзгеріс жиілігі
интервал превращения	өзгеру жиілігі
продуктивный интервал	өнімді аралық
продуктивный газовый интервал	өнімді газ қабаты
продуктивный нефтяной интервал	өнімді мұнай қабаты
интервал проходки	қазу, қазып өту, бұрғылау жиілігі
интервал ствола скважины	ұңғыма оқпанының аралығы
интервал ствола скважины, зацементированный	цементтелген ұңғыма оқпанының аралығы
интерпретация	талдау беру, түсіндіру
интерпретация данных	мәліметтерге түсінік беру
интерпретация данных, геологическая	мәліметтерге геологиялық талдау беру
интерпретация данных каротажа	каротаж мәліметтерін түсіндіру
интерпретация данных поисковых работ	іздеу жұмыстарының мәліметтеріне талдау жасау
интерференция волн	толқындар интерференциясы
интерференция скважины	ұңғымалардың бір-біріне әсері
устойчивая интерференция	тұрақты интерференция
интрагранулярный	интрагранулярлы, интратүйіршікті
интрузия	интрузия, жер қабатына балқыған магманың ену процесі
базальтовая интрузия	базальтты интрузия
глубинная интрузия	терең жатқан интрузия
пластовая интрузия	қабаттағы интрузия

инфильтратная интрузия
инфильтрация
капиллярная инфильтрация
инфлюация

ион
активный ион
биполярный ион
блуждающий ион
ион внедрения
гидратированный ион
исходный ион
кислотный ион
молекулярный ион
ионизатор
ионообмен
иск
встречный иск
иск грузополучателя
иск покупателю

иск к продавцу
иск об убытках

предъявленный иск
рассмотренный иск
искажение

амплитудное искажение
допустимое искажение
искажение профиля
искаженный
исключения
ископаемое
главное полезное ископаемое
крупное ископаемое
мелкое ископаемое
нерудное ископаемое

окаменелое ископаемое
искра
искра зажигания
искра пробивающая
искривление

искривление грани
искривление кристаллов
в минералах

инфильтрат, сіңбе интрузия
инфильтрация, сіңу
капиллярлық сіңу
инфлюация, жерге ағып кіру,
тамшылап кіру

ион
белсенді ион
биполяр ион
қаңғыма, кезбе ион
енгізу ионы
гидратталған ион
алғашқы, негізгі ион
қышқыл ионы
иондалған молекула
иондаушы
ион алмасу
іздеу, талап, ақша, талап арыз
қарсы талап
жүк алушының талабы
сатып алушыға қарсы талап,
арыз

сатушыға қарсы талап, арыз
шығынға ұшырау жөніндегі
талап

қойылған талап
қаралған, тексерілген талап
бұрмалау, бұрмалану, бұзу,
бүліну

амплитудалық бұзылу
мүмкінді бұзылу
пішіннің бұзылуы, өзгеруі
бұрмаланған, бұзылған
ерекшелік, шығару

қазба
басты пайдалы қазба
ірі қазба
ұсақ қазба
металл емес минералдар
қазбасы

минералданған қазба
ұшқын

тұтандыру ұшқыны
көріне бастаған ұшқын
майысу, қисаю, бұрмалану,
бұзылу

қырлардың, беттің майысуы
минералды кристалдардың
майысуы

искривление осевых плоскостей в вертикальном сечении	тік қимадағы осьтік жазықтықтың майысуы
резкое искривление	кенеттен қисаю
искривление скважины	ұңғыманың қисаюы
искривление скручиванием	бұраумен қисайту
искривление ствола скважины, допустимое	ұңғыма оқпанының әлсіз қисаюы
искривление ствола скважины искусственное	жасанды түрде ұңғыма оқпанының қисаюы
искривленность	қисықтық, майысқақтық
искрогаситель	ұшқын өшіргіш
испарение	булану, буландыру
вредные испарения	зиянды бу
обратное испарение	кері булану
поверхностное испарение	жер (топырақ) бетінің булануы
повторное испарение	қайта булану
испарение под уменьшенным давлением	төмендетілген қысымның әсерімен булану
испарение твердых веществ	қатты заттардың булануы
ядовитые испарения	улы газдар
исполнение	1. атқару, орындау, өтеу 2. құрылыс
брызгонепроницаемое исполнение	шашыранды су өткізбейтін құрылыс
взрывобезопасное исполнение	жарылу қаупі жоқ, қауіпсіз құрылыс
взрывозащищенное исполнение	жарылудан сақталған құрылыс
герметическое исполнение	саңылаусыз құрылыс
исполнение договора	шарт, келісімді орындау
исполнение заказа	тапсырысты орындау
исполнение надлежащее	тиісінше орындау
исполнение платежей	төлемді өтеу
пыленепроницаемое исполнение	шаң өткізбейтін құрылыс
стандартное исполнение	стандарттық құрылыс
экспортное исполнение	экспорттық орындау
использование	пайдалану
использование отходов	қалдықтарды пайдалану
использование подержанного оборудования	пайдаланылған (ескірген) жабдықтарды іске асыру
исправность	түзулік, дұрыстық
исправный	түзу, дұрыс, жұмыс істеп тұрған
испускать	сыртқа шығару
испытание	байқау, сынау, сынақ
автоклавное испытание	автоклавты сынау
испытание бетона на подвижность	бетонның жылжымалылығын сынау

испытание в рабочих условиях испытание на изгиб	жұмыс жағдайындағы сынақ иілісті, бүгілуді сынау, иілісті тексеру
испытание на удар испытатель испытатель герметичности обсадной колонны испытатель пластов, гидравлический испытатель пластов, гидропружинный испытатель пластов, механический испытатель пластов многократного действия испытатель пластов с двумя пробоотборными камерами испытатель пластов с опорным якорем испытатель пластов, спускаемой на бурильной колонне	соққы төзімділігін тексеру сынаушы, байқаушы шегендеу тізбегінің бітеулігін сынаушы гидравликалық қабат сынағыш гидросеріппелі қабат сынағыш механикалық қабат сынағыш көп рет қолданылатын сынағыш екі сынама алғыш камералы қабат сынағыш тіреу зекірі бар қабат сынағыш бұрғылау колоннасымен төмен түсірілетін қабат сынағыш бұрғылау колоннасының салмағымен басқарылатын қабаттарды сынағыш сыналу үстіндегі, сыналып жатқан зерттеу, тексеру бұрғы ұңғымасын гидродинамикалық тексеру басқылау әдісімен бұрғы ұңғымасын тексеру қалыпты, тұрақты ағыс кезіндегі бұрғы ұңғымасын зерттеу ұңғымалардың өзара әсерін зерттеу әрекеттегі ұңғымадағы зерттеулер геологиялық зерттеу топырақты геологиялық зерттеу атқылаған ұңғыма шығымын зерттеу сапалы зерттеу сандық зерттеу ұңғыма қисықтығын зерттеу зертханалық зерттеу
испытатель пластов, управляемый весом бурильной колонны	
испытываемый	
исследование исследование буровой скважины, гидродинамическое	
исследование буровой скважины методом подкачки исследование буровой скважины при установившемся притоке исследование взаимодействия скважин исследование в эксплуатируемой скважине геологическое исследование исследование грунта, геологическое	
исследование дебита фонтанирующей скважины качественное исследование количественное исследование исследование кривизны скважины лабораторное исследование	

исследование надежности
исследование образцов породы
площадное исследование
прикладное исследование
исследование продуктивности
пласта
промысловые исследования
исследование режима бурения
в скважине
исследование фильтрационных
свойств бурового раствора

иссякать
истекать
истечение

истечение газа
свободное истечение
истирание

истирание ветром
истирание водой
истирание металла
истираться

истирающий
исток

история
история вопроса
геологическая история
геоморфологическая история
история добычи
история залежей нефти и газа

история магматизма

история осадконакопления

история формирования структур

источник
артезианский источник
бесконечный источник
источник водоснабжения
источник возмущения
временный источник

сенімділікті тексеру
жыныс үлгілерін зерттеу
ауданды зерттеу
қолданбалы зерттеу
қабат өнімділігін зерттеу

өндірістік зерттеулер
ұңғымадағы бұрғылау
жағдайын зерттеу
бұрғы ерітіндісінің сүзгіштік
немесе сіңгіштік
қасиеттерін зерттеу

сарқылу
ағу, ағып кету
ағып шығу, өту, өткенде,
уақыттың өтуі

газдың таусылуы
еркін ағу (шығу)
қажаяу, уату, ұнтақтау,
майдалану

желмен қажалу
сумен майдалану
металдың қажалуы
қажалу, уатылу, ұнтақталу,
үйкелену
үйкелегіш, қажағыш
бас, қайнар көз, шығар жер,
бұлақ

тарих
мәселенің тарихы
геологиялық тарих
геоморфологиялық тарих
өндіру тарихы
мұнай және газ кендерінің
тарихы

магматизм тарихы немесе
плутонизм
тұнбаның жиналу тарихы,
тұнба қорының
тарихы

құрылымдардың қалыптасу
тарихы

қайнар, көз, бұлақ
артезиан көзі
шексіз көз
сумен жабдықтау көзі
ауытқу көзі
уақытша көз

газированный источник	газдалған бұлақ
источник газовой выделение	газ шығатын көз
газоотдающий источник	газ беретін көз
глубинный источник	тереңдегі көз
источник горения,	жоғары температурада жану
высокотемпературный	көзі
горячий источник	ыстық бұлақ
дуговой источник	доғалы көз
железистый источник	темірі бар бұлақ
извергающийся источник	атылып, ақтарылып жатқан
	қайнар
источник излучения	сәулеленің шығу көзі
источник информации	мәліметтер көзі
кипящий источник	қайнап жатқан бұлақ
кислый минеральный источник	ащы минералды көздер
источник напряжения	кернеу көзі
неиссякаемый источник	сарқылмайтын көз
нефтяной источник	мұнай көзі
источник обводнения	суландыру көзі
источник ошибок	қателесудің себебі
первичный источник	алғашқы көз
источник питания	қуат көзі
источник пластовой энергии	қабат энергиясының көзі
поверхностный источник	беткі көз
источник постоянного напряжения	тұрақты кернеу көзі
источник происхождения нефти	мұнайдың пайда болу көзі
просачивающийся источник	сүзіліп аққан бұлақ
источник сейсмических сигналов	сейсмикалық белгілердің көзі
сернистый источник	күкіртті бұлақ
соленый источник	тұзды көз
источник тепла	жылу көзі
углекислый источник	көмір қышқыл бұлақ
источник финансирования	күрделі қаржыландыру көзі
капитальных вложений	
источник шума	шуылдың себебі
источник энергии	энергия көзі
истощать	тауысу, түгесу
истощение	таусылу, түгесілу
истощение отдельных участков	қабаттың кейбір учаскелерінің
пласта	түгесілуі
истощение пласта	қабаттың түгесілуі
истощение пластового давления	қабат қысымының әлсіреуі
истощение скважины	ұңғыманың түгесілуі
истощенный	түгесілген, таусылған, әлсіреген
исход	нәтиже, қорытынды, соңы,
	ақыры
благоприятный исход	жақсы нәтиже, қалаулы
	нәтиже

исходный
исчезать
исчезновение
исчезновение магнитного поля
исчезновение набухания
исчерпания
исчисление
вариационное исчисление
векторное исчисление
исчисление вероятностей
дифференциальное исчисление
итог
ихтиология
йод
иодирование

кабелепровод
кабель
бронированный кабель
взрывной кабель
кабель в металлической оболочке
кабель высокого напряжения
газонаполненный кабель
гибкий кабель
двужильный кабель
детонаторный кабель
контрольный кабель

многожильный кабель
одножильный кабель
особогибкий кабель
палубный соединительный кабель

кабель парной скрутки
питающий кабель

плоский кабель
подводный кабель
подземный кабель
сварочный кабель
кабель сверхвысокого напряжения
кабель сверхпроводящий
кабель связи
сигнальный кабель
кабель с нефтестойкой изоляцией

негізгі, алғашқы, бастапқы
жоғалу
жойылу, жоғалу
магнит өрісінің жойылуы
ісінудің жойылуы
таусылу, біту, тәмамдалу
есептеу, есептен шығару
вариациялық есептеу
векторлық талдау, есептеу
ықтималдылықты есептеу
дифференциалдық есеп
жинақ, қорытынды, нәтиже
ихтиология, зоология саласы
йод
иодтау

К

кабель
кабель, жұмырсым
болат сымнан есілген арқан
жарғыш, талқандағыш кабель
металл қабықты кабель
жоғары кернеулі кабель
газбен толтырылған кабель
иілгіш, солқылдақ сым
қос желілі кабель
детонатор, пілте кабелі
тексеру, бақылау кабелі
немесе жетекші
кабель

көп тарамды жүргізгіш
бір тарамды кабель
ерекше иілгіш кабель
палубалық дәнекер (жалғас-
тырғыш) кабель
қосарланып оралған кабель
жабдықтағыш, жеткізуші
кабель
жалпақ (жазық, тегіс) кабель
суасты кабелі
жерасты кабелі
пісіру кабелі
аса жоғары кернеу кабелі
өткізгіштігі тым жоғары кабель
байланыс кабелі
сигнал беру кабелі
мұнайға төзімді кедергісі бар
кабель

соединительный кабель
кабель с постоянной изоляцией
кабель с резиновой изоляцией

кабель управления
электрический кабель
каверна (разновидность пустот
в горных породах)
каверна в отложениях каменной
соли
каверна в пласте
каверна в породе
каверна вымывания
газовая каверна
каверна заполненная глиной

нефтеносная каверна
каверна растворения
эрозионная каверна
каверна-газохранилище
каверна-газохранилище высокого
давления
каверна-нефтехранилище
кавернозный
каверномер
кавернометрия скважины
кавернообразование
кадмий йодистый
кадмий серноокислый
кадмий уксуснокислый
кадры
кажущийся
каинит

кайма
боковая кайма
задняя кайма
капиллярная кайма
краевая кайма
передняя кайма
калибр бурового долота
калибр для долота
кольцевой калибр
контурный калибр
охватывающий калибр
пределный калибр
резьбовой калибр
калибр толщины

жалғастырғыш кабель
тұрақты оқшауланған кабель
резеңкемен оқшауланған
кабель

басқару кабелі
электр кабель
қуыс

тас тұздары шөгінділеріндегі
қуыс
қабаттағы қуыс
жыныстағы қуыс
сулау, жуып тазалау
газ кавернасы
саз балшықпен толған қуыс,
саз балшық ұясы
мұнайлы қуыс
еру қуысы
эрозиялық каверна
каверна-газ қоймасы
жоғары қысымды газ қоймасы

каверна-мұнай қоймасы
каверналы, қуысты
каверномер, каверна өлшегіш
ұңғыма кавернометриясы
кавернаның пайда болуы
йодты кадмий
күкірт қышқылды кадмий
сірке қышқылды кадмий
кадрлар, мамандар
көрінетін, көрінген
каинит, сульфаттар класының
минералы

жиек, әдіп, қима, шет
бүйір жақ шеті
артқы жақ шеті
капиллярлық жиек
беткі не шеткі жиек
алдыңғы жақтың жиегі
бұрғы қашауының калибрі
қашауға арналған калибр
сақиналы, айналмалы калибр
контурлы калибр
қамтығыш, қапсырғыш калибр
шектік калибр
бұрандалы калибр
қалыңдық калибрі

трубный калибр
щлицевый калибр
калибратор
буровой цилиндрический калибратор

кварцевый калибратор

наддолотный калибратор
шарошечный калибратор
калибровать
калибровка резервуара
калибровка ствола скважины
калибр пробка
калибр-толщиномер

калий
азотнокислый калий
бромистый калий
едкий калий
иодистый калий
сернокислый калий
углекислый калий
кальдера
взрывная кальдера

двойная кальдера
кальдера обрушенная
погрузившаяся кальдера
эрозионная кальдера

калькулятор
электронный калькулятор
калькуляция
калькуляция себестоимости

кальций
двууглекислый кальций
кальцинирование
кальцит

каменоугольный
каменоломня
камень
мыльный камень
твердый строительный камень
камера
буферная камера

тұрба калибрі
щлицті калибр
калибрлеуші
цилиндрлі бұрғылау
калибрлегіші
кристалды немесе кварцты
калибрлеуші
қашау үстіндегі калибрлегіш
шарқашаулы калибрлеуші
калибрлеу
резервуарды калибрлеу
ұңғыма оқпанын калибрлеу
тығын калибр
қалыңдық өлшегіш калибр,
калибромер

калий
азот қышқылды калий
бромды калий
күйдіргіш калий, гидроксид
иодты калий
күкірт қышқылды калий
көмір қышқылды калий
шұңқыр, құдық
жарылыстан пайда болған
шұңқыр
қос, егіз шұңқыр
опырылған, құлаған шұңқыр
батып кеткен шұңқыр
жемірілуден пайда болған
шұңқыр
калькулятор
электронды калькулятор
есептеу
тауардың өзіңдік бағасын
есептеп шығару

кальций
екі көмір қышқылды кальций
кальцийлеу, күйдіру
кальцит, карбонаттар
кальций минералы,
ізбес шпат

тас көмірлі
тас өндіретін жер
жер тас
сабын тас
қатты құрылыс тасы
камера
буферлік немесе аралық
камера

воздушная камера	ауа қуысы
грязевая камера	балшық камерасы
камера давления	қысым камерасы
камера для выдержки образцов цементного раствора	цемент ерітіндісі үлгілерін ұстауға арналған камера
камера для спуска скребков	қырғыштарды түсіруге арналған камера
камера для контроля	бақылау камерасы
камера для сварки в воздушной среде	әуе кеңістігінде дәнекерлеуге арналған камера
камера для транспортировки людей	адамдарды тасымалдауға арналған камера
камера дробления	уату камерасы
загрузочная камера	тиеуші (тиейтін, тиегіш) камера
закалочная камера	шынықтыру, суару камерасы
замерная камера	өлшеу камерасы
ионизационная камера	иондау камерасы
клапанная камера	қақпақты камера
кольцевая камера	айналмалы камера
компрессионная камера	компрессия (ауаның сығылу) камерасы
камера кондиционированная	желдеткіш камера
нагнетательная камера	айдамалау камерасы
камера накопления	жинақтау камерасы
напорная камера	қысымды камера
насосная камера	сорап камерасы
осадительная камера	тұндыру (тұндырғыш) камерасы
отсасывающая камера	сорғыш камера
отстойная камера	тұнба камерасы
переливная камера	аударып құю камерасы
подводная-сварочная камера	суасты дәнекерлеу камерасы
поплавковая камера	қалтқылы камера (резеңке қап)
поровая камера	кеуекті камера
пороховая камера	оқ-дәрі камерасы
приемная камера	қабылдау камерасы
пробозаборная камера	сынама алу камерасы
камера пробоотборника	сынама таңдау камерасы
промежуточная камера	аралық камера
промысловая камера	жуып тазалау камерасы
рабочая камера	жұмыс камерасы
разгрузочная камера	жүк түсіретін камера
камера сгорания	отын өртеуге арналған жабық кеңістік
сепараторная камера	тазалағыш камера
камера сжатия	сыққыш, қысқыш камера
скважинная телевизионная камера	ұңғымадағы телекамера

смесительная камера	араластырғыш камера
сопловая камера	жабық канал
стиральная камера	жуу камерасы
сушильная камера	кептіру камерасы
топочная камера	от жағу камерасы
камера-дегазатор	газсыздандырғыш камера
камера-регистратор	тіркегіш камера
камнедробилка	тасуатқыш
камыш	қамыс
канава	ор, қанау, арық, жыра
сточная канава	су ағатын арық
канавка	канал, арық, жыра
промывочная канавка	жуып тазартатын арық
кольцевая канавка	айналмалы жыра
плоская стиральная канавка	тегіс шиыршықтанған арық
продольная канавка	ұзына бойлы, бойлық арық
шпоночная канавка	гидрооқшауланған төсемі бар арық
канавкокопатель	арық қазушы, жыра қазғыш, экскаватор
канал	канал, жол
вентиляционный канал	ауа тазартқыш жолы, желдету жолы
выводящий канал	шығару жолы
выходной канал	шығатын жол
канал для выхода бурового раствора	бұрғы ерітіндісінің шығу жолы
кольцевой канал	айналмалы жол
направляющий канал	бағыттаушы жол
отводящий канал	бұрып жіберетін жол
поровой канал	кеуекті канал
продольный канал	ұзына бойлы жол
промывочный канал	жуып тазартатын жол
проточный канал	ағын су жолы
распределительный канал	су таратқыш канал
канал растворения	еру жолы
рудный канал	рудалы канал
самотечный канал	өздігімен ағатын арық
сбросной канал	сырғыма жол
канал связи	байланыс жолы
секреторный канал	секрециялық жол
сливной канал	су төгетін канал
сопловой канал	жабық қуыс (канал)
спускной канал	ағызып жіберетін жол
суживающиеся канал	тарыла түскен канал
управляющий канал	жетекші жол
каналообразование	каналдың пайда болуы
канат	арқан
буксирный канат	тіркеу арқан

бурильный канат	бұрғылау арқаны
витой канат	есулі (айналмалы) арқан
канат водоотделяющей колонны	су айырғыш колоннаның керме
натяжной	арқаны
грузоподъемный канат	жүк көтергіш арқан
джутовый канат	көндір арқан
канат для работ по креплению	ұңғыма оқпанын бекіту
	жұмыстарына
	арналған арқан
канат для свинчивания	бұрауға (бекітуге) арналған
	арқан
извлекающий канат	шығарушы арқан
канат коллектора	коллектор арқаны
канат крестовой свивки	айкыш өрімді арқан
многопрядный канат	ширатылған көп жіпті арқан
отбойный канат	опыруға, қопаруға арналған
	арқан
канат параллельной свивки	параллель өрімді арқан
пеньковый канат	көндір арқан
плетеный канат	өрілген, тоқылған арқан
подъемный канат	көтергіш арқан
предохранительный канат	сақтандырғыш арқан
приводной канат	көтерме арқан
канат продольной свивки	бойлай өрілген арқан
канат прямой свивки	тура өрімді арқан
канат прямой левой свивки	сол еспелі тура өрімді арқан
канат прямой правой свивки	оң еспелі тура өрімді арқан
рабочий канат	жұмысшы арқан
канат с независимым проволочным	тәуелсіз сым кіндікті арқан
сердечником	
канат с постепенно уменьшающимся	диаметрі біртіндеп кішірейе
диаметром, проволочный	түскен арқан
стальной канат	болат арқан
талевый канат	таль арқаны
тросовый канат	сымнан есілген арқан
удерживающий канат	ұстап қалғыш арқан
канатоемкость	арқан сыйымдылығы
канатоукладчик	арқан жатқызғыш
канифоль	шайыр қарағай, шыршаның
	шайыры
кантование	жиектеу, көмкеру
кантование бочек	бөлшектерді көмкеру немесе
	аударыстыру
кантователь	аударғыш
капать	тамызу
капельница	дәрі тамызғыш
капельный	тамшылық
капитал	капитал, мол ақша

акционерный капитал
заемный капитал
иностранный капитал
ликвидный капитал
оборотный капитал
основной капитал
уставной капитал
капиталовложения

капиталоемкий
каплеобразование
капля
капот
капсула
спасательная капсула
капсюль-детонатор
каптаж

карбид вольфрама
карбид железа
карбид кальция, технический
карбид кремния
карбонат бария
карбонат кальция, тонкозернистый

кислый карбонат
основной карбонат
карбонат щелочи
карбонизация

каретка
буровая каретка
каретка вращательной буровой
машины
каретка глубинного манометра
каретка для спуска трубопровода
на воду
каретка параллаксов
каретка талевого блока
каретка трубного ключа
каркас
карман
богатый рудный карман
водяной карман
воздушный карман
газовый карман
геологический карман

акционерлік капитал
заемдық, несиелік капитал
шетел капиталы
өтімді капитал
айналым капиталы
негізгі капитал
жарғылық капитал
салынған қаржылар, қаржылық
салымдар
капитал көп жұмсалатын
тамшының пайда болуы
тамшы
капот, қақпақ
капсула
құтқару капсуласы
дүмпіткіш пілте
1. шеген, құдық, ор, 2. жер
астындағы газды жер
бетіне шығару

вольфрам карбиді
темір карбиді
техникалық кальций карбиді
кремнийлі карбид
барий карбонаты
ұсақ түйіршікті кальций
карбонаты

қышқыл карбонат
негізгі карбонат
сілті карбонаты
карбондау, ерітіндіні
көмірқышқыл газбен
қанықтыру

вагон, арба
бұрғылау вагоны
бұрғы машинасының
айналмалы вагоны
тереңдік манометрінің вагоны
құбырды суға түсіруге
арналған вагон
параллаксов вагоны
талы шығырының вагоны
тұрба кілтінің арбасы
қаңқа
қалта
рудаға бай қалта
су қалтасы
ауа қалтасы
газ қалтасы
геологиялық қалта

грязевой карман карман для перфокарт, входной	сазды, батпақты қалта перфокарталарға арналған кіру қалтасы
клапанный карман пустой карман рудный карман	клапан қалтасы бос қуыс, жер, вакуум руда шығатын қалта, кен қалтасы
сливной карман карниз карниз вышки соляной карниз каротаж активационный каротаж акустический каротаж для контроля цементирования	тегуші қалта карниз, қабақ, шет мұнараның шеті тұзды қабақ каротаж активациялық каротаж цементтелуді бақылауға арналған акустикалық каротаж
акустический каротаж большой длины акустический каротаж по затуханию	үлкен ұзындықты акустикалық каротаж басылу (сөну) бойынша акустикалық каротаж
акустический каротаж по скорости	жылдамдық бойынша акустикалық каротаж
акустический каротаж с трехэлементным зондом каротаж ближней зоны боковой каротаж двухзондовый каротаж в необсаженном стволе каротаж в обсаженном стволе каротаж методом измерения времени термического распада каротаж механической скорости проходки	үш элементті сүңгісі бар акустикалық каротаж жақын жер каротажы екі сүңгілі бүйірлік каротаж ашық оқпандағы каротаж жабық оқпандағы каротаж жылулық ыдырау уақытын өлшеу әдісі каротажы
микробоковой каротаж нейтрон – нейтронный каротаж нейтронный каротаж каротаж плотностной каротаж по выбуренной породе	қазудың механикалық жылдамдығының каротажы микробүйірлік каротаж нейтрон – нейтрондық каротаж нейтрондық каротаж тығыздықтық каротаж бұрғыланған жыныс бойынша каротаж
каротаж по методу сопротивления каротаж проводимости каротаж проводимый с целью определения продуктивности пласта каротаж скорости, непрерывный спектрометрический каротаж по кислороду	кедергі әдісі бойынша каротаж өткізгіштік каротажы қабаттың өнімділігін анықтау мақсатында жүргізілетін каротаж үздіксіз жылдамдық каротажы оттегіге байланысты спектрометриялық каротаж

каротаж с целью оценки пористости
каротировать
карст
глинистый карст
погребенный карст
покрытый карст
карстенит
карта
аэромагнитная карта
батиметрическая карта
карта ветров
карта водонефтяного контакта

карта выходов
карта газового фактора
геологическая карта
геолого-геофизическая карта

геоморфологическая карта
гидрогеологическая карта
гидропроводности карта
гипсометрическая карта
гравиметрическая карта
карта грунтовых вод
дорожная карта
карта земного магнетизма
карта изогон
изомагнитная карта
карта изопахит
историческая карта
контурная карта

карта коренных пород
карта месторождения
карта начальных дебитов

обзорная карта
карта обслуживания
площадная карта
подземная структурная карта

карта подземного рельефа
полевая карта
карта полезных ископаемых
карта пористости
карта проводимости почвы
прогнозная карта

кеуектілікті анықтау каротажы
каротаждау
шаймаапан
сазды шаймаапан
көмілген шаймаапан
жабық шаймаапан
карстенит, ангидрид
карта
аэромагниттік карта
батиметриялық карта
жел картасы
су мен мұнай жапсарының
картасы

шығу картасы
газ факторының картасы
геологиялық карта
геологиялық-геофизикалық
карта

геоморфологиялық карта
гидрогеологиялық карта
гидроөткізгіштік картасы
гипсометриялық карта
гравиметриялық карта
қабат суларының картасы
жол картасы
жер магнетизмінің картасы
изогон картасы
изомагниттік карта
изопахит картасы
көзеңдер картасы
контурлы, нұсқалы (жер-су
аттары жазылмаған)
карта

байырғы жыныстар картасы
кен орнының картасы
бастапқы шығым мелшерінің
картасы

шолу картасы
қызмет ету кестесі
аудандық карта
жерасты құрылымының
картасы

жерасты бедерінің картасы
дала картасы
пайдалы қазбалар картасы
кеуектілік картасы
жердің өткізгіштігінің картасы
болжамдар картасы

карта проницаемости	өткізгіштілік картасы
рабочая карта	жұмысшы карта
карта разработки месторождения	кен орындарын игеру картасы
региональная карта	аймақтық карта
рельефная карта	бедерлік карта
сейсмотектоническая карта	сейсмотектоникалық карта
синоптическая карта	ауа райын болжау картасы
карта склонений	ауытқу кестесі, диаграммасы
карта смазки	майлау кестесі
карта с обозначением элементов залегания	тереңдегі элементтер белгіленген карта
структурная карта	құрылымдық карта
карта суммарных дебитов	жалпы (жиынтық) шығым мөлшерінің картасы
схематическая карта	схема түріндегі карта, сұлбалық карта
карта схождения	тоғысу картасы
тектоническая карта	тектоникалық карта
карта технологического процесса	технологиялық процесс картасы
картина	сурет, көрініс
волновая картина	толқынды көрініс
гидродинамическая картина	гидродинамикалық сурет
картирование	картаға түсіру, карталау
детальное картирование	толық, егжей-тегжейлі карталау
подземное картирование	жер астын карталау
почвенное картирование	топырақты карталау
рудничное картирование	руданы карталау
картон	картон
прокладочный картон	теселетін картон
фильтровальный картон	сүзгіш, сіңіргіш картон
электроизоляционный картон	электр өткізбейтін картон
карьер	карьер, кен шығарылатын орын, ашықкеніш
касание	жанасу, жанып өту
каска	басқорғар
каскад	1. күрілдеуік, сарқырама
катаклиз	2. сарқылмас, молдық катаклиз, тектоникалық қозғалыстардың әсерімен тау жыныстары ішіндегі минералдардың деформациялануы, уатылуы
катализ	катализ
гетеролический катализ	гетеролиздік катализ

гомогенный катализ
гомолитический катализ
мокрый катализ
окислительно-восстановительный катализ
катализатор
кислый катализатор
катализатор отверждения
отработанный катализатор
катализатор полимеризации
каталог
каталог аукциона
предметный каталог
сводный каталог
катанка
категория
катионообмен
катод
действующий катод
жидкий катод
катод прямого накала
каток
катушка
автоматическая безопасная катушка
намагничивающая катушка
катушка обмотки якоря
катушка первичной обмотки
катушка реле
каустик
каустобиалит
каучук
износостойкий каучук
изопреновый каучук
смолонаполненный каучук
сополимерный каучук
качалка
качание
качественный
качество изготовления
надлежащее качество
нормативное качество
качество сварки
качество хранения

гомогенді катализ
гомоліздік катализ
ылғалды катализ
тотықтыру-қалпына келтіру катализы
катализатор
қышқылды катализатор
қатайту катализаторы
пайдаланылған катализатор
полимерлеу катализаторы
каталог
аукцион афишасы немесе плакаты
заттар, бұйымдар каталогы
құрама каталог
созба сым
категория, қатар
катионалмасу
катод
әрекеттегі катод
сұйық катод
тура қызу катоды
каток, жол тегістейтін каток
катушка
автоматтандырылған қауіпсіз катушка
магниттегіш катушка
зәкір орауышының катушқасы
алғаш оралған катушка
реле катушқасы
каустик, каустик сода, күйдіргіш натр
каустобиалит, жанғыш пайдалы қазба (көмір, мұнай т.б)
каучук
тозуға берік каучук
изопренді каучук
шайырмен толтырылған каучук
сополимерлі каучук
теңселме, ырғалма
тербелу, шайқау
сапалы, сыналық
дайындалатын өнім сапасы
тиісті сапа
қалыпты сапа
пісіру сапасы
сақтау сапасы

качка
бортовая качка
килевая качка
квадрант
противоположный квадрант
квалификация
квалифицированный
квартовать
кварц
аморфный кварц
кварцит
вторичный кварцит
железистый кварцит
кварцосодержащий
квасцевание
квасцы
алюминевые квасцы
железные квасцы
жженые квасцы
квебрахо

квитанция
квитанция в получении денег

грузовая квитанция
депозитная квитанция
железнодорожная квитанция
керна
керна в восстановленном состоянии
керна в естественном состоянии
керна взятый боковым грунтоносом

гидрофильный керн
гидрофобный керн
нарушенный керн
керн насыщенный нефтью
керн отобранный при дробовом бурении

керн отобранный при ударно-канатном бурении

керн пропитанный нефтью
типичный (характерный) керн
хрупкий керн

ауытқу, тербеліс, шайқалыс
бүйірлік тербеліс
кильдік тербеліс
квадрант
қарама-қарсы квадрант
біліктілік
білікті
интервалға бөлу
кварц
формасыз кварц
кварцит
екінші қайта түзелген кварцит
темір аралас кварцит
кварцы бар
ашудастау
ашудас
алюминийлі ашудас
темірлі ашудас
күйдірілген ашудас
квебрахо 1. субтропикалық ағаштың бір түрі (оңтүстік Америкада өседі) 2. қатты, ауыр ағаш, қабық

квитанция
ақша алғандығы жөніндегі квитанция
жүк немесе тауар квитанциясы
депозиттік квитанция
темір жол квитанциясы
керн, тасбаған
қалпына келтірілген тасбаған
табиғи күйдегі тасбаған
бүйірлік грунталғышпен алынған тасбаған
су сіңіргіш тасбаған
су сіңбейтін тасбаған
бұзылған тасбаған
мұнаймен қаныққан тасбаған
бытыралы бұрғылау кезінде таңдап алынған тасбаған
арқанды-соқпалы бұрғылау кезіндегі таңдалынған тасбаған
мұнай сіңген тасбаған
әдеттегі (кәдімгі) тасбаған
сынғыш тасбаған

кернодержатель	тасбаған ұстағыш
керноизвлекатель	тасбаған алғыш
кернокол	тасбағанжарғыш
керноловитель	тасбаған қармағыш
керноотборник	тасбаған іріктегіш, тасбаған алғыш
стреляющий керноотборник	атқыш тасбаған іріктегіш
керноподъемник	тасбаған көтергіш
керноприемник	тасбаған қабылдағыш
керноотборник керового снаряда	тасбаған снарядының тасбаған қабылдағышы
кернорватель	тасбаған жарғыш, тасбаған жұлғыш
кернорватель клинового типа	сына түріндегі тасбаған жарғыш
лепестковый кернорватель	жапырақты тасбаған жарғыш
кернорватель пружинного типа	серіппелі тасбаған жарғыш
кернохранилище	тасбаған қоймасы
кипа	байлам, бума
кипение	қайнау
кипятить	қайнату
кирпич	кірпіш
доломитовый кирпич	доломитті кірпіш
дырчатый кирпич	тесікті кірпіш
кислотоупорный кирпич	қышқылға төзімді кірпіш
кислый кирпич	қышқыл кірпіш
огнеупорный кирпич	отқа төзімді кірпіш
строительный кирпич	құрылыс кірпіші
шлаковый кирпич	қож кірпіш
ячеистый кирпич	ойықты, қуысты кірпіш
кисловка	қышқылдау
кислород	оттегі
кислота	қышқыл
азотистая кислота	азотты қышқыл
азотная кислота	азот қышқылы
азотеноватистая кислота	аздап азот араласқан қышқыл
активированная кислота	активтенген қышқыл
аминовая кислота	амин қышқылы
бензойная кислота	бензой қышқылы
борная кислота	бор қышқылы
бромистоводородная кислота	бром сутегі қышқылы
высокомолекулярная кислота	жоғары молекулалық қышқыл
галловая кислота	галла қышқылы
гептановая кислота	гептан қышқылы
глутаминовая кислота	глутамин қышқылы
гремучая кислота	шатырлауық қышқыл
грязевая кислота	батпақ қышқылы
гуминовая кислота	гумин қышқылы

двухосновая кислота
дубильная кислота

жирная кислота
загущенная кислота
концентрированная кислота
крепкая кислота
ледяная уксусная кислота
многоосновная кислота
молочная кислота
нефтяная кислота
очищенная кислота
кислота растворяющая силикаты
связанная кислота
сернистая кислота
сероводородная кислота
щавелевая кислота
кислотность
актуальная кислотность
гидролитическая кислотность
обменная кислотность
общая кислотность
кислотный
кислотная обработка скважин
кислотоваз
кислотоизмерение
кислотомер
кислотостойкий
кислый
кисть
киянка
клапан
аварийный клапан
автоматический клапан
клапан бурового насоса
быстродействующий клапан
клапан ведущей трубы
водоспускной клапан
воздуховыпускной клапан
воздушный клапан
впускной клапан
впускной клапан, регулируемый
впускной клапан с механическим приводом
всасывающий клапан
клапан выключателя ротора
выхлопной клапан
газлифтный клапан съёмный
газовый клапан

екі негізді қышқыл
тері илеуде қолданылатын
қышқыл

майлы қышқыл
қоюланған қышқыл
қоюланған қышқыл
күшті, қатты қышқыл
мұз сірке қышқылы
көп негізді қышқыл
сүт қышқылы
мұнай қышқылы
тазаланған қышқыл
силикат ерітетін қышқыл
байланысқан қышқыл
күкіртті қышқыл
күкіртті сутек қышқылы
қымыздық қышқылы
қышқылдылық
өзекті қышқылдылық
гидролиздік қышқылдылық
алмасу қышқылдылығы
жалпы қышқылдылық
қышқыл
ұңғымаларды қышқылмен шаю
қышқыл тасушы
қышқылдылық өлшеу
қышқылдылық өлшегіш
қышқылға төзімді
қышқыл
бояу жаққыш
ағаш балға
клапан, қақпақ, жапқыш
апаттық клапан
автоматтандырылған клапан
бұрғы сорабының клапаны
тез реттегіш клапан
жетекші тұрбаның клапаны
су ағызу клапаны
ауа шығаратын клапан
ауа клапаны
кіргізу клапаны
басқарылатын кіргізу клапаны
механикалық жетекті кіргізу
клапаны
сору клапаны
ротор сөндіргішінің клапаны
шығаратын клапан
алынбалы газлифт клапаны
газ клапаны

клапан гидравлической части насоса	сораптың гидравликалық бөлігінің клапаны
гидромеханический клапан	гидромеханикалық клапан
главный клапан	негізгі клапан
клапан глубинного насоса	тереңдік сорабының клапаны
двухстворчатый клапан	екі жармалы (екі жағынан ашылатын) клапан
двухпорный клапан	екі табанды клапан
двухходовой клапан	екі жүрісті клапан
декомпрессионный клапан	декопрессиялық клапан
клапан для выбора коллектора	коллектор іріктеуге арналған клапан
клапан для запуска трубопроводного скребка	құбыр қырғышын жіберуге арналған клапан
клапан для испытаний при контролируемом давлении	басқарылатын қысым кезінде сынауға арналған клапан
клапан для нагнетания химреагентов	химреагенттерді айдауға арналған клапан
клапан для смазки	майлауға арналған клапан
клапан для снижения давления	қысымды төмендету клапаны
обратный клапан	кері клапан
классификатор	топтастырғыш, сұрыптағыш, тау жыныстарын ажырататын аспап
классификация	1. топтастыру, жіктеу, бөлу. 2. жіктеме
воздушная классификация	ауаны айыру, ауа жіктемесі
гидравлическая классификация	гидравликалық жіктеме, суға тұндыру
мокрая классификация	ылғалдандыра сұрыптау
осадительная классификация	тұндыра топтастыру
классифицировать	топтастыру, жүйелеу
клей	желім
клеяный	жабысқан, желімді
клеймо	таңба, белгі
фирменное клеймо	фирма белгісі
клепальная машина	тойтарғыш машина
клетка	тор, клетка
клетчатка	клетчатка, өзек
клещи	тістеуік
зажимные клещи	қыспа тістеуік, қысқыш
ловильные клещи	қармағыш тістеуік
кливаж	кливаж, сызаттану, жарықшақтану, тау жыныстарының тығыз орналасқан жұқа қабатшаларға жарылуы

клин клин для захвата бурильных и обсадных труб	сына бұрғылау және шегендеу тұрбаларын қапсыруға арналған сына
клин для удержания колонны обсадных труб	шегендеу тұрбалары тізбегін ұстап тұруға арналған сына
посадочный клин установочный клин	отырғызылатын сына бекітіп тұратын, ұстап тұратын сына
клинкер цементный клинкер	клинкер цемент клинкері, ұсақ түйіршектелген сазды ізбестасты күйдіру арқылы алынатын өнім
ключ гаечный ключ ключ для свинчивания штанга	кілт гайка кілті шыбықты бұрып шығаруға арналған кілт
клубп кнопка аварийная кнопка контактная кнопка нажимная кнопка коагулянт	бұранда салғыш кнопка, түйме апат түймесі қосу түймесі басу түймесі коагулянт, ұсақ бөлшектерді біріктіргіш, қоюландырғыш
коагуляция	дисперсті фаза бөлшектерінің бірігіп қоюлануы, түйірлену, ұю
вызывающий коагуляцию кованый ковать ковка ковкий ковш когезия код кожух кожух водоотделяющей колонны, защитный кожух насоса разъемный кожух	коагуляция туғызатын соғылған, қақталған қақтау, соғу темір соғу, созу, қақтау созымды, қақтауға төзімді ожау, шөміш когезия, ілігісу, байланысу код қаптама, қап, қорап, бүркеніш су айыратын колоннаның қорғаныш қаптамасы сорап қаптамасы, бүркеніші ажырайтын, алмалы-салмалы қаптама
топочный кожух кожух центробежного насоса	пештің қаптамасы ортадан тепкіш сораптың қаптамасы
коза	вагонетка

козлы
козырек
колба
измерительная колба
колебание
вертикальные колебание
вынужденные колебание
колебание давления
крутильное колебание
полное колебание
свободное колебание
колебание уровня
колено
двойное колено
колено от трубы с углом
прямое колено
коленчатый
колер
колесо
количество
добытое количество
количество нефти, промышленное

коллектор
колодка
тормозная колодка
упорная колодка
фрикционная колодка
колокол
колокол для ловли обсадных труб

колонка
колонка алмазного бурения
колонка перфоратора
колонка породы
водоотделяющая колонка
направляющая колонка
подъемная колонка
колпак
воздушный колпак
колпак газового баллона,
предохранительный
колпачок
колпачок для предохранения резьбы
колпачок с резьбой
кольматаж

тұғырық
күнқағар
қолба, шыны сауыт
өлшегіш ыдыс
тербелу, теңселу, шайқалу
тігінен теңселу
еріксіз тербелу
қысымның ауытқуы
айнала тербелу
толық тербеліс
еркін тербеліс
деңгейдің шайқалуы
иін, бүгілме
қос иін
бұрышты тұрбаның иіні
тік иін
иінді, буынды, бүгілмелі
колер
дөңгелек, аяқ
саң, мөлшер
өндірілген мөлшер
мұнайдың өнеркәсіптік
мөлшері
коллектор, жинауыш
қалып
тежегіш қалып
берік, төзімді қалып
үйкеліскіш қалып
қоңырау
шегендеу тұрбаларды
қармауға арналған
қоңырау
колонка, бағана, құбыр
алмас бұрғылау колонкасы
тескіш құбыры
жыныс үлгісі, бағанасы
су айырғыш құбыр
бағыттаушы құбыр
көтергіш колонка
қақпақ
ауа камерасы
газ баллонының сақтандыру
қақпағы
қақпақша
бұранданы қорғағыш қақпақша
оймақты қалпақша, гайка
кольматаж, топырақ бетіндегі
сүмен тасылып
әкелінген үйінділер

кольцевой	айналма
кольцо	сақина
кольцо башмачное	башмақ сақинасы
зажимное кольцо	қысқыш тығырық
опорное кольцо	тірек сақина
предохранительное кольцо	сақтандырғыш шайба
установочное кольцо	бекіткіш сақина
кольцо хвостовика	хвостовиктің сақинасы
коляска-вагон	вагон-арба
ком	кесек, соқта
комбинированный	қиыстырылған, құрастырылған, түйдектелген, аралас
комкование	жұмарлау
коммуникация	коммуникация, жол, байланыс, қатынас
компактный	тұтас, тығыз
компания	серіктестік, бірлестік
компенсатор	өтегіш, түзеткіш, теңгергіш
компенсатор бурильной колонны	бұрғылау тізбегінің теңгергіші
компенсатор вертикальной качки	тік тербелісті түзеткіш
петлевой компенсатор	шиырланған теңгергіш
компенсация	орнын өтеу, орнын толтыру, қалпына келтіру, теңгеру
компенсация перемещения от волнового воздействия	толқын әсерінен болған қозғалысты қалпына келтіру
компенсировать	орнын толтыру, теңелту
комплекс	комплекс, жинақ, кешен
комплект	комплект, жинақ
комплект зубчатых колес	тісті дөңгелектердің жинағы
компонент	компонент, бөлік
компонент базовый	негізгі компонент
составной компонент	құрамдас бөлік
компрессор	компрессор
воздушный компрессор	ауа компрессоры
вспомогательный компрессор	көмекші компрессор
компрессор второй ступени	екінші сатылы компрессор
газовый компрессор	газ компрессоры
компрессор с газотурбинным приводом	газтурбиналық жетекті компрессор
центробежный компрессор	ортадан тепкіш компрессор
конвейер	конвейер
винтовой конвейер	бұрандалы конвейер
ковшовый конвейер	шөмішті конвейер
скребковый конвейер	қырғышты конвейер
конвейер со скребками, канатный	қырғышты арқанды конвейер
цепной конвейер	шынжырлы немесе тізбекті конвейер

конвекция	конвекция
вынужденная конвекция	еріксіз конвенция
естественная конвекция	табиғи не еркін конвенция
конвекция с побуждением	бір нәрсе түрткі болудан туған конвекция
конгломерат	1. конгломерат, қырық құрау (ретсіз, кездейсоқ қосылған) 2. жұмыр тас
конденсат	конденсат
конденсат из попутного газа	ілеспе газдың конденсаты
конденсат углеводородов, жидкий	көмірсутегілі сұйық конденсат
конденсатор	конденсатор (электрді жинақтаушы аспап)
конденсатор переменный емкости	айнымалы сыйымдылық конденсаторы
конденсатор постоянной емкости	тұрақты сыйымдылық конденсаторы
конденсатор фильтра	сүзгі конденсаторы
конденсировать	конденсациялау, заттың газ тәрізді күйден сұйық немесе қатты күйге ауысуы, қоюлау, тығыздау
кондиционирование воздуха	жабық бөлмедегі ауаны жұмыс жағдайына керекті жағдайда ұстап тұру, ауаны сәйкестендіру, ауаны жақсарту
кондуктор	кондуктор, жолбастаушы (баламалары: бастаушы тізбек, серіктес тізбек, ертуші тізбек), ұңғыға бағыттаушы тұрбадан кейін түсірілетін шегендеу тұрбалар тізбегі, тау жыныстарының жоғарғы қабатын айыруға және келесі шегендеу тұрбалар тізбегін ілуге арналған
конец	соңы, шеті, ақыры, аяғы
конец вала, удлиненный	біліктің ұзартылған шеті
слабый конец	әлсіз жақ
конец схватывание	қатаю шеті
конец талевого каната, неподвижный	таль арқанының қозғалмайтын шеті

конечный	ақырғы, соңғы, шеткі
конический	конус
конкреция	конкреция, жұмырланған минералды түзіліс
конкреция в песчанике	құмдақ, құм тастағы конкреция
консервация	қорғау, сақтау, тоқтатып қою
консервировать	бұзылмайтынды ету, тоқтатып қою
консистенция	консистенция, қоймалжың заттардың қоюлық, жұмсақтық дәрежесі
консистенция шлама	шлам (қақ) консистенциясы
консоль	консоль, қабырғадағы дөңес, шығыңқы жер немесе балка
консоль опорный	тірегіш консоль
константа	константа, тұрақты шама
газовая константа	газдық константа
константа равновесия	тепе-теңдік константасы
константа упругости	серпімділік константасы
константность	константтылық
конструирование	құрастыру
конструкция	конструкция, түзіліс, құрылыс, құрылма
балочная конструкция	бөренелі құрылыс
блочная конструкция	құрастырмалы конструкция
конструкция выполненная в одном блоке	бір блокта жасалған құрылыс
жесткая конструкция	қатты құрылма
несущая конструкция	көтергіш құрылма
решетчатая конструкция	торлы құрылма, шарбақ
конструкция сварного изделия	пісірілген бұйым құрылмасы
конструкция с покрытием и изоляцией	оқшауланған және жабылған құрылма
консультант	кеңесші
контакт	түйісу, жалғасу, ұласу, қосылу, жапсар
водонефтяной контакт	су-мұнай жапсары
газоводяной контакт	газ-су жапсары
гнездовой контакт	ұялы түйісу
двусторонний контакт	екі жақты түйісу
контакт жидкостей	сұйықтықтың қосылуы
контакт жидкость-газа	сұйықтық-газ жапсары
заземленный контакт	жерге қосылған түйіспе
закаленный контакт	шыныққан, суарылған түйіспе
контакт между статиграфическими комплексами	статиграфиялық комплекс арасындағы түйіспе
наклоненный контакт	көлбей, еңкіш түйісу

неплотный контакт
плотный контакт
плохой контакт
поверхностный контакт
погребенный контакт
подвижный контакт
пружинный контакт
размыкающий контакт
скользящий контакт
тектонический контакт
точечный контакт
трущийся контакт
контактирование
контактный
контейнер для образцов проб

контракт
контргайка
контролер
контролировать
контроллер
контроллер ввода-вывода
главный контроллер
пусковой контроллер
контроль (осмотр, обследование)
контроль без разрушения
контроль просвечиванием гамма
лучами
контроль с разрушением образца
контрпривод
контрпресс
контур
входной контур
выравнивающий контур
выходной контур
контур заводнения, линейный

задающий контур
замкнутый контур
контур питание пласта
фильтрующий контур
конус
алмазный конус
брезентовый конус
конус выноса
круговой конус
конус муфт сцепления
переходный конус

тығыз емес, әлсіз түйіспе
тығыз түйіспе
нашар түйіспе
беткі түйісу
көмілген түйіспе
жылжымалы түйіспе
серпімді түйіспе
ажыратылатын түйіспе
сырғымалы түйіспе
тектоникалық түйіспе
нүктелі түйіспе
үйкеліскен түйіспе
қосылу, түйісу
ұласқан, түйіскен, жанасқан
сынама үлгілеріне арналған
контейнер

келісім-шарт
қосалқы гайка
тексеруші, бақылаушы
тексеру бақылау
контроллер, реттегіш
енгізу-шығаруды реттегіш
негізгі контроллер
іске қосу контроллері
тексеру, бақылау
бұзбай тексеру
гамма сәулелердің жарығымен
тексеру
үлгілерді бұзып тексеру
контржетек, қарсы жетек
қарсы пресс
контур, нұсқа, долбар, пішін
кірме контур
түзегіш контур
шығу контуры
суланудың сызықтық
шектемесі

бергіш контур
тұйықталған контур
қабатты жабдықтау контуры
сүзгіш контур
конус, шошақ
алмас шошақ
брезентті шошақ
шығару конусы
дөңгелек, айналма шошақ
ілінісу муфтасының конусы
өтетін (өтпелі) конус

конусообразный
конфигурация
концентрат
концентрация

концентрация алмазов
безопасная концентрация
избыточная концентрация
мольная концентрация
критическая концентрация
концентрация напряжений
концентрация огнеопасного газа

концентрация по массе
концентрация примесей
равновесная концентрация
концентрация раствора
концентрированный
координат
кривоугольные координаты
начальные координаты
полярные координаты
прямоугольные координаты
координация

копер

копать
кокер
плавучий кокер
копир
кора
древесная кора
кора квебрахо
кора красного дерева
коренная кора
корень
корень из числа
кратный корень
кубический корень
корка
корка бурового раствора,
фильтрационная
корка глинистая
коробка
клапанная коробка
огневая коробка

конус тәрізді
пішін үйлесімі
концентрат

1. шоғырлану. 2. топтау.
3. қоюлануы, байыту

алмастың шоғырлануы
қауіпсіз шоғырлану
артық шоғырлану
мольдық шоғырлану
шектік шоғырлану
кернеудің күшеюі
тез жанғыш газдың
шоғырлануы
массаның шоғырлануы
қоспалардың қойылуы
тең шоғырлану
ерітіндінің қойылуы
қойытылған, байытылған
координат
қисық бұрышты координаттар
бастапқы координаттар
поляр координаттар
тікбұрышты координаттар
координация, үйлестік,
үйлесімділік

1. тоқпақ 2. шахта оқпаны
үстіндегі кен-техника-
лық құрылыс

қазу
кокер
жүзбелі, қалқымалы кокер
көшіргіш
қабық, қабат
ағаш қабығы
квебрахо қабығы
қызыл ағаш қабығы
байырғы қабат
түбір
сандардың түбірі
еселі түбір
куб түбірі
қабық
бұрғы ерітіндісінің сүзгіш
қабыршағы
сазды қабыршақ
коробка, қорап
клапан қорабы
от қорабы

коробка передач	беріліс қорабы
коробка плавких предохранителей	балқығыш сақтандырғыш-тардың қорабы
подводная распределительная коробка	суасты бөліп тарату қорабы
подшипниковая коробка	подшипник қорабы
коробка скоростей	жылдамдық қорабы
коромысло	иін ағаш, күйенте
коромысло вариометра	вариометр күйентесі не иін ағашы
коромысло весов	таразы күйентесі не иін ағашы
коромысло нижнее	төменгі иін ағаш
коронка	коронка
буровая алмазная коронка	бұрғылау алмас коронкасы
зубчатая коронка	тісті коронка
корпус	тұла бойы, тұрқы, сырты, тұлға, корпус
корпус двигателя	қозғалтқыштың қаңқасы, тұрқы
корпус долота	қашаудың тұрқы не тұлғасы
корпус машины	машинаның тұрқы не тұлғасы
корпус подвесной головки, обсадной колонны	шегендеу колоннаның аспалы басының тұрқы
корпус сальника	нығыздауыштың тұрқы
корректирование	түзету
коррелятор	коррелятор, сәйкестендіргіш, реттегіш, түзеткіш
коррозиестойчивый	коррозияға төзімді
коррозия блуждающим током	қаңғыма тоқтың әсерімен болған коррозия
коррозия внешним током	ішкі тоқтың әсерімен болған коррозия
местная коррозия	жергілікті коррозия
морская коррозия	теңіздік коррозия
коррозия сернистой нефтью	күкіртті мұнайдың әсерінің коррозиясы
солевая коррозия	тұзды коррозия
коррозия цемента	цемент коррозиясы
щелевая коррозия	саңылаулық коррозия
косвенный	жанама
косой	қисық, қиғаш
костер	алау, от
котел	қазан
кочегар	кочегар, от салушы, от көсеуші
коэффициент	коэффициент, шама
коэффициент безопасности	қауіпсіздік коэффициенті
коэффициент запаса	қор коэффициенті
коэффициент использования	пайдалану коэффициенті
коэффициент кислотности	қышқылдылық коэффициенті

коэффициент надежности	сенімділік коэффициенті
коэффициент насыщения	қанығу коэффициенті
коэффициент полезного действия	пайдалы әсер (әрекет) коэффициенті
коэффициент расширения	кеңею коэффициенті
коэффициент сцепления	ілінісу коэффициенті
край	шек, кенере, ернеу, шет
режущий край	кескіш шет
кран	1. кран 2. шүмек
водоспускной кран	су ағызу шүмегі
кран для заправки долот	қашауларды шыңдауға арналған шүмек
пробный кран	сыналатын шүмек
пробоотборный кран	сынама таңдағыш шүмек
кремень	шақпақ тас
кремний	кремний, шақпақ тас
крепление	бекіту, бекіткіш, бекітпе
крепление долота	қашауды бекіту
крепление к фундаменту	іргетасқа, табанға бекіту
крепление наглухо	тас қылып бекіту
крепление ног вышки	мұнара аяқтарын бекіту
крепление обсадными трубами	шегендеу тұрбаларымен бекіту
крепление свай	тіреу, қада, бағананы бекіту
тросовое крепление	троспен бекіту
крепость	бекемдік
крестовина	крестовина, айқыш, айқастырылған табан ағаш
крестовина вышки	мұнара айқышы
кривая	қисық сызық, ирек
кривая восстановления давления	қысымның қалпына келу сызығы
кривая вытеснения нефти	мұнайды ығыстыру сызығы
кривая нарастания	үдейе түсу сызығы
кривизна	қисықты, қисайған жер
кривизна поверхности раздела	бөліну бетінің қисықтығы
кривой	қисық, бүгілген, иілген
кривошип	кривошип
составной кривошип	құрама кривошип
спаренный кривошип	қосарланған кривошип
кристаллизация в равномерных условиях	тең жағдайларда кристалдану
второстепенная кристаллизация	болмашы кристалдану
дробная кристаллизация	бөлшектік кристалдану
направленная кристаллизация	бағытталған кристалдану
критерий	критерий, бағалау белгілері, шарттары
кровля	шатыр, жабың, төбе

кромка	жиек
задняя кромка	артқы жиек
кромка зуба	тістің жиегі
наружная кромка	сыртқы жиек
режущая кромка	тілгіш, кескіш жиек
кронблок	кронблок
перемещающийся кронблок	жылжымалы кронблок
кронблок для рукавов	шлангқа арналған кронблок
стопорный кронблок	тоқтатқыш кронблок
крошиться	үгілу, ұсақталу
круговой	айналма
крупнозернистый	ірі дәнді, ірі түйіршікті
крупнопористый	ірі саңылаулы
крутизна	тіп-тік құлама, құлдылық
крутизна уклона	еңіс, ылдидың құламалылығы
крутизна фильтра	сүзгіштің құлдылығы
крутой	тік, құламалы
кручение штанг	шыбықтардың бұралуы
крыло	қанат
крыло вентилятор	желдеткіштің қалақшасы
крыло залежи	кен шеті, бүйірі
крыло купола	мұнараның бүйірі, қапталы
крыло свода	күмбездің қапталы
крыло складки	қатпардың бүйірі
крыша	қақпақ, төбе
крышка	қақпақ
крюк	іلمек
крюк балансир	теңгергіш ілмегі
безрезьбовой крюк	оймасыз, бұрандасыз ілмек
буксирный крюк	тіркеу арқанның ілмегі
вертлюжный крюк	ұршық ілмегі, айналма ілмек
крюк-девятка	тоғыз тәрізді ілмек
крюк для спуска обсадных труб	шегендеу тұрбаларын түсіруге арналған ілмек
крюк для сшивания ремней	белбеу тігуге арналған ине
канатный крюк	арқан ілмегі
крючок	ілгек, қармақ, ине
крючок для извлечения набивки из сальника	нығыздауыштан толтырылған тығындамаларды алуға арналған ілмек
ловильный крючок	қармағыш ілмек
кувалда	сом балға
кувалда для заправки долот на буровой	бұрғылау қашауын шыңдауға арналған сом балға
кувшин	құмыра
кузница	ұстахана
кузов	шанақ, астау
кулак	жұдырық, құлақ, ұршық, тұғыр

посадочный кулак

кулак тормоза

кулачок

зажимный кулак

кулак расцепления

кулак режущей цепи

купол

антиклинальный купол

вершинный купол

глубокозалегающий соляной купол

купол изверженный породы

купол набухания

продуктивный купол

купорос

железный купорос

медный купорос

свинцовый купорос

цинковый купорос

курок

курс

кусачки

кусок

куст

свайный куст

куст скваженный

кювет

лабильность

лаборатория

лаборатория газоконденсатное,
передвижная

отраслевая лаборатория

полевая лаборатория

лава

волнистая лава

вязкая лава

отыргызылатын жұдырық не
тұғыр

тежегіштің құлағы,

жұдырықшасы

жұдырықша

қысқыш жұдырықша

ағыту, жазу жұдырықшасы

кескіш шынжырдың

жұдырықшасы

күмбез

антиклиналь төбесі

шың төбесі

тереңдегі тұзды төбе

ақтарылған жыныстың басы

ісіп-кебу басы

өнімді төбе

күкірт қышқылды тұз

темірдің күкірт қышқылды тұзы

тотияйын

қорғасынның күкірт қышқылды

тұзы

мырыштың күкірт қышқылды

тұзы

құлақ, шаппа, шүріппе

курс, бағыт, бет алыс

қысқыш

кесек

бұта, бірлестік, түп, шоқ,

шоғыр

қада түбі

ұңғыма түбі

кювет (жыра, арықша), жол

төсемінен беткі

суларды ағызуға

арналған бүйірлік

су ағатын арық

Л

тұрақсыздық

зертхана

жылжымалы газконденсат
(сұйытылған газ)

зертханасы

салалық зертхана

далалық зертхана

лава

толқынды лава

тұтқыр, жабысқан лава

грязевая лава
губчатая лава
донная лава
лавина
грунтовая лавина
песчаная лавина
лаг
лагуна

лазер
лазер бегущей волны

лазер взрывного типа
газовый лазер
лазер непрерывного излучения
полупроводниковый лазер

лак
акриловый лак
алкидный лак
битумный лак
влагостойкий лак
кислотоупорный лак
летучий лак
масляный лак
смоляной лак
щелочостойкий лак
лакколит

межформационный лакколит
однородный лакколит
лакколит прорыва
разорванный лакколит
лагуна
ламель коллектора
ламель переключателя
ламель потенциометр
ламинарность
лампа
лампа аварийной сигнализации
взрывобезопасная лампа
вольфрамовая лампа
головная лампа
лампа Дэви
лампа накаливания

лайлы лава
кеуекті лава
түпкі лава
көшкің, тасқын
жер қабатының көшкіні
құм көшкіні
лаг
лагуна, тоған (теңізден жіңішке
құмды мүйіс арқылы
бөлінген су айдыны)

лазер
жылжымалы (қума) толқын
лазері

қопарғыш, жарғыш лазер
газ лазері
үздіксіз сәулеленгіш лазер
жартылай (шала) өткізгіш
лазер

лак, сырдың жылтыр түрі
акрил лагы
алкид лагы
таушайыр лагы
ылғалға төзімді лак
қышқылға төзімді лак
ұшқыш лак
майлы лак
қара май лагы
сілтіге төзімді лак
лакколит, төбесі деңес, табаны
көлденең жатқан
тереңдіктерде
түзелетін интрузив

формацияаралық лакколит
біртекті лакколит
бұзу, жарып өту лакколиті
жарылған, үзілген лакколит
лагуна, шұңқыр
коллектор ламелі
ауыстырып-қосқыш ламель
потенциометр ламелі
ламинарлылық
лампа, шам
апаттық белгі беру шамы
жарылмайтын, қауіпсіз шам
вольфрам шам
жетекші шам
Дэви шамы
қызу лампасы

переносная лампа
лампа подсвета шкалы
предохранительная лампа
ртутная лампа
ландшафт
неразвитый ландшафт

сглаженный ландшафт
лапа
лапа долота
загрузочная лапа
лапка
захватывающая лапка
лапка коммутатора
латекс
карбосилатый латекс
латентный
латунь
высокопрочная латунь
ковкая латунь
листовая латунь
литейная латунь
специальный латунь
лебедка
буксирная лебедка
буровая лебедка
буровая двухскоростная лебедка

буровая трехвальная лебедка
вспомогательная лебедка
грузовая лебедка
лебедка для каротажа, самоходная

лебедка для подъема съемного
керноприемника

лебедка для ремонта скважин

кабельная лебедка
подъемная лебедка
скренерная лебедка
цепная лебедка
легенда
легирование
легкий
легкоплавный
лед

тасымал шам
шкалаға түсірілетін жарық
сақтандырғыш шам
сынап шамы
ландшафт, көрініс
жетілмеген, дамымаған
ландшафт
тегістелген ландшафт
табан, аяқ, қол
қашаудың табаны
тиеуші, тиегіш табан
кішкене табан, шаппа, тетік
қапсырғыш шаппа
коммутатор тетігі
латекс
карбосилит латекс
жасырын
жез
беріктігі жоғары жез
қақтауға төзімді жез
табақ жез
құйылатын жез
арнайы жез
шығыр
тіркеу арқан шығыры
бұрғылау шығыры
екі жылдамдықты бұрғылау
шығыры
үшбілікті бұрғылау шығыры
көмекші шығыр
жүк шығыры
өздігінен жүретін каротаж
шығыры
алынбалы тасбаған
қабылдағышты
көтеруге арналған
шығыр
ұңғыманы жөндеуге арналған
шығыр
кабельді шығыр
көтергіш шығыр
скренер шығыр
шынжырлы шығыр
шартты белгі
легирлеу, қоспалау, қосындылау
жеңіл
жеңіл, оңай балқитын
мұз

барьерный лед	кедергі мұз
блочный лед	блок түріндегі мұз
грунтовый лед	жер мұзы
донный лед	бауырлап жатқан мұз
дрейфующий лед	көшкін мұз
крупнокусовой лед	үлкен кесекті мұз
погребенный лед	көмулі мұз
рассольный лед	тұзды мұз
тяжелый лед	ауыр мұз
ледник	мұздық, көшпе мұз
ледниковый	мұз
лезвие	жүз
лезвие долота	қашаудың жүзі
лезвие кернового бурового долота	тасбағандық бұрғы қашауының жүзі
лента	лента, таспа
агломерационная лента	агломерациялық таспа
армированная лента	арқауланған таспа
бумажная лента	қағаз таспа
лента ввода программы	программаны енгізу таспасы
герметизирующая лента	бітегіш таспа, ауа кірместей қылатын бау, жіңішке металл тілім
гибкая стальная лента	иілгіш, солқылдақ болат тілім
проволочная лента	сым таспа
пустая лента	бос таспа
тормозная лента	тежегіш таспасы
упаковочная лента	буып-түйгіш бау
лесс	лесс, сары топырақ
лестница	саты, басқыш
винтовая лестница	айналмалы саты
выдвижная лестница	жылжымалы, суырма саты
лестница вышки	мұнара сатысы
пожарная лестница	қауіпсіздік сатысы, апаттық саты
геологическая лестница	геологиялық жыл санау
лестница-стремянка	қайыс саты
летучесть	ұшқыштық
летучесть нефти	мұнайдың ұшқыштығы
либерализация внешнеэкономических связей	сыртқы экономикалық байланысты либерализациялау
либерализация импорта	импортты либерализациялау
либерализация торговли	сауданы либерализациялау
ливнесброс	нөсердің төгілуі
лигнин	лигнин, органикалық полимерлі қоспа
замещенный лигнин	орны басылған, ауыстырылған лигнин

модифицированный лигнин	жетілдірілген лигнин
лигнит	лигнит (сұр тас көмір)
волокнистый древесный лигнит	талшықты ағаш лигнит
землистый лигнит	топырақты, топырақ түстес, қоңыр лигнит
ликвация	ликвация, сегрегация, кристалдану кезінде пайда болатын қорытпаның химиялық құрамының әртектілігі
зональная ликвация	зоналық, аймақтық ликвация
обратная ликвация	кері ликвация
ликвация по удельному весу	меншікті салмақ бойынша ликвация
ликвидация	тарату, жою, ыдырату
ликвидация аварий	апатты жою
ликвидация гидратов	гидраттарды жою
ликвидация имущества	мүлікті жою
ликвидация контракта	шартты бұзу
полная ликвидация	толық жою
ликвидация предприятие	кәсіпорынды жабу
ликвидация пробки в стволе	ұңғыма оқпанындағы тығынды жою
скважина	жою
ликвидация скважины	ұңғыманы жабу
ликвидация скважины	ұңғыманы біржолата жабу
окончательная	
ликвидация утечек	азаюды жою, болдырмау
лиман	шығанақ
лимб	лимб, градусарға бөлінген дөңгелек
азимутальный лимб	азимуттық лимб
лимб магнитного компаса	магнит компасының дөңгелегі
подвижный лимб	жылжымалы лимб
лимб установки скорости подачи	берілу жылдамдығы қондыр- ғысының дөңгелегі
лимит	шек, мөлшер, деңгей
лимит капитальных вложений	күрделі қаржы салу шегі
лимит кредитование	несиелеу лимиті
лимит ответственности	жауапкершілік деңгейі
лимит скольжение	сырғанау лимиті
лимит финансирование	қаржыландыру деңгейі
лимнолог	көлтанушы
лимнология	озероведение, көлтану
лимонит	лимонит
губчатый лимонит	кеуекті лимонит
линейка	сызғыш, сызық
визирная линейка	нысана сызғышы, көздегіш сызғыш
линейка высот	биіктік сызғышы

масштабная линейка
линейка направлений
разметочный линейка
линейность

линза
линза Бертрана
вогнутая линза
выпуклая линза
глинистая линза
длиннофокусная линза
замедляющая линза
иммерсионная линза
кавернозная линза
конденсорная линза

контактная линза
линза песчаника
линза пирита
положительная линза
пористая линза
рассеивающая линза
решетчатая линза
линия

аварийная линия
агоматитовая лопастная линия
базисная линия
базовая линия
береговая линия

береговая линия погружения
береговая линия поднятия
бесконечная линия
линия взрывных пунктов

линия видимости
винтовая линия
вихревая линия
водоспускная линия
волосная линия
линия впуска
входная линия
выкидная линия
выкидная линия для бурового
раствора
газоотводная линия
газоприемная линия
газоуравнительная линия

көлемдік сызғыш
тармақталған сызғыш
таңбалаушы сызғыш
сызықтық, түзулік
линза

Бертран линзасы
ойыс линза
деңес линза
сазды линза
ұзын фокусты линза
баяулатқыш линза
иммерсиялық линза
қуысты линза
конденсорлық немесе қысқа
фокусты линза

контактылы линза
құмтас линзасы
пирит линза
жинақтағыш линза
ұсақ тесікті линза
ыдыратқыш линзасы
тор тесікті линза
сызық, жол бойы, бой, бағыт,
жол, желі, шек

апат жолы
агоматитті қалақты жол
негізгі сызық
негізгі сызық
жаға линиясы (бойы, жолы),
жағалау сызығы
жағадағы бату жолы
жағадағы көтеру линиясы
шексіз сызық
жарылу пункттерінің
(орындардың) жолы

көз көрерлік сызық
ширатылма жол
ирелең сызық
су ағызу жолы
ете жіңішке, қылдай сызық
жіберу, кіргізу жолы
кіру жолы
шығу желісі
бұрғы ерітіндісінің шығу жолы

газды бұру бағыты
газ қабылдағыш жол
газ теңестіруші жол

линия глин
линия глушения водоотделяющей
колонны

грязевая линия
линия для заводнения
линия для закачки инструмента
линия для оборотной промывки
заданная линия
линия задержки
запальная линия
линия касания
контактные линия
наземная линия

наливная линия
напорная линия
линия нарастания
линия насыщения
неискаженная линия
нефтеcборная линия
обводная линия
линия обрушения
линия обтекания
линия отвеса
линия откоса
линия отсчета
линия пересечения
линия прогиба
линия промерзания
линия простирание
линия равного интервала
линия разлома
линия размыва
линия сброса
линия сброса воды
секущая линия
сливная линия
линия сопротивления
линия скольжение
сточная линия
линия текучести
линия тока
линия тяги
линия удара
линия уровня
линия электропередачи
лиофильный

сазды жол
су айырғыш колоннаны басу
сызығы

лай жол
су басу жолы
құралды айдау жолы
кері жуу бағыты
берілген сызық
тоқтау, кідіру сызығы
тұтаңдыру, тұтану жолы
жанасу сызығы
жанасқан, ұласқан сызықтар
жердегі сызық, жер үсті
сызығы

құю, төгу бағыты
қысымды жол
үдеу, өсу жолы
қанығу жолы
бұрмаланбаған жол
мұнай жиналу линиясы
айналма жол
құлау, опырылу бағыты
айнала ағу жолы
тік, құлама сызық
еңіс сызық, қиябет жолы
өлшеу, санау сызығы
қиылысу сызығы
майысу сызығы
мұздау, тоңазу сызығы
созылу, жайылу бағыты
тең аралық сызығы
ажырау жолы
су шайып кеткен жол
тастау, түсіру бағыты
суды ағызып жіберу бағыты
қима сизық
төгу жолы, бағыты
кедергі сызығы
сырғанау бағыты
ағынды су жолы
ағу жолы, бағыты
тоқ жолы
тарту күшінің бағыты
соққының бағыты
деңгей сызығы
электр берілісінің жолы
заттың еріткіштермен
әрекеттесуге
бейімділігі

лиофобный	заттың еріткіштермен әрекеттесуге бейімділігінің жоқтығы
липкий	жабысқақ
лист	табақ, бет
гофрированный лист	кеңірдектенген табақ
лист жесткости	қатты бет, пластина
направляющий лист	бағыттағыш, жетекші табақ
лист пояса резервуара	резервуардың айналмалы табағы
рифленый лист	кедір-бұдырланған табақ
сборочный лист	құрастырылатын табақ
упорный	берік (төзімді)
литера	литера, металға, ағашқа, пластмассаға түсірілген әріп немесе таңба белгісі
литогенез	литогенез немесе тастек, шөгінді тау жыныста- рының пайда болу және ары қарай даму процестерінің жиынтығы
литология	литология, шөгінді тау жыныстары туралы ғылым
литосфера	литосфера
литье	құю, құйыс, құйма
металлическое литье	құйма металл
стальное литье	құйма болат
лицевой	бет, өңі, алды, дербес
лицензирование	лицензиялау
взаимное лицензирование	өзара лицензиялау
договорное лицензирование	шартты (келісімді) лицензиялау
лицензия без права передачи	басқаға беру құқығы жоқ лицензия
генеральная лицензия	басты, негізгі лицензия
договорная лицензия	келісім-шарт лицензиясы
импортная лицензия	импорттық лицензия, импорт лицензиясы
индивидуальная лицензия	жеке, дербес лицензия
исключительная лицензия	ерекше лицензия
лицензия на сбыт	сатуға берілетін лицензия
ограниченная лицензия	шектеулі лицензия
простая лицензия	жай, қарапайым лицензия
лицо	адам, тұлға
доверенное лицо	сенімді адам, сенімді өкіл

должностное лицо	қызмет иесі (қызмет адамы) лауазымды тұлға
ответственное лицо	жауапты адам
юридическое лицо	заңды тұлға, ұйым, мекеме
лоб	маңдай
лоб надвига	жылжудың алды
лоб складки	қабат, қыртыстың алды
лобзик	қыл ара
ловитель	қармағыш, ұстағыш
ловитель всасывающего клапана	сіңіру (сору) клапанының қармағышы
двухступенчатый ловитель	екі сатылы қармағыш
ловитель для насосных штанг	сорап шыбықтарына арналған қармағыш
клиновой ловитель	сыналы қармағыш
наружный ловушка	сыртқы қармағыш
отсоединяемый ловушка	ажыратылатын қармағыш
ловитель с промывкой	жуып-шаятын қармағыш
ловля	қармау
ловля обсадных труб	шегендеу тұрбаларын қармау
ловушка	1. ұстағыш, тор, қақпан 2. тұтқыш
вакуумная ловушка	вакуумдық тұтқыш
всасывающая ловушка	сіңіргіш тұтқыш
вторичная ловушка	екінші, қосымша тұтқыш
газовая ловушка	газ тұтқыш
глубинная ловушка	тереңдегі тұтқыш
ловушка для конденсата	конденсатқа арналған тұтқыш
ловушка для нефти	мұнайға арналған тұтқыш
ловушка для скребков	қырғыш ұстағыш
дрейфующая ловушка	ауытқығыш, көшпелі тұтқыш
комбинированная ловушка	аралас тұтқыш
первичная ловушка	бастапқы тұтқыш
плавучая ловушка для нефти	мұнайға арналған жүзгіш тұтқыш
лог	жырасай
ложе	төсек, арна, табан
ложе потока	су табаны
ложе сброса	сырғыма табаны
ложнокристаллический	жалған кристалл
ложный	жалған, алдамшы
локализатор повреждений	бүлінуді шектен шығармағыш, жойғыш
локализация	шектен шығармау
локализация нефти	мұнайды бір шектен шығармау
локатор	локатор, объектіні табу құралы
локатор зоны поглащения	сіңіру аймағының локаторы
лом	лом, сүймен, сынық

бытовой лом
высоколегированный стальной лом

кондиционный лом

крупногабаритный лом
ломаный

ломкий

лопастный

лопасть

антисифонная лопасть

лопасть вентилятора

лопасть долота

лопасть мешалки

лопасть расширителя

лопатка

лопатка статора

лопатка турбины

лоскут

лоток

вибрационный лоток

лоток для хранения зерна

закалочный лоток

инструментальный лоток

луб

лубликатор высокого давления

лубликатор для глушения скважин
буровым раствором

лубликатор полированного штока

пружинный лубликатор

лужение

лунка

лунка износа

опорная лунка

луч

азимутальный луч

визирный луч

записывающий луч

луч наведения

обращенный луч

отклоненный луч

отраженный луч

падающий луч

прерывистый луч

прямой луч

расходящийся луч

тұрмыстық сүймен
жоғары легирленген болат
сүймен

шартқа, нормаға, сапаға
сәйкестендірілген,
ерекшеленген сүймен

ірі сүймен

сынған

сынғақ, сынғыш

қалақты

қалақ

антисифонды қалақ

желдеткіш қалақшасы

қашаудың қалақшасы

араластырғыштың қалақшасы

кеңейткіштің қалақшасы

қалақ, күрекше

статор қалақшасы

турбина қалағы

кесінді, қиық, қиқым

лоток, тартпа, науа

тербелмелі науа

тасбаған сақталатын тартпа

суаратын шұңқыр

құралдар тартпасы

қбақ

жоғары қысымды лубликатор

ұңғыманы бұрғы ертіндісімен

бастыруға арналған

лубликатор

өңделген штоктың лубликаторы

серіппелі лубликатор

қалайылау

шұңқыр, қуыс

тозудан пайда болған қуыс

тіреу қуыс

сәуле

азимуттық сәуле

бағытталған, көздегіш сәуле

жазып алушы сәуле

бағыттаушы сәуле

кері сәуле

ауытқыған, қисайған сәуле

шағылған сәуле

түскен сәуле, сәуленің сынуы

үзік сәуле, үзілмелі сәуле

тура сәуле

айырылғыш сәулелер

световой луч
луч трубопровода
лучеиспускание
лучепреломление
лучистый
льгота
налоговая льгота
таможенная льгота
фрахтовые льготы
люк
аварийный люк
люк бункера
вентиляционный люк
люк в крыше резервуара
выпускной люк
грузовой люк
двойной люк
люк для очистки
загрузочный люк
замерный люк
пробоотборный люк
смотровой люк
спасательный люк
люлька
люлька для пересадки
люлька для спуска трубопровода
на воду
передвижная люлька

подвесная люлька
спасательная люлька
стационарная люлька
люминесценция
люстра для подвески штанг

люфт

боковой люфт

магазин
дисковой магазин
магазин емкостей
измерительный магазин
магазин индуктивностей
разгрузочный магазин
магазин сопротивлений

жарық сәулесі
құбыр тармағы
сәуле шығару
сәуленің сынуы
сәулелі, нұрлы
жеңілдік
салық жеңілдігі
кеден жеңілдігі
кеме жалдаудағы жеңілдіктер
люк, есік, қойма, қорап, тесік
қауіпсіздік есігі
қойманың есігі
желдеткіш тесігі
резервуардың төбесіндегі люк
сыртқа шығару тесігі
жүк есігі
қос қабатты люк
тазалауға арналған люк
тиегіш люк
өлшегіш люк
сынама, үлгі таңдағыш люк
бақылау, тексеру саңылауы
құтқарушы есік
бесік, кәрзеңке
қайта отырғызу кәрзеңкесі
құбырларды суға түсіруге
арналған арба
жазылмалы немесе көшпелі
бесік
аспалы бесік
қауіпсіздік блогы
жылжымайтын арба
люминесценция
шыбықтарды ілуге арналған
металл
люфт, машина бөлшектерінің
жанас беттерінің
арасындағы саңылау
қабырғалық люфт

М

магазин, қорап
диск қорабы
сыйымдылық қорабы
өлшегіш қорап
индуктивтілік қорабы
жүк түсіретін элеватор
кедергілер қорабы

магазинирование
магистраль
водопроводная магистраль
воздушная магистраль

впускная магистраль
газопроводная магистраль
магистраль движения
кабельная магистраль
кольцевая магистраль
масляная магистраль
нагнетающая магистраль
напорная магистраль
осветительная магистраль
паровая магистраль
питающая магистраль
пожарная магистраль
сигнальная магистраль
силовая магистраль
смазочная магистраль
топливная магистраль
белая магнезия
водная магнезия
жженая магнезия
магнетизм
наведенный магнетизм
ядерный магнетизм
магнетит
магнит вращение стрелы
магнит вращения
девиационный магнит
отклоняющий магнит
подковообразный магнит
подъемный магнит
стержневой магнит
тормозной магнит
магнитометр
подземный магнитометр
скважинный магнитометр
магнитопровод
магнитопровод броневого типа
двухстержневой магнитопровод
сложный магнитопровод
скважинная магниторазведка

мазут
высокосернистый мазут
маловязкий мазут

қоймалау
магистраль, негізгі жол
басты су жолы
авиалиния, негізгі әуе жолы,
ұшу жолы
кіргізуші, жіберуші құбыр
газ құбыры, негізгі газ жолы
негізгі қозғалыс жолы
кабель жолы
айналмалы жол
негізгі мұнай жолы
беру жолы
қысым жолы
жарық беретін сым
бу жолы
жабдықтағыш жол
өрт жолы
сигнал жіберу жолы
энергия жолы
майлайтын құбыр жолы
отын жолы
магний тұзы
магнезия гидроксид
күйдірілген магнезия
магнетизм
бағытталған магнетизм
ядролық магнетизм
магнит темірі, магнетит
басқарушы магнит
айналмалы магнит
ауытқығыш магнит, компас иіні
ауытқу тудыратын магнит
таға тәрізді магнит
көтергіш магнит
өзекті магнит
тежегіш магнит
магнитометр
жерасты магнитометрі
ұңғымалық магнитометр
магнит өткізгіш
сауыт түріндегі магнит өткізгіш
екі өзекті магнит өткізгіш
күрделі магнит өткізгіш
ұңғымада магниттік зерттеу
жүргізу

мазут
жоғары күкіртті мазут
тұтқырлығы төмен мазут

малосернистый мазут	күкірттігі төмен (аз) мазут
топочный мазут	жағылатың, өртенгіш мазут
мазутопровод	мазут құбыры
мазутохранилище	мазут қоймасы
макет	макет, үлгі
макет в натуральную величину	табиғи шамасына сәйкес үлгі
эскизный макет	үлгінің кескіні, алғашқы сұлба
макроисследование	көлемді зерттеу
макроконцентрация	көп шоғырлану
макронапряжение	өте жоғары кернеу
макронеоднородность	жоғары дәрежедегі ертектілік
макрополость	үлкен қуыс
макротвердость	өте қаттылық
макротрещина	үлкен жарық
максимальный	максимал, барынша көп, шектік
максимум	максимум, барынша, толық, ең көп, жоғары, шектік
гравитационный максимум	гравитациялық шек
максимум нагрузки	барынша көп жүктеме, ең жоғары қуат
максимум поглощения	барынша сіңіру, сору шегі
маловязкий	тұтқырлығы төмен
малогабаритный	кішкене көлемді
малоинерционный	екпіні аз, төмен
маломощный	қуаттылығы төмен
манжета	машинаның сақина тәріздес тығыздағыш бөлшегі, қалпақша
армированная манжета	арқауланған қалпақша
манжета глубинного насоса	тереңдегі сораптың қалпақша
манжета для уплотнения крепления	тығызырақ бекітуге арналған қалпақша
заливочная манжета	цементтеуші қалпақша
кожаная манжета	былғары қалпақша
самоуплотняющаяся манжета	өздігінен тығыздалатын қалпақша
манипулятор	манипулятор
манипулятор для труб	тұрбаны өңдеуші механизм
подающий манипулятор	бергіш манипулятор
рельсовый манипулятор	рельстік манипулятор
манифольд	манифольд
аварийный манифольд	апаттық манифольд
впускной манифольд	жіберуші немесе кіргізуші манифольд
манифольд выкидной линии	шығару желісінің (жолының) манифольды
манифольд донного шланга	түпкі шланг манифольды
манифольд дренажа топливной системы	отын жүйесі дренажының манифольды

нагнетательный манифольд
обводной манифольд
разгрузочный манифольд
распределительный манифольд
манифольд резервуара
манифольд циркулярной системы
манометр
манометр абсолютного давления
бесшкальный манометр
манометр Бурдона
геликсный манометр
показывающий манометр
сигнальный манометр
марка
грузовая марка
измерительная марка
марка кабеля
марка масла
марка нефти
производственная марка
марка стали
марка топлива
марка угла
марка цемента
фабричная марка
маркер
маркирование
маркировка инструмента
азотистый мартенсит
пластинчатый мартенсит
маршрут
маршрут перекачки
маска
дыхательная маска
защитная маска
кислородная маска
сварочная маска

масленка
масленка для консистентной смазки

игольчатая масленка
масленка-тавотница
масленка Штауфера
масло
абсорбент масло
масло для консервации
закалочное масло

айдамалау манифольды
айналма манифольд
түсіру манифольды
бөліп таратқыш манифольды
резервуар манифольды
циркулярлық жүйе манифольды
манометр, қысым өлшегіш
нақты қысым манометрі
шкаласыз манометр
Бурдон манометрі
геликсті манометр
көрсеткіш манометр
белгі беруші манометр
марка, таңба, штамп, белгі
жүк белгісі
өлшегіш белгі, өлшеу нормасы
кабель (жұмырсым) маркасы
май маркасы
мұнай маркасы
өндірістік белгі, этикетка
болат маркасы
отын маркасы
көмір сорты
цемент сорты
фабрика таңбасы
маркер, белгілегіш
таңбалау, маркалау
құралды таңбалау
азотты мартенсит
қатпарлы мартенсит
маршрут, бағдаржол
қотару, құю жолы
маска, бетперде
демалу маскасы (бетпердесі)
қорғану маскасы
оттегімен демалу маскасы
дәнекерлеу кезінде киетін
маска
май құйғыш, май құтысы
консистенциялық майлауға
арналған май құйғыш
инелі май құйғыш
тавотты май құтысы
Штауфер май құтысы
май
абсорбциялық май, сіңіргіш май
сақтауға арналған май
суарғыш май

машинное масло
морозостойкое масло
масло насыщенное бензоллом
отработавшее масло
смазочное масло
фонтанная масло
смоляное масло
талловое масло
маслобак
маслобензостойкость
масловлагоотделитель
маслоемкость

масломер
маслонагреватель
маслонаполненный
маслонепроницаемый
маслоотстойник
маслоочиститель
маслопровод
маслопрочность
маслосборник
маслянистый
масса
масса в буровом растворе

масса в воздухе
масса колонна
конечная масса
критическая масса
масса кубаметра газа
начальная масса
переменная масса
масса покоя
масса полезной нагрузки
расчетная масса
массив
бетонный массив
массив данных
нагребенный массив
рифовый массив
массивный
массомер
массообмен
мастер
буровой мастер
сменный мастер
мастерская

машина майы
аязға төзімді май
бензолға қаныққан май
пайдаланылған май
жағар май
атқылама, бұрқақ майы
шайыр майы
талы майы
май бағы
май мен бензинге төзімділік
ылғал-май айырғыш
май сіңіргіштік, май
сыйымдылығы
май өлшегіш
май қыздырғыш
маймен толыққан, май сіңген
май өткізбейтін
май тұндырғыш
май тазартқыш
май құбыры
майға төзімді
май жинағыш
майлы
масса, салмақ
бұрғылау ерітіндісіндегі масса
немесе қоспа
ауадағы масса
колонна салмағы
ақырғы салмақ
шектік масса
газ текше метрінің салмағы
бастапқы салмақ
құбылмалы салмақ
тыныш күйдегі салмақ
пайдалы қысым салмағы
есептелген салмақ
массив, сілем, алап
бетон сілем
мәліметтер картотекасы
көміліп қалған сілем
риф, кедертас сілемі
көлемді
масса өлшегіш
масса алмасу
шебер
бұрғы шебері
ауысым шебері
шеберхана

ремонтная сварочная мастерская
мастика
асфальтовая мастика
битумная мастика
цементная мастика
мастикс
масштаб
масштаб записи
искаженный масштаб
крупный масштаб
линейный масштаб
масштаб моделирования
натуральный масштаб

масштаб плана
масштаб построения

условный масштаб
материал
бутовочный материал

волоконный материал
вспучивающий материал

вяжущий материал
дорожно-строительный материал
заклиночный материал
заполняющий материал
защитный материал
звукоизоляционный материал
зернистый материал
стирающий материал
обтирочный материал
прокладочный материал
сыпучий материал
тампоначный материал
твердосплавный материал
теплоизоляционный материал
ударопрочный материал
упругий материал
материалемкость
материя
матерчатый
матирование
матовое стекло
матрица
матрица алмазного бурового долота

жөндеу-дәнекерлеу шеберханасы
мастика
асфальттық мастика
таушайырлы мастика
мастикалық цемент
мастик ағашының шайыры
масштаб, көлем
жазу көлемі
бұрмаланған масштаб
ірі масштаб
сызықпен түсірілген масштабы
модель жасау масштабы
табиғи шамасына сәйкес масштаб
жоспарлау масштабы
құру (жасау, тұрғызу, құрылу) масштабы
шартты масштаб
материал
буттайтын материал, бут тасты материал
талшықты материал
күл болғыш материал, үлкейгіш (іскіш) материал
бырыстыратын материал
жол салу материалы
сыналағыш материал
толтырғыш материал
қорғаныс материалы
дыбыс өткізбейтін материал
түйіршікті материал
қажағыш материал
сүртетін, ысқыш материал
төсеме материал
сусыма материал
тығындалатын материал
қатты қорытпалы материал
жылу өткізбейтін материал
соққыға төзімді материал
серпімді, созылмалы материал
материалдың жұмсалуды
материя, зат, мата
мата
күңгірттеу
күңгірт шыны
матрица, ұя, қалып
алмас бұрғы қашауының қалыбы

алмазосодержащая матрица
литая матрица
матрица преобразования
маховик
маховик двигателя
маховик с зубчатым венцом
маховик-регулятор
мачта
комбинированная мачта
осветительная мачта
шестообразная мачта
машина
бурильная и вращательная машина

бурильная, ударно-вращательная
машина
вычислительная машина
газорезательная машина
газосварочная машина
грузоподъемная машина
машина для покрытия изоляцией
машина для стыковой сварки
машина для тончайшего
измельчения
канавокопательная машина
очистная машина
пожарная машина
шнекобурильная машина
машиностроение
тяжелое машиностроение
акустическое подводное
машиностроение
маятник
вспомогательный маятник
конический маятник
меднение
медь
белая медь
листовая медь
межа
межзональная межа
межпластовая межа
межфазный
меласса
мелкий
мелководье
мелковолокнистый
мелкоячеистый

алмасы бар қалып
құйылған қалып
өзгерту матрицасы
маховик, айналғы
қозғалтқыш айналғысы
тісті төжі бар айналғы
реттегіш айналғы
мачта, діңгек
құрама діңгек
жарықтандырғыш діңгек
сырық терізді діңгек
машина
айналмалы бұрғылау
машинасы
айналмалы-соқпалы бұрғы
машинасы
есептеу машинасы
газбен кесу машинасы
газбен дәнекерлеу машинасы
жүк көтергіш машина
оқшауламаны жабу машинасы
жапсарлап пісіру машинасы
қатты ұсақтатқыш машина

ор қазғыш машина
тазалағыш машина
өрт сөндіргіш машина
шанақты бұрғылау машинасы
машина жасау
ауыр машина жасау
акустикалық суасты
машиналарын жасау
маятник, тіл
көмекші маятник
конусты маятник
мысқа айналу
мыс
ақ мыс
табақ мыс
меже, шекара, шек, белгі
зонааралық белгі
қабатаралық белгі
фазааралық
қара сызық
ұсақ
таяз су
ұсақ талшықты
ұсақ қуысты

меловой
мельница
барабанная мельница
бегунковая мельница
валковая мельница
вибрационная мельница
дисковая мельница
мельница мелкого помола

молотковая мельница
струнная мельница
ударная мельница
фрезерно-струйная мельница

мембрана
пористая мембрана
мениск

вогнутый мениск
отрицательный мениск
положительный мениск

мера
мера безопасности
мера вместимости
градусная мера
мера длины
мера емкости
мера защиты
образцовая мера
мера площади
мера предосторожности
предупредительная мера

противопожарные меры
мера точности
угловая мера
мергелистый
мергель

глинистый мергель
мерзлота
вечная мерзлота
меридиан
мерило

борлы
диірмен
барабанды диірмен
жүгіргіш диірмен
роликті диірмен
тербелмелі, дірілдегіш диірмен
дискілі диірмен
пульверизатор, майда
тартатын диірмен

балғалы диірмен
шабақты диірмен
соғып ұнтақтағыш диірмен
ағынды фрезерлі диірмен,
фреза ағынымен
ұнтақтау

мембрана
кеуекті мембрана
мениск 1. тар (капилляр)
түтікше ішіндегі
сұйықтықтың қисық
беті 2. оптикада: линза

ойыс мениск
ауытқығыш мениск
дұрыс қабысқыш, үйлескіш
мениск

1. өлшем, шама 2. шара
қауіпсіздік шарасы
сыйымдылық өлшемі
градустық өлшем
ұзындық өлшемі
сыйымдылық өлшемі
қорғану шарасы
стандартты өлшем
аудан өлшемі
сақтық шаралары
сақтық шарасы, алдын алу,
ескерту шарасы
өртке қарсы шаралар
дәлдік шамасы
бұрыштық шама
ізбес, әкті
бос топырақты ізбес пен сазды
жыныстар арасындағы
тау жынысы

сазды мергель
тоң
мәңгі тоң
меридиан
өлшем

мерить
мерка
мерник
мерник для бурового раствора
мерник для жидкости
мерник товарной нефти
мероприятие
аварийно-профилактические
мероприятия

мерцание
мерцание катода
месилка
месить
местность
горизонтальная местность

лесистая местность
пересеченная местность
равнинная местность
холмистая местность
место
географическое место
место для ног
место заложения скважины
место изгиба

место крепления
место назначения
место обрыва (каната, колонны)
место перегрева (о металле)
место пересечения
место посадки пакера
место приема
место прикрепления
место прихвата
рабочее место
место расположения скважины
место распространения
место сварки (спайки)
место стоянки
место установки
местонахождение
местоположение
местоположение скважины
местоположение трубы в колонне
месторождение
глубокозалегающее
месторождение

өлшеу
өлшеу, өлшем
өлшегіш
бұрғы ерітіндісін өлшегіш
сұйықтық өлшегіш
дайын мұнайды өлшегіш
шара
апаттан сақтану шаралары,
апаттың алдын алу
шаралары
жылтылдау, жыпылықтау
катодтың жылтылдауы
қалақ, былғауыш
илеу
жер
көлденең жер немесе бір
деңгейдегі жер
орманды жер
ойлы-қырлы жер
жазық жер
төбелі жер
орың, жер
географиялық орын
аяқ тұратын жер
ұңғыманы қазу орны
бұрылыс орны, бұрылу, иілу
орны, бұрылатын жер
бекіту, қатайту орны
белгіленген жер
(арқанның) үзілген жері
тым ысыған жер
қиылысқан жер, түйісу орны
тығыздағышты орнату орны
қабылдау орны
бекіту орны
ұстау орны, ұстайтын жер
жұмыс орны
ұңғыма орналасқан жер
таралу аймағы
пісірілген, дәнекерленген жер
автотұрақ
қондыратын жер
тұрған жері, орны
тұрған жері, тұрған орны
ұңғыманың тұрған орны
тізбектегі тұрбалардың орны
кен орны
тереңде орналасқан кен орны

истощенное месторождение	сарқылған кен орны
массивное месторождение	көлемді кен орны
мелкое месторождение	ұсақ кен орны
месторождение минерального сырья	минералды шикізаттың кен орны
многопластовое месторождение	көп қабатты кен орын
морское месторождение	теңіздегі кен орны
месторождение находящееся в разработке	игерілу үстіндегі кен орны
неразбуренное месторождение	бұрғыланбаған кен орны
неразработанное месторождение	әлі өндіріле бастамаған кен орын
месторождение нефти	мұнай кен орны
месторождение нефти, куполовидное	күмбез тәрізді мұнай кен орны
месторождение нефти, разведанное	зерттелген мұнай кен орны
обводненное месторождение	суландырылған кен орны
обломочное месторождение	сынық кен орны
осадочное месторождение	шөккен кен орны
месторождение полезных ископаемых	пайдалы қазбалар кен орны
рудное месторождение	рудалар кен орны
месторождение сернистого газа	күкіртті газ кен орны
металл	металл
металл высокой чистоты	тазалығы жоғары металл
легирующий металл	легирлегіш металл
листовой металл	табақ, жалпақ металл
хрупкий металл	сынғыш металл
металловедение	металлтану
металлоемкость	металдың жұмсалуды
металлоизделие	металл бұйымы
металлоискатель	металл іздегіш
металлолом	металл қалдығы немесе қоқысы
металлопокрытие	металл жабын
метаморфизм	метаморфизм, тереңдіктегі ерітінділердің химия- лық белсенділігінің, қысымның, темпера- тураның әсерімен тау жыныстары құрылы- мының елеулі өзгеру процесі
метаморфизм горных пород	тау жыныстарының метаморфизмі
контактный метаморфизм	түйіспелі метаморфизм
метан	метан
сорбированный метан	сіңген метан
метеобстановка	табиғат жағдайы, ауа райы

метеостанция	ауа райын болжау станциясы
метить	белгілеу, таңбалау
метка	таңба
метод	әдіс
метод вертикальной рамки	тік жақтауша әдісі
метод воздействия на пласт	қабатқа әсер ету әдісі
метод вращения	айналдыру әдісі
метод вскрытия продуктивного горизонта	өнімді қабатты қазу әдісі
метод вытеснения нефти паром	мұнайды бұмен ығыстыру әдісі
метод добычи газа	газ өндіру әдісі
метод добычи нефти	мұнай өндіру әдісі
метод заканчивания скважины	ұңғыма құрылысын бітіру әдісі
метод закрепления стенки ствола	ұңғыма қабырғаларын бекіту әдісі
метод замораживание	мұздату, қатыру әдісі
метод запаса прочности	беріктілік дәрежесі әдісі
метод резки бокового ствола	бүйірлік оқпанды қию әдісі
метод извлечение нефти из пласта	қабаттан мұнайды шығару әдісі
метод измерению насыщенности (пласта) жидкостью	қабаттың сұйықтыққа қанықтығын өлшеу әдісі
метод изоляции для подсчета запасов	қорды есептеуге арналған оқшаулау әдісі
метод изоляции подошвенных вод	табан асты суларын оқшаулау әдісі
метод изохронных испытаний	изохронды сынақ әдісі
метод импульсного исследования	импульстік зерттеу әдісі
метод интенсификация добычи	өндіруді күшейту әдісі
метод инфильтрации	инфильтрация, сіңу әдісі
метод контроля емкости	сыйымдылықты тексеру, бақылау әдісі
метод крепления скважин обсадными трубами	ұңғыманы шегендеу тұрбаларымен бекіту әдісі
метод магнитного порошка	магнит ұнтағы әдісі
метод материального баланса	материалдық теңгеру әдісі
метод меченых атомов	таңбаланған атомдар әдісі
метод многоступенчатого испытания	көпсатылы сынақ әдісі
метод монтажа вышка	мұнараны құрастыру әдісі
метод мощных внутрипластовых взрывов	қабат ішіндегі қуатты жарылыс әдісі
метод нагнетания жидкого растворителя	қою ерітіндіні айдау әдісі
метод нагнетания обогащенного газа	байытылған газды айдау әдісі
метод наложения	салу, қондыру әдісі
метод обезвоживания	құрғату әдісі
метод обессоливания	тұзсыздандыру әдісі

метод определения дебита	шығымды анықтау әдісі
метод определения критической водонасыщенности	суға шегіне жете қаныққандығын анықтау әдісі
метод определения критической водонасыщенности нагнетанием ртути	сынапты айдау арқылы суға шегіне жете қаныққандығын анықтау әдісі
метод определения места притока воды	судың ағып келген жерін анықтау әдісі
метод определения смачиваемости	дымқылданғыштықты анықтау әдісі
метод осаждения	тұндыру әдісі
метод откачивания	тартып шығару әдісі
метод переменной интенсивности	ауыспалы қарқындылық әдісі
метод повышение нефтеотдачи	мұнай беруді күшейту әдісі
метод разделения	бөлу әдісі
метод расчета добычи нефти, гидродинамический	мұнай өндіруді есептеудің гидродинамикалық әдісі
метод расчета по допустимым нагрузкам	рұқсат етілген жүктеме бойынша есептеу әдісі
метод сравнительных геологических аналогий	салыстырмалы геологиялық ұқсастықтар әдісі
метод скользящего статистического окна	сырғымалы статистикалық терезе әдісі
метод схождения	тоғысу әдісі
метод твердого носителя	қатты денені енгізу әдісі
метод термометрии	термометрия әдісі, ұңғымадағы жылуды өлшеу әдісі
метод трассирующих индикаторов	жол тартқыш, белгілегіш индикаторлар әдісі
метод фронтального вытеснения нефти газом	мұнайды газбен шептік ығыстыру әдісі
численный метод	сандық әдіс
методика	әдістеме
методика взятия образцов	үлгілерді алу техникасы
методика расчета	есептеу әдістемесі
методика эксперимента	эксперимент, тәжірибе әдісі
метр	метр
метр водяного столба	су бағанасының метрі
квадратный метр	шаршы метр
кубический метр	текше метр
метр ртутного столба	сынып бағанасының метрі
метраж	метраж, ұзындығы
метраж бурения	бұрғылау ұзындығы
метраж кернового бурения	тасбағандық бұрғылау ұзындығы
метчик	таңбалаушы, белгілеуші, таңбалағыш

гаечный метчик	гайканың ширатылма жолын жасаушы
метчик для зачистки нарезанных отверстий	ойықтарды тазалауға арналған құрал
метчик для трубной резьбы	тұрбаны кескіш, таңбалағыш
ловильный метчик	қармап таңбалағыш
машинный метчик	машина таңбалағышы
плашечный метчик	бұранданың оймасын шығаратын құрал
раздвижной метчик	жиналмалы, бүктемелі таңбалағыш
трубный метчик	тұрба таңбалағышы
механизация	механикаландыру
комплексная механизация	кешендік механикаландыру
малая механизация	кіші механикаландыру
механизация погрузочно-разгрузочных работ	түсіру-тиеу жұмыстарын механикаландыру
механизм	механизм
механизм автоматического отсоединения скваженного инструмента	ұңғыма құралын автоматты түрде ажырату механизмі
механизм автоматического регулирования подачи	берілісті автоматты түрде реттейтін механизм
автономный механизм	дербес механизм
ведомый механизм	жетекші механизм
ведущий механизм	жетекші механизм
вибрационный механизм	тербелмелі механизм
механизм включения	қосу механизмі
вращающий забойный механизм	забойдағы айналдыру қондырғысы
механизм вращения долота	қашауды айналдыру механизмі
механизм выгрузки	түсіру механизмі
механизм вытеснения нефти	мұнайды ығыстырып шығару механизмі
механизм газораспределения	газды бөліп таратқыш механизм
грузоподъемный механизм	жүк көтергіш механизм
движущий механизм	қозғаушы механизм
механизм для отвода талевого блока	талы шығырын бұруға арналған механизм
дозирующий механизм	топтағыш, мөлшерлегіш механизм
загрузочный механизм	тиегіш механизм
зажимный механизм	қыспа механизм
запирающий механизм	бекіткіш механизм
механизм запирающий секцию телескопической мачтовой вышки	діңгекті мұнара бөлімін бекітіп тастау механизмі

заряжающий механизм	оқтаушы механизм
механизм захвата вертлюга	ұршықты қапсыру механизмі
зубчатый механизм	тісті механизм
механизм извлечения нефти	мұнайды шығару, алу механизмі
исполнительный механизм	орындаушы механизм
механизм крепления неподвижной ветви талевого каната	таль арқанының жылжымай- тын тармағын бекіту механизмі
кулисный механизм	жықпыл механизмі
отводящий механизм	бұрғыш механизм
передаточный механизм	беру механизмі
перфорирующий механизм	перфорациялаушы, тескіш механизм
питающий механизм	қоректендергіш, жабдықтағыш механизм
механизм поворота	бұру механизмі
механизм подачи	ілгерілету механизмі
механизм подачи долота	қашауды беру механизмі
подающий механизм	беру линиясы, фидер
механизм подъема вышки	мұнараны көтеру механизмі
механизм подъема свечи	тұрбалар тізбегін (жалғаманы) көтеру механизмі
механизм подъема труб	тұрбаларды көтеру механизмі
приводной механизм	жетекші механизм
механизм раздвигания долота	қашауды ысыру немесе ажырату механизмі
механизм разрушения горной породы	тау жыныстарын бұзу механизмі
механизм расстановки свечей	жалғамаларды орналастыру механизмі
растягивающий механизм	созу механизмі, керу механизмі
механизм регулировки тормоза	тежегішті реттегіш механизм
режущий механизм	кескіш механизм
рычажный механизм	рычагты (тетікті) механизм
следящий механизм	қадағалағыш механизм
стопорный механизм	ұстағыш, тотқатқыш механизм
храповой механизм	қырылдақ механизм
механик	механик
волновая механика	толқын механикасы
механика горных пород	тау жыныстары механикасы
механика грунтов	топырақ механикасы
Ньютоновская механика	Ньютон механикасы
механика твердого тела	қатты дене механикасы
мехи	көрік
меченый	таңбаланған, ен салынған
мешалка	араластырғыш, былғағыш
бункерная мешалка	бункерлік араластырғыш

мешалка бурового раствора	бұрғылау ерітіндісін араластырғыш
вертикальная мешалка	тік араластырғыш
двухвальная мешалка	қос білікті араластырғыш
качающаяся мешалка	шайқап (теңселе) араластырғыш
кулачковая мешалка	жұдырықшалы араластырғыш
передвижная мешалка	жылжымалы араластырғыш
приводная мешалка	қозғалтқыш араластырғыш
струйная мешалка	ағынды араластырғыш
мешкопогрузчик	қап тиегіш
мешконакопитель	қап толтырғыш
мешок	қап
мешок для сыпучих продуктов	сусымалы өнімдерге арналған қап
мигание	жыпықтау
миграция	миграция, орын ауыстыру, көшу, орын ауысу
боковая миграция	бүйірлік көшу
миграция жидкости по порам	саңылау арқылы сұйықтықтың ағуы
миграция жидкости по трещинам	жарықтар арқылы сұйықтықтың ағуы
поперечная миграция	көлденең көшу
продольная миграция	ұзына бойлай көшу
микровесы	микротаразы
крутильные микровесы	үйірмелі микротаразы
микродолото	шағын қашау
микрозонд	микрозонд, шағын зонд, микросүңгі
микрометр	микрометр, ұзындық өлшемі
резьбовой микрометр	бұрандалы микрометр
рычажный микрометр	тетікті микрометр
микропривод	микрожетек
микропровода	микросым, жұқа сымдар
миксер	араластырғыш
минерал	минерал
жильный минерал	желілік минерал
игольчатый минерал	инелі минерал
ломкий минерал	сынғақ минерал
пластинчатый минерал	қатпарлы минерал
минерализация бурового раствора	бұрғы ерітіндісін минералдау
минерализация подземных вод	жерасты суларын минералдау
минералообразование	минералдың пайда болуы, минерал түзілу
минимизация	қысқарту, кеміту, азайту
минимум	минимум (ең аз шама, мөлшер, сан)
минимум аномалии	ауытқудың ең аз шамасы

прожиточный минимум	ең төмен күнкөріс шамасы
множество	көптеген, көп
множитель	көбейткіш
весовой множитель	салмақтық көбейткіш
масштабный множитель	масштаптау коэффициенті
общий множитель	ортақ көбейткіш
переводный конверсионный множитель	аудару, өзгерту көбейткіші
поправочный множитель	түзеткіш көбейткіш
численный-цифровой множитель	сандық көбейткіш
моделирование	модель жасау, үлгілеу
аналоговое моделирование	ұқсас үлгі жасау
математическое моделирование	математикалық үлгілеу
цифровое моделирование	сандық модельдеу
модель	модель, үлгі
плоская модель	жазық үлгі
прогнозирующая модель	болжағыш үлгі
модель разработки	көн шығарылатын жердің моделі
сеточная модель	торлы үлгі
модернизация	сәйкестендіріп өзгерту, жаңарту
модернизировать	жаңарту
модификатор	модификатор, жақсартқыш, металдың механикалық қасиеттерін жақсарту үшін металл қорытпаларына қосылатын заттар: магний, ферросилиций т.б
модификация	түр өзгерушілік
модулировать	үн ауысу, электр тербелісін өзгерту
модуль	модуль
модуль вектора	вектор ұзындығы, вектордың абсолют шамасы
модуль всестороннего сжатия	жан-жақтан қысу модулі
модуль естественной упругости	табиғи серпімділік модулі
модуль жесткости	қаттылық модулі
модуль затухания	өшу модулі
модуль комплексного числа	жинақ сан модулі
контрольно-измерительный модуль	бақылау-өлшеу құралы
модуль крупности	ірілік көрсеткіші
модуль объемного сжатия	көлемді сығу модулі
модуль объемной деформации	зат көлемінің өзгеру модулі
модуль основания	іргетас, негіз модулі
модуль пластичности	созылымдылық модулі
модуль упругости второго рода	екінші текті қаттылық модулі

модуль упругости при кручении
модуляция вызываемая
окружающей средой
неискаженная модуляция
модуляция по фазе
мойка
молодой
молот
бурильный молот
молот для забивки свай
молот для заправки буровых
долот
дробильный молот
кузнечный молот
отбойный молот
молотилка
молотый
молоть
моль
момент
ветровой момент
возмущающий момент
вращающий момент
вращающий момент двигателя
момент выключения двигателя
момент выпрямления
грузовой момент
дестабилизирующий момент
изгибающий момент
момент инерции
момент инерции, полярный
кинетический момент
критический момент
крутящий момент
крутящий пусковой момент
момент кручения
маховой момент
момент нагрузки
момент отгрузки
пусковой момент
момент схватывания
тормозной момент
мометомер
роторный момент

бұрау кезіндегі созымдылық
модулі
қоршаған орта туғызатын
модуляция
бұрмаланбаған модуляция
фаза бойынша модуляция
жуғыш
соңғы, жаңа
балға
бұрғылау балғасы, кен балғасы
қаданы қағуға арналған балға,
шойын тоқпақ
бұрғы қашауларын шыңдауға
арналған балға
уатқыш балға
ұста балғасы
кен балғасы
астық басатын машина
майдаланған, ұнтақталған
майдалау, ұнтақтау
күйе
кез, кезең, мезгіл, жақ, жағдай,
сәт
желді кез, жел мезгілі
ауытқу мезгілі
айналдыру кезі
қозғалтқыштың айналу кезі
қозғалтқыштың сөну кезі
түзелу кезі
жүк тиеу мезгілі
тұрақсыздандырғыш кезең
иілу, ию кезі
екпін кезеңі
инерцияның поляр кезеңі
қозғағыш күш кезі
шектік кезең
айналу кезі, бұраушы кезең
айналуды іске қосу кезі
ширату, бұрау моменті
айналғының жұмыс кезі
тиеу, жүк арту кезі
түсіру кезі
іске қосу кезі
қапсыру, ұстау кезі немесе
қатаю сәті
тежелу сәті
мометомер
айналу сәтін ротациялық
өлшегіш

монитор	монитор, бейнебақылау құрылғысы
монолит	біртұтас, тұтас
монолитный	бүтін, біртұтас
монтаж	монтаж, құрастыру, жинау, біріктіру, құру
монтаж буровой вышки	бұрғы мұнарасын құрастыру
монтаж буровой установки	бұрғы қондырғысын құру
монтаж на салазках	жылжыма үстінде құру
монтажник	монтаждаушы, құрастырушы, орнықтырушы, құрушы
монтер	монтаждаушы, электр монтері, жөндеуші, слесарь
кабельный монтер	кабель жалғаушы
линейный монтер	жол жүргізуші
монтер связи	байланыс технигі
монтировать	құрастыру
море	теңіз
береговое море	теңіз жағасы
бурное море	толқыны қатты теңіз
глубокое море	терең теңіз
мелкое море	таяз теңіз
наступающее море	теңіздің көтерілуі, тасуы
отступающее море	қайтқан, басылған теңіз
морозилка	мұздатқыш
морозить	үсіту, тоңазыту
морозостойкий	аязға төзімді
морской	теңіз
морщина (дефект металла)	қатпар
мост	көпір
автодорожный мост	автомобиль көпірі, автожол
мост автомобиля, ведущий	автомобильдің жетекші осі
мост автомобиля, задний	автомобильдің артқы осі
мост автомобиля, передний	автомобильдің алдыңғы осі
ведущий мост	жетекші ось
песчаный мост	құм көпір
трубопроводный мост	құбыр тартылған көпір
цементный мост	уақытша цемент көпірі
мостик	көпірше, өткел
измерительный мостик постоянного тока	тұрақты тоқтың өлшегіш өткелі
переходный мостик (на судне)	палуба үстіндегі өткелдер
мостки	өткел, баспалдақ
боковые мостки	бүйірлі өткелдер
мостки для труб, горизонтальные	тұрбаларға арналған көлденең өткелдер
мостки для труб, наклонные	тұрбаларға арналған көлбеу, еңкіш өткелдер

наклонные мостки	көлбеу өткелдер
мотать	орау, шайқау
моталка	орағыш
моток	оралған жіп
мочить	сулау
мощность	қуаттылық, қалыңдық, күш
аварийная мощность	төтенше жағдайдағы қуаттылық
базисная мощность	негізгі қуаттылық
буксировочная мощность	кеменің баржаларды тіркеу қуаты
мощность бурового насоса	бұрғы сорабының қуаты, күштілігі
мощность буровой лебедки	бұрғы шығырының қуаттылығы
видимая мощность	көрінетін, айқын қалыңдық
мощность водоносного горизонта	суы бар қабаттың қалыңдығы
входная мощность	кіру, кіріс қуаты
выходная мощность	шығу, өндірілу қуаттылығы
мощность газонасыщения	газға қанығу көлемі
действительная мощность	іс жүзіндегі қуат, нақты қуат
допустимая мощность	рұқсат етілген қуаттылық
мощность залежи	кен қалыңдығы
мощность крана, номинальная	кранның нақтылы, көрсетілген қуаты
крюковая мощность	ілу (ілмек) күші
мощность механических потерь	механикалық шығын көлемі
мощность на буровом долоте	қашау қуаты
мощность на валу	білік қуаты
мощность на испытании	сыналған қуаттылық
мощность нефтенасыщения	мұнайға қанығу мөлшері
мощность облучения	сәулелену қуаты
мощность пласта	қабаттың қалыңдығы
мощность пласта, работающая	өнім беретін қабаттың қалыңдығы
поглащаемая мощность	сіңіру күші
мощность подогрева	жылыту күші
полезная мощность	тиімді қуаттылық
мощность пород	жыныстардың қалыңдығы
потребная мощность	қажетті қуат
предельная мощность	шегіне жеткен (шектік) қуат
производственная мощность	өндіріс өнімділігі, өндіру көлемі, өндіру қуаты
мощность расходуемая на бурение	бұрғылауға кеткен күш
резервная мощность	резервтегі қуаттылық
тормозная мощность	тежелу күші
тяговая мощность	тарту күші
удельная мощность	меншікті қуаттылық

мощность установки
электрическая мощность
мука
горная мука
овсяная мука
мульда

мундштук
муфта
муфта барабана
безрезьбовая муфта

муфта бурильного замка
вертлюжная муфта
муфта включения

муфта включения маховика
муфта включения механизма
подачи

муфта водоотделяющей колонны
втулочная муфта
муфта выключение
глухая муфта
двойная муфта
муфта для подвешивания труб

жидкостная муфта

забивная муфта
заливочная муфта
муфта замка
зубчатая муфта

кабельная муфта
крестовидная муфта
кулачковая муфта
муфта насосных штанг

неразъемная муфта
опорная муфта
пальцевая муфта
переходная муфта
плавающая муфта
подвижная муфта
муфта с автозатвором
муфта свечи бурильных труб

қондырғының қуаттылығы
электр қуаттылығы
ұнтақ
тау ұнтағы
сұлы жармасы
мульда 1. болат қорап 2. жазық
синклинальды қатпар

мүштік, қалпақша, мойын
муфта
барабан муфтасы
бұрандасыз байланыс немесе
муфта

бұрғы құлыбының муфтасы
вертлюг (ұршықтың) ұясы
қосу муфтасы, негізгі

тұтастырғыш
айналғыны қосу муфтасы
берілісті қосу муфтасы

су айырғыш колонна муфтасы
төлке муфтасы
айыру муфтасы
түпкі қалпақша
қос жәшік, бокс, блок
тұрбаларды ілуге арналған
муфта

сұйық байланыс немесе сұйық
муфта

қағылатын муфта
құйма муфта
құлып муфтасы
тісті муфта немесе ілініс
муфтасы

кабель муфтасы
айқыш муфта
жұдырықшалы муфта
сорап шыбықтарының
муфтасы

ажыратылмайтын муфта
тіреуіш муфта
саусақты муфта
ауыспалы муфта
қалқымалы муфта
жылжымалы муфта
автосұқпақты муфта
бұрғы тұрбалары жалғамасы-
ның муфтасы

Н

набивать	толтыру, тығыздап толтыру
набивка	тығындама, бітеме
гравийная набивка	қиыршық тасты (ірі құмды) тығындама
набивка сальника	нығыздауыш тығындамасы
наблюдатель	бақылаушы
наблюдение	бақылау
наблюдение за колебанием уровня	деңгейдің ауытқуын бақылау
набор	жиынтық
набор деталей	бөлшектер жиынтығы
полный набор	толық жиынтық
набор сит	елек, сүзгіш жиынтығы
набросать	тастау, ұзын-ұрғасын салу
набросок	ұзын-ұрға, нобай
набухание глин	балшықтардың қабаруы
набухший	іскең, бөрткең, ісінген
навал	үйінді, төгінді
наваливать	үйіп-төгу, бастырмалату, үйе салу
наваренный	қайнатылған, пісірілген
наварка	пісіру
навес	төбе, қалқа, асылма, құлама, бастырма
навеска каната	арқанның ілінуі
навивание	оралу, орау
навивка каната	арқанды орау
навинтить	бұрап кигізу
нависание	салбырау, іліну
наводнение	су басу, тасқын
нагартовка	1. күйік, күйе 2. беріктету, шегендеу
нагнетание	айдау
нагнетание воздуха в пласт	қабатқа ауа айдау
нагнетатель	айдағыш, айдаушы
нагнетательный	айдау, айдағыш
нагружать	тиеу, арту
нагруженный	тиелген, артылған
нагрузка	жүкті тиеу, күш, қуат, салмақ
нагрузка ветровая	жел күші
нагрузка на вышку	мұнараға түсетін салмақ
нулевая нагрузка	салмақсыздық
надвиг	1. жылжу, жақындау 2. бастырма, қаусырма
надвиг разрыва	жарықтың жылжуы
наддув	қысымды көтеру
надевать	кигізу

надежность	сенімділік, беріктік
эксплуатационная надежность	пайдалану беріктігі
подземный	жерасты
надпись	жазу
надрез	кесік, тілік
надрезанный	кесілген, тілінген
надрубить	жару, тік жару
наждак	зімпара
нажим	қысу, сығу
нажимать	басу, қосу
название	ат, атау
накатка	жазу, таптау, тегістеу, домалату
накипь	көбік, қаспақ
накладка	бастырма, жапсырма
накладная	накладная (басылатын жүкпен бірге жіберілетін құжат)
наклейка	жапсыру, желімдеу, жапсырма
наклеп	1. тойтару 2. тойтарып шегеленген нәрсе
наклепанный	тойтарылған, тойтарып бекітілген
наклон	ылди, еңкіш, көлбеу
наклон в градусах	көлбеу, еңкею градусы
наклон линии	сызықтардың көлбеуі
наклон осевой складки	осьтік қатпардың көлбеуі
наклонение	еңкею, иілу, еңкейту, ию
магнитное наклонение	магниттік ауытқу
наклонный	көлбеген, еңкіш, көлбеу
наклономер	көлбеу өлшегіш
пластовый наклонмер	қабаттық көлбеу өлшегіш
наклонять	еңкейту, ию
наковальня	темір төс
наковывать	соғу, қағу
наконечник	ұш, ұштық
кабельный наконечник	кабель ұшы (этикетка)
наконечник с резьбой	бұрандалы ұш, бұрандалы ниппель
наконечник с ушком	иненің көзі, көзі бар ұш
съёмный наконечник	алынбалы ұш
шаровой наконечник	шарлы ұштық
накопитель	жинаушы
накопление	жиналу, қор, жинақ
накопленный	жиналған
наладка	жөндеу, дайындау
налаживать	жөнге салу, тәртіпке келтіру

налегание	1. жатып алу, жату, басып жатып алу, үстіне жату, күш салу. 2. бастырма
налет	1. екпіндеу, шабуыл, қону, тұту, түсу. 2. жұқа қабат, қабықша
налив	құйылу, толысу, құйылыс, құйылатын тесік
наливать	құю
наливаться	құйылу
налипание	жабысу
налипание разбуренной породы на трубы и долота	бұрғыланған жыныстардың тұрба мен қашауға жабысуы
налипание частиц шлама на стенки скважины	шлам бөлшектерінің ұңғыма қабырғаларына жабысуы
наличие	бар болуы, бары
наличие мертвых зон между скважинами при существующей сетке размещения	қолданыстағы орналасу үлгісі жағдайындағы ұңғымалардың арасында өлі жерлердің бар болуы
наличный	бар болғаны, қолма-қол, бары, қолдағы
намагничивание током	тоқпен магниттеу
наматывать	орау
наматывать глинистый сальник на долото	қашауға сазды бітемені орау
намокание	су өту
намотанный	оралған
нанесение	түсіру, жағу
нанесение на карту	картаға түсіру
нанесение покровного слоя	жабын қабатты жағу
нанимать	жалдау
нанос	1. шөгінді, үйінді, тасындылар. 2. тосқын
наносить	жағу
наносный	жағылатын, үйілген, тасылатын
напайка	жалатпа
напильник	егеу
наплавка	балқыма қаптау, қаптама
наплавка валика	валиктің балқыма қаптамасы
наплавка поверхности	беттің балқыма қаптамасы
наплавленный	ерітілген
наплавление твердого сплава	қатты қорытпаны балқытып жабыстыру

наплавной мост	қалқыма көпір
напластование	1. қатпарлау, тілу 2. қабат-қабат, қабаттылық, қатпар 3. қабаттасу, қабат-қабат орналасу, қабаттану
порядок напластование	қабаттылық тәртібі
диагональное напластование	қиғаш қабаттылық
несогласное напластование	үйлеспейтін қабаттылық
поперечное напластование	көлденең қабаттылық
согласное напластование	үйлесетін, сәйкес қабаттылық
напластованный	қабатталған, қатпарлап тілінген, қатпарланған
наполнение	толтыру
наполнение пласта нагнетаемой водой	қабатты айдалатын сумен толтыру
полное наполнение	лық толтыру, толықтау
наполнение скважины	тазалағыш сұйықтықпен ұңғыманы толтыру
промывочной жидкостью	толтырғыш
накопитель	арың, күш, тегеурін, қысым
напор	қабаттағы қысым, тегеурін
напор в пласте	табан асты суларының арыны
напор подошвенных вод	1. бағыт 2. бағыттаушы тұрба
направление	айналу бағыты
направление вращения	қисық, қиғаш бағыт
косое направление	теңіз бағыты
морское направление	сыртқы бағыт
наружное направление	су асты бағыты
подводное направление	сағат тілі бойының бағыты
направление по часовой стрелке	ұңғыма оқпанының бағыты
направление ствола скважины	бағытталған, тармақталған
направленный	сілтеу, бағыттау
направлять	кернеу
напряжение	тығыздық
напряженность	магнит өрісінің тығыздығы, магниттік тығыздық
напряженность магнитного поля	түсу, құлау
напуск	есіру, арттыру, ұзарту, жалғастыру
наращивание	бұрғы тұрбаларын ұзарту
наращивание бурильных труб	құралды арттыру
наращивание инструмента	есіру
наращивать	турау, кесу
нарезание	ойық, тілік
нарезка	тұрбаларды тілу
нарезка труб	сыртқы
наружный	бұзу
нарушать	

нарушение	бұзу, бұзылуы
нарушение сцепления	іліністің бұзылуы
наряд	наряд, жұмыс, тапсырма
насадка	саптама, сұғындырма, қондырма
насадка башмака, направляющая	башмақтың бағыттаушы қондырмасы не саптамасы
башмачная насадка для цементирования скважин	ұңғымаларды цементеуге арналған башмақ саптамасы
насадка для забивных труб, головная	қағылатын тұрбаларға арналған басты саптама
инжекторная насадка	инжектор саптамасы
инжеционная насадка	инъекциялық немесе жабық қуыс саптамасы
неподвижная насадка	жылжымайтын саптама не қондырма
нижняя насадка	төменгі саптама не қондырма
промывочная насадка	жуып тазалағыш саптама
насадок	мұрындық
насекать	керту, ою, турау
насеченный	кертілген, ойылған
насечка	кертік, кесік, сызат
наслоения	қабат, қатпар
насос	сорап
американский песочный насос долотообразным выступом под клапаном	қақпақ астындағы қашау тәріздес дөңесі бар американдық құм сорабы
насос для небольших глубин, погружной	шамалы тереңдіктерге арналған сорап
небольшой нагнетательный насос	шағын айдамалау сорабы
погружной насос	батпалы сорап
струйный вакуумный насос	ағынды вакуумдық сорап
настил	төсем
настраиывать	дәлдеу, икемдеу
настройка	жөнге салу, икемдеу, дұрыстау
ручная настройка	қолмен дәлдеу, реттеу
настройка системы натяжения	керу жүйесін орнату
наступление	шабуыл
наступление воды	судың тасуы
наступление краевой воды	көңере суының тасуы
насчитывать	саналу
насыпать	салу, толтыру, себу
насыпка	себу, салу, толтырма
насыпь	үйінді, үйілген топырақ

высокая насыпь	биік үйінді
противопожарная насыпь	өртке қарсы үйілген топырақ
насыщаемость	сіңірушілік, қанығушылық
насыщать	сіңіру, қандыру
насыщение	тойдыру, қанықтыру
насыщение газом или воздухом	ауамен немесе газбен
	қанықтыру
насыщение жидкостью	сұйықтықпен қанықтыру
насыщенность	қаныққандық, шылыққандық
равновесная насыщенность	тепе-тең қаныққандық
частичная насыщенность	жартылай қаныққандық
насыщенный	қанған, қою
натрий	натрий
натуральная насыщенность	табиғи қаныққандық
натяг	тартылыс
натяжение	керу, тарту, созу
наука	ғылым
находить	табу
начало	басы
начало координат	ноль
начало схватывания	қапсыру басы
неблагоприятный	қолайсыз, сәтсіз бастама
неводный	сусыз
невоспламеняющийся	өртенбейтін
негладкий	тегіс емес, кедір-бұдыр
неглубокий	тайыз
недействительный	жарамсыз
недогрузка	кем тиелу, жүгі толмау
недолговечный	қысқа мерзімді, нашар істелген
недооценивать	жете бағаламау
недостаток	кемшілік, тапшылық
недостаточный	тапшы, кем, аз, жеткіліксіз
недостижимый	қол жетпейтін, қолдан
	келмейтін
незагруженный	тиелмеген немесе бос
незаземленный	жерге қосылмаған
неисправность	ақау
нейтрализация	бейтараптандыру, бейтарап
	қалдыру
нейтрализующий кислоту	қышқыл қасиеттерін жою
нейтрал	бейтарап
некомплектность	толықсыздық, жетіспеушілік
неконденсирующий	қоюланбайтын
нелетучий	бекітілген, орнатылған
ненаправленный	бағытталмаған
ненасыщенный	қанықпаған
ненатянутость	бос, керілмеген
необработанный	еңделмеген

необсаженный	қондырылмаған, орнатылмаған, бекітілмеген
неокрашенный	түссіз, боялмаған
неориентированный	бағытталмаған
неотделанный	өңделмеген, шикі
неотстаивающийся	тұнбайтын
неочищенный	шикі, өңделмеген
непарный	тақ
неповрежденный	бұзылмаған
неполадка	кемшілік, ақау
неполноценный	қысқа, сапасы төмен
непрерывность	толассыздық, үздіксіздік
непроводник	өткізбегіш
непроводящий	өткізбейтін
непродолжительный	қысқа мерзімді, аз уақытты, қысқа
непрозрачность	көмескілік, бұлдырлық
непроходной	өтуге болмайтын
остаточная неравномерность	қалған сәйкессіздік
неравномерность работы	жұмыстың тұрақсыздығы
неравномерный	біркелкі емес, тең емес
неразбавленный	сұйытылмаған
неразбухающий	іспеген
неразложимый	бұзылмайтын, ажырамайтын, ыдырамайтын
неразрешенный	рұқсат берілмеген
неразрушающий	бүлдірмейтін, бұзбайтын
неразрывность	үзіксіздік
неразъедаемый	желінбейтін, коррозияға төзімді
неразъемный	тұтас, берік
несбалансированный	ескі, теңгерілмеген
несвязанный	байланыспаған, келіссіз
несмачиваемый	суланбайтын
несмонтированный	құрастырылмаған
несобранный	құрастырылмаған, жиналмаған
несогласие	сәйкеспеу, сәйкессіздік, үйлесімсіздік
параллельное несогласие	параллель сәйкессіздік
несогласие пластов, угловая	қабаттардың бұрыштық сәйкессіздігі
несогласный	үйлесімсіз, сәйкессіз
неспасаемый	құтқарылмайтын
неплошность	тұтассыздық, аралас
нестандартный	стандартты емес, өзгеше, басқаша
нестареющий	тозбайтын, ескірмейтін
нестационарный	жылжымалы
несущественный	елеусіз

несходимость	айырмашылық, қайшылық, сәйкессіздік
несчастный случай	жазым, төтенше жағдай
неточный	дәл емес, долбарлы, жобалы
нетрещиноватый	берік, қатты, тығыз
неуплотненный	тығыздалмаған
неуправляемый	басқарылмайтын, теңестірілмеген
неуравновешенность	орнықсыздық
неустановившийся	орнықпаған, орнатылмаған
неустойчивый	орнықсыз, босаң, солқылдақ, тұрақсыз
неучтенный	есепке алынбаған, есептелмеген
нефтевоз	май шелек, май сауыт, май тасығыш
нефтеносность	мұнайлылық
нефтепродуктивный	мұнайы мол
нефтепромысел	мұнай кәсіпшілігі
нефть	мұнай
происхождение нефти	мұнайдың пайда болуы
дегазированная нефть	газсыздандырылған мұнай
нефть наливом	құйылатын мұнай
отбензиненная нефть	бензині алынған мұнай
нефть парафинового основания	парафин негізді мұнай
сернистая нефть	күкіртті мұнай
сырая нефть	шикі мұнай
нехватка	жетіспеушілік, тапшылық, тапшы
нецентральный	шеттегі
нечетный	тақ
нижележащий	төмен жатқан
нижний	төменгі, ішкі
низ	асты, төменгі жағы, зіл
низ тяжелый	ауырлық зіл
низкий	аласа, төмен, жеткіліксіз
никелировать	никельдеу
ниппель	ниппель
выдвижной ниппель	жылжымалы ниппель
переводной ниппель	аударғыш ниппель
переходной ниппель	өтпелі ниппель
посадочный ниппель	отырғызылатын ниппель
промывочный ниппель	жуу ниппелі
нисходящий ниппель	төмен түсетін ниппель
нисхождение	төмен түсу
нить	желі, талшық, жіп
нить накала	қыздыру талшығы
ничтожный	болмашы, өте аз

новинка техническая
нога
нож
нить
нити каверномера
ножницы буровые
ножны
номер
атомный номер
заводской номер
номинальный номер
номограмма для расчета потери
давления
норма
нормирование
нормализация
нормы
нос
нос складки
носитель
ноша
нулевой
нутромер

техника жетістігі
аяқ
пышақ
аяқ
каверномер аяқтары
бұрғылау қайшылары
қынап
нөмір
атом нөмірі
зауыт нөмірі
нақтылы, көрсетілген нөмір
қысымның жоғалуын есептегіш
номограмма
норма, мөлшер
мөлшерлеу
тұрақтындыру, бірыңғайлау
норма, ереже, шама, мөлшер
мұрын
қаптардың тұмсығы, алды
таратушы, тасушы, некелеуші
жүк
нөлдік
іш өлшегіш, кронциркуль,
өнімдердің ішкі
сызықтық көлемін
өлшегіш құрал

О

обборка забоя
обвал
обвал стенок скважины

обваливаться
обваливание

обвал буровой площадки

обваловывать
обводнение
обводнение законтурной водой

обводнение испытываемого пласта
обводнение пласта
обводнение пласта полное
обводнение продуктивного горизонта
обводненность
обводняться

забойды тиянақтау
опырылып құлау
ұңғыма қабырғаларының
опырылып құлауы
опырылып құлау
топырақ үйіп қорғандау, бекіну,
қоршау
бұрғы алаңын топырақ
үйіндісімен қоршау
топырақ үю
суландыру
мұнайлы аудан (шектеме)
сыртындағы суды
жіберу
сыналатын қабатқа су жіберу
қабатты суландыру
қабатты толықтай суландыру
өнімді қабатты суландыру
суланғыштық
сулану

обволакивать	қаптау, орап алу, бұркеу
обвязка	1. орап байлау, тоқу, орама 2. тех. байланыстыру
обвязка буровой	бұрғы жабдықтарын байланыстыру
обвязка бурильных насосов	бұрғы сораптарын байланыстыру
обвязка подводного устья скважины	ұңғыманың су асты сағасын байланыстыру
обвязка резервуаров	резервуарларды байланыстыру
трубопроводная обвязка	құбырларды байланыстыру
обгорание	күйу, жану
обгорание изоляции	орама немесе қаптаманың күйуі
обгорание клапана	клапанның жануы
обгорание контакта	түйіспенің күйуі
обдирка	сыдыру, аршу
обдувка	үрлеу, салқындату
обдувка сжатим воздухом	қысылған ауамен үрлеу
обеднения	кедейлену, түгесілу
обедненный	азайған
обезвоживание	құрғату
обезвоживание нефти	мұнайды құрғату
обезвоживание нефти с использованием электростатического поля	электростатикалық өрісті қолдана мұнайды құрғату
обезвоживание нефти, термохимическое	мұнайды жылу-химиялық құрғату
обезвоживание отстоя	тұнбаны құрғату
обезжирование	майын кетіру, шелдеу
обезжириватель	майын кетіргіш
обезжиривающий	май кетіретін
обеззоливать	күлсіздендіру
обезмаслевание	майсыздандыру
обертка	орауыш, қап
обеспечение	қамтамасыз ету, қолдау
валютное обеспечение	валютамен қамтамасыз ету
материально-техническое обеспечение	материалдық-техникалық қамту
патентное обеспечение	патентпен қамтамасыз ету
програмное обеспечение	программалық қамтамасыз ету
обеспечение сохранности	бүлінбеуді, сақтауды қамтамасыз ету
обеспечение топливом	отынмен жабдықтау
финансовое обеспечение	қаржымен қамтамасыз ету
обессеривание	күкіртсіздендіру
обессеривание нефти	мұнайды күкіртсіздендіру

обессеривание природного газа
обессоливание
обессоливание нефти
обессоливание нефти с
использованием
электрического поля
обессоливание нефти,
термохимическое
обесточенный
обессвечивание
обесценивание
обечайка
обечайка барабана

обечайка корпуса резервуара

обечайка трубы
цилиндрическая обечайка
обжатие
обжим
обзор
обивка
обкладка
облагораживание
облагораживание жил
облагораживание топлива
область
прикладная область
складчатая область
фронтальная область
облегчать
облигация
подчиненная облигация
процентная облигация
спекулятивная облигация
обледенение
облицованный
облицовка
антикоррозийная облицовка

бетонная облицовка
обломок
обломки в породе
обломки выбуренной породы

обломочный
обмазка
огнезащитная обмазка
обмазка труб, термическая

табиғи газды күкіртсіздендіру
тұзсыздандыру
мұнайды тұзсыздандыру
электр өрісінің көмегімен
мұнайды
тұзсыздандыру
мұнайды жылу-химиялық
тұзсыздандыру
тоқсызданған
түсін жоғалту, оңып кету
құнсыздану
сырты, ернеуше
барабанның сыртқы қабығы
немесе ернеушесі
резервуар корпусының
ернеушесі
тұрбаның қабығы не ернеушесі
цилиндрлік ернеуше
сығу, қысу, орап алу
қысу
шалу, қарап шығу, барлау
қаптау
қоршау, айналдыра салу
жақсарту, жетілдіру
желілерді жақсарту
отын сапасын жақсарту
атырап, аймақ, алап
қолданбалы сала
қатпарлы аймақ
қарсы, алдыңғы аймақ
жеңілдету, оңайлату
облигация
тәуелді облигация
пайыздық облигация
алып-сату облигациясы
мұздану, мұз басу
қапталған, жалатылған
қаптау, жалату, қаптама
коррозиядан сақтайтын
қаптама
бетон қаптама
сынық
жыныстағы сынықтар
бұрғыланған жыныстың
сынықтары
сынық, сынған
майлау, сылау, сылақ
өртке қарсы сылақ
тұрбаларды жылулық майлау

обматывать
обматывать трубопровод
обмен
бартерный обмен
обмен данными
обмен лицензиями
товарный обмен
обменивать
обмер
обмер обсадной колонны

обмерзание
обмерять
обмотка
вторичная обмотка
катушечная обмотка
обмотка конца троса
силовая обмотка
обнажать
обнажение
обнажение горной породы
кольцевые обнажения
обнажение кровли
обнажение пласта
обнажение пород
обнажение сывомом
обнаружение
обнаружение выноса песка
обнаружение залежи нефти
обнаружение звуковых волн

обнаружение нарушения
работоспособности

обнаружение неисправности
обнаружение нефти
обнаружение ошибки
обнаружение повреждения
обнаружение течи
обносить оградой
обогащать руду
обод
обод блока
обод зубчатого колеса
неразъемный обод
обод шкива
ободок
обозначение

орау
құбырларды орау
алмасу
баспа-бас алмасу
мәліметтермен алмасу
рұқсат қағаздармен алмасу
тауар алмасу
ауыстыру
өлшеу
шегендеу тұрбаларының
тізбегін өлшеу
мұздау, тону, қату
өлшеу
орау, орам
екінші рет орау
орауыш, катушкалық орауыш
сымарқанның шетін байлау
күшпен орау, тартып орау
ашып қою, жалаңаштау
ашылу, ашу, қазу
тау жынысының ашылуы
айнала ашылу
жабынның, төбенің ашылуы
қабаттың ашылуы
жыныстың ашылуы
су шайып кету, жуып ашу
табу, табылу, ашылу, білу
құм шығатын жердің ашылуы
мұнай кенінің табылуы
дыбыс толқындарының
анықталуы
жұмысқа қабілеттіліктің
нашарлауының
анықталуы
ақаудың табылауы
мұнайдың табылуы
қателердің анықталуы
бүлінген жердің табылуы
тесіктің табылуы
шарбақпен қоршау
кенді байыту
құрсау, қима, бүкпе, тоғын
блоктың шеңбері
тісті доңғалақтың тоғыны
ажырамайтын тоғын
шків тоғыны
шеңбер, жиек
белгі, көрсету, белгілеу

условное обозначение	шартты белгі
обойма	құрсау, шеңбер
обойма блока	блок құрсауы
обойма подшипника	подшипник құрсауы
оболочка	қабық, сырт
водная оболочка	су қабық
водонепроницаемая оболочка	су өткізбейтін қабық
газовая оболочка	газ қабығы
гелевая оболочка	гель қабығы
оболочка заряда	заряд сырты
оболочка натяжения	тартылу қабығы
оболочка сжатия	сығылу қабығы
оборванный	жұлынған, үзілген, тоқтатылған
оборачиваемость	айналымдылық
оборачиваемость танкера	танкердің айналымдылығы
оборот	айналыс, бунақты бүгіліс
оборот капитала	капитал айналымы
оборот месторождения	кен орнының айналымы
оборот в минуту	1 минуттағы айналым
оборудование	жабдық, құрал-сайман
аварийное оборудование	апаттық жабдық
оборудование буксирования	тіркеу, сүйреу жабдығы
оборудование бурильной колонны	бұрғылау колоннасының жабдығы
буровое оборудование	бұрғылау жабдығы
буровое оборудование, палубное	палубалық бұрғылау жабдығы
взрывобезопасное оборудование	жарылмайтын жабдық
оборудование водоснабжения	сүмен қамтамасыз ету жабдығы
восстанавливаемое оборудование	қалпына келгіш жабдық
вспомогательное оборудование	көмекші жабдық
оборудование выкидной линии	шығару құбырының жабдығы
высечное оборудование	мұнара жабдығы
геологоразведочное оборудование	геологиялық-барлау жабдығы
глубиннонасосное оборудование	тереңдіктегі сорап жабдығы
горное оборудование	тау-кен жабдығы
горноспасательное оборудование	тауда құтқару жабдығы
оборудование для алмазного бурения	алмас бұрғылау жабдығы
оборудование для бурения на море	теңізде бұрғылау жабдығы
оборудование для возбуждения внутрипластового горения	қабат ішінде жану тудыратын жабдық
оборудование для гидравлического разрыва пласта	қабатты сұйықтықпен жару құралы
оборудование для забивки свай	қаданы қағу, бекіту құралы
оборудование для заканчивания многорядной скважины	көпқатарлы ұңғыманы пайдалануға беру жабдығы

оборудование для закачивания пара	бу айдау құралы
оборудование для закачивания щелочи	сілті айдау қондырғысы
оборудование для испытания оборудования для кислородной резки	сынағыш құрал оттегімен кесу жабдығы
оборудование для кислотной обработки	қышқылмен өңдеу құралы
оборудование для комбинированного бурения	аралас бұрғылау құралы
оборудование для компенсации вертикальной качки	тік ауытқуды теңелту құралы
оборудование для налива нефтепродуктов	мұнай өнімдерін құю жабдығы
оборудование для направленного бурения	бағыттап бұрғылау құралы
оборудование для пайки	дәнекерлеу, пісіру құралы
оборудование для переработки газа	газды өңдеу құралы
оборудование для повышения нефтеотдачи	мұнай бергіштікті күшейту құралы
оборудование для подвески обсадных колонн на устье скважины	ұңғыма сағасына шегендеу тұрбалары тізбегін ілу құралы
оборудование для подготовки воды	су дайындау құралы
оборудование для подготовки нефти	мұнай дайындау құралы
оборудование для поддержания пластового давления	қабат қысымын ұстап тұру құралы
оборудование для последовательного цементирования	біртіндеп цементтеу, қатайту жабдығы
оборудование для пробной эксплуатации	алғаш пайдалану жабдығы
оборудование для прожигания ствола скважины	ұңғыма оқпанын күйдіру жабдығы
оборудование для промывочных работ	жуып-тазалау жабдығы
оборудование для разгрузки нефтепродуктов	мұнай өнімдерін түсіру жабдығы
оборудование для ремонта скважины	ұңғыманы жөндеу жабдығы
оборудование для спуска или подъема бурильных труб	бұрғы тұрбаларын түсіру және көтеру жабдығы
оборудование для подачи инструмента	құралды беру жабдығы
оборудование для спуска трубопровода на воду	құбырды суға түсіру жабдығы

оборудование для технического обслуживания и текущего ремонта	техникалық қызмет көрсету және күнделікті жөндеу жабдығы
оборудование для цементирования скважины	ұңғыманы цементтеу, қатайту жабдығы
дробильное оборудование	уатқыш жабдықтар
оборудование жизнеобеспечения	тіршілікті қамтамасыз ету жабдығы
испытательное оборудование	сынақ жабдықтары
карьерное оборудование	ашық кеніш жабдығы
контрольное оборудование	бақылау жабдығы
металлообработывающее оборудование	металл өңдеу жабдығы
монтажное оборудование	құрастыру, құру жабдығы
наземное оборудование	жер бетіндегі жабдық
натяжное оборудование	керу, тарту жабдығы
нестандартное оборудование	ерекше, өзгеше жабдық
оборудование низа бурильной колонны	бұрғылау колоннасы түбінің жабдығы
оборудование опорное	тірек, тіреу жабдық
погружное оборудование	батпалы жабдық
портовое погрузочное оборудование	порттағы тиеу-түсіру жабдығы
прицепное оборудование	тіркелгіш жабдық
противовыбросовое оборудование	атындыны (тасуды) болдырмау жабдығы, атындыға қарсы жабдық
противопожарное оборудование	өртке қарсы жабдық
ремонтное оборудование	жөндеу жабдығы
спусковое оборудование	түсіру жабдығы
станционарное оборудование	тұрақты, жылжымайтын жабдық
транспортное оборудование	көлік құралдары
оборудование трубопровода	құбыр жабдығы
устьевое буровое оборудование	сағалық бұрғы жабдығы
устьевое оборудование для газлифтной эксплуатации	газлифтілі қолданысқа арналған сағалық жабдық
устьевое оборудование для закрытия скважины	ұңғыманы жабуға арналған сағалық жабдық
устьевое оборудование крестового типа	айқыш түріндегі саға жабдығы
устьевое оборудование фонтанное	сағалық атқыма жабдығы
оборудование фонтанирующей скважины	атқылаушы ұңғыманың жабдығы
оборудование циркуляционной системы	айнала жүру не тарау жүйесінің жабдығы
эксплуатационное оборудование оборудовать	пайдалану жабдығы жабдықтау

обоснование	дәлелдеу
обрабатывать	өңдеу, жөндеу
обрабатывать кислотой	қышқылмен өңдеу
обрабатывать паром	бумен өңдеу
обработка амином	аминдік өңдеу
анодно-химическая обработка	электр-химиялық өңдеу
внутрискважинная обработка	ұңғыма ішін тазалау
обработка воды	суды өңдеу
обработка данных	мәліметтерді өңдеу
дробеструйная обработка	бытыралы ағынмен өңдеу
импровизивная обработка	импровизітік өңдеу
обработка информации	мәліметтерді өңдеу
кислотная обработка	қышқылдық өңдеу
окончательная обработка	ақырғы, соңғы өңдеу
паротепловая обработка пласта	қабатты жылы бумен өңдеу
пескоструйная обработка	құм ағынымен өңдеу
обработка пласта глубинными огневыми нагревателями, тепловая	қабатты жылулық өңдеу
обработка пласта горючей нефти	ыстық мұнайды қабатқа айдау
обработка пласта дегазированной нефтью	қабатқа газсыздандырылған мұнайды айдау
обработка пласта, комбинированная	қабатты қиыстыра өңдеу
обработка пласта песчано- цементной смесью	құм-цемент қоспасымен өңдеу
обработка пласта поверхностно- активными веществами	қабатты беткі-белсенді заттармен өңдеу
обработка пласта, струйная кислотная	қабатқа қышқыл ағынын жіберу
обработка пласта, тепловая	қабатты жылулық өңдеу
обработка пласта, углеводородными растворителями	қабатты көмірсутегі ерітінділерімен өңдеу
обработка пластов, избирательная	қабатты таңдап өңдеу
обработка поверхности	беткі өңдеу
последующая обработка	кезекті өңдеу
предупредительная обработка	сақтана, алдын ала өңдеу
обработка призабойной зоны, гидравлическая	қабатқа су жіберу
обработка приствольной зоны	оқпан маңайын өңдеу
обработка результатов поисковых работ	іздеу жұмыстарының нәтижелерін өңдеу
статистическая обработка	санақтық өңдеу
термокислотная обработка	ысытылған тұз қышқылымен өңдеу
образец	үлгі
авторский образец	авторлық үлгі
образец взятый при канатном бурении	арқанды бұрғылауда алынған үлгі

влажный образец	ылғал үлгі
выбранный образец	тандалған үлгі
выставочный образец	көрмеге қойылатын үлгі
газовый образец	газ үлгісі
образец для анализа	талданатын үлгі
образец для испытания на кручение	бұралмалылығы тексерілетін үлгі
образец для испытания на сжатие	сығымдылығы сыналатын үлгі
образец для испытания на удар	соққыға төзімділігі сыналатын үлгі
жидкий образец	сұйық үлгі
образец из желоба	науадан алынған үлгі
образец из маркирующего горизонта	нысаналы қабаттан алынған үлгі
натуральный образец	табиғи қалпындағы (бұзылмаған, өңделмеген) үлгі
опорный образец	негізгі үлгі
опытный, серийный образец	тәжірибелік үлгі
промышленный образец	өнеркәсіптік үлгі
образец долота	қашау үлгісі
образец смоченного бурового шланга	суланған бұрғы шлангысының үлгісі
образец с нарушенной структурой	құрылымы бұзылған үлгі
стандартный образец	қалыпты, кәдімгі үлгі
твердый образец	қатты үлгі
образование	түзілу, пайда болу, құралу, жасау
образование агрегатов	агрегаттың құралуы
образование брекчии	женттастың түзілуі
образование взбросов	ығысудың пайда болуы
образование водного барьера	су тосқауылының пайда болуы
образование глинистого сальника	сазды нығыздауыштың пайда болуы
образование глинистой корки	сазды қабықтың пайда болуы
образование гребней	жоталардың пайда болуы
делювиальное образование	делювиалдық түзілістің пайда болуы
образование желобов в стенках скважины	ұңғыма қабырғаларында науалардың пайда болуы
образование залежи	кеннің пайда болуы
образование камеры	камераның (аумақты қуыс) үңгіп қазылуы
наносные образования	шөгінділердің (түзелістер) пайда болуы, тасылған үйінділер
образование окалины	қақ, қабыршақтың пайда болуы

остаточные образование	қалған түзілістер
образование отложений	шөгінділердің пайда болуы
образование песчаных пробок	құм тығынының пайда болуы
образование плены на металле	металда жұқа қабыршақтың пайда болуы
образование разрывов	жарылыстың немесе бөлшектенудің пайда болуы
образование сальника на долоте	қашауда майдың пайда болуы
образование сбросов	сырғыманың пайда болуы
образовывать	құрастыру, түзу
образовывать кровлю	төбе түзу
образующий кровлю	төбені құрағыш
образцы	үлгілер
образцы пород	жыныстардың үлгілері
обрамление	жиектеу
обратимость	қайтымдылық
обращаться	айналу, жүру
обращение	айналу, айналдыру
обращение матрицы	матрицаның айналуы
обращение фазы	фазалық айналыс
обращенный	айналған
обрез	шеті, жиегі
обрезок	кесінді, қиынды
обрушение	опырылып құлау, опырылу, құлау
обрушение грунта	қатты қабаттың опырылып құлауы
блоковое обрушение	блоктың құлауы, опырылып құлауы
задержанное обрушение	кеш құлау
обрушение руды	кеннің опырылуы
обрушение стенок ствола скважины	ұңғыма оқпаны қабырғаларының опырылып құлауы
обрушивающийся	опырылған, құлағыш
обрыв	үзік, тік жар, үзілу
обрыв труб	тұрбалардың үзілуі
обсадка	шегендеу
обсадка концов	шетін шегендеу, отырғызу
обсаженный (о стволе)	отырғызылған, бекітілген
обсаживать (скважину)	бекіту
обследование	тексеру
обследование местности	жерді тексеру
предварительное обследование	алдын ала тексеру
обследование трасса трубопровода	құбыр жолын тексеру
обслуживание	қызмет ету, қызмет
брокерское обслуживание	делдалдық қызмет

гарантийное обслуживание	кепілді қызмет
обслуживание перевозок	тасымалдау қызметін көрсету
периодическое обслуживание	мезгіл-мезгіл немесе жиі қызмет көрсету
плановое обслуживание	жоспарлы қызмет көрсету
подсобное обслуживание	көмекші, қосымша қызмет көрсету
обслуживание при эксплуатации	пайдалану кезінде қызмет көрсету
профилактическое обслуживание	сақтық шараларын жасау
обслуживание скважин	ұңғымаларды қамтамасыз ету (жабдықтау)
обстановка	жағдай
геологическая обстановка	геологиялық жағдай
ледовая обстановка	мұз жағдайы
метеорологическая обстановка	ауа райы жағдайы
обстоятельство	жағдай
критическая обстановка	күйзелістік жағдай немесе шегіне жеткен жағдай
непредвиденное обстоятельство	ойламаған жағдай
обтекающий	айнала аққыш
обугливание	көмірлеу, күйдіру
обуривание	сырттан бұрғылау
обустройство	орналастыру, құрау, салу, жағдай жасау
обустройство газового промысла	газ кәсіпшілігін орналастыру
обустройство устья скважины	ұңғыма сағасын салу немесе жабдықтау
обучение	оқыту
обучение промыслового персонала	кәсіпшілік қызметкерлерін оқыту
обход	аралап шығу, айналма жол
обходчик	қараушы
линейный обходчик	жол қараушы
обходчик трубопровода	құбырды аралап қараушы
обшивать	әдіптеу, жиектеу, көмкеру, қаптау, тігу
обшивка	1. әдіптеу, жиектеу, көмкеру, қаптау, тігу 2. әдіп, жиек, көмкеріс, қаптама
боковая обшивка	жиегін тігу немесе жиек әдібі
защитная обшивка	қорғаныс қаптамасы
наружная обшивка	сыртын қаптау немесе тігу
обшитый	тігілген, қапталған
общепринятый	көпшілік мақұлдаған
общество	қоғам
акционерное общество	акционерлік қоғам

общество инженеров-нефтяников	мұнайшы-инженерлер қоғамы
общий	жалпы
объединение	бірлестік, одақ
объект	объект, нысан, зат
объект разработки	пайдалану объектісі
объект разработки, вышележащий	жоғарыда жатқан пайдалану нысаны
объект разработки, первоочередной	бірінші кезекте пайдаланылатын нысан
эксплуатационный объект	пайдалану нысаны
объем	көлем, аумақ, шама, мөлшер
абсолютный объем	абсолюттік көлем
объем активного газа	белсенді газ көлемі
объем алмаза, истираемый	алмаздың майдалану деңгейі
атомный объем	атом көлемі
объем бурения	бұрғылау аумағы
объем бурового раствора	резервуардағы бұрғы ерітіндісінің мөлшері
объем в галлонах	галлонмен өлшенгендегі мөлшер
объем взаимных поставках	өзара жеткізілетін тауар көлемі
объем воды	су көлемі
объем вытесняемой воды	ығыстырылатын судың көлемі
объем горной породы, общий	тау жынысының жалпы көлемі
объем добычи нефти	мұнай өндірудің көлемі
дренирующий объем	кептіретін көлем
объем жидкой фазы	сұйық фаза көлемі
объем заказа	тапсырыс көлемі
объем занимаемый газом	газы бар аумақ, газ алып жатқан аумақ
объем зерен	түйіршіктердің көлемі
объем каверны	қуыстың көлемі
объем начальной газовой шапки	бастапқы газ бүркембесінің көлемі
объем плунжера, рабочий	плунжердің жұмыс жасау көлемі
объем подаваемого в скважину бурового раствора в минуту	минутына ұңғымаға берілетін бұрғы ерітіндісінің мөлшері
объем полезной нагрузки	пайдалы салмақ көлемі
полезный объем	пайдалы мөлшер
объем порового пространство	саңылаулы кеңістіктің ауданы
объем поровой воды	саңылау суларының мөлшері
объем поставки	келген заттың немесе жеткізілген заттың көлемі
объем продуктивного пласта	өнімді қабаттың көлемі
объем продуктивной части коллектора	коллектордың өнімді бөлігінің көлемі

объем производства	өндіріс көлемі
объем пустот в производственном пласте	өнімді қабаттағы бос кеңістік көлемі
объем расхода, суммарный	шығынның жалпы мөлшері
объем скелеты породы	жыныс қаңқасының көлемі
объем стока	ағынның мөлшері
объем тары	ыдыс, қаптың көлемі
объем трубного пространства	тұрба үлкендігі
объем утечки	кему немесе азаю мөлшері
циркулирующий объем	айналыстағы көлем
объемистый	көлемді, қомақты
объемный	көлемдік
обязанность	міндет, борыш
обязанности сторон	тараптардың міндеттері
взаимное обязательство	өзара міндеттеме
гарантийное обязательство	кепіл міндеттеме
долгосрочные обязательства	ұзақ мерзімді міндеттемелер
контрактные обязательства	келісім-шарт міндеттемелері
отсроченные обязательства	кейінге қалдырылмаған міндеттемелер
обязательство по поставке	жеткізуге байланысты міндеттемелер
овальность	сопақтық
овершот для ловли каната или кабеля	арқанды немесе жұмырсымды қармауға арналған овершот
овершот для насосных штанг	сорап шыбықтарына арналған овершот
клиновой овершот	сыналы овершот
овершот с защелкой	ілімекті овершот
овершот с промывкой	жуып-тазалағыш овершот
овершот с направляющей воронкой	бағыттаушы ыдысы бар овершот
огибающая	айналдыра қоршайтың, айналатың, айналып өтетін
оглинение	саздану
огнезадерживающий	от өткізбейтін
огнезащита	оттан қорғану
огнеопасность	тез тұтанғыштық, өртенгіштік
огнестойкий	отқа төзімді
огнестойкость	отқа төзімділік
огнетушитель	өрт сөндіргіш
аварийный огнетушитель	апаттық өрт сөндіргіш
воздушно-пенный огнетушитель	ауа-көбікті өрт сөндіргіш
жидкостный огнетушитель	сұйық өрт сөндіргіш
лафетный огнетушитель	лафеттік өрт сөндіргіш
переносный огнетушитель	тасымалданатын өрт сөндіргіш

порошковый огнетушитель	ұнтақты өрт сөндіргіш
огнеупорность	отқа беріктік
оговорка	ескерту, түсіндірме, түсінік
оговорка о всех рисках	барлық тәуекел, қауіп-қатер жөніндегі ескерту
оговорка о падении цен	бағаның құлдырауын ескерту
огонь	жарық, от
бортовой, левый огонь	сол жақ жақтау жарығы
открытый огонь	ашық от
ходовой огонь	қозғалатын жарық, қозғалғыш сәуле
ограда	шарбақ, дуал
ограждение	қоршап қою, қоршау
дуговое ограждение	доғалы қоршау
защитное ограждение	қоршағыш дуал
ограничение	шек қою, кедергі жасау, шектеу
ограничение дебита	шығымды шектеу
ограничение добычи	өндіруді тоқтатып қою немесе шектеу
ограничение масштаба буровых работ	бұрғылау жұмыстарының ауқымын шектеу
обоюдные ограничения	екі жақты шектеулер
ограничение отбора нефти	мұнай алуды шектеу
ограничение отклонения	ауытқуды шектеу
ограничение потока	тасқынды азайту
ограничение размера прибыли	пайда көлемін шектеу
ограничение спуско-подъемных операции	түсіру-көтеру жұмыстарын азайту
ограниченный	шек қойылған, шектелген, шамалы, өлшеулі
ограниченный водой	сүмен шектелген
ограничивать	шек қою, кедергі салу
ограничитель буссоли	буссоль шектегіші
ограничитель верхнего уровня	үстіңгі деңгейді шектегіш
ограничитель грузоподъемности	жүк көтергіштікті шектегіш
ограничитель давления бурового насоса	бұрғы сорабының қысымын шектегіш
ограничитель напряжения	кернеуді шектегіш
ограничитель подъема	көтеруді шектегіш
регулируемый ограничитель хода	басқарылатын жүріс шектегіш
ограничитель хода	жүрісті шектегіш
огрублять	қатайту
одежда защитная	қорғаныс киімі
одинаковый	ұқсас, бірдей
одинарный	дара, жалаң
одиночный	жеке, оңаша
одновременный	бір уақытта, бір мезгілде
однократный	бір рет, бір дүркін, бір

одномерный
одноосновой
одноосность
однопроточный
однородность
однотрубка
одоризатор

капельный одоризатор
фитильный одоризатор
одоризация
одориметр
ожидание
ожигать
ожигжение
ожигитель
озеро
соленое
озокерит
озоление
мокрое озоление
сухое озоление
озолять
окаймляющий
окалина
окаинообразование
окаменелость

зональная окаменелость
наземная окаменелость
устойчивая окаменелость
фациальная окаменелость
окаменение
окаменение осадка
окаменение песка
окантовка
окантовка лаза

окатанность
окатывание
окатыш
окисление
окисление нефти, анаэробное

окисление углеводов
окислитель
окклюдовать

бір өлшемдік
бір негізді
бір осьтілік
бір ағысты (ағымды)
біркелкілік, біртектілік
дербес түтікше
газдың өзіне тән иіс қосқыш,
иістендіргіш
тамшылы иістендіргіш
білтелі иістендіргіш
иіс қосу, иістендіру
одориметр
күту, тосу
сұйылту
сұйылту, сұйылу
сұйылтқыш
көл
тұзды, ащы
озокерит, табиғи мұнай битумы
малмалау
сулап малмалау
құрғақтай малмалау
күлдеу
жиектегіш, көмкергіш
қабыршақ, қақ
қабыршақтың пайда болуы
тасқа айналушылық, тас боп
қатушылық,
таснұсқалар
аймақтық таснұсқалар
жер үстілік таснұсқалар
тұрақты таснұсқалар
таскелбеттік таснұсқалар
тас болу, тасқа айналу
шөгіндінің тасқа айналуы
құмның тасқа айналуы
жиектеу, қоршау
тар жолды, өтетін тесікті
қоршау
жұмырлылық, жұмырлау
жентектеу, түйіршіктеу
жентек
тотығу, тотықтандыру
мұнайдың оттексіз ортада
тотығуы
көмірсутегінің тотығуы
тотықтырғыш
тазарту

окклюзия	тазарту
окно	терезе, саңылау, тесік
разгрузочное окно	жүк түсіретін саңылау
околошовное окно	тігіс (жапсар, жік) айналасы
оконечность	шет, тірелген жер
оконтурование	кескіндеу
окончание	аяғы, ақыры, соңы
окончательный	ақырғы, соңғы
окраина	шет
окраска	бояу, сырлау, сыр, түс
окрашенный	боялған
округ	айнала, маңай
окремнение	шақпақтану
округленный (тупой)	жұмырланған, сүйірленген
окружающий	төңіректегі, айналадағы
окружность	шеңбер
относящийся к окружности	шеңберге қатысты
оксид	тотық
оксид алюминия	алюминий тотығы
водный оксид	су тотығы
оксид железа	темір тотығы
оксидация	тотығу
оксидирование	тотықтау
окувание	батыру
окупать	орнын жабу, орнын толтыру
окупаемость	қайтымдылығы, орны толушылығы, қайтарым
окупаемость вклада в уставной фонд	жарғылық қордағы салымның қайтымдылығы
окупаемость капитальных вложений	күрделі салымдардың қайтымдылығы
олеиновый	олеин
омедненный	мысқа айналған
омыление	шаю, малу
опалубка	1. шегендеу, шегендеп бекіту, қаптау 2. қалып
деревянная опалубка	ағашпен қаптау, шегендеу немесе ағаш қалып
опалубка для бетона	бетон қалыбы
опалубка разборная	жиналмалы қалып
щитовая опалубка	қалқан (тех), қалып
опасность	қауіп-қатер
опасность аварии	апат қауіп
опасность аварии, предельная	шегіне жеткен апат қауіп
опасность воспламененная	тұтану қауіп
опасность для жизни	өмірге төнген қауіп
операция	операция, жұмыс, әрекет
операция бурения	бұрғылау процесі, әрекеті

внедренческая операция	енгізу, қолдану операциялары
вспомогательная операция	көмекші, қосалқы
вычислительная операция	есептеу жұмысы
операция глушения скважины	ұңғыманы бастыру жұмысы
операция добычи	өндіру жұмысы
ловильная операция	қармау жұмысы
операция наращивания	өсіру, арттыру жұмысы
однократная операция	бір мәртелік, бір реттік жұмыс
окончателная операция	соңғы әрекет
операция по гидроразрыву пласта	қабатты сұйықтықпен жару жұмысы
подготовительная операция	дайындық жұмысы
операция по капитальному ремонту скважин	ұңғыманы күрделі жөндеу жұмысы
операция по уходу в сторону из главного ствола	басты оқпаннан шеткі жолға бұрылу әрекеті
операция по центровке труб	тұрбаларды ортаға келтіру жұмысы
операция развинчивания	бұрап ажырату (бөлшектеу, шығару), босату жұмысы
операция ручная	қол жұмысы
операция смазки	майлау жұмысы
спуско-подъемная операция	түсіру-көтеру жұмысы
товарообменные операции	тауар алмасу операциялары
транспортные операции	көліктік жұмыстар
опережать	өзу
опережающий	алдағы, озып кеткен, асып түскен
опилки древесные	ағаш үгінділері
описание	1. суреттеу, баяндау, бейнелеу, жазып баяндау. 2. сипаттама
описание бурового шлама	бұрғы қалдығының сипаттамасы
описание керна	тасбаған үлгісінің сипаттамасы
описание коллектора, двухмерное	резервуардың екі сатылық сипаттамасы
оплавление	қорыту, еріту
опись	1. тізімге алу 2. тізім
оплавление поверхности сварного шва	дәнекерленген жердің бетін қорыту
оплата	төлем, еңбекақы
поденная оплата	әр күндік еңбекақы
почасовая оплата	әр сағаттық төлем
сдельная оплата	кесімді еңбекақы
оплетка	орағыш, тоқығыш, орам
металлическая оплетка	металл орам, бұрым
нитяная оплетка	тоқыма жіп орамы

пропитанная оплетка	ылғалданған (сұйықтық сіңген) орам
хлопчатобумажная оплетка	мақта-мата орамы
оплывина	лай тасқын
опознование	айыру, тану, білу
оползание	шөгү, мүжіліп құлау, көшу
оползание породы в трещине	жыныстардың шөгугі
оползать	шөгү
оползень	көшкін
опора	тірек, тіреу, сүйеу
опора балансира	теңгергіш тірегі
опора бурового долота	бұрғы қашауының тірегі
опора бурового долота герметизированная	бұрғы қашауының бітелген тірегі
опора бурового долота, открытая	бұрғы қашауының ашық тірегі
опора бурового долота со смазкой	майланған бұрғы қашауының тіреуі
опора бурового долота, шарико- роликовая	бұрғы қашауының доңғалақша- роликті тіреуі
опора для ноги	аяқтарға арналған сүйеу
качающиеся опора	тербелмелі сүйеу
опора керноприемника	тасбаған қабылдағыш сүйеуі
лотковая опора	науа тірегі
опора морского бурового основания	теңіз бұрғылау платформасы- ның тірегі
неподвижная опора	бекітілген тірек
несущая опора	көтергіш тірек
опора ножа труборезки	тұрбакескіш тісінің тірегі
однорядная свайная опора	бір қатарлы қадалы тіреулер (бағаналы тіреулер)
опора оси	біліктің тіреуі
плавучая опора	жүзбелі, қалқымалы, көшпелі тірек
опора подвески	ілме тірегі
поперечная опора	көлденең тірек
приварная опора	пісірілген тірек
скользящая опора	сырғыма, жылжыма тірек
опора трубопровода	құбыр тірегі
опора трубопровода, хомутовая	құбырдың қамыт сақинасы
опора трубы	тұрба тірегі
фундаментная опора	іргетасты тірек
шаровая опора	жұмыр, домалақ тірек
опора шкива	діңгек тірегі
опорожнение	босату
опорожнять резервуар	резервуарды босату
оправка	түзеу, түзеткіш, кеңейткіш
оправка для исправления смятых труб	жаншылған тұрбаларды кеңейткіш
калибрующая оправка	калибрлеуші түзегіш, қыспақ

контрольная оправка	ақырғы тексеру
раздвижная оправка	жайылмалы түзегіш
рифленая оправка	бұдырланған қыспақ
оправка с воронкой	шұңқыры (ұясы) бар түзегіш
оправка фрезера	фрезер қыспағы
определение	анықтама, белгілеу, анықтау
определение абсолютного возраста	нақты жасты анықтау
определение азимутального отклонения	азимуттық ауытқуды анықтау
определение ареала	ареал шекарасын белгілеу
определение благоприятных площадей	қолайлы аудандарды анықтау
весовое определение	салмақтық анықтау
определение водонефтяного контакта	су-мұнай түйіспесін анықтау
определение водоотдачи	су бергіштікті анықтау
определение дебита при фонтанировании	атқылаудағы шығымды анықтау
определение зоны малых скоростей	кіші жылдамдықтар аумағын анықтау
определение концентрации солей в нефти	мұнайдағы тұздың шоғырлануын анықтау
определение коэффициента полезного действия	пайдалы әрекет коэффициентін анықтау
определение крутящего момента	айналдыру сәтін анықтау
определение относительной проницаемости	салыстырмалы өткізгіштікті анықтау
определение падения пласта методом расчета	қабаттың еңістенуін есептеу әдісімен анықтау
определение погрешности	қателерді (ауытқуларды) анықтау, табу
определение положения	жағдайды анықтау
определение силы сцепления	ілінісу (жабысу, тұтасу, ұстасу) күшін анықтау
определение содержания свободной воды в нефти	мұнайдағы еркін су мөлшерін анықтау
определение срока службы	қызмет ету (пайдаланылу) мерзімін анықтау
определение структуры горной породы	тау жынысының құрылысын анықтау
определение текучести бурового раствора	бұрғы ерітіндісінің тұрақсыздығын (аққыштығын) анықтау
определение температуры застывания нефти	мұнайдың қату температурасын анықтау
определение температуры конденсации	қоюлану температурасын анықтау, сұйықтыққа айналу температурасын анықтау

определение удельного сопротивления бурового раствора	бұрғы ерітіндісінің меншікті кедергісін анықтау
определяемый	анықталатын
определять местонахождение	орнын анықтау
опреснитель	тұщы етуші, тұщытқы
опрессованный	беріктігі қысыммен тексерілген
опрессовка	беріктігін тергеу, қысыммен тексеру
опрессовка водой	су қысымымен тексеру
опрессовка воздухом	ауа қысымымен тексеру
опрессовка труб воздухом	тұрбаларды ауа қысымымен тексеру
опрессовка трубопровода	құбырды қысыммен тексеру
опробование	байқау, сынап байқау
опробование без нагрузки	салмақсыз (қысымсыз) байқау
бороздовое опробование	соқамен байқау
опробование в необсаженном стволе	бекітілмеген (ашық) оқпанда сынау
опробование в открытом стволе	ашық оқпанда байқау
опробование испытателем пластов на кабеле	қабатты жұмырсымды қабат-сынағышпен тексеру
опробование пласта	қабатты сынау
опробование скважины снизу вверх, последовательное	ұңғыманы жоғарыдан төмен біртіндеп сынау
опробование скважины	ұңғыманы сынау
опробователь пласта	қабатты сынағыш
опрокидывание	жығу, аудару, төңкеру, тайдыру
опрокидывание вышки	мұнараны аудару
опрокидывание мачтовой вышки	діңгек мұнарасын аудару
опрокидывание пласта	қабатты ию
опрокидывание слоев	қабаттардың аударылуы
опрокидывание судна	кеменің аударылуы
опрокидывание фазы	фазаның өзгеруі
опрокидыватель	аударғыш
опрос	сұрақ, сұрау
оптимальный	үйлесімді, орнықты, қолайлы
оптимизация	қолайландыру
оптимизация размеров трубопровода	құбыр көлемін қолайландыру
опускание	түсіру, төмендету
предельное опускание	шегіне дейін түсу, барынша төмендету
самопроизвольное опускание	өздігінен түсу (төмендеу)
опускание трубопровода	құбырды төмендету
опускающийся	төмендегіш
опцион	таңдау мүмкіндігі, опцион немесе келісім
грузовой опцион	жүк опционы

опцион на закупку	сатып алу опционы
опцион на продажу	сату опционы
опыт	тәжірибе, сынақ, сынау
опыт в промысловых условиях	өндірістік жағдайлардағы тәжірибе
достоверный опыт	ең анық, сенімді, тексерілген тәжірибе
контрольный опыт	қорытынды тәжірибе, соңғы тәжірибе
опыт на площади, разбуренной сплошной сеткой скважин	жаппай бұрғыланған ұңғымалар ауданындағы тәжірибе
промысловые опыты	өндірістік тәжірибелер
показательный опыт	үлгілі тәжірибе
орбита	орбита, орны, шеңбері
орган	орган, құрал, қару, мекеме, мүше
грузонесущий орган	жүк көтеруші құрал
орган местного управления	жергілікті басқару органы
орган управления	басқару мекемесі
организация	1. ұйымдастыру 2. ұйым, мекеме
внедренческая организация	өндіру мекемесі, ұйым
нефтедобывающая организация	мұнай өндіру мекемесі
хозрасчетная организация	шаруашылық есептегі ұйым
органическая	органикалық, негізгі, табиғи байланысты
ореол	сәуле жиегі, сәуле аясы
газовый ореол	газдың сәулелі жиегі
ореол рассеяния	шашыранды сәуле
ореол рассеяния, вторичный	екінші қайтара шашырай тараған сәуле
солевой ореол	тұздың сәулелі жиегі
ориентатор	бағдарлағыш, бағыттағыш, бағдарлау
ориентация	хабардар ету, бағытта болу, бағыттау, бағдарлау, бағыт
ориентация зерен горной породы	тау жынысы түйіршіктерінің бағыты
ориентация напластования	қабаттасу, қабат-қабат орналасу бағыты
ориентация по форме	түр бойынша бағыттау
преимущественная ориентация	айрықша, ерекше (басым) бағыт
ориентирование	хабардар ету, бағыт көрсету, жөн сілтеу, бағыттау
ориентирование бурильной колонны	бұрғы колоннасын бағыттау

ориентирование отклонительная
ориентирование расчалки вышки
ориентировать
линейная ориентировка
пространственная ориентировка
случайная ориентировка
ортоось
орто порода
ортосланец
осадитель
осадка
осадка кровли выработки

осадка платформы при бурении

осадка при бурении
транспортная осадка
осадкообразование

морское осадкообразование
осадкообразование на суше
озерное
осадок
бассейновые осадки
годовые осадки
донные осадки
консолидированные осадки
массивные осадки
мелководные осадки
молодые осадки
осадки на дне резервуара,
    состоящие из эмульсии
    нефти
осадки отжатые на фильтре
отфильтрованные осадки
осадки переносимые водой
пушистые осадки
речные осадки
слоистые осадки
осадки твердых углеводородов

уплотненные осадки
флокулированные осадки

хлопьевидные осадки

осадочный

ауытқыта бағыттау
мұнара кергішінің бағыты
бағыт көрсету, жөн сілтеу
сызықтық бағытта болу
кеңістіктік бағытпен жүру
кездейсоқ бағыт
орта өс, тіке ось, орта сызық
орто жыныс
ортотақтатас
тұндырғыш
шөгу, тұну, төмен түсу, отыру
кен төбесінің төмен түсіп
    отыруы
бұрғылау кезінде платформа-
ның төмен түсуі
бұрғылауда шөгу
көліктің батып қалуы
тұнбаның түзілуі, шөгіндінің
    пайда болуы
теңізде тұнбаның түзілуі
құрлықта тұнбаның үзілуі
көл
тұнба
су алабының тұнбасы
жылдап жиналған тұнба
түпкі тұнба
шоғырланған тұнба
шомбал (сілем) шөгінді
тайыз судағы тұнба
соңғы тұнба
резервуар түбіндегі мұнайдың
    эмульсиясынан
    тұратын тұнба
сүзгіде сығылған тұнба
сүзілген тұнба
сүмен тасымалданатын тұнба
жұмсақ, үлпілдек тұнба
өзен тұнбасы
қабат-қабат шөгінді
қатты көмірсутегілердің
    тұнбасы
тығыздалған тұнба
үлпек (қауызға айналған)
    тұнба
қауыз (жапалақ, үлпек) тәрізді
    тұнба
тұндырма, тұнба, шөгінді,
    жауын-шашынды

осаждение	тұндыру, шөктіру
дробное осаждение	бөлшектеп тұндыру
осаждение накипи	қаспақты (қақты) тұндыру
одновременное осаждение	бір уақытта тұндыру
свободное осаждение	еркін тұндыру
стесненное осаждение	тығыз тұнба
осажденный	тұнған, тұндырылған
осаживание	тұндыру, тойтару, тоқтату, шегіндіру
осветление	сәулелендіру
освещение	жарық түсіру, жарық
аварийное освещение	апаттық жарық, қауіпсіздік жарығы
верхнее освещение	үстіңгі жарық
внутреннее освещение	ішкі жарық
освидетельствование	куәландыру
освобождать	босату, құтқару
освобождение	босату, босану
освобождение нефти из сланцев	тақта тастан мұнай алу
освобождение оставшегося в скважине инструмента	ұңғымада қалған құралды шығару
освобождение от дробей	бытыраны шығару
освобождение пакера	тығыздауышты шығару
освобождение прихваченного инструмента	қысылып қалған құралды босату
освоение скважины	ұңғыманы игеру
осевший	тұнған, отырған
оседание	шөгу, басылу, төмен түсу, отырған
оседание в результате растворения	ерітіндінің тұнуы
оседание горных пород	тау жыныстарының шөгуі
оседание горных пород под давлением	қысым әсерімен тау жыныста- рының шөгуі
оседание грунта	топырақтың отыруы, түсуі
оседание кровли	төбенің түсуі
оседание осадка	тұнбаның (жауын-шашынның) шөгуі
поверхностное оседание	беткі шөгу
оседание сооружения	құрылыстың отыруы
стесненные оседания	толған, тығыз тұнбалар
оседающий	шөккен, тұнған
осколок	сынық
алмазные осколки	алмаз сынықтары
осколок породы	жыныс сынығы
ослабевать	әлсіреу
ослабление	әлсіреу
ослабление крепления вставных зубьев шарошки	шарқашаудың салынбалы тістері бекіткішінің әлсіреуі

ослабление натяжения расчалок	керменің тартылуын әлсірету
ослабление породы	жынысты әлсірету
ослабление шва	жіктің нашарлауы
осланцевание	күлдену
осложнение	кедергі, қиыншылық
осложнение в процессе бурения	бұрғылау процесіндегі
	қиыншылық
осложнение в процессе ловильных работ	қармау жұмысы кезіндегі
осложнение с буровым раствором	қиыншылық
	бұрғы ерітіндісіне байланысты
	қиыншылық
осложнение связанное с притоком воды в скважину	ұңғымаға судың ағып келуіне
	байланысты
	қиыншылық
осмотр	қарау, байқау
производить осмотр	тексеру жүргізу
визуальный осмотр	көзбен тексеру
выборочный осмотр	таңдап қарау
детальный осмотр	толық, тыңғылықты тексеру
оснастка	1. жабдықтау 2. ұштастыру
оснастка обсадной колонны	шегендеу колоннасын
	ұштастыру
	таль шығырын ұштастыру
	таль жүйесін айқыш ұштастыру
оснастка талевого блока	
оснастка талевой системы, крестовая	
оснащение	жабдықтау
оснащение измерительной аппаратурой	өлшеу құралдарымен
оснащение скважины	жабдықтау
основа	ұңғыманы жабдықтау
основа бурового раствора	негіз, тірек
основа вкладыша подшипника	бұрғы ерітіндісінің негізі
основание	подшипник астарының негізі
	1.табаң, негіз, іргетас 2. қондырғы, платформа
автономное основание, замкнутый	оқшау, тұйық платформа
бетонное основание	бетон іргетас
основание вышки	мұнара табаны
грунтовое основание	топырақты іргетас
буровое полупогружное основание	жартылай батпалы бұрғылау кемесі
основание зуба	тістің түбі
основание канавки	ордың түбі
основание колонны	колоннаның аяғы, табаны
основание крупноблочное	ірі блокты табан
морское основание башенного типа, буровое	мұнаралы бұрғылау теңіз платформасы
морское основание буровое, плавучее	жылжымалы теңіз бұрғылау қондырғысы

морское основание буровое, опирающееся на дно	теңіз түбіне тірелетін бұрғылау қондырғысы
морское основание буровое, самоподъемное	өзі көтерілетін теңіз бұрғылау қондырғысы
морское основание буровое, стационарное	жылжымайтын теңіз бұрғылау қондырғысы
морское основание жилое	теңіздегі тұрғын үй ауданы
морское основание исследовательское	теңіздегі зерттеу платформасы
морское основание наружное	батпалы теңіз платформасы
морское основание самоустанавливающееся	өздігінен орнатылатын платформа
морское основание самоходное	өзі жүретін кеме
морское основание сборное крупногабаритное	құрастырмалы үлкен теңіз платформасы
морское основание свайное	қадалы теңіз платформасы
морское основание с гравитационным фундаментом	гравитациялық іргетасты теңіз платформасы
морское основание с донной опорной плитой	түпкі тіреу плитасы бар платформа
морское основание с колоннами решетчатого типа	тор түріндегі колонналары бар теңіз платформасы
морское основание с подводным хранилищем	су асты қоймасы бар теңіз платформасы
морское основание с самоподъемной трубой, свайное	өзі көтерілетін тұрбасы бар, тіреулі теңіз платформасы
морское основание стационарное одноопорное	бір тіреулі бекітілген теңіз платформасы
морское основание с фиксированной палубой, погружное	бекітілген палубасы бар теңіз платформасы
надводное основание	су үсті платформасы
основание насосного блока	сорап блогының платформасы
подводное основание	су асты платформасы
подвышечное основание	мұнара астының құрылысы
основание подшипника	подшипник асты
свайное основание	қаданың түбі
основание свиты	тастопшаның түбі
эстакадное основание	эстакадалық платформа
основательный	негізді, бекем
основной	негізгі
основывать	1. ашу, құру 2. негіздеу
особенность	ерекшелік
характерная особенность	тән ерекшілік
осолонение	ашу, быршу
оставление	қалдыру
временное оставление	уақытша қалдыру
остальное	қалған

остановка	кідіріс, кідіру
остановка аварийная	апаттық кідіріс
остановка временная	уақытша кідіріс
остановка ночная	түнгі аялдау
остаток	қалдық
битуминозный остаток	битум қалдығы
водный остаток	су қалдығы
остаток в резервуаре, несливаемый	резервуардағы тегілмейтін қалдық
остаток на сите	електегі қалдық
остаток на счетах	шоттағы қалған сома
остаток непогашенной задолженности	қайтарылмаған қарыздың қалғаны
нерастворимый остаток	ерімейтін қалдық
остаток окислы	қабыршық, қақ қалдығы
органические остатки, микроскопические	органикалық ірі қалдықтар
остаточный остаток	қалған қалдық
остов	тұлға, сүйеніш, сүйек
острие	ұшы, жүзі
острие долота	қашаудың жүзі
острие кривой	қиылысу нүктесі немесе қисық сызық басы
остров	арал
барьерный остров	тосқауыл арал
гравийный искусственный остров	жасанды қиыршық тасты арал
шельфовый остров	қайраң аралы
остроконечный	шошақ төбелі
остроносный	сүйір тұмсықты
острый	өткір, үшкір
остуднение	салқындату, салқындау
остукивание	соғу
остывать	суу
осушить	құрғату, кептіру
осушитель	құрғатқыш
осушка	кептіру, құрғату
осушка природного газа, абсорбционная	табиғи газды абсорбциялық құрғату
осушка природного газа бокситами, абсорбционная	табиғи газды бокситтермен абсорбциялық құрғату
осушка природного газа, глубокая	табиғи газды тереңірек құрғату
осушка природного газа жидким поглотителем	табиғи газды сұйық сіңіргішпен құрғату
осушка природного газа методом вымораживания	мұздату әдісімен құрғату
осушка природного газа охлаждением	табиғи газды салқындату әдісімен құрғату
осушка природного газа твердым поглотителем	табиғи газды қатты сіңіргішпен құрғату

осуществимый	жүзеге асатын
осыпъ	сусыма
ось	білік, белағаш, ось
ось балансира	теңгергіш білігі
ось буровой скважины	бұрғы ұңғымасының ортасы
винтовая ось	шиыршықты білік
коленчатая ось	иінді білік
поперечная ось	көлденең білік
ось складки	қатпар ортасы
ось шарнира	топса білігі
ось отбеливания	ағарту ортасы
отбензинивание	бензиннен айыру
отбой	тоқтау
отбойка	уату, уатылым
отбойный ключ	босатқыш кілт
отбор	іріктеу, таңдау
автоматический отбор проб	үлгілерді автоматты түрде таңдау
отбор бурового шлама	бұрғы шламын алу
взвешенный отбор	өбден сарапталған іріктеу
отбор воды	су өндіру
отбор воды, суммарный	жалпы су өнімі
отбор газа	газ өндіру, шығару
отбор грунтов	топырақ іріктеу
отбор давления	қысым таңдау
допустимый отбор	шекті таңдау
естественный отбор	табиғи сұрыпталу
отбор жидкости	сұйықтықты таңдау
отбор мощности	қуатты алу
отбор нефти	мұнай алу
отбор образцов боковым грунтоносом	бүйірлік грунт алғышпен үлгілерді алу
отбор проб	үлгілерді алу
отбор флюида, форсированный	сұйықтықты жеделдетіп алу
отборный	сұрыпталған, таңдаулы, іріктелген
отбраковывать	браққа шығару
отбрасывание	лақтырылу, серпілу
отбросы	қоқыс, қалдық
отвал	үйінді, қайырма
внешний отвал	сыртқы үйінді
внутренний отвал	ішкі үйінді
карьерный отвал	ашық кеніш үйіндісі
породный отвал	жыныстар үйіндісі
отведение	бұрып жіберу, бөліп жіберу
отвердевать	қатаю
отверждение	қатаю, қатқылдану
отверстие	тесік, саңылау, жарық

апикальное отверстие	апертура, апикальды саңылау
отверстие башмака колонны	колонна башмағының ашықтығы
впускное отверстие	кіру тесігі
всасывающее отверстие	сору тесігі
входное отверстие	кіру саңылауы
высверленное отверстие	бұрғыланған тесік
выхлопное отверстие	газ шығатын тесік
газотводное отверстие	газ бұрғыш тесік
отверстие глубинного фильтра	тереңдік сүзгісінің тесігі
глухое отверстие	бітеу тесік
дренажное отверстие с пробкой	тығыны бар кептіргіш тесігі
замерное отверстие	өлшегіш саңылау
проходное отверстие	ету саңылауы
сигнальное отверстие	белгі беру саңылауы
смотровое отверстие	қарау (бақылау) саңылауы
спускное отверстие	түсіру, шығару саңылауы
отвертка	бұрауыш
отвес	1. тіктеуіш 2. тік, құлама
ответвление	бұтақ, бүйір, тармақ, тарам
ответвление жилы	желінің тармағы
ответвлять	тармақтау
ответственность	жауапкершілік
материальная ответственность	материалдық жауапкершілік
отвинчивание	бұрап шығару, бұрап алу
отвинчивание бурового долота	бұрғы қашауын бұрап шығару
отвинчивание насосной штанги	сорап шыбығын бұрап шығару
самопроизвольное отвинчивание	өздігінен бұралып шығу
отвинчивать	бұрап алу
отвод	1. бұрып жіберу, 2. бөліп беру, 3. тармақ, 4. бұрма, 5. бөлісім
отвод вертлюга	ұршық бұрмасы
отвод воды	суды бұру
отвод газа	газды бұру
отвод газометра	газومتر бұрмасы
отвод горный	тау-кендік бөлісім
отвод жидкости	сұйықтық тармағы
муфтовой отвод	муфта бұрмасы
приварной отвод	пісірілген (дәнекерленген) тармақ
отвод тепла	жылуды бұру
отвод трубопровода	құбырдың тармағы
отвод трубопровода, боковой	құбырдың бітелген бүйірлік
заглушенный	тармағы
отвод трубы	тұрба тармағы
отгонка	айдау, айыру
отгонка легких фракций	жеңіл фракцияларды айыру

отгрузка	түсіру
отдача	қайтарып беру, тебу
отдел	бөлім
отдел бурение	бұрғылау бөлімі
отдел гражданского строительства	азаматтық құрылыс бөлімі
отдел разведочных работ	барлау жұмыстарының бөлімі
отделанный	өңделген
отделение	1. айыру, бөліну, бөлініп шығу 2. бөлім, бөлімше
отделение вещества	заттарды айыру
котельное отделение	бу қазандарының бөлімі
машинное отделение	машина бөлімі
насосное отделение	сорап бөлімі
отделение под действием силы тяжести	салмақтық күшімен бөліну
отделенный	бөлінетін, ажыратылатын, жекеленетін
отделитель	айырушы, айырғыш
отделитель жидкости	сұйықтық айырғыш
отделитель твердых частиц	қатты бөлшектерді айырғыш
отделка	өңдеу
отдельность	жеке-жеке, бөлектік
базальтовая отдельность	базальттық бөлініс
вертикальная отдельность	тік бөлініс
пластинчатая отдельность	қатпарлы бөлектік
поперечная отдельность	көлденең бөлектік
отдельность сжатия	сығылу бөлектігі
слоистая отдельность	қабат-қабат бөлектік
шарнирная отдельность	топсалық бөлектік
отдушина	ауаның шығуы
отжатие	сығу, қысу
отжим	сығу, суын сарқу, қысу
отказ	тоқтап қалу, бұзылу
внезапный отказ	кенеттен бұзылу
конструкционный отказ	конструкцияның бұзылуы
откатка	тасылым
откачивать	сыртқа шығару (айдау)
откачка	айдап шығару, ағызу, сыртқа шығару, ағызып шығару
автоматическая откачка	автоматты түрде шығару
откачка жидкости	сұйықтықты шығару
интенсивная откачка	жеделдетіп (тез) шығару
непрерывная откачка	үздіксіз шығару
периодическая откачка	әлсін-әлсін шығару
пробная откачка	тәжірибелі шығару
форсированная откачка	тездетіп шығару
отклонение	ауу, ауытқу, үйлеспену, бұзылу

абсолютное отклонение	абсолюттік ауытқу
азимутальное отклонение	азимуттық ауытқу
отклонение бурового долота по восстанию пласта	қабаттың өріне байланысты бұрғы қашауының ауытқуы
отклонение бурового долота по падению пласта	қабаттың төмендеуіне байланысты бұрғы қашауының ауытқуы
вероятное отклонение	болуы мүмкін (мүмкінді) ауытқу
отклонение в процентах	пайызбен көрсетілген ауытқу
отклонение от заданной сетки при бурении	бұрғылау кезінде берілген үлгіден ауытқу
отклонение от прямого пути	тура жолдан ауытқу
отклонение пласта	қабаттың ауытқуы
положительное отклонение	оң ауытқу
отклонение потока	тасқынның аууы
отклонение свечи	жалғаманың қисаюы
отклонение ствола	оқпанның қисаюы
отклонение стрелки прибора	аспап тілінің ауытқуы
отклонитель	ауытқытқыш, қисайтқыш
отключатель	бөліп тастау, ажырату, үзіп тастау, айыру, өшіріп тастау
отключение	айыру, өшіріп тастау
аварийное отключение	апаттық айыру
отключение источника	қуат көзін айыру
отключение механизма	механизмді айыру
отключение скважины	ұңғыманы айыру
откос	1. құлама, еңіс, баурай, қиябет, 2. баспана
откос буровой	бұрғы баспанасы
открывать	ашу, табу
открывать жилу	желіні табу
открытие	ашу, ашылу, табылу
открытие газового месторождения	газ кен орнын ашу
открытие нового месторождения	жаңа кен орнын ашу
открытый	ашық
отладка	қондыру, жинау
отлаживать	реттеу
отлив	су ағызу, судың қайтуы, құйып алу
отливка	1. құю 2. құйма
отлогость	еңістік, құлдылық
отложение	1. бөліну, бөлініп шығу 2. шөгінділер, қыртыстар, қабаттар, түзілімдер, қалдықтар
абиссальные отложения	абиссальдық түзілімдер

отложение береговой зоны
бессернистые отложения
болотные отложения
валунные отложения
водные отложения
вышележащие отложения
ледниковые отложения
многослойные отложения
морские отложения
отложения накипи
наносные отложения
напластованные отложения
обломочные отложения
окаймляющие отложения
отложения осадков
покрывающие отложения
почвенные отложения
смятые отложения
чередующиеся отложения
отмель
материковая отмель
песчаная отмель
отмена
отметка
отметка устья скважины, высотная

отметка шкалы
отметчик

отметчик времени
отмучивание
отмывать
отношение

атомное отношение
взаимовыгодное отношение
водонефтяное отношение
отношение вязкости на границе
раздела
отношение закачиваемого газа
к добываемой нефти

обратное отношение
передаточное отношение
отношение поверхности к объекту
расходное отношение
отождествление

жағалау аймағының қабаттары
күкіртсіз шөгінділер
батпақ шөгінділері
дөңбектасты қыртыстар
су қалдықтары
жоғары жатқан қабаттар
мұз қабаттары
көпқабатты шөгінділер
теңіздегі шөгінділер
қақ қалдығы
тасылған үйінділер
қабатталған шөгінділер
кесек шөгінділер
жиектегіш қабаттар
жауын-шашын қалдығы
жабын қабаттар
топырақ қабаты
жаншылған қабаттар
кезектесіп келетін қабаттар
қайраң, саяз жер
құрлық қайраңы
құм қайраң
жою, өзгерту, болдырмау
белгі
ұңғыма сағасы биіктігінің
белгісі
шкала белгісі
белгі салушы, белгілеуіш,
белгіші
уақытты белгілеуші
лай бөлу, лайсыздандыру
жұып тазарту, кірін кетіру
1. көңіл бөлу 2. қатынас, өзара
байланыс, жақ
атомдық байланыс
өзара тиімді қатынас
су-мұнай байланысы
ажырау шекарасындағы
тұтқырлық қатынас
өндірілудегі мұнайдың
айдалатын газға
қатысы
кері байланыс
беру қатынасы
беттің объектіге қатысы
шығындық қатынас
теңдестіру, ұқсастыру,
бірдейлеу

отопление	жағу, жылыту
водяное отопление	сумен жылыту
оторочка	1. әдіптеу, жиектеу 2. әдіп, жұрын 3. жиек 4. қабыршақ
водяная оторочка	су жиегі
глинистая оторочка	сазды жиек
отпечаток	таңба, із, ерекшелік, белгі
отпечаток зубьев долота на забое	қашау тістерінің забойдағы іздері
отправка партии груза	жүктерді жөнелту
отправление	жүру, кету, жіберу, жіберілу
отпуск стали	болатты жұмсарту
отпускать	жіберу, шығару, босату
отпускать гайку	гайканы босату
отпускать тормоз	тежегішті жіберу
отрабатывать	жасау, өтеу, істеп шығу, меңгеру, игеріп алу, сынау
отрабатывать технологию	технологияны игеру, жетілдіру, сынау
отработка бурового долота	бұрғы қашауын сынау
отражатель	тойтарғы, дефлектор, шағылдырғыш
отражатель бурового насоса	бұрғы сорабының тойтарғышы
диффузный отражатель	диффуздық тойтарғы
отражатель звука	дыбыс тойтарғышы
отражатель частиц	бөлшектер тойтарғышы
отражение	сәуле шағылдыру, сурет, кескін, бейнелеп көрсету
базисное отражение	негізгі кескін
отражение звука	дыбыстық бейне, жаңғырық
ложное отражение	жалған бейне
отрасль	сала, тарау
отрезок	бөлім, бөлік, кесінді
отсадка	тұндыру, сұрыптау, тұнба
крупная отсадка	ірі тұнба
отсасывать	сору, шығару
отсев	еленді
отсек	камера, бөлім, секция, бөлекжай
отсекатель	айырғыш, сөндіргіш
автоматический отсекаТЕЛЬ	автоматты сөндіргіш
отсекатель потока, поверхностный	ағынның беткі бөлгіші
отсекатель скважины, забойный	ұңғыманың забой айырғышы
отсечка	айыру, төмендету, бөлу
отсечка газа	газды айыру

отсечка огня	отты азайту
отсечка пакера	пакерді бөлу
отскакивание	кері тебу не серпу
отскок	кері серпіліс
отслаивание	жіктеу, уату
отслаивание защитного покрытия	қорғаныс қабатын әлсірету
отслоение	бөлу
отслойка	ажыраған қабат
отсоединения	ажырату, бөлу
отсоединения без заедания	кедергісіз ажырату
отсоединения водоотделяющей колонны	су айырғыш колоннаны ажырату
отсоединитель	босатқыш
отсос	сору
отсос пограничного слоя	шектес қабатты сору
отсрочка	кейінге қалдыру
отсрочка поставки	жүкті артынан жеткізу
отстаивание	тұну, шөгу
отстой	1. тұнба, торта 2. тоқтату
отстойник	тұндырғыш
отстойник для песка	құмға арналған тұндырғыш
первичный отстойник	бастапқы тұнба
отсутствие	жоқ болу, жоқтық
отсутствие потока	тасқынның жоғы
отсутствие равновесия	теңсіздік немесе тепе-теңдіктің жоқтығы
отсчет	есептеу, санау
отсчет давления	қысымды анықтау
конечный отсчет	соңғы рет есептеу, ақырғы есептеу
отсчет по шкале	шкала бойынша анықтау
отсыпь	1. салып беру 2. салынды
оттаивание	еру, жібіп кету
отталкивать	тебу
взаимно отталкивать	өзара тебу
оттенок	түр, өзгешелік, пішің, мәнер
оттирать	сүртіп тазалау, ысқылау, уқалау
отток	судың қайтуы
отточенный	қайралған
оттяжка	1. керме, кабель 2. тарту, созу
анкерная оттяжка	анкер сымы
ветровая оттяжка	желдің керуі
оттяжка вышки	мұнара кермесі
канатные оттяжки	арқан кермелер
отходы	қалдық, шығын
отцепка	ағыту
отчет	есеп беру, есеп

отчисления	бөліп шығару, бөлінген сома
амортизационные отчисления	амортизациялық жарна (қаражат, ақша)
отчисления в резервный фонд	қосымша қорға бөлінген сома
отщепляться	ұсақтап жарылған
отягощать	салмақ салу, ауырлату
офит	офит, серпентин
охват	қапсыру, қоршап алу, қамту
охват зоной горения	жану аймағымен қамтылу
охват пласта вытесняющим агентом	қабатты ығыстыру агентімен қамту
охладитель	салқындатқыш
ребристый охладитель	радиатор
охлаждение	суыту, салқындау, салқындату
охлаждение бурового долота	бұрғы қашауын салқындату
охрана	сақтау, қорғау
охрана водных ресурсов	су қорын қорғау
охрана недр	жер қойнауын қорғау
охрана окружающей среды	қоршаған ортаны қорғау
пожарная охрана	өрттен қорғау
охрупчивать	морттау
оценка	бағалау, баға беру
оценка вероятных запасов	болуы мүмкін қорды анықтау
визуальная оценка	көзбен бағалау
оценка возрастная	жасын анықтау
оценка в условиях эксплуатации	пайдалану жағдайында бағалау
оценка месторождения	кен орын бағалау
оценка пласта	қабатты бағалау
оцинковывать	мырыштау
очевидность	анықтылық, айқындылық
очередь	кезек
очередность ввода залежей в разработку	кен қазып шығара бастаудың кезектігі
очертание	кескін, келбет, көрініс
очерчивание	сызып қою, суреттеу
очиститель	тазалағыш
очистка	өңдеу, тазалау
аспирационная очистка	сорып тазалау
биологическая очистка	биологиялық тазалау
очистка бурового раствора виброситом	бұрғы ерітіндісін дірелекпен тазалау
очистка воды	суды тазарту
очистка газа	газды тазарту
очистка гидропескоструйная	суқұмарынды тазалау
гравитационная очистка газа	газды гравитациялық тазалау
дробеструйная очистка	бытыралы арынмен тазалау
очистка желонкой	қауғамен тазалау

очистка забоя воздухом
очистка забоя продувкой
мокрая очистка
от песка очистка
пескоструйная очистка
очистка абразивным материалом
очищение
очко
ошибка
ошибка в согласовании

ошибка в шаге
грубая ошибка
допустимая ошибка
случайная ошибка
ощутимая ошибка

паводок
падать
падающий
падение

в направлении падение
вниз по падению
падение давления вдоль керна

падение давления в месте утечка

падение давления, местное

падение добычи
падение жилы
крутое падение
падение мощности

наклонное падение
падение напряжения
несогласное падение
отклоняющееся падение
первоначальное падение
падение пласта

падение плоскости сброса

стесненное падение
падение температуры
падение уровня жидкости

забойды ауамен тазалау
забойды үрлеп тазарту
сумен тазарту
құмнан тазарту
құм ағынды тазарту
абразив материалмен тазалау
тазалау, тазарту
көз, тесік, саңылау
қате, жаңылыс
үйлестірудегі (құрастырудағы)
қателік
жүрістегі жаңылыс
дәрекі қате
елеусіз қате
кездейсоқ қате
елеулі қате

П

сел, тасқын
жығылу, құрау, түсу, төмендеу
құламалы, құлайтын
1. бату, құлау, төмендеу,
еңістеу 2. құлама
еңістеу бағытымен
қысымның төмендеуі
тасбаған бойындағы
қысымның төмендеуі
азайған (кеміген, аққан) жерде
қысымның төмендеуі
қысымның жартылай (аздап)
төмендеуі
өндірудің құлдырауы
желінің құлауы
тік құлау
қуаттылықтың төмендеуі
(азаюы)
көлбей бату
кернеудің азаюы
үйлеспей құлдырау
ауытқи төмендеу
алғашқы құлау
қабаттың құлауы, қабаттың
құлау бағыты
сырғыма жазықтығының құлау
бағыты
тығыз құлау
температураның төмендеуі
сұйықтық деңгейінің құлауы

падение частоты вращения
паз

байонетный паз
паз замкового бруса
криволинейный паз
паз кулачковой муфты
несквозной паз
пазуха
пай
пайка
пайка легкоплавким припоем

пайка серебрянным припоем
пайщик
пак
пакгауз
пакер

аварийный пакер
верхний пакер
пакер винтового типа
внутриколонный пакер винтовой

пакер в сборе
вспомогательный пакер
газовый якорный пакер
дисковый пакер на забое скважины

пакер для заводнения
пакер для заканчивания
многопластовых скважин

пакер для необсаженных трубами
скважин

пакер для обработки пласта
пакер для опрессовки
пакер для разобщения пластов
пакер для забойного фильтра
затрубный пакер
зубчатый пакер
пакер надставки
надувной пакер
натяжной пакер
одинарный пакер
подвесной пакер для
нагнетательных скважин

айналу жиілігінің азаюы
саңылау, кертпе, қима, ойық,
науаша

байонет ойығы
құлып білеуінің ойығы
қисық сызықты саңылау
бекіткіш саңылауы
бітеу саңылауы
қойын, қуыс
акция, жарна, үлес
дәнекерлеу, пісіру
жеңіл балқығыш дәнекермен
пісіру

күміс дәнекермен пісіру
1. дәнекерлеуші 2. жарнашы
орама, түймешік, түйіншек
жүк қоймасы
пакер, тықпа, тығыздауыш
(қабаттарды айыру
үшін қолданылады)

апаттық тықпа не тығыздауыш
үстіңгі тығыздауыш
бұрандалы тықпа
колонна ішіндегі бұрандалы
тығыздауыш

құрастырылған пакер
көмекші тығыздауыш
газдық зәкірлі пакер
ұңғыма забойындағы дискілі
пакер

сулағыш пакер
көп қабатты ұңғымаларды
пайдалануға беруге
арналған тығыздауыш

тұрбалармен бекітілмеген
ұңғыма пакері

қабатты өңдеу тығыздауышы
қысыммен тексеру пакері
қабатты бөлектеу пакері
забой сүзгісіне арналған пакер
тұрба сыртындағы пакер
тісті пакер
қондырғы пакері
үрлемелі пакер
керіп кигізілетін пакер
дара пакер
айдау ұңғымаларына арналған
аспалы пакер

сдвоенный пакер	қосарланған пакер
пакер с кулачковыми захватами	жұдырықшалы қысқышы бар пакер
пакер спускаемый на канате	арқанмен түсірілетін пакер
пакер с уплотняющим башмаком	нығыздағыш башмақты пакер
съёмный пакер	алынбалы пакер
шлипсовый пакер	шлипсті пакер
цементировочный пакер	цементтеуші пакер
пакет	пакет, бума
пакет акции контрольный	акциялардың негізгі пакеті
пакет документов	құжаттар пакеті
пакетирование	буып-түю, орау
пакля	қалдық, талшық
паление	тұтаңдыру
паление шнуров	шнурды тұтаңдыру
палетка	сызықтар мен нүктелер түсірілген мөлдір пластина
паленое зондирование	зондтың жүру бағыты, сызығы
точечная палетка	нүктелердің бірізділігі, нүктелер диаграммасы
палец	саусақ, тіс, сала
палец для бурильных свечей	жалғамаларға (жалғандыларға) арналған саусақтар
палец долот режущего типа	кескіш қашаулардың тістері
палец крейцкопфа	сырғыма тиек, бүркеншіксіз шеге
палец кривошипа	кривошип саусағы
направляющий палец	жетекші саусақ
отводной палец	бұрғыш (бағыттаушы) саусақ
пальцы цепи	шынжыр тістері
шарнирный палец	топса тісі
палец штока – ловителя	қармаушы шток саусағы
палить	үйіту, күйдіру, өртеу
палуба	палуба
палуба вибрационного сита	дірелек палубасы
память	ес, жады
автономная память	дербес жады
память большой емкости	сыйымдылығы үлкен жады
буферная память	буферлік жады (мәліметті уақытша сақтауға арналған жады), аралық жады
быстродействующая память	жоғары жылдамдықты жады
главная адресная память	мекен-жайға жіберілетін көлемді жады, басты мекен-жай жадысы
двусторонняя память	оқып-жазғыш жады

оперативная матричная память	тек жазатын жады
последовательная память	бірізді жады
панель	панель
панель вышки	мұнара панелі
панель глубин	тереңдікті өлшейтін панель
панель диспетчера (стол)	диспетчердің басқару үстелі
каротажная панель	тіркеуші панель
панель контрольно-измерительных приборов	бақылау-өлшеу құралдарының панелі
панель контроля натяжения якорных цепей	зәкір шынжырларының керілуін бақылау орталығы
панель контроля параметров бурения	бұрғылауды бақылау орталығы
панель управления	басқару үстелі
панель управления, кнопочное пар	түймемен басқару үстелі
барботирующий пар	бу, егіс танабы
	көбікті бу немесе араластырғыш бу
влажный пар	дымқыл бу
водяной пар	су буы
вредный пар	зиянды бу
сухой пар	құрғақ бу
пара	екі, жұп, қос
зубчатая пара	тісті жұп, тістегершік пен дөңгелек
пара сил	қос күш
пара трения	үйкеліс жұбы
паразитная пара	паразиттік жұп
параллелизационная пара	қатарластыру жұбы
параметр	мінездеме, сипаттама, қасиеттер, көрсеткіштер
параметр бурового раствора	бұрғы ерітіндісінің сипаттамасы
газовые параметры	газ қасиеттері
газодинамический параметр	газ қозғалысының белгілері
параметр для подсчета запасов нефти	мұнай қорын есептеуге арналған көрсеткіштер
параметр добычи	өндіру көрсеткіштері
определяющий параметр	анықтаушы белгілер
оптимизируемый параметр	қолайландырғыш сипаттама
параметр пласта	қабат сипаттамасы
параметр пористого пласта	кеуекті қабат сипаттамасы
рабочие параметры	жұмыс сипаттамасы
регулируемый параметр	басқарылатын көрсеткіш
параметр режима бурения	бұрғылау көрсеткіштері сипаттамасы

параметр сопротивления	кедергі сипаттамасы
параметр состояния	күй сипаттамасы
стабилизированные параметры	тұрақтанған көрсеткіштер
термический параметр	жылу қасиеттері
парафин	парафин
аморфный парафин	кристалданбаған парафин
борированный парафин	борланған парафин
воскообразный парафин	балауыз тәрізді парафин
жидкий парафин	сұйық парафин
неочищенный парафин	шикі, өңделмеген парафин
нефтяной парафин	мұнайлы парафин
пластичный парафин	созымды парафин
паритет	паритет, теңдік, жұптық
скользящий паритет	айнымалы паритет
твердый паритет	бекітілген (тұрақты) теңдік
парк	парк
парк действующих буровых установок	әрекеттегі бұрғылау қондырғыларының паркі
парк нефтяных резервуаров	мұнай резервуарларының паркі
парк обслуживания резервуарный парк	қызмет көрсету паркі
паронепроницаемый пароводоснабжение	резервуарлар паркі
парогенератор	бу өткізбейтін
пароконденсат	бумен және сумен қамтамасыз ету
парообразный	бу қазаны
парообразование	будан бөлінетін сұйықтық
пароосушитель	бу тәрізді
пароотвод	булану, будың пайда болуы
пароохладитель	бу кептіргіш
пароперегреватель	бу шығатын құбыр, бу құбыры
пароприемник	бу мұздатқыш
паропровод	бу ысытқыш
паропровод системы отопления	бу қабылдағыш
парораспределитель	бу жолы, желілері
паропроизводительность	жылыту жүйесінің желілері
паросборник	буды бөліп таратқыш
паросепаратор	бу шығарғыштық, буланғыштық
пароснабжение	бу жинағыш, бу коллекторы
паросушитель	бу тазартқыш
паротерма	бумен қамтамасыз ету, бу жіберу
пароходство	бу кептіргіш
партия	бу ағыны
партия алмазов	бу кемесінің шаруашылығы
	масса, партия
	алмас партиясы

геологическая партия	геологиялық партия (топ)
партия груза	жүк партиясы
опытная партия	алғашқы партия
перфораторная партия	тескіштер командасы, тобы
пробная партия	байқалатын, тексерілетін партия
разведывательская партия	барлау тобы
партнер	партнер, серіктес, әріптес
деловой партнер	іскер әріптес
потенциальный партнер	болуы мүмкін серіктес
паспорт	паспорт, куәлік, кесте
паспорт выработки	өндіру диаграммасы
заводской паспорт	зауыт куәлігі
паспорт на буровзрывные работы	бұрғылау-жару жұмыстарының диаграммасы
пассивация	металдың коррозиялануы баяулайтын күйге ауысуы
паста	паста
герметизирующая паста	бітегіш паста
глиноцементная паста	сазды цемент пастасы
притирочная паста	ысқылағыш, үйкегіш паста
уплотняющая паста	тығыздағыш паста
патент	патент, куәлік
действующий патент	күші бар куәлік
патент на изобретение	өнертапқыштығы үшін берілетін куәлік
патент на усовершенствование	жетілдіруге берілетін куәлік
патрон	кассета, патрон, оқ
боевой патрон	соғыс патроны
быстросменный патрон	тез ауыстырылатын патрон
ведущий патрон	жетекші патрон
взрывной патрон	жарылғыш оқ
вращающийся патрон	айналмалы патрон
зажимной патрон	қысқыш патрон
кабельный патрон	кабель қысқышы
рычажный патрон	тетіктік патрон
самоцентрирующий патрон	ортаға жылжитын патрон
патрубок	1. ниппель, келте құбыр 2. тармақ, тарау, сала
башмачный патрубок	башмақ ниппелі
буферный патрубок	кедерткілі тіркегіш (тіркеу)
вентиляционный патрубок	ауа тазарту құбыры
впускной патрубок	кіргізу құбыры
всасывающий патрубок	сору құбыры
выпускной патрубок	шығару құбыры
гибкий патрубок	иілгіш шланг
патрубок для выравнивания давления	қысымды теңелту құбыры

замерный патрубок
коленчатый патрубок
наливной патрубок
перфорированный патрубок
посадочный патрубок
паук
пачка

пачка переслаивания
паять с мягким припоем
паять с твердым припоем
педадь
педадь сцепления
тормозная педадь
педадь управления
пена
флотационная пена

пенек керна
пенистость
пенистый
пенка
пенобетон
пеногаситель
пеногенератор
пеногипс
пенообразование
пенопласт

пеносмеситель
пеностойкость
пенотушение
пеноудаление
пенька
пенящийся
пенек
вулканический пенек
пластовой пенек
пептизатор

первичный
первоначальный
перебазировать
перебазировка

өлшегіш ниппель
бүгілмелі құбыр
құйма, төккіш құбыр
тесілген ниппель
отырғызылған ниппель
өрмек (қармағыш аспап)
буда, байлам, будақ, текше,
топтама
қабаттастырылған байлам
жеңіл дәнекермен пісіру
қатты дәнекермен пісіру
педадь, басқыш
ілініс басқышы
тежегіш басқышы
басқару тетігі
көбік
минерал бөлшектерінің судың
көбігіне жабысуы,
қалқымалы көбік

тасбаған түбірі
көбіктік
көбіктенген, көбікті
отқа төзімді жеңіл минерал
кеуек бетон
көбік сөндіргіш
көбік генераторы
көбік гипсі
көбіктену
газ толтырылған пластиктер
(көбіршіктенген
пластмасса)

көбік араластырғыш
көбікке төзімділік
көбікті сөндіру
көбікті кетіру (жою)
көндірі, көндірі жіп
көбіктенгіш
күл
лава күлі
күл қабаты
пептизатор, коллоидты
бөлшекті ұсақ агре-
гаттарға біріктіргіш

алғашқы
алғашқы, бастапқы
басқа жерге қайта орналасты-
ру, қайта көшу
көшіру, көшу

перебазировка буровой установки	бұрғы қондырғысын көшіру
перебазировка морского бурового основания	теңіз бұрғылау платформасын көшіру
перебирать	сұраптау, іріктеу
перебой	іркіліс, үзіліс
перебой в работе	жұмыстағы үзіліс (ақау)
перебой в работе двигателя	қозғалтқыш жұмысындағы іркіліс
переборка	іріктеу, сұрыптау, таңдау, қалқа, қоршау
водонепроницаемая переборка	су өткізбейтін қалқа
газонепроницаемая переборка	газ өткізбейтін қалқа
переброс	жіберу, жөнелту
переброс воды в паропровод	бу құбырына су жіберу
переброска	жіберу, жөнелту
переброска стока	ағысты жіберу
перебуривание	қайта бұрғылау
перевалка груза	жүкті екінші көлікке ауыстыру
перевернутый перевес	төнкерілген, аударылған басым, ауыр тарту, күшті
перевод	ауыстыру, көшіру, ақша жіберу
перевод в метрическую систему	метрлік жүйеге ауыстыру
перевод мачтовой вышки в транспортное положение	діңгек мұнарасын көлік жағдайына көшіру
перевод на хозрасчет	шаруашылық есепке көшіру
перевод скважины на другой вид эксплуатации	ұңғыманы пайдаланудың басқа түріне көшіру
переводить	аудару
переводник	аударғы
переводник вертлюга	ұршық аударғысы
выравнивающий переводник	теңелткіш (тегістегіш) аударғы
переводник для обратной промывки	кері жуу аударғысы
переводник для утяжеленных бурильных труб	ауырлатылған бұрғы тұрбаларының аударғысы
защитный переводник	қорғайтын (қорғағыш) аударғы
короткий переводник	қысқа аударғы
наддолотный переводник	қашау үсті аударғысы
отклоняющий переводник	қисайтқыш, бұрғыш аударғы
посадочный переводник	қондырылатын аударғы
разъединительный переводник	ажыратқыш аударғы
переводник с левой резьбой	сол жақ бұрандалы аударғы
срезной переводник	кесілген ниппель
перевод с центратором	ортаға келтіргіші бар аударғы
трубный переводник	тұрба аударғысы
переводник ударника	соққыштың аударғысы
перевозить	тасу

перевозка	1. тасу, көшіру, тасымалдау, 2. тасымал
перегиб	майыстыру, бүгілген жер
перегиб кабеля	жұмырсымның иілген жері
коленчатый перегиб	бүгілмелі жер
перегиб кривой	қисық сызықтың майысуы
перегиб пластой	қабаттардың бүктесіні
резкий перегиб	кілт майысу
перегиб рукава	шлангінің майысуы
перегибать	бүгу, бүктеу, ию
перегнутой	қарашірік
перегонка	ажырату, айыру, қайда айдау
перегонка нефти	мұнайды айыру
перегораживание	қоршау, бөлу,
перегородка	таса, қалқа, бөгет, тосқауыл
перегородка в желобах	науалардағы бөгет
направляющая перегородка	бағыттаушы бөгет
противопожарная перегородка	өртке қарсы бөгет
перегрев	қыздыру, тым ысыту, қызып кету
местный перегрев	ыссы жер немесе жергілікті ысу
перегружать	асыра тиеу, көп тиеу, аударып тиеу
перегрузка	шамадан артық тиеу, артық жүк, артық салмақ
перегрузка буровой установки	бұрғы қондырғысына артық салмақ түсу
длительная перегрузка	ұзақ уақыттық артық жұмыс шекті (рұқсат етілген) артық салмақ
допустимая перегрузка	қысқа мерзімді артық шама шектік артық шама
кратковременная перегрузка	хабарлағыш, таратқыш
предельная перегрузка	апаттық хабарлағыш
передатчик	тапсыру, беру, беріліс
аварийный передатчик	ақысыз (төлеусіз) беру
передача	мәліметтерді беру
безвозмездная передача	қатысу үлесін тапсыру
передача данных	жабық шынжырлы беріліс
передача доли участия	тісті беріліс
закрытая передача	карданды-шынжырлы (тізбекті) беріліс
зубчатая передача	сына-белдікті беріліс
карданно-цепная передача	механикалық трансмиссия
клиноремная передача	көп мәртелі трансмиссия
механическая передача	арттырғыш беріліс
многократная передача	аралық беріліс
повышающая передача	реверсивтік беріліс
промежуточная передача	
реверсивная передача	

силовая передача	күш трансмиссиясы
трансмиссионная передача	трансмиссиялық беріліс
цепная передача	шынжырлы беріліс
цилиндрическая передача	түзу тісті (цилиндрлік) беріліс
передвижная передача	көшпелі, жылжымалы беріліс
переезд	1. көшу 2. өткел, торап
пережигание	күйдіру, тым күйдіру
пережим	бунақ
пережим жилы	желі бунағы
пережим складки	қатпар бунағы
пережог	артық отын жағу
перезарядка	қайта зарядтау (оқтау)
перезарядка взрывного бура	жарғыш бұрғы машинасын қайта оқтау
переналивать	қайта қыздыру
перекат	домалату, қайраң, судың саяз жері
перекачивать	қотару
перекачка	қотару, қотарылу
автоматическая перезарядка	автоматтық қотару
перекачка газонефтяной смеси	газ-мұнай қоспасын қотару
перекачка нефти	мұнай қотару
перекачка нефти,	өндіріс ішінде мұнайды қотару
внутрипромысловая	
последовательная перекачка	біртіндеп, жүйелі қотару
перекашивание	қисаю, орын тастау
перекидной	лақтырмалы
перекись	асқын тотық
перекись водорода	сутегілік асқын тотық
перекладина	көпір ағаш, көлденең шабақ (салма)
переключатель	ауыстырып қосқыш, ауыстырғыш
переключатель силовой	қуаттық ауыстырып қосқыш
переключатель шкал	шкаланы ауыстырып қосқыш
переключение	ауыстырып қосу, бұрау
переключение задвижки	ысырманы бұрау
переключение резервуара	резервуарды ауыстыру
переключение скважины	ұңғыманы ауыстырып қосу
переключение скоростей	жылдамдықты өзгерту
перекос	қисаю, қиғаштану
перекошенный	қисайған
перекресток	торап, түйіспе, қиылыс
перекрешивающийся	айқасқан, айқыш-ұйқыш, ерсілі-қарсылы
перекристаллизация	қайта кристалдану
перекручивание	қатты бұрау, қайта бұрау
перекрывание	қайта жабу

перекрытие	1. қайта жабу 2. тіреу, шатыр арқалығы
перекручивание выкидной линии	шығару желісін жабу
перекручивание задвижки	ысырманы жабу
перекрытый	жабылған
перелив	асыра, құю
перелив жидкости через устье скважины	сұйықтықтың ұңғыма сағасынан асыра шығуы
переливание	қотару, құю
переливание нефти из скважины	ұңғымадан мұнайдың көп шығуы (төгілуі)
перелом	сыну, опырылу, сынық
перелом местности	жердің сынуы
перелом падения	құлау бағытының өзгеруі
перелом профиля	пішіннің сынуы
перемальвание бурового шлама	бұрғы шламын уату, ұнтақтау
перемежаемость	кезектестік
перемежаемость пластов	қабаттардың кезектестігі
перемена	өзгеріс, өзгерту, алмасу, ауысу
перемена знака	белгінің өзгеруі
переменная	айнымалы (тұрақсыз) шама
входная переменная	кірудің айнымалы шамасы
двоичная переменная	қос айнымалы шама
зависимая переменная	тәуелді (байланысты)
регулируемая переменная	айнымалы шама
переменный	реттелетін айнымалы шама
	өзгергіш, ауыспалы, құбылмалы
перемешивание	араластыру, сапыру, илеу, езу
перемешивание вращением	айналдыра араластыру
радиальное перемешивание	радиальды араластыру
перемешиватель	араластырғыш
перемешиватель бурового раствора, лопастный	бұрғы ерітіндісін қалақты араластырғыш
перемешиватель бурового раствора с центробежным насосом, струйный	бұрғы ерітіндісін ортадан тепкіш сораппен арынды араластырғыш
перемещать	ауыстыру, басқаша орналастыру, көшіру
перемещаться	орналасу, орнығу, көшірілу
перемещение	ауысу, ауыспалылық, көшу
боковое перемещение	бүйірлік көшу
вертикальное перемещение	тік ауысу, көшу
перемещение вмещающей горной породы	жанас тау жынысының көшуі
перемещение водораздела	су айрығының көшуі
перемещение грунта	топырақтың көшуі

истинное перемещение
конвекционное перемещение

перемещение на полозьях
перемещение под действием
собственной тяжести
перемещение по падению без
разрыва

перемещение по падению с
разрывом
перемещение по простиранию
без разрыва

перемещение при сбросе
перемол
перемыв
перемычка

переналадка
перенапряжение
перенасыщение
перенос
перенос вещества
двоичный перенос
перенос обломочного материала

перенос обломочных горных
пород
переносить

переоборудование
переориентировка
переосаждение
переоснастка
переохладитель
переоценка
перепад

гравитационный перепад
перепад давления на насадках
долота

перепад давления при
ламинарном течении
перепад давления при
турбулентном течении
переплавлять

нағыз (шын) көшу
жылуға байланысты сұйықтық
пен газдың тұс-тұсқа
көшуі

сүйретпемен көшу
гравитациялық (өз салмағының
әсерімен) көшу
тереңге жылжу

ажырай еңістене жылжу

созылып жарықсыз көшу,
көлденең көшу

сырғу кезінде көшу
тарту, ұнтақтау
жуып алу

1. ұстатқыш, қосқыш құрылғы,
2. бөгет, тосқауыл,
мойын

қайта жөндеу
тоқ кернеуі күшінің артуы
шамадан тыс қанықтыру
тасымалдау, тасымал
заттарды тасымалдау
қосарлап тасымалдау
сынған материалды

тасымалдау
сынған тау жыныстарын
тасымалдау

алып беру, апару, көшіру,
тасымалдау

қайта жабдықтау

қайта бағыттау

қайта тұндыру

қайта ұштастыру

қайта мұздатқыш

қайта бағалау, артық бағалау

1. құлама 2. құлау, төмендеу,
азаю 3. өзгеріс,
айырым

гравитациялық өзгеріс
қашау саптамасына түсетін
қысымның өзгеруі

ламинарлық ағыс кезінде

қысымның өзгеруі

турбуленттік ағыс кезінде

қысымның өзгеруі

қайта балқыту

переполнять	асыра толтыру, тым толтырып жіберу
перепонка	торсылдақ
перепродажа	алып-сату
перепуск	қайта шығарылым
перерабатывать	бір заттан екінші затты қайта жасау, қайта жасау, қайта өңдеу
переработка	өңдеу, жасау
переработка газа	газ өңдеу
переработка нефти	мұнай өңдеу
перераспределение	бөлу, қайта бөлу
диффузионное перераспределение	араластырып бөлу
перерасход	артық шығын, артық жұмсау
перерасчет	қайта есептеу
перерасширение	қайта кеңейту
перерезание	кесіп тастау, қию, бөлу
перерыв	үзіліс, демалыс, тыным
перерыв бурения	бұрғылаудағы үзіліс
перерыв верхний	жоғары үзіліс
перерыв в жиле	желідегі үзіктік
перерыв в напластовании	қабат арасындағы үзіліс, қабаттасудың үзіктігі
перерыв в обнажении	ашылудағы үзіктік
перерыв в отложении	шөгіндідегі үзіктік
перерыв снабжения потребителей	тұтынушыларды қамтамасыз етудегі үзіліс
пересекать	кесіп өту, қиып өту
пересечение	1. кесіп өту 2. қиылысқан жер, торап, түйіскен жер
пересечение дорог	жолдардың торабы (қиылысы)
пересечение множеств	көптің қиылысуы
пересечение реки	өзенді кесіп өту, өзеннің қиылысы
пересечение трубопроводом, подводное	құбырдың су астын кесіп өтуі
сейсмическое пересечение	сейсмикалық торап
пересеченный	ойлы-қырлы, сай-сайлы
пересеченный жилами	желілермен кесілген, желілер өтетін
перескок	аттау, секіру, ырғу
перескок частоты	жиіліктің секіруі
переслаивание	қабаттау, қабаттастыру, қабаттасу
беспорядочное переслаивание	тәртіпсіз, ретсіз қабаттасу
пересматривать	қайта қарау
пересмена	ауысымның өзгеруі, ауысу
пересмотр	қайта тексеру

пересмотр геологического возраста	геологиялық жасын қайта тексеру
пересохший	кеуіп кеткен, құрғап қалған
переставлять	қайта қою, қайта орнықтыру
перестройка	қайта құру, қайта салу
пересушивать	қайта құрғату
пересчет	қайта есеп, қайта санақ
пересчет валюты	валютаны қайта санау
пересчетчик	қайта есептеуші
пересчитывать	түгендеу санап шығу, қайта санау
пересыхать	кеуіп кету
перетаскивание	тасу
перетекание	ағып өту
переток	өту, көшу, ағу
перетянуть	тартып әкелу, тартып апару, өзіне аудару, тарту
перехват	ұстап қалу, қағып әкету
переход	асу, өту, өткел
внезапный переход	көнеттен өту
воздушный переход	әуе жолы
обратный переход	кері өту
погружной переход	батпалы өткел
структурный переход	құрылымдық өткел
переходить	өту, көшу, шығу, ауысу
переходник	ауысқыш, өзгертікш
переходный	өтетін, өтпелі, көшпелі
переходящий	көшпелі, ауыспалы
перечень	тізім, сан
перила	қанат, сүйеніш, таяныш
период	кезең
Девонский период	Девон кезеңі
Кембрийский период	Кембрий кезеңі
ледниковый период	мұз кезеңі
Меловой период	Бор кезеңі
Ордовикский период	Ордовик кезеңі
полный период	толық кезең
период полураспада	жартылай ыдырау кезеңі
периодический	мезгіл-мезгіл, мерзімді
периферический	шеткі
периферия	сырттағы, шалғайдағы, сырты аймақ, шеттік
перо	тех (лопасть) қалақша, белдік
перо руля или стрелки	рөл немесе тілдің қалақшасы
перфоратор	тескіш
колонковый перфоратор	колонкалық тескіш
сверильный вращательный перфоратор	айналдыра бұрғылау тескіші

пескоотделитель	құм айырғыш
пескосмеситель	құм араластырғыш
песок	құм
базальтовый песок	базальт құм
закированный песок	кирленген құм
молотый песок	ұнтақталған құм
сыпучий песок	сусымалы құм
песчаник	құмдақ, құм тас (жер)
асфальтный песчаник	тасшайырлы құмдақ
глинистый красный песчаник	сазды қызыл құмдақ
песчаный	құмдақ
петля	ілмек, тұзақ, топса
грузоподъемный петля	жүк көтергіш ілмек
печать	1. дақ, белгі 2. мөр
печь	1. пісіру, күйдіру, жандыру 2. пеш
сушильная печь	көптіргіш пеш
пещера	үңгір, тау үңгірі, қуыс
пещеристый	үңгірлі, қуысты
пигмент	пигмент, бояу
пик	құз, шың
пикнометр	сұйық және қатты заттардың тығыздығын өлшеуге арналған құрал
пикобур	найза бұрғы
пиковый	қиын
пилообразный	ара тәрізді
пильчатый	араның тісі тәрізді
пирамида	пирамида (шошақ)
питание	қоректендіру, жабдықтау
автоматическое питание	автоматтық жабдықтау
питатель	коректендіргіш, жабдықтағыш
бункерный питатель	бункерлік жабдықтағыш
порошковый питатель	ұнтақтық жабдықтағыш
плавать	жүзу, қалқу
плавающий	жүзгіш, қалқымалы
плавиться	балқу, еру, қору
плавка	1. балқыту, еріту, қорыту 2. балқыма
плавкий	балқығыш, ерігіш
плавкость	балқығыштық, ерігіштік
плавление	балқу, еру
плавленный	ерітілген, балқыған
плавный	жатық, бір қалыпты
плавучесть	жүзгіштік, қалқымалылық
плакированный	жабылған, жалатылған, қапталған (ағашпен), шым жабылған

пламя	жалын
план	1. жоспар, сызба, орын 2. көрініс
задний план	артқы көрініс
производственный план	өндірістік жоспар
пласт	қабат
водоносный пласт	сулы қабат
горизонтально залегающий пласт	көлденең орналасқан қабат
мощный пласт	қалың қабат
пласт подвергнутый гидроразрыву	сұйықтықпен жарылған қабат
подстилающий пласт	төсеме қабат
промышленный пласт	өндірістік қабат
сильнотрещиноватый пласт	қатты жарықшақты қабат
пластина	пластина, қатты заттардың жалпақ тілігі
пластинка	пластинка, жалпақ әйнек, металл табақша
пластинка в долоте	қашаудағы пластинка
пластинчатый	пластинкалы, табақшалы, қатпарлы
пластификатор	созылымдылық, иілімділік
пластичность	созымдылық
пласт-коллектор	қабат-коллектор
пластовой	қабат, қабаттық
пластомер	созымдылық өлшегіш
пластообразный	қабат тәрізді
пласт-проводник	өткізгіш қабат
плата	төлемақы
плато	үстірт, жоң, шоқы
платформа	платформа
береговая платформа	жаға платформасы
континентальная платформа	құрлық платформасы
подвесная платформа	ілімелі платформа
полупогружная буровая платформа	жартылай батпалы бұрғылау платформасы
плашка	сыртқы ойық шығаратын аспап, плашка, қыстырма
винторезная плашка	бұранда салғыш плашка
глухая плашка	жабық плашка
пленка	жұқа қабық, қабыршақ, үлпек, қабықша
граничная пленка	шектес қабыршақ
жидкостная пленка	сұйықтық қабықшасы
плечо	иін (тех)
плинтус	ірге бастырғы, кенере, пеш табанының шығыңқы жері
плита	плита, тақта

опорная плита	тіреу тақта
фундаментная плита	іргетас тақтасы
плитка	плитка, тақташа
пломба	пломба, тауарға соғылатын қорғасын мөр
плоский	жалпақ, жазық тегіс
поскогорье	таулы үстірт, қырат, қырқа
плоскость	жазықтық
плоскость горной выработки	тау-кен орнының жазықтығы
плоскость забоя	забой жазықтығы
плоскость соприкосновения	жанасу беті
плотина	бөгет
защитная плотина	қорғаныс бөгеті
плотномер	тығыздық өлшегіш
плотность	тығыздық, жиілік, қоюлық
плотность глинистого раствора	сазды ерітіндінің тығыздығы
плотность зерен	түйіршіктердің тығыздығы
плотность перфорации	тесу жиілігі
плотность сетки	тордың тығыздығы
удельная плотность	меншікті тығыздық
плотный	тығыз, жиі, қатты, қалың
площадка	алаң
буровая площадка	бұрғылау алаңы
площадка в буровой вышке	бұрғы мұнарасындағы алаң
переходная площадка	ауысу, өту алаңы
подъемная площадка	көтеру алаңы
площадь	аудан, алаң, жер, кеңістік, орың, жер, көлем
площадь влияния скважины	ұңғыманың әсер ету ауданы
площадь выходного отверстия	шығу саңылауының көлемі
действующая площадь	әрекеттегі аудан
площадь дренируемая скважиной	ұңғымамен кептірілетін аудан
площадь контакта долота с забоем	қашаудың забоймен жанасу ауданы
площадь опоры	тіреу ауданы
полезная площадь	пайдаланылатын алаң
площадь поперечного сечения	көлденең қималы жер
плутонический	плутондық (магмалық жыныс сілемі)
пльвун	қорыс
побережье	жиек, жағалау, жаға
побочный	қосымша, жанама
поведение	1. мінез-құлық, жүріс-тұрыс. 2. әрекет
поведение пласта	қабат әрекеті
поверхностный	үстіңгі, бетіндегі, сыртқы
поверхность	бет, сырт, айдын
верхняя поверхность	жоғарғы бет

вогнутая поверхность
выходная поверхность
граничная поверхность
наружная поверхность
опорная поверхность
поверхность раздела
поверхность разъема
режущая поверхность
поверхность резца
цементированная поверхность
поводок
поворот

повреждать
повреждение
повреждение в процессе
эксплуатации

повышение
повышение давления
погашать
поглотитель
поглащаемость
поглащение вибраций
поверхностное поглащение
погребенный
погрешность
погружение
погруженный
погрузка
погрузчик
подавать
подавитель
подавление
податливость
подача

автоматическая подача
подача бурового инструмента
подача долота
медленная подача
подача насоса
подача под давлением
подбор

подвал
подвергать
подвергаться
подвеска

ойыс бет
шығу беті
шектес бет, шектесу беті
сыртқы бет
тіреу, тіреуіш бет
бөлім беті
ажырау беті
кескіш, тілгіш бет (жүз)
кескіш жүзі
қатқан бет
шылбыр, бос жіп
1. бұрылу, айналу 2. бұрма,
бұрылыс, айналма
зақым келтіру, бұзып алу
зақым келу, бүліну, бұзылу
пайдалану кезінде бұзылу

жоғарылау, арту, көтерілу
қысымның артуы
өшіру, сөндіру, өтеу, жою
жұтқыш, сіңіргіш, сорғыш,
сіңірушілік, жұтқыштық
дірілді жұту
беткі сіңіру
көмілген
қате, ақау
батыру, бату
батқан
жүк тиеу, жүк арту
тиегіш
алып беру, жіберу
езгіш, басқыш, жойғыш
депрессия, басу
көңгіштік, икемділік
беру, тарту, тех: беру, жіберу,
беріліс

автоматтық беріліс
бұрғы құралын беру
қашауды беру
жай беру
сорапты беру
қысыммен беру
іріктеп алу, сұрыптау, таңдап
алу
үй асты, төле
салу, түсіру, ұшырату
тап болу, ұшырау
салпыншақ, алқа

подвесной	аспа, аспалы
подвижность	жылжымалылық
подвинчивать	бұрай түсу, қатты (бөкітіп) бұрау
подвод	жеткізу
подвод масла	майды жеткізу
подводить	әкелу, салу, құру, жеткізу, апару
подгонять	айдау, айдап енгізу, қиюлас- тыру, ұрып үйлестіру
поддерживать	сүйеу, қолдау, көмектесу
поддержанный	ұсталған, ескі, көне, пайдаланылған
поддон	табандық, түп асты
подземный	жерасты
подкладка	төсеніш
подклинивание снаряда	снарядтың сыналануы
подкос	1. шабу 2. діңгек, тіреуіш
подкреплять	нығайту, күшейту
подмешивание	араластыру
подмости	төсеніш, төсеме тақта
поднимать	көтеру, жоғары шығару, жоғарылату
подножье	тау етегі, табан, тұғыр
подошва	табаң, табан асты, етек
подошва нефтеносного горизонта	сулы қабат табаны
подпирать	тіреу, тіреп қою
подпорка	сүйеу, тірек
подпочва	топырақ асты
подпрыгивание	секіріп түсу, ырғып түсу
подпятник	жаншылма
подрезать	қысқарту, астынан кесу, кесіп тастау, қырқу
подряд	көтерме, мердігерлік
подрядчик	мердігер
подряжник	көлденең арқалық
подсасывание	сору
подсвечник	төсем
подскакивание долота	қашаудың секіріп кетуі
подставка	тіреу, тұғырық
подстилать	астына жаю, астына төсеу
подступ	маңы, маңайы, ірге, кіре беріс
подсчет	есептеу, есеп
подтверждение	растау
подтаскивание труб	тұрбаларды көтеріп тасу
подтягивание	1. қыса түсу, қысып байлау 2. тартып әкелу, жеткізу, сүйреу, жетелеу

подтягивание бурильных труб в вышку	бұрғы тұрбаларын мұнараға көтеру
подузел	түйің, торап
подход	келу, жақындау
подход конуса обводнения к скважине	сулану конусының ұңғымаға жақындауы
подчеканка	соғу, басу, бедер салу
подъезд	келіп жету, кіріс жол
подъем	көтеру, көтерілу
подъемник	көтергіш
пожар	өрт
пожарный	өрт сөндіруші
поиск	іздеу, қарау
показ	көрсету
показатель	көрсеткіш
покатость	құламалылық, көлбеулік, жайпақтық
поковка	шыңдалу, шыңдалған (темір)
покров	жамылғы, жабын
покрывать	жабу, орау, қаптау, бояу, сылау
покрываться	бүркену, жамылу, қапталу
покрытие	жабу, жабын
бетонное покрытие	бетон жабын
защитное покрытие	қорғаныс жабын
покрышка	шеңберқап немесе аяққап, автомобиль дөңгелегінің сыртқы резеңкесі
покупной	сатып алынатын
пол	еден
пол буровой	бұрғылау едені
пол вышки	мұнара едені
поле	дала, жиек, алаң
поле зрения	көз алды, көз аясы
электромагнитное поле	электромагниттік өріс
ползун	сырғыма тиек, жылжыма
ползун зубчатый	тісті жылжыма
ползучесть	жылжымалылық
полировать	еңдеу, жылтырату
полнота	толықтық, артықтық
половодье	су тасу, тасқын су
пологий	жайпақ, жазық, көлбеу
положение	тұратын орын, күй, қалып, жай-күй, жағдай
наклонное положение	көлбеу жағдай
согласованное положение	үйлесімді (қолайлы) жағдай
транспортное положение	көліктік жағдай

полоз	шананың табаны
полозья вышки	мұнаның сүйретпе табаны
поломка	сыну, сынық
поломка двигателя	қозғалтқыштың сынуы
усталостная поломка	тозығы жетіп сыну
полоса	жол, сызық, алқап, белдеу
полоса поглащения	сіңіру алқабы
полость	қуыс
полотно	тесем, механизмнің жұқа лентасы
полужидкий	жартылай сұйық
полуось	жарты ось
полупогружной	жартылай батпалы
полураспад	жартылай ыдырау
получать перевес	басымдық алу
получение	алу, айырып алу
получение колонны породы	жыныстар колоннасын алу
поляризация	полярлау
помеха	бөгет, кедергі
помеха на экране	экрандағы көмескілік, ақаулар
помеха от переходных процессов	ауысу процестерінен туатын кедергілер
помеченный	белгіленген, таңбаланған
помост	көпірше алаң
помощник	көмекші
помощник бурильщика	бұрғышы көмекшісі
понижение	төмендеу, төмендету, түсу
понижение давления	қысымның төмендеуі
поплавок	қалтқы, қалқыма
шарнирный поплавок	топса қалтқысы
поправка	түзету, жөндеу
попытка	әрекет, талап
пора	саңылау
пораженный	бұзылған, зақымданған
пористость	кеуектілік
пористый	ұсақ тесікті, кеукті
порог	табалдырық
порода	жыныс
вмещающие породы	жанас жыныстар
коренная порода	байырғы жыныс
крепкая порода	қатты жыныс
налегающие породы	төбедегі жыныстар
обломочная горная порода	сынған тау жынысы
пластичная горная порода	қатпарлы тау жынысы
надстилающие породы	жабын жыныс
трещиноватая порода	жарылған жыныс
порок	ақау, мүкіс
порошок	ұнтақ

портить	бұзу, бүлдіру
поручни	тұтқа
порция	порция, үлес, тиісті бөлік, сыбаға
порча	бұзу, бүлдіру
порядок	тәртіп, рет
посадить	отырғызу
напряженная посадка	зорға отырғызу
плотная посадка	тығыз отыру
посадка плунжера	плунжердің отыруы
тугая посадка	керіп отырғызу
последовательность	жүйелілік, бірізділік
последующий	кейінгі, келесі
поставка	жеткізу
поставщик	жабдықтаушы, жеткізуші
постановка на якорь	зәкірге қою, зәкірдің түсірілуі
пост бурильщика	бұрғышы орны, күзет
постель	төсек, төсеніш, геогр. табан
постель залежи	кен табаны
постоянная	тұрақты шама
абсолютная постоянная	абсолюттік тұрақты шама
постоянная времени	уақыттың тұрақты шамасы
постоянная притяжения	тартылыстың тұрақты шамасы
постоянство	тұрақтылық, бірқалыптылық
потайной	жасырың, құпия
потенциал	потенциал
потенциал в насосе	сораптағы потенциал
потеря	1. жоғалту, жою, жоғалу 2. шығын
потеря давления	қысымның жоғалуы
поток	тасқын, сел болу
нагнетательный поток	айдамалау тасқыны
нисходящий поток	төмен түсетін (бағытталған) тасқын немесе бәсеңдейтін тасқын
потребитель	тұтынушы
почва	топырақ, жер қыртысы, жер
пошлина	баж салығы
появление	көріну, пайда болу, шығу
пояс	белдеу, белдік
пояс вышки	мұнара белдігі
пояс дислокация	дислокация белдеуі, орнығу белдеуі
пояс нефтяной залежи, продуктивный	мұнай кенінің өнімді қабаты
спасательный пояс	құтқару белдемшесі
поясок	белдеу, белдік
правила	заң, ереже

правила безопасности	қауіпсіздік ережесі
правка	түзету, өзгерту, егеу, қайрау
практика	практика, тәжірибе
превращать	айналдыру
превращение в пар	булану
превращение в хлопья (в чешуйки)	қабыршаққа айналу, қабыршақтану
преграда	бөгет, тосқауыл, бөгеу, кедергі
естественная преграда	табиғи бөгет
преграждение	бөгеу, бөгет жасау, бөгеу, тосқауыл
предгорье	тау бөктері, тау етегі
предел	шек, шекара, іші, маңы
предельный	шекті, шегіне жеткен
предложение	ұсыну, ұсыныс
предмет	зат, бұйым, нәрсе
предотвращать	сақтап қалу, алдын алу, қорғау, болдырмау
предотвращение выброса из скважин	ұңғымадан ағуды (шығуды) болдырмау
предохранитель	сақтандырғыш, қорғаныш
плавкий предохранитель	созылмалы сақтандырғыш
предохранитель фонтанной арматуры	атқыма (бұрқақ) арматурасының сақтандырғышы
предохранительный предписание	сақтандырғыш 1. алдын ала жазып қою 2. бұйрық, жарлық
предположение	болжау, шамалау
предприятие	әрекет, кәсіпорын
предсказание	болжау
представитель	өкіл
представитель фирмы	фирма өкілі
преждевременный	ерте, уақытынан бұрын
прекращение действия	әрекеттің тоқтауы
преломление	сыну
премия	сыйақы, сый
преобладание	басымдық, артықтылық, көптік
образование	қайту, құру, өзгерту, түрлендіру
образование энергии	қуаттың түрленуі
образователь	қайта жасаушы, өзгертуші, түрлендіргіш
образователь давления	қысым өзгерткіш, түрлендіргіш
препятствие	кедергі, қиындық, бөгет
прерывание	үзілу, бөліну, тоқтатылу
прерывистый	үзілмелі, үзік-үзік
пресный	тұщы
пресс	пресс
прессовка	престеу, қысу, тайлау

претерпевать прибавление	шыдау, төзу, ұрыну, ұшырау қосу, үстеу, ұзарту, қосымша, үстеме
приближение	жақындау, жақындату, жуықтау (мат)
приблизительный прибор прибор для определения содержания воды в нефти прибор для отмучивания контрольный прибор прибрежный прибыльный привинчивать привод	болжалды, шамалас, жақын аспап, құрал мұнайдағы судың мөлшерін анықтау құралы лайсыздандыру құралы бақылау (тексеру) құралы жағалаудағы, жиегіндегі пайдалы, түсімді бұрау 1. әкелу, келтіру 2. жетек, көтерме
с гидравлическим приводом с канатным приводом приводить в действие приводной привязка пригнанный	гидравликалық жетекті арқанды жетекті әрекетке келтіру қозғалтқыш, жетекті байлам, арқан орнына түсірілген, орнықтырыл- ған, қиюластырылған
пригодность пригонка пригонять	жарамдылық қалыптастыру, қиюластыру орнына түсіру, орнықтыру, қиюластыру
приготовление массы придавать форму приемистость приемник приемник для бурового раствора прижог прижигание буровой коронки	масса дайындау қажетті түрге келтіру қабылдағыштық қабылдағыш бұрғы ерітіндісін қабылдағыш 1. күйдіру (прижечь) 2. қарылу бұрғылау коронкасының қарылуы
призма опорная призма признак признак газа признак нефти в песке отличительный признак	призма тірек призма белгі газ белгісі құмдағы мұнай белгісі ерекше белгі, ерекшелік, айырмашылық
характерный признак прикладывать прикрепление	тән белгі басу, ұстау, жұмсау бекіту, жапсыру, бекітілу, тіркелу
прилагать	күш жұмсау, қоса тіркеу, қолдану

приладка	үйлестіру, келтіру, қисындастыру
прилежание	жабысып (тиіп) тұру, жанасу
неплотное прилежание	әлсіз жанасу
прилипание	жабысу, жабысып қалу
приложение	салу, қолдану, қосымша
точка приложения силы	күш түскен жер
применение	қолдану, іске асыру
применение в промышленных условиях	өндірістік жағдайларда қолдану
практическое применение	тәжірибеде қолдану
пример	үлгі, өнеге, тәлім, мысал
числовой пример	сандық үлгі
примесь	қоспа
примешивать	араластырып былғау
прилипание боковое	бүйірлік қосылу (тақалу, таяну, жанасу, жалғау)
примыкающий	жанасқан, тақалған, таянған
принадлежность	бұйым, керек-жарақ, сайман
принимать форму	түрге ену, түр қабылдау
принудительный	мәжбүрлі, еріксіз
припой	дәнекер
припуск	әдіп (тех)
припухлость	кішкентай ісік
прирабатывать	қосымша істеу
приработка	іске кірістіру
приращение	қосымша өсірілу, жетілдіру, өсімше
приращение азимута	азимут өсімшесі
природный	табиғи
прирост	өсу, көбею, арту
присадка	қосымша бөлшек, қосымша
присоединение	қосу, біріктіру, түйістіру
приспособление	1. лайықтау, бейімдеу 2. тетік, құрылғы, құрал, аспап
делительное приспособление	бөлгіш құрал
приспособление для выдергивание	шығару құралы
зажимное приспособление	қысқыш құрал
замыкающее приспособление	тұйықтағыш құрал
поворотное приспособление	бұрғыш құрал
разгрузочное приспособление	тиегіш құрал
улавливающее приспособление	ұстағыш (аулағыш) құрал
приставать	жабысу, іліну, келіп тоқтау
приставка	қасына тақап қойылған нәрсе, тіреу, тіреуіш
пристань	кемежай, айлақ
притертый	қырып-жонып тегістеу арқылы тығыз қиюластырылған
притирать	тегістеп, тығыз қиюластыру

приток	1. құйылу, кіру, қосылу 2. тармақ, сала
быстрый приток	тез құйылу
приток воды	судың келуі
притупление	мұқалу
притяжение	тарту, өзіне тарту, тартылыс
взаимное притяжение	өзара тарту
прихват	1. ұстағыш, қысқыш. 2. қысылып қалу, ала жүру, ілестіру, ала кету
прихват бурового снаряда	бұрғы снарядының қысылып қалуы
прихватывать	ала жүру
причал	айлақша
пришлифовка	өңдеу, тегістеу, жылтыратып тегістеу
проба	сынама, үлгі, шөкім
донная проба	түп үлгісі
контрольная проба	тексеру үлгісі
лабораторная проба	зертханалық үлгі
осколочная проба	сынық үлгісі
пробел	кемшілік, кемістік
пробирка	шыны түтік
пробка	тығың, кептелу, тығындалу
пробка в скважине, водяная	ұңғымадағы су тығыны
комбинированная пробка	қиюластырылған тығын
предохранительная пробка	сақтандырғыш тығын
цементировочная пробка	цементтеуші тығын
пробка-пакер	тығыздағыш тықпа
пробоотборник	сынама алғыш
пробуксовка	батып қалу, тығылып қалу, тоқтап қалу
пробуренный	бұрғыланған
провал	құлау, ойылған жер, шұңқыр
проверка	тексеру, бақылау, сынау
проверка герметичности	бітеулікті тексеру
провес	1. кемдік, салмақ кемдігі 2. иілу, иілген жер
проветривать	желдету, ауасын тазарту
провисание	салбырау
провод	сым
многожильный провод	көп желілі (тарамды) сым
питающий провод	қоректендіргіш сым
сварочный провод	дәнекерлегіш сым
проводимость	өткізгіштік қабілеті
проводник	1. өткізгіш 2. жетекші, таратушы
проводник тепла	жылу өткізгіш, жылу құбыры

прогиб	1. майысу, бүгілу 2. майысқан жер, ойыс
продавка	басып майыстыру
продвижение	жылжу, жылжыту, алға басу
продвижение контура	ауданның (шектеменің) жылжуы
продвижение контурных вод	аудан (шектеме) суларының жылжуы
продолговатый	сопақ, ұзынша
продолжительность	ұзақтық, ұзақтылық
продувка	үрлеу, үрлеп тазарту
продувка воздухом	ауамен үрлеу
продувка обработанных газов	пайдаланылған газдарды үрлеп тазарту
продукт	өнім
валовой внутренний продукт	жалпы ішкі өнім
вторичный продукт	қайта өңделген өнім
обогащенный продукт	байытылған өнім
продукт перегонка	айырудан шыққан өнім
побочный	қосымша, жанама өнім
продуктивность	өнімділік
проект	жоба, нұсқа
переработанный проект	қайта жасалған (өңделген) жоба
прозрачный	мөлдір, тұнық, ашық, айқын
производительность	өнімділік
запасная производительность	қосымша өнімділік
производить	жасап шығару, жасау, жүргізу
производить пескоструйную очистку	құмарынды тазалау жүргізу
производить поиски	іздеу жүргізу
производство	өндіріс, өндіру, жасау
произвольный	өз бетімен, еркін, өздігінен
происхождение	тегі, шығуы, пайда болуы
пройденный бурением	бұрғылап өтілген, бұрғыланған
прокачка	айдау
прокладка	1. салу, төсеу 2. төсем (аралық қабат)
прокладка трубопровода	құбыр жүргізу, төсеу
проламливать	бұзып, ойып тесу, сындырып жіберу
пролет	1. аралық, өткін 2. ұшып өту
пролив	бұғаз
пролом	1. тесіліп кету, ойылып кету 2. ойық
промежуток	ара, аралық
промыв	жуу, шаю, шайқау, тазарту
промыватель	жуғыш
промывка в обратном направлении	кері бағытта тазалау

промывка водой
промывка глинистым раствором
промысел
промышленность нефтяная
проницаемость призабойной зоны

пропил
пропитанный нефтью
пропитка
проплавление
пропласток
пропорция

пропуск
прораб

прорабатывание

прорезание
прорезание желобов
прорезание канавок
прорезание пазов
прорезанный
прорыв

просадка
просачивание
просверлить
просвет
просвет при бурении
просев
просливание
просеянный
проскальзывание
проскальзывание газа
проскок
проследживать

прослойка
глинистый прослойка
прослойка
простаивающий
простираение

простой

простой станка
пространственный

сумен тазалау
сазды ерітіндімен тазалау
кәсіп, кәсіпшілік
мұнай өнеркәсібі
забой маңындағы ауданның
өткізгіштігі

пропил
мұнай сіңген
сіндіру
еріту, балқыту
аралық қабатша
пропорция, шамаластық,
мөлшерлестік
кіргізу, өткізу, рұқсат қағаз
прораб, құрылыс жұмысын
басқарушы
көп істеу, жете тексеру (зерттеу,
анықтау, сынау)

кесу, тесу, кесіп өту
ойықтарды (науа) кесу
арналарды кесу
саңылау тесу
кесілген, тесілген, ойылған
бұзу, жару, бұзылған
(жарылған) жер

отыру
ағып жиналу, іркілу, өту, сіңу
бұрғылау, бұрғылап тесу
сәуле, саңылау, тесік, ойық,
бұрғылаудағы саңылау
елеу, еленді
елеу, електен өткізу
еленген, шашылған, құйылған
босап кету, шығып кету
газдың шығып кетуі, өтуі
тез өту

бақылап шығу, қарап жүру,
бақылап отыру
жұқа қабат, қабатша
сазды қабатша
жұқа қабат, қабатша
тұрып (тоқтап) қалған
жайылу, жайылып (созылып)
жату

1. жай, қарапайым 2. іркілу,
бос тұру, тұрып қалу
станоктың босқа тұруы
кеңістіктік, кең

пространство	кеңістік, бостық, бос жер
простреливание	атқылау
проступание	1. кіре бастау 2. шып-шып шығу
протекать	ағу, ағып өту, су өткізу
протектор	қорғаушы, қамқоршы
противовес	қарсы жер, қарсы салмақ, қарама-қарсы
противовес заслонки	қалқаның қарсы салмағы
противовес тормоза	тежегіштің қарсы салмағы
противовспениватель	көбікке қарсы құрал
противогаз	газқорған, газдан сақтағыш, газ бетпердесі
противодавление	қысымға қарсылық
противоположный	қарама-қарсы
противостоять	қарсы тұру
проток	тармақ, өзеннің жанама саласы
протравливать	дәрілеу, улау, өңдеу, жылтырату
протягивание	керу, тарту, созу, соза түсу
протяженность	бойлық, ұзындық
проушина	шығыршық, аралық сырға, құлақ, тесік
профилированный	пішінделген, кескінделген
профиль	1. пішін, көрініс 2. кәсіп, мамандық
профильный	кәсіптік
проход	өту, асу, өткел
узкий	тар
проходка	қазып өту
проходка бурением в футах	футпен өлшегендегі бұрғылау
процеживание	сүзу, сүзгіден өткізу
процесс	процесс, жүрісі, барысы, үдеріс
процесс бурения	бұрғылау үдерісі
прочистать	тазарту, аршу
прочный	берік, орнықты, төзімді
проявление	көрсету, көріну
прыжок	секіру, секіріс
прядь	өрім
прямоугольный	тік бұрышты
пуансон	ұш
пудра	опа (ұнтақ)
пузырек	1. көпіршік, көбікше 2. кішкене шөлмек
пузырек воздуха в жидкости	сұйықтықтағы ауа көпіршігі
пузырь	көпіршік, жел қабық
пульверизатор	бүріккіш, сепкіш
пульпа	қойыртпақ
пульсация	білкілдеу, солқылдау
пульт	пульт

пульт управления
пуля
пункт
железнодорожный перевалочный
пункт
исходный пункт
наливной пункт
пуск
пускатель
пустой
пустота
путь
пучение
пучок
пучок лучей
пылеотделитель
пылуловитель
пята

работа
автоматическая работа
работа бактерий
безаварийная работа

безопасная работа
бесперебойная работа
буровая работа
водолазные работы
работа волн
работа в полевых условиях
работа в скважине, ловильные

дноуглубительные работы
дорожно-строительные работы
земляные работы
круглосуточная работа
монтажные работы

наладочные работы
опытно-конструкторская работа

плавная работа
работа по вызову притока
из скважины

работа по глушению скважины

басқару пульті (үстелі)
оқ
пункт, мекен, жер, орын
қайта тиегіш темір жол пункті

шығу пункті
құю пункті
жіберу, жүргізу, іске қосу
жіберуші, іске қосушы
бос
бос кеңістік, қуыс
жол, бағыт, бет алыс
ісіну
буда, байлам, шоқ, шоғыр
сәуле шоғыры
шаң айырғыш
шаң ұстағыш
өкше, табан, ұш тіреуіш

Р

жұмыс, әрекет
автоматтық жұмыс
бактериялардың әрекеті
апатсыз (қауіпсіз, ағылдағы,
үздіксіз) жұмыс
қауіпсіз жұмыс
үздіксіз жұмыс
бұрғылау жұмысы
суға сұңғу жұмыстары
толқын әрекеті
дала жағдайларындағы жұмыс
ұңғымадағы қармау
жұмыстары
түпті тереңдету жұмысы
жол салу жұмыстары
жер қазу жұмыстары
тәуліктік, 24 сағаттық жұмыс
құрастыру (орнату, құру)
жұмыстары
реттегіш жұмыстар
зерттеу және дамыту
(жетілдіру, тәжірибе-
лік-құрастыру)
жұмысы
бірқалыпты жұмыс
ұңғымадан ағыстың (тасқынның)
шығыын күшейту
жұмысы
ұңғыманы бастыру жұмысы

подрывные работы	қопару (бұзу, жару) жұмыстары
полезная работа	пайдалы жұмыс
ручная работа	қол жұмысы
сверхручная работа	мерзімнен тыс жасалған жұмыс, артық жасалған жұмыс, қосымша жұмыс
синхронная работа	үйлесімді жұмыс
сложные ловильные работы	күрделі қармау жұмыстары
работающий	жұмыс жасайтын
работающий на газовом топливе	газ отында жұмыс жасайтын
работоспособность	жұмысқа қабілеттілік (жарамдылық)
рабочий	жұмысшы
рабочий буровой бригады	бұрғышылар бригадасының жұмысшысы
равновесие	тепе-теңдік
равновесие давлений	қысым тепе-теңдегі
динамическое равновесие	динамикалық тепе-теңдік
кажущееся равновесие	тепе-тең болып көрінген, анықталмаған тепе-теңдік
равнодействующее равновесие	тең әсерлі тепе-теңдік
равнодействующая систем сил	күштердің тең әсерлі жүйесі
равнозначность	маңызы бірдей, бірмағыналылық
равномерно	біркелкі, бір қалыпты
равносильный	тең күшті, тең
равноценный	тең бағалы, тең, бірдей
радар	радар
радиатор	1. радиатор (жылыту құралы) 2. салқындатқыш
радиатор водяного отопления	сүмен жылыту радиаторы
радиация	сәуле шығару, сәуле таралу, радиация
радикальный	тиімді, батыл
радиоканал	радиоарна
радиловать	радио арқылы хабарлау
радиус	радиус, аймақ
радиус влияния скважины	ұңғыманың әсер ету аймағы
радиус внешнего контура	сыртқы аудан радиусы
радиус закругления	дөңгелектену (жұмырлану) аймағы
радиус кривизны	қисық сызық радиусы
радиус проводимости скважины	ұңғымға өткізгіштігінің радиусы
разбавитель	сұйылтқыш
разбавка	бөлу, бөліп қою, айыру бөлу, топтастыру
разбавка линии	сызықтарды бөлу

разбавка трассы	жолды бөлу
разбирать	ыдырату, бөлшектеу, сөгу
разборка	бөлшектеу, ажырату
разборка буровой вышки	бұрғы мұнарасын бөлшектеу
разброс	бытыраңқылылық
разброс точек	нүктелердің бытыраңқылылығы
разбуривание	қайта бұрғылау
разбуривание месторождения	кен орнын қайта бұрғылау
разбухание	ісіну
развал	қирау, бұзылу, бүліну
разведение	1. жағу, тұтату, бұзу 2. ажырату, айыру
разведка	барлау
детальная разведка	тыңғылықты барлау
морская разведка	теңіз барлауы
разведка на газ	газ шығатын жерді барлау
предварительная разведка	алдын ала барлау
развертка	1. жазба, әртүрлі фигуралардың жазбасы 2. ұңғы, қашау
развертывание	құру, орнату, жазу, өрістету
развертывание оборудования станции	станса жабдықтарын құру (орнату)
разветвление	тармақталу, тарамдалу, торап дамыту, өркендету, арттыру, жетілдіру
развивать	бұрап шығару, бұрап бөлшектеу
развинчивание	құралды бұрап шығару
развинчивание инструмента	тұрбаларды бұрап ажырату
развинчивание труб	арту, даму, өркендеу
развитие	қуыстың үлкеюі
развитие каверны	біртіндеп даму
постепенное развитие	жарықтың үлкеюі
развитие трещины	1. тарату, жан-жаққа ажырату (айырып жіберу) 2. езу, еріту 3. тұтату, жағу
разводить	1. ажырату, тарту, керу, 2. ажыратқыш
разводка	сымдарды ажырату
разводка проводов	зәкір арқандарын ажырату
разводка якорных канатов	ашылу, саңылаудың пайда болуы
разгермитизация	апаттық ашылу
аварийная разгермитизация	кенеттен ашылу
внезапная разгермитизация	бүктеу
разгибать	екпіндету, үдеу, қарқындау
разгон	екпін орнынан қарқынды бастау, орнынан екпіндеу
разгон с места	

разгонка	екпіндеу
разграничение	шек қою, айыру
разгрузатель	жүк түсіргіш
разгрузка	1. жүк түсіру, жүктен босату, жүктен жеңілдету, 2. босату
разгрузка долота	қашау жұмысын жеңілдету
разгрузка самотеком	өз бетімен жүктен босау
разгрузка скважины	ұңғыманы жүктен (жұмыстан) жеңілдету
разгрузка танкера	танкерден жүк түсіру
разгрузка труб	тұрбаларды босату
разгрузчик	жүк түсіруші
раздавливание	жаншып (езіп) тастау, талқандау
раздавливание горной породы	тау жынысын талқандау
раздвигать	ысыру, ажырату, жылжыту
раздвижной	бүктемелі, ысырмалы, қозғалмалы
раздел	бөлу, айырық (геогр)
разделение	бөлу, бөліну
разделение воздуха	ауаның бөлінуі
разделение в тяжелых средах	ауыр ортада бөліну
разделение газовых смесей	газ қоспаларының бөлінуі
разделение труда	еңбек бөлінісі
разделитель	бөлгіш
дисковый разделитель	дискілі (табақшалы, дөңгелек) бөлгіш
раздельный	жеке, дара, бөлек
раздробления	уату, ұсақтау, бөлу, бөлшектеу
раздувание	үрлеу, ісіндіру, ісіну
раздувание пакера	тығыздауышты үлкейту
раздувание трубы	тұрбаны үлкейту
разжигание	тұтату, жағу, жандыру
разжигаться	сұйылу
разжижение	сұйылту
разжижитель	сұйылтқыш
разлагаться	іріп-шіру
разлив	тасу, құю
разлив бурового раствора	бұрғы ерітіндісінің тасуы
различие	ерекшелік, өзгешелік
различия пород, литологические	жыныстардың литологиялық ерекшеліктері
фациальные различия	белгілі бір физика-географиялық жағдайда пайда болған тау жыныстарының ерекшеліктері

разложение	ажырату, ыдырату, жіктеу, шіру, бұзылу
бактериальные разложения	бактериялық ыдырау, бактериялық шірінділер
разложения гидратов	гидраттардың ажырауы
глинистое разложение	сазды ыдырау
разложения на компоненты	компоненттерге бөліну
разложения растений	өсімдіктердің шіруі
разлом	1. жарық, 2. жарылу
глубинный разлом	тереңдіктегі жарық
основной разлом	негізгі жарық
разлом складки	қатпардың жарылуы
размагничивание	магнитсіздендіру
размалывание	тарту
размалывать	тарту, үгіту, ұнтақтау
разматывать	тарқатып алу, жазып алу
размах	1. пәрмен, құлаш, екпін, өріс, қарқын 2. тербеліс шегі (тех)
размачивать	жібіту, езіп жіберу
размежевание	межелей бөлу, шекара ашу, анықтап алу
размер	шама, мөлшер, көлем, өлшем, үлкендік
лабораторный размер	зертханалық көлем
размер залежи	кен көлемі
размер зева	ілімек көлемі
линейный размер	сызықтық өлшем
размер складки	қатпар көлемі
размер шва	тігіс көлемі
разметка	1. белгі қою, белгілеу 2. белгі, таңба
размещать	орналастыру, тарату, үлестіру
размещение оборудования	жабдықтарды орналастыру
размещение скважин	ұңғымаларды орналастыру
размещение скважин по сетке	ұңғымаларды тор (үлгі) бойынша орналастыру
размещение труб по трассе	тұрбаларды жол бойына орналастыру
размол	ұнтақтау, ұнтақ
грубый размол	сапасыз ұнтақ
размораживание	мұзын еріту, жібіту
размотка	тарқату, жазу
размочаливать	сабау немесе түту
размыв	1. су шайып (жырып) кету. 2. су шайып кеткен жер, эрозия

глубокий размыв	тереңдікте су шайып кету
размыв каверны	кавернаны су шайып кету
размыв паром	бумен шау
размывание	су бұзып кету, судың бұзып (жуып) кетуі
размывание изображения	кескіннің бұзылуы
размывание керна буровым раствором	тасбағанды бұрғы ерітіндісінің жуып кетуі
размывать	су шайып (бұзып) кету
размыкание	ажырату, тарқату, айыру
размыкание контактов	түйіспенің ажырауы
размыкатель	ажыратқы
размягчать	жұмсарту
разнородность	әртектілік
разнородность горных изверженных пород	ақтарылған тау жыныстарының әртектілігі
разнос	тарату, бөлектеу
разнос двигателя	қозғалтқышты бөлектеу
разнос машины	машинаны бөлектеу
разность	айырым, айырмашылық
разность времени пробега	жүрген жолдың уақыт айырымы
разобранный	бөлшектелген, ыдыратылған
разобшение	ажырату, бытыратып жіберу, айыру
вертикальное разобшение	тік ажырау
разобшение пластов	қабаттарды айыру (бөлектеу)
разогрев	қыздыру, жылыту
разорванный	жыртылған, жарылған, үзілген
разоружать	қарусыздандыру
разработка	1. өңдеу 2. зерттеу 3. игеру, кен шығару, пайдалану
разработка залежи нефти	мұнай кенішін игеру
разработка залежи, пробная	кенішті тәжірибелік игеру
изыскательская разработка	зерттеу жұмыстары
разработка месторождения	кен орнын игеру
разработка месторождения, кустовая	кен орнын шоқтық бұрғылау
разработка месторождения нефти	мұнай кен орнын игеру
разработка месторождения при повышенном давлении	айдаудың жоғары қысымымен
нагнетания	кен орнын игеру
разработка месторождения разветвленными скважинами	кен орнын тармақталған ұңғымалармен игеру
разработка месторождения с поддержанием пластового давления	қабат қысымын тұрақтандыру- дың көмегімен кен орнын игеру

разработка многопластовой залежи нефти снизу вверх	көпқабатты мұнай кенішін төменнен жоғары игеру
разработка морского месторождения нефти	мұнайдың теңіздегі қабатын игеру
разработка нефтяного месторождения	мұнай кенін игеру
разработчик	игеруші
разравнивание	тегістеу
разрастание	үлкею, қоюлану, көбею, ұлғаю
разрезать	сұйылту, сирету, жеңілдету, ыдырату
разрез	1. кесу, қию, тілу 2. тілік, қима, тілме
вертикальный разрез	тік қима
геологический разрез	геологиялық қима
разрез горных пород	тау жыныстарының тілімі
схематический разрез	схемалық тілік
частичный разрез	үзік тілік
разрезание	кесу, тілу, жару, қию
разрезание залежи рядами нагнетательных скважин	кенді айдау ұңғымаларының қатарымен бөлу
разрешение	шешу, шешілу
разрушать	қирату, талқандау, бұзу
разрушаться	қиратылу, бұзылу, жойылу,
разрушение	1. қирату, бүлдіру 2. бүліншілік, күйзеліс 3. бұзылу
разрушение абразивным материалом	абразив (түрпілік) материалмен қирату
вязкое разрушение	баяу қирату
разрушение горной породы	тау жынысының қирауы
разрушение горной породы, абразивно-эрозионное	тау жынысының абразивті-эрозиялық бұзылуы
разрушение горной породы, механическое	тау жынысының механикалық бұзылуы
разрушение залежей нефти и газа	мұнай және газ кендерінің бұзылуы
разрушение керна	тасбағанның қирауы
разрушение колонны труб от растяжения	тұрбалар тізбегінің созылудан (тартылудан) бұзылуы
разрушение ловушек	тұтқыштардың бұзылуы
разрушение при сжатии	қысқанда қирау
разрушение при срезе	кесу, қиылу (қиық) кезінде қирау
разрушение резьбы	бұранданың бүлінуі
упругое разрушение	серпімді бұзылу
усталостное разрушение	тозғаннан бұзылу
хрупкое разрушение	морт сыну

разрушение эмульсии	эмульсияның бүлінуі
разрыв	1. жарылу, үзілу, бытырау 2. бұзылған жер, жарық
акустический разрыв	акустикалық жарылу
разрыв без смещения	қозғалыссыз ажырау
разрыв буровой колонны	бұрғылау колоннасының ажырауы
разрыв изображения	кескіннің бұзылуы
разрыв между резервуарами	резервуар арасындағы жарық
разрывать	жырту, жару, үзу
разрыхление	жұмсарту, босату, қопсыту
разряд	разряд
разрядник	разрядтауыш
разряжение	оғын алу, оқ алу, тоқтан айыру
разъедаемость	желінгіштік, күйгіштік, шіру қабілеті, дәрежесі
разъедание	1. желіну, шіру 2. күю
разъедание кислотой	қышқылмен күю
разъединение	айыру, ажырату, ажырасу
автоматическое разъединение	автоматты айыру
разъединение замкового соединения	құлыптық қосылыстың ажырауы
разъединенный	айырылған, ажыратылған
разъединитель	ажыратқыш
колонный разъединитель	колоннаны ажыратқыш
колонный замковый разъединитель	колонналық құлыпты ажыратқыш
колонный-кулачковый разъединитель	колонналық-жұдырықшалы ажыратқыш
разъезд	аялдау пункті, темір жолдың екіге бөлінуі, жол айрығы, бекет
разъем	1. ажырау 2. ажыратқыш-қосқыш
разъем обсадной трубы	шегендеу тұрбасының ажырауы
разъем формы	форманың ажырауы
разъемный	алмалы-салмалы, ажырағыш
райбер	райбер
райберование	райберлеу
район	аудан, аймақ
район вечной мерзлоты	мәңгі тоң аймағы
газодобывающий район	газ шығатын аймақ
район нефтегазоаккумуляции	мұнай-газ шоғырланған аймақ
район нефтеносный	мұнайлы аймақ
район обводнения	сулану аймағы
районирование	аудандарға бөлу, аудандау
геологическое районирование	геологиялық аудандау

раковина	1. металда болатын қуыс, қаяу, қабыршақ 2. бақалша
коррозионная раковина	коррозиялық қуыс
раковина от окалины	қабыршақты қуыс
песочная раковина	құм қабыршақ
ракушечник	ұлутас
рама	рама, жақтау
рама автомобиля	автомобиль жақтауы
рама буровой лебедки	бұрғы шығырының жақтауы
рама буровой установки	бұрғы қондырғысының жақтауы
дверная рама	есік жақтауы
рама двигателя	қозғалтқыш жақтауы
рама для спуска коллектора	коллекторды түсіруге арналған жақтау
жесткая рама	қатты жақтау
рама лебедки	шығыр жақтауы
рамка	кішкентай рама, жақтауша
визирная рамка	нысаналы, көздегіш жақтауша
рамка карты	карта жақтаушасы
соединительная рамка	қосқыш рамка
ранг	ранг, әскери дәреже, шең, атақ
ранний	ерте
рапа	рапа, су қоймаларында болатын тұзды ерітінді
рапорт	есеп, тапсырманы орындау туралы есеп беру
рапорт бурильщика, сменный	бұрғышының ауысымдық есебі
суточный рапорт	тәуліктік есеп
раритет	сирек кездесетін нәрсе, сирек зат
раскаленный	қызған, қыздырылған
раскалять	қыздыру
раскатывать	1. жару, шағу, уату 2. илеу, жаю
раскатка	жазу, жаю
раскачивание	тербелу, теңселу
раскачивание крюка	ілмектің тербелуі
раскисление металла	металды қышқылсыздандыру
раскислитель	ашытқыш
раскладка	жайып салу, таратып салу
раскладчик	төсегіш
расклепывать	шегесін суырып алып тастау
расклепывать гвоздь	шеге суыру
расклинивание трещины	жарықтың қақ айырылуы
расковка	тех. таптап тегістеу
расковывать	таптап жұқарту
раскол	бөліну, жіктелу, жарылу

расконсервация
раскос
ветровой раскос
раскосы вышки
крестообразный раскос
раскос ноги вышки, внутренний

раскраска
раскрепитель
раскрепитель бурильных свечей

раскрепитель насосно-
компрессорных труб

раскрепление
раскрепление бурильных замков
раскручивание
раскручивание труб, резкое
раскрытость
раскрытость каналов
раскрытость пор
раскупоривать
распад
естественный распад
распадание
распаковка
распакованный
распечатка
расписание
расплав
расплавлять
расплетать
расплываться
расплющивание
распознавание
распознавание окаменелостей
располагать

располагаться

расположение
расположение алмазов
взаимное расположение
расположение крест-накрест
расположение оборудования
распорка
продольная распорка
распределение

қайта іске қосу, пайдалану
қиғаштап қойылған тірек
желден қиғаштану
мұнараның қиғаш тіректері
айқыш қиғаш тіректер
бұрғы аяғының ішкі қиғаш
тіректері

бояу
босатқыш, ажыратқыш
бұрғы жалғамаларының
ажыратқышы
сорап-компрессорлар тұрба-
ларын ажыратқыш

босату
бұрғы құлыптарын босату
тарқату
тұрбаларды тез ағыту
ашықтық
арықтың ашықтығы
саңылаулардың ашықтығы
тығынды алу
ыдырау, күйзеліс
табиғи ыдырау
ыдырау
пакерді алу
шешілген, босатып алынған
басып шығару
кесте
қорытпа
балқыту
тарқату
жайылу
жапырылу, езілу, жаншылу
айырып тану, білу
таснұсқаларды айырып тану
бар болу, еркі болу, жайғастыру,
орналастыру, қою
орналасу, салыну, жайласу,
орналасу
тұрған жер, орны
алмастың орналасқан жері
өзара орналасу
айқыш орналасу
жабдықтардың орны
тірек, таяныш
ұзына бойлы тірек
тарату, үлестіру, бөліп тарату,
бөлу

распределение вероятностей	ықтималдылықты тарату
распределение выборок	сынамаларды бөлу
распределение газа, нефти и воды	газ, мұнай, суды бөлу
распределение залежей нефти	мұнай қабатын бөлу
распределение запасов	қорды бөлу
распределение запасов по площади	қорды аудан бойынша бөлу
распределение нагрузки	салмақты (қысымды) бөлу
неоднородное распределение	әртекті бөлініс
распространение	тарату, өрістету, кеңейту
распространение активности	белсенділіктің тарауы
распрыскивать	бұрқу, себу
распыление	тозаңдату, бөліп-бөліп жіберу, ыдырату
тонкое распыление	мұқият тозаңдату
распыление топлива	отынды ыдырату
распылитель	тозаңдатқыш, бүріккіш
распылитель жидкости	сұйықтық бүріккіш
распылять	ұнтақтау, тозаңдату, бытыратып жіберу
рассасывание	тарау, жайылу, сорылу, қайту
рассверливание	1. бұрғылауды дәлдеу 2. бұрғылап кеңейту
рассев	себу, егу, отырғызу
тонкий рассев	жақсылап, мұқият отырғызу
рассеивание	себу, шашырап тию, ыдырауы
рассеивание тепла	жылудың ыдырауы
рассекатель	жарып өткіш, айырғыш
рассекать	жарып (қақ айырып) тастау, жарып өту, кесіп өту
рассеяние	шашырау, шашырап тарау, тарау, тарқау
рассеяние мощности	қуаттың әлсіреуі
рассеяние света	жарықтың әлсізденуі (әлсіреуі)
рассеяние энергии	қуаттың тарауы
рассеянный	бытыраңқы, шашыраңқы
расслаивание	қабатталу, қабат-қабат болу, қабат-қабат қылып айырып бөлу
расслаивание бетона	бетонның қабаттарға бөлінуі
расслаивание глинистых частиц	сазды бөлшектердің қабат- қабат болуы
расслаивание горных пород	тау жыныстарының қабат- қабат болуы
мощное расслаивание	қалың қабаттылық
расслаивание песчаника	құмтастың қабаттылығы (қабатталуы)
рассматривать	анықтап қарау
рассогласование	үйлеспеу, сәйкеспеу, қиыспау

рассол	тұздық, тұзды су
рассол выходящий из скважины	ұңғымадан шығатын тұзды су
рассредоточение	бөліп жайғастыру, бытыратып орналастыру
расставлять	жинап (орын-орнына) қою, бөліп-бөліп қою
расстановка	орналастырып қою, орналастыру
расстановка вагонов	вагондарды орналастырып қою
расстановка сейсмографов, полная	сейсмографтарды толық орналастыру
расстановка скважин	ұңғымаларды орналастыру
расстояние	аралық, ара қашықтық
безопасное расстояние	қауіпсіз қашықтық (аралық)
расстояние до предмета	затқа дейінгі аралық
расстояние между скважинами	ұңғымалар арасындағы қашықтық
расстояние перевозок	тасымалдау қашықтығы
расстрел	ату
расстройство	бұзылу
расстройство хода	жүрістің бұзылуы
расстыковка	ажырау
рассчитанный	есептелген, шамаланған, көзделген
рассчитывать	есептеу, байқау, білу
рассыпчатый	үгілмелі, үгілгіш
растапливать	жағу, еріту
растаскивание труб	тұрбаларды бұзып тасу
растачивание	қашау (кеңіту, тегістеу, өңдеу)
раствор	ерітінді
белитовый раствор	белит ерітіндісі (жидкий раствор)
белито-песчанистый раствор	белит-құмдақ ерітінді
буровой раствор	бұрғы ерітіндісі
буровой раствор безглинистый	сазсыз бұрғы ерітіндісі
буровой раствор выдержанный	ұзақ тұрған бұрғы ерітіндісі
буровой раствор для забуривания ствола скважин	ұңғыма оқпанын бұрғылауға арналған бұрғы ерітіндісі
буровой раствор загущенный	қоюландырылған бұрғы ерітіндісі
буровой раствор на водной основе	су негізіндегі мұнай эмульсия-
нефтеэмульсионный	лық бұрғы ерітіндісі
буровой раствор на морской воде	теңіз сулы бұрғы ерітіндісі
буровой раствор на насыщенной солью воде	тұзға қаныққан су негізді бұрғы ерітіндісі
буровой раствор на углеводородной основе	көмірсутегі негізіндегі бұрғы ерітіндісі

буровой раствор охлажденный	мұздатылған бұрғы ерітіндісі
буровой раствор переутяжеленный	тым ауырлатылған бұрғы ерітіндісі
буровой раствор продавоочный	басуға арналған бұрғы ерітіндісі
буровой раствор разжиженный	сұйытылған бұрғы ерітіндісі
буровой раствор с низкой водоотдачей	су бергіштігі төмен бұрғы ерітіндісі
буровой раствор токсичный	улы (зиянды) бұрғы ерітіндісі
буровой раствор тонкодисперсный	бөлшектері тым ұсақ (жоғары дисперсиялы) бұрғы ерітіндісі
буровой раствор хроматный	хроматпен өңделген бұрғы ерітіндісі
буровой циркулирующий раствор	айналыстағы бұрғы ерітіндісі
буферный раствор	буферлік ерітінді, кедерткілі ерітінді
глинистый раствор	сазды ерітінді
диспергирующий раствор	ыдырағыш ерітінді
раствор для очистки	тазалағыш ерітінді
жидкий раствор	сұйық ерітінді
исходный раствор	негізгі ерітінді
раствор каустической соды	күйдіргіш сода ерітіндісі
керосино-цементный раствор	керосин цемент ерітіндісі
крепкий раствор	күшті (қою) ерітінді
мыльный раствор	көбікті ерітінді, сабын көбігі
раствор насыщенный	қаныққан (қою) ерітінді
промывочный раствор смешанный с разбуренной породой	бұрғыланған жыныстармен араласқан жуғыш ерітінді
раствор соли	тұз ерітіндісі
титруемый раствор	титрленгіш ерітінді
цементный раствор	цемент ерітіндісі
цементный жидкий раствор	сұйық цемент ерітіндісі
растворение	еру
избирательное растворение	іріктеліп еру
растворимость	ерігіштік
взаимная растворимость	өзара ерігіштік
растворитель	еріткіш
растворопровод	ерітінді құбыры
растворять	еріту
растекаемость	жайылғыш
растирать	ұнтақтау, үгу, ысқылау, жағу
растолочь	ұнтақтау, түю
расточка	1. қашап кеңіту (тегістеу), қашап өңдеу, жонғыш
расточка корпуса	2. ойма
	тұрқын қашаумен тегістеу

цилиндрическая расточка	цилиндрлі жонғыш
растрескивание	жарылу, шытынау
растрескивание горных пород	тау жыныстарының жарылуы
коррозионно-усталостное	коррозиялық тоздан жарылу
растрескивание	
растрескивание термическое	жылулық шытынау
растяжение	созылу, созу
линейное растяжение	сызықтық созылу
предварительное растяжение	алдын ала созу
продольное растяжение	ұзына бойлы созу
растяжка	кеңею, созылу, тарау, керме, тартпа
растянутый	созылған, ұзын
расфасовка	өлшеп орау
расхаживание	әрлі-берлі жүру, теңселту
расхаживание бурильной колонны	бұрғы колоннасының теңселуі
расход	шығың, жұмсау, тұтыну
административные расходы	әкімшілік шығындар
расход алмазов в каратах	қаратпен алғандағы алмастың шығындалуы
расход буровых долот	бұрғы қашауларының тұтынылуы
расход воды	су шығыны
расход воды при нагнетании	айдалатын су шығыны
расход воздуха	ауа шығыны
накладные расходы	үстеме шығындар
непредвиденные расходы	көлденең шығындар
расход пара	бу шығыны
предварительные расходы	алғашқы шығындар
расход при нагнетании	айдау кезіндегі шығындар
текущие расходы	ағымдағы шығындар
расходимость	таралғыштық
расходомер	шығын өлшегіш
вертушечный скважинный	айналмалы ұңғымалық шығын
расходомер	өлшегіш
вибрационный массовый	тербелмелі массалық шығын
расходомер	өлшегіш
расходомер воды скваженный	ұңғымалық су шығынын
	өлшегіш
глубинный расходомер	тереңдегі шығын өлшегіш
расходомер для буровой раствора	бұрғы ерітіндісінің шығынын
	өлшегіш
расходомер нефти	мұнай шығынын өлшегіш
поплавковый расходомер	қалтқылы шығын өлшегіш
промысловый расходомер	кәсіпшілік шығын өлшегіш
регистрирующий расходомер	жазып алатын (тіркегіш) шығын
	өлшегіш
расходомер с непрерывной	үздіксіз жазатын шығын
записью	өлшегіш

суммирующий расходомер	жинақтаушы (жалпы санын шығарушы) шығын өлшегіш
расхождение	айырылатын жер, айырылыс, айырмашылық болу, қайшылық
расхождение волн	толқындардың айырылуы
расхождение по глубинам	тереңдіктегі сәйкессіздік
расхождение швов	жапсардың ыдырауы
расхоложивание	1. салақсу, салақ қарау 2. суыту, салқындату
расценка	бағалау, есептеу, баға
расцепка	тіркеуді ағытқыш (ажыратқыш)
расцепление	ағыту, ажырату
расчет	есептеу, шамалау, болжау, жоба есебі, есеп (тех)
расчет бурильной колонны	бұрғы колоннасының жобасы
гидравлический расчет	гидравликалық есептеу
расчет емкости резервуара	резервуар көлемін өлшеу
расчет остойчивости	орнықтылықты (тұрақтылықты) есептеу
расчет падения пласта	қабаттың еңістеу бағытын есептеу (бағалау)
расчетный	есеп айыратын, есеп
расшативание	босаңсыту, босату, былқылдату
расширение	кеңейту, өрістету, ұлғайту, үлкею
расширение буровой скважины	бұрғы ұңғымасының ұлғаюы
расширение газовой шапки	газ бүркембесінің үлкеюі
расширение нефти	мұнайдың қоюлануы
тепловое расширение	мұнайдың жылулық ұлғаюы
объемное расширение	көлемдік үлкею
относительное расширение	салыстырмалы ұлғаю
расширение пласта	қабаттың қоюлануы, үлкеюі
расширение природного газа	табиғи газдың көбеюі
расширитель	1. кеңейту, өрістету, ұлғайту 2. кеңейткіш, кеңіткіш
буровой расширитель алмазной	алмас бұрғылау кеңіткіші
буровой расширитель лопастный	қалақты бұрғылау кеңіткіші
буровой расширитель раздвижной	жазылмалы бұрғылау кеңейткіші
калибрующий расширитель	калибрлегіш кеңейткіш
расширяемость	кеңейгіштік, ұлғайғыштық, кеңею деңгейі, қоюланғыштық
расширяемость нефти	мұнайдың қоюланғыштығы
расшифровка	мағынасын ашу, түсіндіру, ұғындыру, шифрді шешу

расщелина	жылға
расщепление	жарықшақтану, жарылу, ажырау, бөлшектену, ыдырау
расщеплять	жару, ажырату
рвануть	1. тартып қалу 2. кенет күшею
реагент	реактив, реагент
водоадсорбирующий реагент	су сіңіргіш реагент
водоизолирующий реагент	су айырғыш (су өткізбейтін) реагент
дефлокулирующий реагент	дефлокуляциялаушы реагент
коагулирующий реагент	жабысқыш реагент
комплексобразующиеся реагент	кешен құрағыш реагент
облагораживающий реагент	жақсартқыш реагент
флотационный реагент	қалқымалы реагент
реагировать	сезіну, реакцияға түсу
реакция	реакция, әсерлестік
реакция восстановления	қалпына келтіру
реакция вытеснения	ығыстыру (ауысу)
реакция замещения	орнын басу (алмастыру) реакциясы
реакция нейтрализации	жою реакциясы
необратимая реакция	қайтымсыз реакциясы
реакция обмена	алмасу реакциясы
реакция окисления	тотығу реакциясы
реакция осаждения	тұндыру реакциясы
побочная реакция	қосымша (жанама) реакция
реакция разложения	ажырату (ыдырату, жіктеу) реакциясы
реборда	реборда, доңғалақ тоғынының көтеріңкі бөлігі, көтеріңкі жиек (ернеу, борт)
ребристый	қырлы
ребро	қыр, жон
ребро жесткости	қатты қыр
ребро клапана	клапан қыры
трубное ребро	тұрба қыры
реверберация	дыбыстың ұзақ уақыт бойы естілу қабілетінің сақталуы
регенерация	қалпына келтіру, қалпына келу
регенерация кристаллов	кристалдардың қалпына келуі
регион	аймақ
региональность залегания нефти	мұнайдың шоғырлануының аймақтығы
регистр	тізім, көрсеткіш
регистратор	тіркегіш, өздігінен жазатын автомат аспап

автоматический регистр
регистрация
регистрация процесса бурения
регистрация процесса добычи
регламент
регрессия
регулирование
автоматическое регулирование
грубое регулирование
регулирование движения
регулирование зазора
регулирование клапана
регулирование нагрузки
регулирование подачи
регулирование расхода
регулирование темпа отбора
регулирование фильтрации
регулируемый
регулирующий
регулятор
автоматический регулятор
регулятор вязкости
автоматический
регулятор дебита
регулятор максимального
давления
регулятор минимального
давления
регулятор плотности
редуктор
ацетиленовый редуктор
газовый редуктор
редуктор гидравлического
винтового забойного
двигателя
кислородный редуктор
раздаточный редуктор
редуцирование
реестр
режим
аварийный режим
автономный режим
артезианский режим
режим бурения
режим бурения, оптимальный
режим бурения, форсированный

автоматты тіркегіш
тіркеу
бұрғылау барысын жазу
өндіру барысын тіркеу
уақыт тәртібі, жұмыс тәртібі
кері кету
жөнге салу, реттеу, басқару
автоматты басқару
дәрекі басқару
жүрісті реттеу
саңылауды реттеу (жөндеу)
тығынды жөнге салу
күшті реттеу
берілісті реттеу
шығынды реттеу
алу жылдамдығын реттеу
сүзілуді реттеу
реттелетін
реттейтін, реттегіш
реттегіш
автоматтық реттегіш
тұтқырлықты автоматты
реттегіш
шығымды реттегіш
ең жоғары қысымды реттегіш
ең төменгі қысымды реттегіш
тығыздық реттегіш
газ қысымын өлшейтін құрал,
редуктор
ацетилендік редуктор
газ редукторы
гидравликалық бұрандалы
забой қозғалтқышының
редукторы
оттегілік редуктор
бөліп таратқыш редуктор
қысқарту, жеңілдету, оңайлату
тізім, каталог
тәртіп, ереже, шаралар жүйесі,
жағдай
апаттық жағдай
оқшау (тәуелсіз) жағдай
артезиан ағысы жағдайы
бұрғылау жағдайы
қолайлы бұрғылау жағдайы
жеделдетілген бұрғылау
жағдайы

вихревой режим
волновой режим
режим вытеснения
режим вытеснения нефти
режим вытеснения нефти
краевой водой

режим газовой шапки
режим горения
режим нагрузки
режим остановки
режим откачки
переходный режим
режим растворенного газа
режим роторного бурения
режим скважины
режим смазки
смешанный режим

температурный режим
режим течения
режим течения, ламинарный
режим течения, турбулентный
типовой режим
режим эксплуатации скважины
рез

рез при машинной резке
резак
автогенный резак
взрывной резак
газовый резак
резак для талевого каната
резак для труб, пескоструйный
резерв
аварийный резерв
резервуар
вертикальный резервуар
резервуар высокого давления
газосборный резервуар
резервуар грунтовых вод

резервуар для бурового
раствора, отстойный
резервуар для бурового
раствора, рабочий
резервуар для водосодержащей
нефти
резервуар для добавок

құйындау жағдайы
толқынды жағдай
ығысу жағдайы
мұнайдың ығысу жағдайы
жиік суымен мұнайды
ығыстыру жағдайы
газ бүркембесі жағдайы
жану жағдайы
күш түсу жағдайы
кідіру, тоқтау жағдайы
айдап шығару жағдайы
ауысу жағдайы
еріген газ жағдайы
роторлық бұрғылау жағдайы
ұңғыма жағдайы
майлау жағдайы
аралас (газ және су арынды)
жағдай

температуралық жағдай
ағу жағдайы
ламинарлық ағыс жағдайы
тәртіпсіз ағыс жағдайы
қалыпты жағдай
ұңғыманы пайдалану жағдайы
кесік
машиналық кесудегі кесік
пышақ, кескіш
факел, автогендік кескіш
жарып кескіш
горелка, газдық кескіш
таль арқанына арналған кескіш
тұрбаларды құмарынды кескіш
қор, резерв, запас
апаттық қор
резервуар
тік цистерна
жоғары қысымды бак
газ жинағыш бак
жерасты суларының
резервуары
(таусылмас көзі)
бұрғы ерітіндісі тұнатын
шұңқыр
бұрғы ерітіндісінің жұмыс
резервуары
суы бар мұнайға арналған
цистерна
қоспаларға арналған
резервуар

резервуар для долива	(ұңғымаға) үстеп құюға арналған цистерна
резервуар для отделения солей	тұзды тұндыруға арналған цистерна
резервуар дозировочный	мөлшерлегіш резервуар
заглубленный резервуар погружной	батпалы цистерна
замерный резервуар	өлшегіш резервуар
клепанный резервуар	тойтарылған (шегеленген, бекітілген) резервуар
локальный резервуар	жергілікті резервуар
морской резервуар	теңіз цистернасы
напорный резервуар	арынды, қысымды бак
резервуар на трубопроводе	құбырлардағы резервуар
нефтеcборный резервуар	мұнай жиналатын резервуар
обвалованный резервуар	топырақпен үйіліп қорғандалған цистерна
окислительный резервуар	тотықтырғыш резервуар
отстойный резервуар	тұндырғыш шұңқыр
питающий резервуар	жабдықтағыш резервуар
резец	кескіш, жонғыш, қырнағыш аспап
резец для армирования долот	қашауды арқаулағыш аспап
резец для рассверливания	бұрғылағыш аспап
резина	резеңке
бензостойкая резина	бензинге төзімді резеңке
резка	кесу, турау
газопламенная резка	газ жалынымен кесу
дуговая резка	доғалы кесу
продольная резка	ұзына бойлай кесу
резкий	өткір, айқын
резонанс	жақсы, ашық естілу, тербелістің күшеюі (физ)
результат	нәтиже
результат давления	қысым нәтижесі
результат испытаний	сынақ нәтижесі
резьба	ойма, бұранда
круглая резьба	дөңгелек бұранда
ловильная резьба	қармағыш бұранда
многозаходная резьба	көп жүрісті бұранда
трубная резьба	тұрба бұрандасы
упорная резьба	берік бұранда
рейка	білте тақтайша, таяқша, жердің ойы мен қырын анықтау үшін қолданылатын құрал
визирная рейка	көздегіш рейка
водомерная рейка	су өлшегіш таяқша
замерная рейка	өлшегіш таяқша
зубчатая рейка	тісті тіреу

рейс
рейс вне расписания
грузовой рейс
обратный рейс
рейсфедер
рейшина

река
рекогносцировка

реконструировать
ректификат
ректификация
релаксация

реле
измерительное реле
реликтовый
рельеф
рельеф местности
рельс
ремень

ремень безопасности
бесконечный ремень
ремешок
ремонт
внеплановый ремонт
восстановительный ремонт
ремонт дорожного покрытия
капитальный ремонт
рентабельный
рентгенограмма

реология
реостат

репер
временный репер
репрессия воздушная
ресивер
респиратор

рейс, сапар
кестеден тыс рейс
жүк тасу рейсі немесе сапары
кері рейс
рейсфедер, сызу құралы
бір жақ басында көлденең
тығырығы бар ұзын
сызғыш

өзен
белгілі жер бедерін алдын ала
байқау және зерттеу
қайта құру (жасау)
тазартылған спирт
тазарту, аршу
физикалық жүйеде
термодинамикалық
теңдік орнату үдерісі

реле
өлшегіш реле
ескіден қалған, көне дәуірге тән
бедер
жер бедері
рельс
белдік, белдеу, қайыс,
белдемше
қауіпсіздік белдемшесі
шексіз белдік
белдік, белдікше, бау
жөндеу
жоспардан тыс жөндеу
қалпына келтіріп жөндеу
жол бетін жөндеу
күрделі жөндеу
пайдалы, тиімді
рентген сәулесінің көмегімен
алынған кескің,
рентген кескіні (суреті)

ағыстану
тоқтың күшін өлшейтін аспап,
реостат
нысана, қадабелгі
уақытша нысана
ауа айдау
газ бен бу жиналатын ыдыс
улы газдаң, шаң-тозаңнан
тыныс жолдарың,
көзді, құлақты
сақтайтын құрал,
респиратор

рессора	серіппелі темір
ресурс	қор, ресурс
газовые ресурсы	газ қоры
гарантийный ресурс	қызмет ету мерзімі (уақыты)
нефтяные ресурсы	мұнай қоры
ретинакс	ретинакс
ретранслятор	қайталағыш станса
рецептура	дәрі-дәрмек жасау туралы ілім, бір нәрсе дайындау әдісі
рецептура бурового раствора	бұрғы ерітіндісін дайындау әдісі
рециркуляция	қайта айналу
речной	өзен, өзеннің
решать	шешу, шығару
решение	шешім, шешім шығару
решетка	темір шілтер, ауа тартқыш, тор, шарбақ
антенная решетка	антенна торы
решетка водоприемника	су қабылдағыш тор
контрольная решетка	бақылау торы
решето	елек, елеуіш
ржавчина	тат
риска	белгі
риф	суасты жартас, риф, кедертас
водорослевый риф	балдырлы риф
коралловый риф	маржан риф
покровный риф	жамылғы риф
рифление	бұдырлау, кедір-бұдырлау
рифленый	кедір-бұдырланған
рихтование	түзету, дұрыстау
робот	робот
робот для исследования океана	мұхитты зерттеуге арналған робот
ров	шұңқыр, ор
рог	мүйіз
рог крюка	ілмек мүйізі
известково-кремнистый рог	ізбесті-шақпақ тасты мүйіз
роза ветров	жел кестесі
розетка	розетка
ролик	шығыршық, доңғалақша
бочкообразный ролик	бөшке тәрізді доңғалақша
витой ролик	шиыршықталған доңғалақша
россыпь	ұсақ тау жыныстары, алтын аралас топырақ, қорымдар
рост	өсу
рост глинистой корки	сазды қабыршақтың өсуі

рост давления	қысымның өсуі
ротор	ротор, электромашинаның қозғалмалы бөлігі
ротор буровой установки с гидравлическим приводом	гидравликалық жетекті бұрғы қондырғысының роторы
ротор буровой установки с карданным приводом	кардан жетекті бұрғы қондырғысының роторы
ротор насоса	сорап роторы
ртуть	сынап
рубанок	сүргі
рубашка	қоршама, қаптама
бетонная рубашка	бетон қоршама
рубероид	рубероид (жабындық әрі оқшаулағыш рулон материал)
рубильник	ажыратқыштың бір түрі, дербес ажыратқыш
рубить	шабу, жару, кесу
рубка	1. шабу, кесу 2. рубка (кеме), штурман рубкасы
руда	руда (табиғи шикізат)
бедная руда	селдір руда
богатая руда	бай руда
рука	қол, тетік
рука манипулятора, управляющая	манипулятордың басқару тетігі
рукав	1. тармақ, сала, қолтық (геогр) 2. шланг
брезентовый рукав	брезент шланг
всасывающий рукав	сорғыш шланг
гибкий рукав	солқылдақ (майысқақ) шланг
морской рукав	теңіз қолтығы (саласы, тармағы)
напорный рукав	қысымды шланг
погрузочный рукав	тиегіш тетік
пожарный рукав	өрт шлангасы
рукавицы	қолғаптар
рукоятка	сап, тұтқа
рукоятка бура	бұрғы машинасының сабы
зажимная рукоятка	қысқыш тұтқа
руление	тұтқаны бұру
руль	руль, тұтқа
рупор	дауыс бағыттағыш
русло	арна
русло реки	өзен арнасы
ручка	тұтқа, сап, тетік
ручка тормоза	тежегіш тұтқасы
ручка управления	басқару тетігі

ручник
рывок
рым
рыть
рыхлый
рычаг
рычаг включения
рычаг поплавка
рычаг с противовесом
ряд
ряд буровых установок,
размерный
ряд диаграмм, снятых
одновременно
ряд отстойников очистной
установки

садиться
сажа
салазки

направляющие салазки

сварные салазки
сало
сальник
башмачный сальник
набивной сальник
сальник на буровом долоте
нижний сальник
предохранительный сальник
сальникообразование

самовозгорание
самовоспламенение
самодвижущийся
самозаводящийся
самозаклинивание

самозапуск
самозатачивающийся
самообслуживающий
самоотвинчивание
самопишущий
самописец
саморегулирующий

болат балға
жұлқыну, жұлқыныс
сақина, көз
қазу
бос, жұмсақ, борпылдақ
рычаг, тетік
қосу тетігі
қалтқы тетігі
қарсы салмағы бар тетік
рет, қатар, сап, тізбек
мөлшерлес бұрғы қондырғыла-
рының қатары
бір мезгілде алынған
диаграммалар қатары
тазалағыш қондырғы тұндырғы-
ларының қатары

С

отыру, орналасу, қону
күйе, қара күйе
қанатты жадағай шана, тех.:
жылжыма, сүйретпе
шана, сүйретпе
бағыттаушы жылжыма не
сүйретпе
дәнекерленген жылжыма
қабыршақ мұз, май
нығыздауыш
башмақ пакері
тығындалатын нығыздауыш
бұрғы қашауындағы май
төменгі нығыздауыш
сақтандырғыш нығыздауыш
нығыздауыштың (майдың)
пайда болуы
өздігінен жану
өздігінен тұтану
өздігінен қозғалатын
өздігінен қосылатын
өздігінен сыналану (сыналасу,
орнығу)
өздігінен іске қосылу
өздігінен қайралатын
өзіне-өзі қызмет ететін
өздігінен бұралып шығу
өзі жазатын
өзі жазғыш
өзі реттейтін, өзі басқаратын

самородок	саф, сомтума
самосвал	жүктөккіш
самостоятельный	дербес, тәуелсіз, өз бетімен
самотек	өздігінен ағу, өз бетімен қозғалу
самоуплотнение	өздігінен тығыздалу, өзін-өзі тығыздау
самоустановка	өздігінен қондырылу
самоходный	өзі жүретін
сани	шана
сапропель	сапропель (лай қабат)
сбалансированный	теңгерілген
сбег резьбы	бұранданың кетуі
сболченный	шайқалған, араластырылған
сбор	жинау, жию
сбор газа	газ жинау
сбор нефти и газа	мұнай мен газ жинау
сборка	құрастыру, жинау
сборка бурильной колонны	бұрғы колоннасын құрастыру (жинау)
сборка на месте	орнында құрастыру
сборка на плаву	жүзу кезінде құрастыру
сборка на промысле	кәсіпшілікте жинау
сборник	жинаушы
сбрасывать	түсіру, лақтыру
сброс	1. сырғыма, құлау 2. түсу
вертикальный сброс	тік сырғыма
сброс в море	теңізге сырғу
глыбовой сброс	кесектің құлауы
сброс давления	қысымның түсуі
сброс жидкости	сұйықтықтың шығуы
пластовой сброс	қабаттық ығысу
сброс по залеганию	жатысы бойынша сырғу
сброс по падению	құлау бағытымен жылжу
сброшенный	түсірілген, лақтырылған
сваб	піспек
свабирование	піспектеу
свайный	тіреулі, қадалы, бағаналы
сваливание	құлату, тастау, аудару, үю
свалка	қоқыс тастайтын жер, қоқыс үйіндісі
сваренный	пісірілген, дәнекерленген
сваривать	пісіру, дәнекерлеу
сварка	пісіру, дәнекерлеу (балқытып біріктіру)
сварка в стык	тығыз дәнекерлеу
сварка плавлением	балқыта дәнекерлеу
потолочная сварка	төбені дәнекерлеу
сварка при монтаже	құрау кезінде дәнекерлеу

стыковая сварка	түйістіріп дәнекерлеу
сварщик	дәнекерлеуші
свая	қада, тіреуіш, діңгек
анкерная свая	арқаулық қада
трубчатая свая	түтік тәрізді қада
сведения	мәліметтер
сведенный в таблицу	кестеге көшірілген
сверлить	бұрғылау
сверло	бұранда, бұрғы
свертываемость	қоюланғыштық
свертывание	1. тоқтату, жинау 2. қысқарту, қоюландыру
свертывать	1. орау, бүктеу 2. қысқарту, ықшамдау
свес	еңкейген жер, салбырап тұрған жер, асылма, құлама
светлый	жарық, таза, мөлдір
свеча	1. білте 2. тұрбалар тізбегі, жалғама, бағана
свеча бурильных труб	бұрғылау тұрбаларының жалғамасы не бағанасы
свеча бурильных труб, четыре трубная	төрт тұрбалы бұрғылау тұрбаларының жалғамасы
свеча зажигания	білте, тұтандыру білтесі
свивка	1. тоқу, есу, еру, ширату 2. еспе
свивка каната	арқан еспесі
свивка крестовая	айқыш еспе
свивка проволоки в пряди	сымдарды ширату, ширатылған жіп
свидетельство	куәлік
свидетельство об испытании	сынақ туралы куәлік
свинчивание	1. бұрап нығайту, винтпен бекітіп қосу, 2. бұрап шығару, бұрап алу
свинчивание вручную	қолмен бұрап нығайту
свита	тастопша, тасқатар
газоносная свита	газды тастопша
мощная свита	қуатты (қалың) тастопша
свита песчаников	құмдақтардың тастопшасы
продуктивная свита	өнімді тастопша
свищ	қаяу, құйым (металл құйманың қуыс болып қалған жері)
свободный свищ	ерікті, азат қаяу
свод	күмбез, төбе
свод залежи	кен төбесі

свод структуры	құрылым төбесі
свойства	қасиеттер
вяжущие свойства	уылдырғыш, бырыстырғыш қасиеттер
свойства глинистой корки	сазды қабықтың қасиеттері
свойства жидкостей	сұйықтық қасиеттері
изоляционные свойства	оқшаулағыш (айырғыш) қасиеттер
связка	буда, бау, тізбек, байлам
связка выкидных линий	шығу жолдарының тізбегі (байланысы)
связка труб	тұрбалардың байламы не будасы
связкость	қисындылық, орамдылық, байланыстылық
связь	байланыс, қарым-қатынас
сгиб	бүгіліс, бүгілу
сгиб труб	тұрбалардың бүгілісі
сглаживание	тегістеу, басу
сглаживание потока жидкостей	сұйықтық тасқынын басу (бәсеңсіту)
сгорание	жану
сгусток	ұйысқан, ұйыған, ұйыма
сгущать	қоюландыру, қойырту
сдавливание	басу, жайылу, топтау
сдача	беру, тапсыру, өткізу
сдача скважины в эксплуатации	ұңғыманы пайдалануға беру
сдвиг	жылжу, жылжыту, жылжыма
боковой сдвиг	бүйірлік жылжу
глубинный сдвиг	тереңдіктегі ығысу
косой сдвиг	қиғаш жылжу
отрицательный сдвиг	теріс жылжу
поперечный сдвиг	көлденең ығысу
продольный сдвиг	ұзына бойлы ығысу
сдвигать	жылжыту, қозғалту
сдвинутый	жылжытылған, қозғалтылған
сдерживание	тоқтату, тыю, ұстап тұру
себестоимость	өзіндік құн
себестоимость добычи газа	газ өндіру құны
сегмент	бөлім, секция
зубчатый сегмент	тісті сегмент
сегрегат	бөлінді
седиментация	1. шөгү, тұну, тұнбалану 2. түзілім
седло	ершік, орын
седло вставного насоса	қондырылатын сораптың орны
седло для посадки цементировочной пробки	цементтеу тығыны қондырылатын орын

седло задвижки	ысырма орны
седло колонки	колонка орны
сезон	маусым, мерзім
сейсмика	сейсмикалық зерттеу
сейсмограмма	сейсмосурет, жердің сілкінуінен, қопарылыстан пайда болған тербелістердің сейсмограф арқылы қағазға жазылған түрі
сейсмограмма отраженных волн	тойтарылған толқындардың сейсмограммасы
сейсмограф	сейсмикалық толқындар әсерінен пайда болатын тербелістерді жазуға арналған құрал
сейсмология	геофизикалық жер сілкінуді және жердің құрылысын зерттейтін ғылым
сейсмометр	жердің тербелуін бақылайтын құрал
емкостный сейсмометр	сыйымды сейсмометр
крутильный сейсмометр	айналмалы сейсмометр
сейсморазведка	сейсмикалық барлау
детальная сейсморазведка	тыңғылықты сейсмикалық барлау
морская сейсморазведка	теңіздегі сейсмикалық барлау
по методу отраженных волн	тойтарылған толқын әдісі бойынша тегістеу
сейф	сейф
сектор	сектор, бөлім
секция	секция, бөлімше, тех: бүтіннің бір бөлігі
секция башенной буровой вышки	күмбезді бұрғы мұнарасының секциясы
секция бурильной колонны	бұрғы колоннасының бөлімшесі
запальная секция	от алдыру (тұтандыру) камерасы
нагревательная секция	қыздыру секциясы
селективность	іріктелгіштік, таңдап алу
селекция	сұрыптау
сель	сел, күшті су тасқыны
сельсин	сельсин, қуатты электр машинасы
сепаратор	бөлгіш, ажыратқы, айырғыш

сепаратор бензиновый	бензин айырғыш
вертикальный сепаратор	тік айырғыш
сепаратор для испытания скважин	ұңғыманы сынауға арналған ажыратқы
сепаратор для отделения воды от нефти	суды мұнайдан ажырату аппараты
сепарация	ажырату
воздушная сепарация	ауада ажырату
сепарация газонефтяной смеси	газ-мұнай қоспасын ажырату
сепарация конденсата нефтяного газа	мұнайлы газ сұйықтығын ажырату
сепарация нефти, термическая	мұнайды жылулық ажырату
сервомеханизм	жылдамдатқыш, сервомеханизм
сервоуправление	сервобасқару
сердечник	өзек темір, өзек, өзекше, кіндік
сердечник барабана	барабан өзегі
сердечник каната	арқан өзегі
разомкнутый сердечник	ажыратылған өзек
сердцевина	өзек
середина	орта, ортасы
серийный	сериалы
сернистый	күкіртті
сероводород	күкірт сутегі
серьга	шығыршық
серьга вертлюга	ұршықтың шығыршығы
натяжная серия	керме шығыршық
подъемная серия	көтергіш шығыршық
серьга талевого блока	жылжымалы шығыршық
сетка	тор, тор сызық, үлгі
сетка безопасности	қауіпсіздік желісі (жүйесі)
сетка вибрационного сита	дірелек экраны
защитная сетка	қорғаныс жүйесі
сетка мелких трещин	ұсақ жарықтар шоғыры
сетка на всасывающей трубе	сорғыш тұрбадағы елек
сетка нефтехранилищ,	найзағайдан сақталған мұнай
молниезащитная	қоймаларының жүйесі
проволочная сетка	сым тор
сетка размещения скважин	ұңғымалардың орналасу үлгісі
сетка размещения скважин,	ұңғымалардың тоғыз жерден
девятиточечная	орналасу үлгісі
сетка размещения скважин,	ұңғымалардың иректеле
зигзагообразная	орналасу үлгісі
тонкая сетка	экран
сетчатый	торлы, тор көзді
сеть	тор, жүйе, тармақ, желі
газораспределительная сеть	газ бөліп тарату жүйесі
газосборная сеть	газ жинағыш желі

сеть газоснабжения	газбен жабдықтау жүйесі
поровая сеть	кеуектер жүйесі
силовая сеть	қуат желісі
сеть трещин	жарықтар желісі
сеть трубопроводов	құбырлар жүйесі
сечение	кесу, тілу, кесік, кесілген жер, қима
косое сечение	қиғаш қима
поперечное сечение	көлденең қима
проходное сечение	өту қимасы
сечение рельефа	бедер қимасы
самое слабое сечение	ең әлсіз қима
сечение скважины, проходное	ұңғыманың өтпелі қимасы
сжатие	сығу, қысу, сығылу
сжатие газовой шапки	газ бүркембесінің сығылуы
сжатый	қысылған
сжигание	өртеп жіберу, өртеу
сжижать	сұйылту
сжижение	сұйылту, сұйылу
сжижение нефтяного газа	мұнай газын сұйылту
сжимаемость	қысылғыштық, сығылғыштық
сжимаемость воды	судың сығылғыштығы
сжимаемость газа	газдың сығылғыштығы
сжимаемость горной породы	тау жынысының қысылғыштығы
сжимаемость нефти	мұнайдың сығылғыштығы
объемная сжимаемость	көлемдік сығылғыштық
сжимаемость парового объема	кеуек көлемінің қысылғыштығы
сжимаемый	қысылғыш, сығылғыш
сжимание	қысу, сығу
сигнал	белгі
ложный сигнал	жалған белгі
отраженный сигнал	тойтарылған белгі
сигнал тревоги	қауіп-қатер дабылы
сигнализатор	белгі беруші аспап, дабылқаққыш, белгі бергіш
сигнализатор взрывоопасных газов	жарылғыш газ жөнінде белгі бергіш
сигнализатор перегрева	қатты қызып кету жөнінде белгі беруші
сигнализатор пожара	өрт дабылқаққышы
сиккатив	сиккатив, бояуға немесе лакқа қосылатын құрғатқыш зат
сила	күш
сила адгезии	жабысу, тұтасу күші
сила ветра	желдің күші

сила внутреннего трения	іштей үйкеліс күші
сила воздействия волны	толқын әсерінің күші
движущая сила	қозғаушы күш
действующая сила	әрекеттегі күш
сила когезии	тұтасу, байланысу күші
направляющая сила	бағыттаушы күш
подъемная сила	көтергіш күш
рабочая сила	жұмыс күші
сила связи	байланыс күші
центробежная сила	ортадан тепкіш күш
силикат	силикат (минералдар, табиғи тұздар)
силициты	шақпақ тасты жыныстар
символ	белгі
символ класса судна, основной	кеме класының негізгі белгісі
синеклиза	платформа аумағындағы жер қабатының көлбеу иілісі
синеломкость	болаттың беріктігінің артуымен қатар оның созылымдылығының (иілгіштігінің) әлсіреуі, көгересынғыштық
синклираль	асты дөңес болып келетін тау жыныстарының қабаты, синклираль
перевернутая синклираль	төңкерілген синклираль
синклиорий	қатпарлы тау жыныстарының ірі және көлемді бүктесіні
синхронизатор работы клиньев	сына жұмыстарын үйлестіргіш
сирена	дыбыс гудогы
система	жүйе
система аварийной защиты	апаттық қорғаныс жүйесі
система автоматического регулирования нефтедобычи	мұнай өндіруді автоматты басқару жүйесі
система бурения, бесканатная	арқансыз бұрғылау жүйесі
система для морских скважин, направляющая	мұнай ұңғымаларына арналған бағыттаушы жүйе
система для работы с трубами	тұрбалармен жұмыс жасауға арналған жүйе
дренажная система	жер асты арналар жүйесі, кептіру жүйесі
желобная система	науалар жүйесі
система заводнения	суландыру жүйесі
система зажигания	от алдыру жүйесі
система заканчивания скважины	ұңғымалардың құрылысын аяқтау жүйесі

замкнутая система	тұйық жүйе
система запуска	іске қосу жүйесі
система звуковой сигнализации	дыбыстық белгі беру жүйесі
система измерения расхода	шығынды анықтау жүйесі
искусственная причальная система	жасанды айлақ жүйесі
коммутационная система	тізбектегі электр ағымының бағытын өзгерту жүйесі, байланыс жүйесі
система компенсации, связанная с дном моря	теңіз түбінде машиналарды құрастыруда болуы мүмкін қателерді болдырмайтын операциялар жүйесі (теңіз түбіне байланысты теңелту жүйесі)
система контроля жидких добавок	сұйық қоспаларды бақылау жүйесі
система морских бонов	жылжымалы теңіз бөгеттері жүйесі
система нагнетания газа, площадная	аудандық газ айдау жүйесі
система налива в море	теңізге құю жүйесі
система натяжения водоотделяющей колонны	су айырғыш колоннаның тартылу жүйесі
система обеспечения плавучести водоотделяющей колонны	су айырғыш колоннаның жүзгіштігін қамтамасыз ету жүйесі
система обозначений	белгілер жүйесі
система обработки сточных вод	ағынды сулар жүйесі
система отгрузки	түсіру жүйесі
система откачки, закрытая	жабық айдап шығару жүйесі
система охлаждения природного газа	табиғи газды салқындату жүйесі
система пассивной компенсации	өлсіз теңелту жүйесі
система площадного заводнения	аудандық суландыру жүйесі
система повторного входа	қайта ену (кіру) жүйесі
погружная балластная система	батпалы балласт (ауыр жүк) жүйесі
система подачи самотеком	өздігінен ағу жүйесі
система подвески обсадных колонн, донная	шегендеу тізбектерін түпте ілу жүйесі
система подготовки воды, закрытая	су дайындаудың жабық жүйесі
система подготовки сточных вод	ағынды суларды дайындаудың жүйесі

система подъема	көтеру жүйесі
система пожарной сигнализации	өрт дабылы жүйесі
система проводящих каналов	өткізгіш арналардың жүйесі
система пустот	қуыстар жүйесі
система разработки месторождения	кен орнын игеру жүйесі
система раскосов	қиғаш тіректер жүйесі
система регистрации данных	мәліметтерді тіркеу жүйесі
система регулирования	реттеу жүйесі
система связи, акустическая	акустикалық белгі беру (байланыс) жүйесі
система сигнализации	белгі беру жүйесі
складчатая система	қатпарлы жүйе
следащая система	бақылағыш жүйе
система смазки	майлау жүйесі
система смазки централизованная	орталықтандырылған майлау жүйесі
талевая система	таль жүйесі
система трещин	жарықтар жүйесі
система трубопроводов	құбырлар желісі
система тушения пожара инертным газом	өртті инертті газбен сөндіру жүйесі
система управления	басқару жүйесі
система условных знаков	шартты белгілер жүйесі
система циркуляции бурового раствора	бұрғы ерітіндісінің айналу жүйесі
четвертичная система	төрттік жүйе
система опорного крепления морского бурового основания	теңіз бұрғылау платформасының тірегін бекіту жүйесі
систематика	жүйелеу, жүйеге келтіру
сито	елек
вращающееся сито	айналмалы елек
проволочное сито	сымды дірелек
сито с мелкими отверстиями	ұсақ саңылаулы дірелек
ситуация	жағдай
аварийная ситуация	апат жағдайы
сифон	иілген түтік (құбыр)
капиллярное сифонирование	капиллярлық сифондау
скальвание	уату, жару, түйреу
скальвать	опырып (сындырып) алу
скамья	орындық, отырғыш
скапливать	жинау
скат	еңіс, құлама, ылди
крутой скат	тік құлама
скачок	секіру, кенет өзгеру, секіріс
скашивание	қисайту
скашивание кромки	жиекті қисайту

скважина	ұңғыма
артезианская скважина	артезиан ұңғымасы
базовая скважина	негізгі ұңғыма
безводная скважина	сусыз ұңғыма
боковая скважина	бүйірлік ұңғыма
буровая скважина	бұрғылау ұңғымасы
скважина введенная в эксплуатацию	пайдалануға берілген ұңғыма
внутриконтурная скважина	аудан (шектеме) ішілік ұңғыма
водоогнетательная скважина	су айдау ұңғымасы
глубиннонасосная скважина	тереңдіктегі сорап ұңғымасы
глубокая скважина	терең ұңғыма
горизонтальная скважина	көлденең ұңғыма
граничная скважина	шектеc ұңғыма
двухколонная скважина	екі колонналы ұңғыма
скважина для глушения фонтана	атқыламаны басуға арналған ұңғыма
скважина для нагнетания воды	су айдау ұңғымасы
скважина для сбора промышленных сточных вод	өндiрiстiк ағынды сулар жиналатын ұңғыма
добывающая скважина	өндiрушi ұңғыма
заглушенная скважина	басып тасталған ұңғыма
законсервированная скважина	жұмысы тоқтатылған ұңғыма
законтурная скважина	аудан (шектеме) сыртындағы ұңғыма
законченная скважина	аяқталған ұңғыма
скважина законченная бурением	бұрғыланып аяқталған ұңғыма
скважина законченная подводным устьевым оборудованием	су асты саға жабдығымен аяқталған ұңғыма
скважина законченная буровым раствором	бұрғы ерiтiндiсiмен аяқталған ұңғыма
индивидуальная насосная скважина	дара сорапты ұңғыма
искривленная скважина	қисайған, майысқан ұңғыма
истощенная скважина	түгесiлген ұңғыма
кустовая скважина	шоқтық ұңғыма
малогабаритная скважина	шағын ұңғыма
мелкая скважина	тайыз ұңғыма
нагнетательная скважина	айдау ұңғымасы
непродуктивная скважина	өнiмсiз ұңғыма
нерентабельная скважина	тиiмсiз ұңғыма
нисходящая скважина	төмен түсетiн ұңғыма
скважина обсаженная до забоя	забойға дейiн бекiтiлген ұңғыма
одиночная скважина	жеке (дара, дербес) ұңғыма
опорная скважина	тiреуiш ұңғыма
паронагнетательная скважина	бу айдау ұңғымасы
периферийная скважина	шеттегi ұңғыма
перфорированная скважина	тесiлген ұңғыма

пробуренная скважина	бұрғыланған ұңғыма
проектная скважина	жобаланған ұңғыма
простаивающая скважина	тұрып қалған, тоқтап қалған ұңғыма
пульсирующая скважина	бүлкілдегіш ұңғыма
разведочная скважина	барлау ұңғымасы
разветвленная скважина	тармақталған ұңғыма
скважины расположенные в шахматном порядке	шахматтық тәртіппен орналасқан ұңғымалар
скважина с агрессивной средой	жемір орталы ұңғыма
скважина с необсаженным забоем	забойы бекітілмеген ұңғыма
сухая скважина	құрғақ ұңғыма
фонтанная скважина	атқыма ұңғыма, бұрқақ ұңғыма
скважина-спутник	серіктес ұңғыма
сквозняк	өтпе жел, желдің өті
скелет	қаңқа
склад	қойма
склад горючего	жанармай қоймасы
склад нефтепродуктов, перевалочный	мұнай өнімдерін тиейтін қойма
открытый склад	ашық қойма
складирование	текшелеу
складка	бүрме, бүктесін, қабат, қатпар
антиклинальная складка	антиклинальдық қатпар
веерообразная складка	желпуіш тәрізді қатпар
второстепенная складка	болмашы қатпар
главная складка	негізгі қатпар
гребневидная складка	тараққа ұқсас немесе жота тәріздес қатпар
доминирующая складка	басым, үстем қатпар
килевидная складка	түрен тұрпатты қатпар
лежачая складка	сұлама қатпар
складка основания	табан қатпары
складка-сброс	сырғыма қатпар
складной	шаппалы, жиналмалы, бүктемелі
складчатость	қатпарлылық
складчатость волочения	сүйретілу қатпарлылығы
глубинная складчатость	тереңдегі қатпарлылық
глыбовая складчатость	шойтасты қатпарлылық
гравитационная складчатость	гравитациялық қатпарлылық
интенсивная складчатость	үдемелі, күшейтілген қатпарлылық
складчатость срыва	кедергі қатпарлылық
складчатый	қатпарлы
склонение	ию, төмен түсіру, бұрылу, қисаю
склонение жилы	желінің иілуі

магнитное склонение	магниттік бұрылу
склонять	іілдіру, төмен түсіру, еңкейту
склянка	кішкене бөтелке
скоба	тұтқы, құлақ, қапсырма
вертлюжная скоба	ұршық қапсырмасы
скоба для извлечения труб	тұрбаларды алуға арналған қапсырма
скоба для трубопровода в траншею	құбырды орға орналастыру қапсырмасы
скоба для подвешивания трубопровода	құбырды ілуге арналған қапсырма
скоба зажимная	қысқыш қапсырма
измерительная скоба	өлшегіш қапсырма
монтажная скоба	құру қапсырмасы
скоблить	қыру, жону
скол	сындырып алынған кесек, сынық
скольжение	сырғанау, жылжу
скольжение ремня	белдіктің жылжуы
скользить	сырғанау, жылжу
скопление	жиналу, топталу, шоғырлану, шоғыр
скопление газа	газдың шоғыры
местное скопление воды	судың бір жерге жиналуы
скорлупа	қабық, қауыз, қуыс, ұя
скорость	шапшаңдық, жылдамдық
скорость бурения	бұрғылау жылдамдығы
скорость бурового долота, окружная	бұрғы қашауының айналу шапшаңдығы
скорость буровой лебедки, большая	бұрғы шығырының жоғарғы шапшаңдығы
скорость ветра	желдің жылдамдығы
скорость в кольцевом пространстве	айналмалы кеңістіктегі жылдамдық
скорость восходящего потока	жоғары көтерілуші (жоғарылаушы, көтерілуші) ағыстың жылдамдығы
скорость восходящего потока бурового раствора	бұрғы ерітіндісі ағысының жоғарылау жылдамдығы
скорость закачивания	айдау жылдамдығы
скорость звука	дыбыс жылдамдығы
скорость истечения	ету (азаю, кему) жылдамдығы
скорость миграции	орын ауыстыру, көшу жылдамдығы
скорость навивки	оралу жылдамдығы
скорость на входе	кіре берістегі жылдамдық

скорость нагнетания воды	суды айдау жылдамдығы
скорость нисходящего потока	тасқынның төмендеу жылдамдығы
скорость осаждения	тұну (шөгу) жылдамдығы
скорость отбора	алу (іріктеу) жылдамдығы
скорость подачи бурового долота	бұрғы қашауын беру жылдамдығы
скорость подъема	көтеру жылдамдығы
скорость потока	тасқын (сел) жылдамдығы
скорость проходки	қазып өту жылдамдығы
скорость распада эмульсии	эмульсияның ыдырау жылдамдығы
рейсовая скорость	бұрғылау жылдамдығы
скорость сдвига	ысыру (жылжу) жылдамдығы
скорость сейсмической волны	сейсмикалық толқын жылдамдығы
скорость срабатывания	тозу жылдамдығы
скорость турбулентного потока	ретсіз (күшті) тасқын жылдамдығы
скорость фильтрации	сіңу жылдамдығы
скос	қисаю, қиғаштық
скос соединителя долота	қашау біріктіргішінің қисаюы
скошенный	қисайтылған
скрап	1. металлургия өндірісінің қалдығы 2. жиынды
скребок	қырғыш, қырнауыш
вращающийся скребок	айналғыш, айналмалы қырғыш
вращающийся, закачиваемый скребок	айналмалы айдалғыш қырнауыш
скребок движущийся	қайтып-үдемелі қозғалатын қырнауыш
возвратно-поступательно	шегендеу тұрбаларының қырнауышы
скребок для обсадных труб	ұңғыманың бекітілмеген оқпанын тазалауға арналған қырнауыш
скребок для очистки необсаженного ствола скважины	ұңғыма қабырғаларын тазалауға арналған қырғыш
скребок для очистки стенок скважины	парафинді кетіруге арналған қырнауыш
скребок для удаления парафины	жетекші тұрбаларды тазалауға арналған сыртқы қырнауыш
скребок для чистки ведущих труб, наружный	тұрбаларды тазалауға арналған қырнауыш
скребок для чистки труб	тұрбаларды тазалауға арналған ішкі қырнауыш
скребок для чистки труб, внутренний	

поворотный скребок	айналатын (бұрылатын) қырнауыш
проволочный скребок	сым қырғыш
скребок-завихритель	құйындатқыш қырнауыш
скребок-центратор	ортаға дәл келтіргіш қырнауыш
скрепа	біріктіргіш, ұстатқыш, бекіткіш
скреп	жер қыртысын қырнап-үйетін немесе тегістейтін құрал
скрепка	түйреуіш
скрепление	бекіту
скреплять	бекіту, жалғау
скрести	тарау, қыру, қырнау
скрещиваться	айқасу, түйісу
скруббер	скруббер, газ қоспаларындағы қатты және газ тектес қоспаларды ажырататын аппарат
скрутка	ширату, орау, бұрау
скрученный	ширатылған, оралған
скручивание	оралу, ширатылу, бұралу
скручивание бурильных труб	бұрғы тұрбаларының бұралуы
скрытый	жасырын, елеусіз
слабина	босату, босаңдау жер, әлсіз жер
слагающая	қосылған, жиналған, құрастырылған
сланец	тақта тас
аспидный сланец	аспидтік тақта тас
бентонитовый сланец	бентонитті тақта тас
глинистый сланец	сазды тақта тас
кремнистый сланец	шақпақтасты тақта тас
сланцеватый	тақта тасты
сланцеватость	жіктелу (жыныстың тақталанып жіктелуі)
следование	1. сапар, жол 2. бір нәрсені қолдану
следствие	салдар, нәтиже
слив	құйып алу, төгу, құйылыс
слив нефти	мұнайды төгу
сливать	қотару, құю, қалқып құйып алу
сливать жидкость с осадка	тұнбадан сұйықтықты қалқып құйып алу
слипаемость	жабысқақтық
слияние	ағып келіп қосылу
сложение	қосу
сложный	күрделі
слоистость	қабаттылық, қатпарлылық

косая слоистость	қиғаш қабаттылық
слоистый	қабатты, қатпарлы
слой	қабат
слой грунта, нижний	топырақтың төменгі қабаты
подстилающий слой	төсеме қабат
покрывающая слой	жабын қабат
почвенный слой	топырақ қабаты
фильтрующий слой	сүзгіш қабат
смазка	майлау, май жағу, май құю
густая смазка	қою (қалың, тығыз) майлау
масло для приводных ремней	жетек белдікке арналған май
масло для снижения трения	үйкелісті азайтуға арналған май
масло для тормозов	тежегішке арналған май
консистентная масло	консистентті май
смазчик	майлаушы
смачивать	орау, босату
смачивать	сулау
смежный	көршілес, шектес, жақын
смена	1. алмастыру, ауысу 2. ауысым
смена долота	қашауды ауыстыру
смена инструмента	құралды ауыстыру
сменный	ауысымдық
смеситель	араластырғыш, қоспалауыш
смесь	қоспа, қосынды
смесь периодического действия	мерзімді жұмыс жасайтын қоспа
смета	смета
смета расходов	шығындар сметасы
смешанный	аралас, араласқан
смешивание	араластыру
сместать	жылжыту
смещение	1. жылжыту, жылжу, жылжытып қою 2. араластыру
горизонтальное смещение	көлденең жылжу
горизонтальное смещение забоя скважин	ұңғыма забойының көлденең жылжуы
допустимое смещение	шекті жылжу
смещение забоя	забойдың жылжуы
косое смещение	қиғаш жылжу
смещение нулевой точки	нөлдік нүктенің жылжуы
смещение песка	құмның көшуі
смещенный	жылжытылған
смола	шайыр
бензиновая смола	бензин шайыр
горная смола	тау шайыры
природная смола	табиғи шайыр
смолообразование	шайырдың түзілуі, пайда болуы
сморщенная смола	кішірейген шайыр

сморщивание	кішірею
смыв	су шайып кету, су жуып кету
процесс смыва	сумен шайылу барысы
смывять	жуып кетіру, жуып тазалау
смыкание	тығыз тұтастыру, қабыстыру
смыкание трещин	жарықтың бітелуі
смягчение	жұмсарту, жұмсару
смягчение воды	судың жұмсаруы
смятие	талқандау, езу, қысып тастау, майысу, жапырылу, жаншылу
смятие обсадной колонны	шегендеу колоннасының жаншылуы
смятый	жаншылған
снабжать	жабдықтау, беру
снабжение	жабдықтау, жабдықтар
снаружи	сырттан, тыстан
снаряд забивной	қағылатын снаряд
снаряжать	жабдықтау, саймандау, даярлау
снаряжение	1. жабдықтау, қамдау 2. жабдықтар
снасти	құрал-саймандар, жабдықтар
снижать	төмендету, кеміту, азайту
снижение	төмендету, төмендеу
снижение добычи	өндірудің төмендеуі
снимать острые углы	өткір ұштарды алу
снос	көшіру, бұзу, құлату
собачка	шаппа, шүріппе, құлақ
спусковая собачка	іске қосушы шүріппе, басу шүріппесі
собирать	жинау
совершенствовать	жетілдіру
совместимость	қосылушылық, қабысушылық, үйлесімділік
совместимый	қабысатын, сәйкес келетін, үйлесетін
совместный	бірге, ортақ, біріккен
совмещать	сыйыстыру, басын қосу, қатар қолдану, сәйкестендіру
совокупность	жиынтық
совокупность известных операций	белгілі операциялардың жиынтығы
совокупный	тұтас, бірге, бүтіндей
совпадать	тура келу, дәл келу, мат: беттесу
совпадение	дәл келу, үйлесу
согласный	бірдей, үйлесімді

согласование	ұйғару, келісу, сәйкесу
согласовывать	бір қорытындағы келу, біреумен келісіп шешу, сәйкестендіру
сода	сода
каустическая сода	күйдіргіш сода
легкая сода	жеңіл сода
содержание	мөлшер
содержание воды и грязи	мұнайдағы су мен лайдың
в нефти	мөлшері
начальное содержание нефти	қабаттағы мұнайдың бастапқы
в пласте	мөлшері
содержащий соль	тұзы бар
содержимое	ішіндегісі, құрамы
соединение	1. қосу, қосылу 2. қосылған жер, қосылыс 3. хим. қоспа
амифатическое соединение	майлы қоспалар, май
болтовое соединение	қатарының қоспалары
соединение водоотделяющей	болтпен қосылған жер (болтты
колонны	қосылыс)
соединение встык	су айырғыш колоннаның
гибкое соединение	қосылуы
жесткое соединение	тығыз қосылу
закисные соединения железа	илгіш (солқылдақ) қосылыс
кислородные соединения	қатты қосылыс
коленчатое соединение	темірдің шала тотыққан
комплексное соединение	қоспалары
маловязкие соединения	оттегілі қоспалар
плотное соединение	иінді қосылыс (байланыс)
последовательное соединение	құрама қоспа
разъемное соединение	тұтқырлығы төмен қоспалар
резьбовое соединение	тығыз қосылыс (байланыс)
сварное соединение	тізбекті қосылыс
соединение с заземлением	ажырамалы қосылыс (байланыс)
соединение труб	бұрандалы қосылыс (байланыс)
фланцовое соединение	дәнекерленген қосылыс
соединенный	(байланыс)
соединитель	жерге қосылу
соединитель выкидной линии	тұрбалардың қосылуы
соединитель для шлангов	фланецті қосылыс (байланыс)
соединитель для штанг и	қосылған біріктірілген, жалғанған
балансира	қосқыш, жалғағыш, байланыстырғыш
	шығару желісін (шығару құбыр- ларын) жалғағыш
	шлангаларды біріктіргіш
	шыбықтар мен теңгергішті
	жалғағыш

цанговый соединитель	цангалық жалғағыш, серіппелі жалғағыш
соединительный	дәнекер, жалғастырғыш, қосқыш, байланыстырғыш
соединять	жалғастыру
создавать	жасау, құру
создание	жарату, жасау
создание в пласте движущегося очага горения	қабатта жылжымалы жану ошағын туғызу
создание фронта горения в пласте	қабатта жану бағытын туғызу
сокращение	азайту, ықшамдау, қысқарту
солевой	тұзды
соленость	тұздылық, ащылық
соленой	тұзды
солифлюкция	солифлюкация, борпылдақ қабаттың еру мен қатудың кезектестігінің әсерімен жайлап жылжуы
солончатый	тұзды
солончак	сордың түрі
соль	тұз
соль азотной кислоты	азот қышқылының тұзы
каменная соль	тас тұзы
кислая соль	қышқыл тұз
поваренная соль	ас тұзы
углекислая соль	карбонат тұз
сонар	қашықтықты анықтағыш, гидролокация
сообщение	хабарлау, қатынас, байланыс, хабар
сооружение	орнату, салу
сооружение резервуара	резервуар салу
соответственный	тиісті, лайықты
соответствовать	талапқа сай болу, сәйкестену, тура келу, үйлесу
соотносить	ара қатынасын белгілеу
соотношение	ара қатынас, байланыс
сопло	1. жабық қуыс (канал) 2. тұмсықша, саптама
вставное сопло	кигізбелі (орнатылмалы) тұмсықша
газовое сопло	газ тұмсықшасы
сопло горелки	жанарғы тұмсықшасы
сопло долота	қашау тұмсықшасы
сопоставление	салыстыру

соприкасаться	шектесу, тұтасу, жалғасу, жанасу, түйісу
соприкосновение	шектесу, жанасу, жалғасу
сопротивление	қарсылық, қарсыласу, кедергі
емкостное сопротивление	ауқымдық кедергі
лобовое сопротивление	беткі кедергі
сопротивление усталости	тозуға кедергі
соразмерный	шамалас, мөлшерлес
сортировать	сорттау
соскабливать	қырып алу, қырып тазарту
соскальзывание	сырғанап түсу, жылжу
соскребать	қырып кетіру
сосредоточение	жинау, топтау, шоғырлау
состав	құрам
состав газированной нефти	газдалған мұнай құрамы
герметизирующий состав	бітегіш құрам
состав нефти	мұнай құрамы
составление	жасау
составляющая	агент, бөлшек
активная составляющая	белсенді агент
продольная составляющая	бойлық агент
составной	құрама, жалғамалы, құрам ішіндегі
состояние	күй, жағдай
состояние без трещин	жарықсыз жағдай
состояние газовой шапки	газ бүркембесі жағдайы
состыкованный	түйіскен, қосылған
сосуд	ыдыс, резервуар, колба
сотрясать	сілкіндіру, теңселту, шайқалту
сотрясение	шайқалу, сілкіну, солқылдау
сохнуть	кебу, қуару
сохранение	сақтау, сақталу
сохранность	бұзылмаушылық, бұзылмай сақтаушылық, бүтіндік
сочетание	байланыстыру, үйлестіру, үйлесу
сочиться	тамшылау
спад	басылу, қайту
спадать	бәсеңсу, қайту төмен түсу
спай	1. дәнекерлеп біріктіру; 2. дәнекерленіп қосылған жер
спаренный	қосарлы
спаривать	жұптау, қосарлау
спасательный	құтқаратын
спекание	жентектелу, біріктіру, бірігу
специфика	ерекшелік, өзгешелік
спецификация	егжей-тегжейін ашу, санап теру

спецодежда	арнайы киім
спираль	серіппе, шиыршық сым
спиральный	шиыршықты
спирт	спирт
этиловый спирт	этанол
списывать	көшіріп жазу, бух.: шығынға жазу
сплав	қорытпа, ағызу
антифрикционный сплав	үйкелуге қарсы не (үйкеліске төзімді) қорытпа
высоколегированный сплав	жоғары легирленген қорытпа
сплавнение	қоспа қылып шығару
справлять	ағызу, сал ағызу
сплошной	тұтас, жаппай, бірыңғай
сплющивать	жаншып (сопайтып) тастау
спокойный (неподвижный)	тынық, тыныш, жылжымайтын
сползание	опырылып құлау, жылжып түсу
способ	тәсіл, жол
способность	қабілеттілік, қабілет
абсорбционная способность	сору қабілеті
дугезионная способность	дугезиялық қабілеттілік
всасывающая способность	сіңіру қабілеті
герметизирующая способность	бітеу қабілеті
к заводнению способность	сулануға бейімділік
справочник	анықтама
спрос	сұраныс
спрос на нефти	мұнайға сұраныс
спуск	түсіру, түсу, жіберу
спуск в скважину под давлением	ұңғымаға қысыммен жіберу
спуск жидкости	сұйықтық жіберу
спускать (выпускать)	түсіру, ағызып жіберу
спускать воду	суды ағызып жіберу
спускать самотеком	өздігімен жіберу
спутник	серік, жолдас
срабатывание (износ)	істен шығу, қажалып тозу
срабатывать	уатылу, ұнтақталу, үйкеліп біту
срастание	бітіп кету, тұтасып кету
сращение	жетілу, тұтасып кету
сращивание	қиысып келу, қалпына келтіру, тұтастыру, тұтасу, қиып тұтастыру
среда	айнала, орта
газообразная среда	газ ортасы (кеңістік)
естественная среда	табиғи орта
жидкая среда	сұйық орта
защитная среда	қорғау ортасы
кислотная среда	қышқыл орта
несущая среда	тасығыш орта

охлаждающая среда
средство
вспомогательное средство
оборотные средства
средство обслуживания
срез
косой срез
плоский срез
срезать
срок
предполагаемый срок
ожидаемый срок службы
срыв резьбы
ссылка
стабилизатор
стакер
сталь
полосовая сталь
стамеска
стандартизация
станина
станина двигателя
станина машины
фундаментная станина
станок
буровой станок
заточный станок
станок ударного бурения
станок-качалка
станция
старение
статистика
статья
статья расхода
стационарный
ствол
ствол сварочной горелки или
газового резака

створка
стекать
стекловолокно
стеллаж

стена

мұздатқыш орта
құрал, әдіс, тәсіл, жол
көмекші құрал
айналу шығындары
қызмет көрсету жабдығы
кесу, қиық, тілінді
қисық (қиғаш) тілінді
тегіс тілінді
кесу, кесіп алу
мерзім
болжалған мерзім
қызмет ету мерзімі
бұrandаның үзілуі
сілтеу, сүйену, нұсқау, сілтеме
тұрақтандырғыш
дестелегіш
болат
жіңішке болат
қашау
бір үлгіге салу
тұғырық
қозғалтқыш тұғырығы
машина тұғырығы
іргетас табаны
станок
бұрғылау станогы
қайрағыш станок
соқпалы бұрғылау станогы
ырғалғыш станок
станса
тозу, қартаю
статистика, санақ
статья, тарау
шығын статьясы
тұрақты, орнықты
оқпан
дәнекерлеу жанарғысының
немесе газ кескішінің
оқпаны
жарма (екі жағынан ашылатын)
ағып көп жиналу, құйылу
шыныталшық
қатар-қатар, сере, стеллаж
(тұрған күйін сақтап
қалу үшін
қолданылатын
жабдық)
қабырға

стена опорная	тірек қабырға
стенка	қабырға, жақ
нижняя стенка	төменгі қабырға
пожарная стенка	қауіпсіздік қабырғасы
степень	дәреже
стимулирование (усиление)	жағдай жасау, дем беру, ынталандыру, күшейту
стирание	өшіп қалу, тозып қалу
стоимость	құн, баға
стоимость бурения	бұрғылау құны
окончательная стоимость	ақырғы құн
стоимость перевозки	тасымал құны
стоимость работы	жұмыс құны
стойка	тіреу, баған, үлдірік
упорная стойка	тіреу баған
стойкий	берік, күшті
сток	ағу, ағып келу, ор, науа
столб	бағана, діңгек
столкновение	қақтығысу, соқтығысу
стопор	тоқтатқыш
стопорный	тоқтатқыш, бөгеткіш
сторона	жақ, шет
сторона давления	қысым жағы
стояк	қадауша
морской стояк	теңіз қадаушасы
страна-поставщик	жабдықтаушы ел
стрела	тех.: жүк көтеруге арналған машиналардың жебесі
стрелка	тіл
стрелка прибора	прибор тілі
стрелять	ату
стремнина	ағысты жер, құз, тік жар
стремьянка	жеңіл баспалдақ, басқыш
строение	құрылыс, құрылым
строительство	құрылыс
строить	салу, қазу, құру, жасау
строп	строп (жүк асып қоятын арқан)
стропило	шатыр тіреуіш, екі ұшы қияқтала қиюласты- рылған екі берене
стружка	жоңқа
древесная стружка	ағаш жоңқасы
струйный	сорғалап ағатын
структура	құрылыс, құрылым
геологическая стружка	геологиялық құрылым
стружка глинистого раствора	сазды ерітіндінің құрылымы
струя	ағыс, шапшаң ағу, сорғалау
струя воды	судың ағысы

воздушная струя	ауа ағысы
выкидная струя	шығарғыш ағыс
струя жидкости	сұйықтық ағысы
режущая струя	кескіш ағыс
студень	1. мұз 2. қойыртпақ, іркілдек
стук	тарсыл, дүрсіл, соғыс
стук в двигателе	қозғалтқыштағы тарсыл
ступень	саты
ступени изменения скорости	жылдамдықтың өзгеру сатылары
геотермическая ступень	қосылысу сатысы
ступица	күпшек
стык	тоғысқан (түйіскен) жер, торап, түйісу, жапсар
плотный стык	тығыз жапсар
стыковать	тоғыстыру, түйістіру, қиыстыру
стягивание	бір жерге жинау, топтау
субстанция	түпнегіз
суглинок	саз бен құмнан тұратын тау жынысы, саздақ
судно	кеме
буровое судно	бұрғылау кемесі
изыскательское судно	зерттеу кемесі
наливное судно	тасығыш кеме
судно снабжения	жабдықтау кемесі
трубоукладочное судно	құбыр төсегіш кеме
сужение	тарылу
местное сужение	жергілікті тарылу
суммарный	жиынтық, жалпы
сумматор	математикалық аспап, жинақтағыш
суммирование	қосу жинақтау, жалпы санын шығару
супесь	құмайт
суппорт	суппорт, металл кесу станогының кескіш аспабын бекітуге арналған негізгі торабы
суспензия	суспензия, жүзгін
сутки	тәулік
суша	құрлық, құрғақшылық
сушилка	кептіргіш, кептіретін жай
воздушная сушилка	ауа кептіргіш
сфера	өріс
сфера деятельности	әрекет өрісі
схватывание	қатаю
мгновенное схватывание	шапшаң қатаю

схватывание цементного раствора
схема
схема движения материала

схема замещения
опытная схема
схема распределения нагрузки
расчетная схема
сходимость
сходимость потока
сходство
схождение
схождение в одной точке
схождение пластов
сцеживать
сцепление

сцинтиляция
счет
счет-фактура
счетчик
счетчик оборотов
объемный счетчик
счетчик период
счетчик числа ходов
читать
съемный
сыпучий
сырой
сырье

таблица
геохронологическая таблица

замерная таблица
таблица основных показателей
таблица пересчета
табло
информационное табло
табулирование
табулятор
тавот

тавотница

тавро

цемент ерітіндісінің қатаюуы
сұлба
материал қозғалысының
сұлбасы не схемасы
орнын басу үлгісі
тәжірибелі сұлба
қысымды бөлу үлгісі
есептеу үлгісі
қабысу, үйлесу
тасқынның қабысуы
ұқсастық
қабысу, үйлесу, тоғысу
бір нүктеде қабысу
қабаттардың тоғысуы
сүзу
ұстасу, жабысу, тұтасу, тех.:
ілінісу
жарқ ету, жарқырау
есеп, шот
счет-фактура
санауыш, есептегіш
айналымдарды есептегіш
көлемдік есептегіш
көзеңдерді есептегіш
жүріс санын есептегіш
санау, есептеу
алынбалы
сусымалы
дымқыл, ылғалдау, шикі
шикізат

Т

кесте
геохронологиялық кесте,
жержылнамалық
кесте
өлшегіш кесте
негізгі көрсеткіштер кестесі
қайта есептеу кестесі
табло, көрсеткіш щит
мәліметтер таблосы
математикалық кесте жасау
есептегіш машинаның бір түрі
минерал затты қоюландыра-
тын техникалық май
тавот жүретін түтік, тавот
ыдысы
таңба

таймер
такелаж
такса
тампон
тампонаж
тампонирование
танк
танкер снабжения
танкер-бензовоз
танкер-нефтевоз
таннины
тара

морская тара
пленочная тара
тариф
тартание
тартать
тахометр

забойный тахометр
тачка
тащить
таять
твердение
воздушное твердение
твердомер
твердость
твердость на вдавливание
твердость на истирание
твердость, определяемая
    царапанием
твердый
особо твердый
текстолит
текстура
текстура горной породы
тектоника
текучесть
тележка
буксирная тележка
грузоподъемная тележка
тело
абсолютное твердое тело
абсолютно упругое тело
геологическое тело

сағат
кеме жабдықтарының жинағы
такса, кесімді баға
тығын
цемент тығындау, цементтеу
тығындау
бак, цистерна
жабдықтағыш танкер
бензин тасығыш кеме
мұнай тасығыш кеме
феонельдік қосылыстар
1. ыдыс (қап, бөшке)
2. ыдыстың салмағы
теңіз ыдысы
жұқа ыдыс
тариф, белгіленген баға
сорғылау, сорғылап тарту
сору
машина бөлшектерінің айналу
    жиілігін өлшегіш
    аспап, жылдамдық
    өлшегіш

забойлық тахометр
арба
сүйреу
еру, жібу
қатаю, қату
ауада қату
қаттылық өлшегіш
қаттылық, беріктік
басқан кездегі беріктік
уатылмайтын беріктік
тырмалаумен анықталатын
    беріктік
қатты
ерекше қатты
текстолит, жасанды шайырлар
құрылым
тау жынысының құрылымы
тектоника
аққыштық, тұрақсыздық
арба
тіркелетін арба
жүк көтеретін арба
дене
нақты қатты зат
нақты серпімді дене
геологиялық дене

гладкое тело	тегіс дене
труба	тұрба
тельфер	жылжымалы таль
темнеть	қарау
темп	қарқын, жылдамдық
темп износа	тозу уақыты, тозу жылдамдығы
темп нагревание	қызу жылдамдығы
темп отбора	таңдау не алу уақыты
темп отбора из коллектора	коллектордан таңдаудың, алудың жылдамдығы
темп охлаждения	суу жылдамдығы
темп падения добычи	өндірудің төмендеуінің жылдамдығы
темп разработки	игеру жылдамдығы
температура	температура, қызу
абсолютная температура	абсолют не нақты температура
температура в затрубном пространстве, устьева	тұрба сыртындағы кеңістіктегі саға температурасы
температура воспламенения	тұтану температурасы
температура вспышки	тұтану, лап ету температурасы
температура газа залежи	газ кенінің температурасы
температура горения	жану температурасы
температура замерзания	қату температурасы
температура на устье скважины	ұңғыма сағасындағы температура
температура неподвижного бурового раствора	жылжымайтын бұрғы ерітінді- сінің температурасы
температура нефти	мұнайдың температурасы
поверхностная температура	үстіңгі (беткі, сыртқы) температура
рабочая температура	жұмыс температурасы
температура разложения	ыдырау температурасы
температура схватывания	қатау температурасы
температура хранения	сақтау температурасы
тенденция	бағыт, үрдіс
тензодатчик	тензохабарлаушы
тень	көлеңке
теодолит	бұрыш өлшеуіш аспап
теоретический	теориялық
теория вероятностей	ықтималдылық теориясы
теория вытеснения	ығыстыру теориясы
теория газов	газдар теориясы
теория информации	мәліметтер теориясы
теория максимальной энергии	ең күшті қуат теориясы
теория максимальных деформации	максималды түр өзгерушілік- тер теориясы
тепло	жылу, жылылық
тепловыделение	жылу бөлу

теплоемкость	жылу сыйымдылық, жылу бөлінгіштік
теплозащита	жылулық қорғау
теплоизолятор	жылу шығармайтын, жылудан қорғағыш, жылу оқшаулағыш
теплоноситель	жылу тасығыш, жылжымалы агент (бу, газ)
теплообмен	жылу алмасу
адиабатический теплообмен	қайтымды жылу алмасу
теплообменник	жылу бергіш аппарат
теплоотдача	жылу бергіштік
теплопередача	жылу беру, екі жылу тасығыш арасындағы жылу алмасу
теплопроводность	жылу өткізгіштік
теплоснабжение	жылумен қамтамасыз ету
теплосодержание	жылулық функция, энтальпия, жылу мөлшері
тепlostойкий	жылуға төзімді
теплота	жылылық
теплотехника	жылу техникасы
теплярк	үйшік
термистор	термистор, терморезистор
термоанализ	температураның жоспарлы өзгеруі жағдайындағы болатын физика-химиялық процестерді зерттеу әдісі, жылулық талдау
термобур	жылулық бұрғы
термограф	температураның өзгеруін автоматты түрде жазып отыратын метеорологиялық құрал, жылужазғыш
термодиффузия	жылулық диффузия
термоизоляция	жылулық оқшаулау, жылу өткізбеу
термометр	жылу өлшегіш
абсолютный термометр	абсолюттік жылу өлшегіш
газовый термометр	газдық жылу өлшегіш, газ термометрі
жидкостный термометр	сұйықтықтық жылу өлшегіш
термометр сопротивления	кедергілік жылу өлшегіш
электрический термометр	электрлік жылу өлшегіш
термометрия (скважины)	температураны өлшеу әдістерін зерттейтін физика саласы

термообработка	жылулық өңдеу
термопара	жылу сезгіш элемент
термостат	температураны қалыпты жағдайда ұстайтын аспап
термостойкость	жылуға төзімділік
терасса	геол.: теңіз, көл жағаларындағы жазық алаң, жер бетінің саты төрізді бедері
озерная терасса	көл террасасы
территория	жер көлемі, аймақ, аудан
разведанная нефтеносная территория	мұнайы бары анықталған аудан
тест	сынақ, байқау, зерттеу
тефлон	политетра фторэтилен, синтетикалық полимер
горный техник	тау-кен технигі
техника	техника
техника безопасности	қауіпсіздік техникасы
буровая техника	бұрғылау техникасы
технолог	технология маманы
технология	технология, әдіс
технология бурения	бұрғылау әдісі
технология бурения глубоких скважин	терең ұңғымаларды бұрғылау әдісі
технология буровых растворов	бұрғы ерітінділерінің технологиясы
технология вскрытия продуктивного пласта	өнімді қабатты ашу әдісі
технология работ в море	теңізде жұмыс жасау әдісі
технология разработки нефтяного пласта	мұнайлы қабатты игеру әдісі
течеискатель	тесік іздеуші
галоидный теcheискатель	галоидты тесік іздеуші
течение	ағыс
безнапорное течение	жай ағыс
быстрое течение	қатты ағыс
вихревое течение	құйын төрізді ағыс
течение нефти	мұнай ағысы
нижнее течение	төменгі ағыс
переходное течение	өтпелі ағыс
пластическое течение	созылмалы ағыс
плоское течение	жазық ағыс
течение по восстановлению пласта	қабат өрі бойынша ағыс
струйное течение	сорғалап ағу
турбулентное течение	ретсіз, күшті ағыс, екпінді ағыс
течь	тесік

течь в трубе	тұрбадағы тесік
небольшая течь	кішкене тесік
тигель	тигель (отқа төзімді материалдан металл қорытуға арналып жасалғаныдыс)
тиксотропия	тиксотропия, дисперстік жүйелердің бастапқы құрылысын қалпына келтіру қабілеті
тина	балдыр
тип	үлгі, түр
тип взаимодействия	өзара әсерлесу (әрекеттесу) үлгісі
тип вод	су түрі
тип залежи	кен үлгісі
тип колебаний	тербелістер түрі
типизация	типтеу, бір түрге келтіру
типичный	белгілі түрге жататын, типтік
типография	баспахана
тиски	қысқыш
верстачные тиски	верстак қысқышы
трубные тиски	тұрба қысқышы
титрование	титрлеу
титрование кислотой	қышқылмен титрлеу
титрование мыльным раствором	сабын ерітіндісімен титрлеу
тихий	үнсіз, тым-тырыс
тканьевый	тоқылған
ткань	мата, тоқыма
асбестовая ткань	ізбес тоқыма
волосная ткань	талшықты тоқыма
ткань из стекловолокна	шыныталшықты тоқыма
проволочная ткань	сым тоқыма
товар	тауар
тождественный товар	ұқсас (пара-пар) тауар
ток	ток
токарь	ұста
токонесущий	ток тасығыш
токоподвод	тоқ жолы (жеткізгіш)
токоприемник	ток қабылдағыш
токораспределитель	токты бөліп таратқыш
токсичность	зияндылық, улағыштық, уыттылық
толкатель	итергіш
толкатель клапана	клапанды итергіш
толочь	түю, талқандау
толчок	түрткі, соққы, дүмпу
гидравлический толчок	гидравликалық соққы

толща	қалындық, қоюлық
толща горных пород	тау жыныстарының қалыңдығы (қабаты)
нефтеносная толща	мұнайлы қабат
толщина	қалыңдық
толщина вытеснения	ығысу қабаты
толщина глинистой корки	сазды қабыршақ қалыңдығы
толщина свода	төбе қалыңдығы
толщиномер	қалыңдық өлшегіш
толь	үйдің төбесін жабуда қолданы- латын су өтпейтін қалың қатты қағаз, картон
тон	түс, өң
тонина	жұқалық, жіңішкелік, қылды- рықтай, титтей
тонина помола	ұнтақтың жұқалығы
тонкий	жұқа, жіңішке
тонкозернистый	жұқа түйіршікті
топить	от жағу, жылыту, еріту, айыру
топка	оттық (қазан агрегатының отын жағылатын бөлігі)
котельная топка	қазан оттығы
топливо	отын
газовое топливо	газ отыны
дизельное топливо	дизель отыны
жидкое топливо	сұйық отын
моторное топливо	мотор отыны
нефтяное топливо	мұнай отыны
торговый	сауда, саудалық
торец	1. кесік, кесілген жер, кесілген шерке 2. шет, дүмі, табаны
внешний торец	сыртқы кесік
внутренний торец	ішкі кесік
торец зуба	тістің шеті
отшлифованный торец	тегістелген шет
смятый торец	жаншылған кесік
торкрет-бетон	жабын бетон
торможение	тежелу
тормоз	тежеуіш
аварийный тормоз	апаттық тежеуіш, қауіпсіздік тежеуіші
тормоз тартального барабана	тарталь барабанының тежеуіші
фрикционный тормоз	үйкеліскіш тежеуіш
торпеда	торпеда
кумулятивная торпеда	кумулятивті торпеда

торпедирование	торпеда жіберу, торпедалау
торпедирование забоя скважины	ұңғыма забойын торпедалау
торцевой	тік қойылған дөңбек кесіндісі, дөңбекті
точечный	нүктелі, таңбалы
точка	нүкте, орын, жер
точка бурения	бұрғылау орны
точка заложения скважины	ұңғыманы қазу орны
точка касания	үйкеліс орны
критическая точка	шектік нүкте
наивысшая точка	ең жоғары нүкте
точка опоры	тіреу нүктесі
точка ответвления	тармақталу басы
точка пересечения	қиылысу нүктесі
точка плавления	балқу орны
точка подвески	ілу нүктесі
точка приложения сил	күш түсетін жер
точка прихвата колонны	колоннаны ұстау орны
точно	дәл
точность	дәлдік
точность балансировки	теңелту дәлдігі
точность изменений	өзгерістер дәлдігі
точность отсчета	санау дәлдігі
точность размеров	мөлшер дәлдігі
точность регулировки	реттеу дәлдігі
траверса	траверса, шатунды ұстап тұратын белдік
траверса станка-качалки	ығғалмалы станоктың траверсасы
травить	1. улау, уландыру, жоқ қылу; 2. босату
травить канат	арқанды бірте-бірте босату
травление	өңдеу, өңделу
кислотное травление	қышқылдық өңдеу
траектория	траектория, қозғалған дененің жүріп өткен жолы
траектория движения	қозғалыс траекториясы
трактор-амфибия	суда жүргіш трактор, су тракторы
трактор-трубоукладчик	құбыр төсегіш трактор
трамбовать	таптау, тегістеу
трамбовка	таптағыш (тегістегіш) аспап
транзит	аралық пункт арқылы бір жерден екінші жерге жүк және жолаушы тасымалдау
трансмиссия буровой лебедки	бұрғы шығырының трансмиссиясы

главная трансмиссия	басты трансмиссия
транспорт	көлік
автомобильный транспорт	автокөлік
внутрипромышленный транспорт	кәсіпшілік (өндіріс) ішіндегі көлік
транспорт газа	газ көлігі
газопроводный транспорт	құбыр жүргізетін көлік
транспорт нефтепродуктов	мұнай өнімдерін тасымалдау
транспортабельность	тасымалданғыштық
транспортёр	тасығыш
транспортирование	тасу, тасымал, тасымалдау
транспортирование буровой установки	бұрғы қондырғысын тасымалдау
транспортирование породы	жынысты тасымалдау
транспортировать	тасымалдау
траншеекопатель	ор қазғыш машина
траншея	ор
траншея для кабеля	жұмырсым жүретін ор
траншея для трубопровода	құбыр жүргізілетін ор
дренажная траншея	кептіргіш, құрғатқыш ор
засыпная траншея	көмілетін ор
трап	1. басқыш, трап 2. сепаратор
газовый трап	газ айырғыш
трапп	магмалық тау жынысы
трасса	жолдың картаға түсірілген негізгі арнасы, жол бағыты, сызығы
трасса ствола скважины	ұңғыма оқпанының жолы
трассировка трубопровода	құбыр жолын белгілеу (тарту)
тратить	босқа жою, шығын қылу
тратта	тратта, аударғыш вексель
трафарет	трафарет, картоннаң, металдан, пластмасадан жасалған жұқа бет
требование	талап
требование к насосному оборудованию	сорап жабдықтарына қойылатын талап
технические требования	техникалық талаптар
тревога	қауіп-қатер дабылы
пожарная тревога	өрт дабылы
трейлер	зортіркеме, тұтас, бөлінбейтін ауыр жүктерді (100 тоннаға дейін) тасуға арналған тіркеме
тренажер	тренажер
трение	қажалу, үйкелу, үйкеліс
трение без смазки	құрғақ үйкеліс

трение в скважине	ұңғымадағы үйкеліс
граничное трение	шекарадағы үйкеліс
трение движения	динамикалық үйкеліс
поверхностное трение	беттік, беткі үйкеліс
тренога	үшаяқ
решетчатая тренога	торлы үшаяқ
трепел	ұсақ кеуекті шөгінді тау жынысы
треск	сатыр-сұтыр
трескаться	жарылу, шытынау
треугольник	үшбұрыш
трехкратный	үш есе
трехмерный	үш өлшемді
трещина	жарық, сызат, жарылу
естественные трещины	табиғи жарықтар
заколочная трещина	суарылғаннан жарылу
усталостная трещина	қажудан (тозудан) жарылу
трещиноватость	жарықшақтық
трещотка	шытырлауық
триплекс-насос	үш қабатты сорап
тройник	1. үш айыр, үш тармақ
	2. құбыр жүйесінің бөлімдері
нагнетательный тройник	айдағыш үш айыр
переводной тройник	аударғыш үш айыр
трос	тех.: арқан (кеңдір я сымнан есілген арқан), сымарқан
буксирный трос	тіркеу сымарқан
направляющий трос	жетекші сымарқан
натяжной трос	кергіш сымарқан
несущий трос	көтергіш сымарқан
тростить (сращивать канат)	арқанды ұластыру, тұтастыру
труба	мұржа, түтік, тұрба
алюминиевая труба	алюминий түтік
безнапорная труба	қысымсыз тұрба
бесшовная труба	жіксіз (тұтас) тұрба
бурильная гибкая труба	иілгіш (солқылдақ) бұрғы тұрбасы
бурильная свертутяжеленная труба	тым ауырлатылған бұрғы тұрбасы
бурильная труба с муфтовыми концами	муфталы бұрғы тұрбасы
бурильная труба с приваренными соединительными концами	дәнекерленген жалғастырғыш ұштары бар бұрғы тұрбасы
бурильная утяжеленная труба	ауырлатылған бұрғы тұрбасы
быстросвинчиваемые трубы	тез ажыратылатын бұрғы тұрбасы

ведущая труба
ведущая труба квадратного сечения
вентиляционная труба
труба вертлюга, грязевая
всасывающая труба
выкидная труба
выпускная труба
высокопрочная труба
вытяжная труба
выхлопная (выходная) труба

газоотводная труба
дренажная труба
дымовая труба
загрузочная труба
нагнетательная труба
напорная труба
направляющая труба
насосно-компрессорная труба
обрезиненная труба
обсадная труба
обсадная, рифленая труба

обсадная труба составная
обсадная труба с резьбой на концах

труба общего назначения
перфорированная труба
подъемная труба
промывочная труба
сварная труба
труба с левой резьбой
сливная труба
смятая труба
спускная труба
сточная труба
трубка
вакуумная трубка
гофрированная трубка
трубодержатель
труболовка
труболовка для бурильных труб

труболовка для обсадных труб

освобождающаяся труболовка
труболовка с промывкой
трубоочиститель

жетекші бұрғы тұрбасы
квадрат қималы жетекші тұрба
ауа тазартқыш тұрбасы
лай шығатын ұршық тұрбасы
сорғыш тұрба
сұйық шығатын тұрба
сыртқы шығаратын тұрба
беріктігі жоғары тұрба
сорып алатын тұрба
пайдаланылған газ шығатын
түтік

газ бұрғыш тұрба
кәріз тұрбасы
мұржа
тиеуші тұрбасы
айдау тұрбасы
қысымды тұрба
бағыттаушы тұрба
сорап-компрессор тұрбасы
резеңкеленген тұрба
шегендеу тұрбасы
кедір-бұдырланған шегендеу
тұрбасы

құрамдас шегендеу тұрбасы
шеті бұрандалы шегендеу
тұрбалары

жалпылама қолданыстық тұрба
тесілген тұрба
көтергіш тұрба
тазалағыш тұрба
дәнекерленген құбыр
сол жақ бұрандалы тұрба
төккіш тұрба
жаншылған тұрба
ағызушы тұрба
су ағатын тұрба
кішкене құбыр, түтік
ваккум түтік
кеңірдектенген түтікше
тұрба бекіткіш
тұрбақармағыш
бұрғы тұрбаларына арналған
тұрбақармағыш
шегендеу тұрбаларына арнал-
ған тұрбақармағыш
босатылатын тұрбақармағыш
тазалағыш тұрбақармағыш
тұрбатазалағыш

трубопровод	құбыр
впускной трубопровод	кіргізуші (жіберуші) құбыр
высоконапорный трубопровод	жоғары қысымды құбыр
выхлопной трубопровод	газ шығатын құбыр
газосборный трубопровод	газ жинағыш құбыр
двухниточный трубопровод	қос желілі құбыр
дренажный трубопровод	құрғатқыш құбыр, кәріз құбыры
заглубленный трубопровод	көмілген құбыр
заглушенный трубопровод	бітелген құбыр
загрузочный трубопровод	тиеуші құбыр
морской трубопровод	теңіз құбыры
навесной трубопровод	аспалы құбыр
трубопровод на сваях	тіреудегі құбыр
нефтеcборный трубопровод	мұнай жинағыш құбыр
низконапорный трубопровод	төмен қысымды құбыр
отводной трубопровод	бұрып апаратын (бұрып жіберетін) құбыр
питающий трубопровод	жеткізуші құбыр
подвешной трубопровод	аспалы құбыр
спускной трубопровод	ағызушы құбыр
сточный трубопровод	су жүретін құбыр
эксплуатационный трубопровод	қолданыстағы құбыр
трубопроводник	құбыр жүргізуші (тартушы)
труборасширитель	құбыр кеңейтуші
труборез	тұрба кескіш
внутренний труборез	ішкі тұрба кескіш
труборез для бурильных труб	бұрғы тұрбаларына арналған тұрба кескіш
пескоструйный труборез	құм арынды тұрба кескіш
труборез-перфоратор	тұрба кескіш перфоратор
трубоукладчик	тұрба жүргізгіш, құбыр төсеуші трактор
трубчатый трюм	құбырлы, түтік тәрізді трюм (кеменің қозғалтқышы орналасатын және жүк қоятын астыңғы бөлімі)
тряска	селкілдеу, шайқалу, қозғалу
тубус	тубус, оптикалық жабдықтардың мойны (телескоп мойны)
тугоплавкий туман	баяу балқитын тұман
тумблер	тумблер, шағын механикалық ауыстырып қосқыш
туннель	үңгір жол
тупой	өтпес, өтпейтін

турбина	турбина (будың, газдың, судың энергиясын механикалық энергияға түрлендіретін қозғалтқыш)
активная турбина	белсенді турбина
высоконапорная турбина	жоғары қысымды турбина
турбина турбобура	турбиналық бұрғы қозғалтқышы
турбобур	турбиналық бұрғы, турбобұрғы
турбобурение	турбиналық бұрғылау
турбокомпрессор	ортадан тепкіш немесе осьтік компрессор
турбонасос	турбиналық сорап
турботахометр	турбиналық жылдамдық өлшегіш
турбулентный туф	күшті, екпінді, ретсіз туф, құрылыс материалы ретінде қолданылатын тау жынысы
базальтовый туф	базальт туф
тушение	сөндіру, өшіру
тушение пожара	өрт сөндіру
тюк	тең
тяга	тарту күші, күш, тартым, транспорт машинасының қозғалтқышына берілетін күш
искусственная (принудительная) тяга	жасанды тарту күші
формированная тяга	қалыптасқан тарту күші (тартымы)
тягач	сүйрейтін трактор, сүйреуіш, тартқыш
тяготение	тарту, тартылыс
тягучий	созылмалы созылымды, жабысқақ, қою
тяжеловоз	ауыр жүк тасығыш
тянутый	созылған
тянуть	сүйреу, тарту, созып керу, жүргізу

У

увлалять	бәсеңдету, азайту, кеміту
убежище	баспана
убывание	кему, азаю, тартылу
убыль	қайту, тартылу, азаю, кему
естественная убыль	табиғи азаю
убыток	зиян, шығын

убыточный	зиянды, залалды, шығыны көп, тиімсіз, өзін-өзі ақтамаған
увеличение	арту, көбею, ұлғаю, ұлғайту, өсіру
увеличение вязкости	тұтқырлықты күшейту
увеличение длины хода	жүріс алшақтығын ұлғайту
увеличение минерализации	топырақты минералды тұзбен байытуды арттыру, минералдауды арттыру
увеличение мощности пласта	қабат қалыңдығының үлкеюі
увеличение объема	көлемнің үлкеюі
увеличение плотности сетки размещения скважины	ұңғымалардың орналасу үлгісі тығыздығының артуы
увеличение проницаемости	өткізгіштіктің күшеюі
увеличение тяги	тарту күшінің артуы
увлажнение	дымқылдану, сулану
нефтяной увлажнитель	мұнайлы сулағыш
увеличение жидкости	сұйықтықты арттыру
увод колес	доңғалақтың ауып кетуі
увод оси отверстия	тесік орталығының қапталға кетуі
увязка	буып-түю, үйлесу
угар	иісті, улы газ, техникалық қалдық
углевод	көмірсу
углеводородный	көмірсутекті
углеводороды	көмірсутектер
ароматические углеводороды	хош иісті көмірсутектер
углекислота	көмір қышқылы
угленосный	көмірі бар
углерод	көміртегі
углеводороды земной коры	жер қабатындағы көміртегі
углеводороды нефти	мұнайдағы көміртегі
углесодержащий	көмірі бар
углистый	бұрышты, сүйір
угловатость	сүйірлік
углубление	тереңдеу, тереңдету
углубление скважины	ұңғыманы тереңдету
угол	бұрыш
азимутальный угол	азимуттық бұрыш
угол атаки	шабуыл бұрышы
угол башенной вышки	күмбезді мұнара бұрышы
угол боковой качки	бүйірлік тербеліс бұрышы
угол естественного откоса	табиғи еңіс бұрышы
угол забуривания	бұрғылай бастау бұрышы

угол заострения зуба	тістің сүйірлену (өткірлену) бұрышы
угол зенитный	зенит бұрышы
угол изгиба	бүгілу (бұрылыс, иіліс, бүктесін) бұрышы
краевой угол	шеткі (шетіндегі) бұрыш
угол магнитного склонения	магниттік бұрылу бұрышы
угол наклона мачтовой вышки	діңгекті мұнараның келбеу бұрышы
угол наклона пластов	қабаттардың келбеу бұрышы
угол несогласия	сәйкессіздік бұрышы
угол отклонения	ауытқу бұрышы
угол откоса	құлама жар бұрышы, еңіс бұрышы
угол отражения	шағылу бұрышы
угол преломления	сыну бұрышы
угол простирания	жазылу, созылу бұрышы
угол равновесия	тепе-теңдік бұрышы
угол рассеивания	шашырау бұрышы
угол сброса	сырғу бұрышы
угол склонения	иілу бұрышы
угол скольжения	сырғанау, жылжу бұрышы
угол смещения	жылжу бұрышы
угол установки лезвие долота	қашау жүзін орнату бұрышы
уголь	көмір
активированный уголь	сіңіргіш көмір
бурый уголь	қоңыр көмір
древесный уголь	ағаш көмір
жирный уголь	майлы көмір
каменный уголь	тас көмір
сланцеватый уголь	тақта тасты көмір
удаление	жою, кетіру, алу
удаление бурового шлама	бұрғы лайын кетіру
удаление воды	сусыздандыру
удаление конденсата	конденсатты құрғату
удаление окалины	қақты жою
удаление отходов	қалдықты жою
удаление песка	құмды кетіру
удаление сточных вод	ағын суларды кетіру
удаление шлака	шлакты (қожды) кетіру
удалять	алыстату, қашықтату, жою, кетіру, тастау
удалять влагу	ылғалды жою
удалять воздух	ауаны кетіру
удалять газ	газды кетіру
удар	соққы, соғу, ұру
обратный удар	кері соққы
тепловой удар	жылулық соққы

ударник	соққыш
удваивать	еселеу, екі есе арттыру
удерживание	ұстау, сүйеу
удлинение	ұзарту
абсолютное удлинение	абсолюттік ұзарту
остаточное удлинение	қалдықтық ұзарту
удлинитель	ұзартқыш
удостоверение	куәлік
квалификационное удостоверение	біліктілік жөніндегі куәлік
удостоверение о годности к эксплуатации	пайдалануға жарамдылық жөніндегі куәлік
удостоверять	куәләндіру
узел	түйін, түйіншек, торап
узел бурового насоса	бұрғы сорабының торабы
узел буровой установки	бұрғы қондырғысының торабы
узел всасывающего клапана	сорғыш клапан торабы
узел вставки	ендірме түйіні
железнодорожный узел	теміржол торабы
замковый узел	құлып түйіні
коммутационный узел	байланыс торабы
узел нагнетательного клапана	айдау клапанының торабы
узел перекрестного потока	қарсы тасқын торабы
узкий	тар
уинсток	уинсток
указание	1. көрсету, жөн сілтеу 2. нұсқау, ереже
указатель	көрсеткіш, көрсетуші, нұсқағыш
указатель вертикальной качки	тік тербелісті көрсетуші
указатель выброса	шығуды, атындыны көрсетуші
указатель глубины	тереңдікті көрсеткіш
укатывать	таптап тегістеу, таптау
укладка	1. салу; 2. төсеу; 3. қалау; 4. жинау; 5. жүргізу
укладка бетона	бетон қалау
укладка в кучу	үйіндіге жинау
укладка в штабель	қатарластырып салу
укладка зерен	түйіршіктерді төсеу
укладка кабеля	кабель жүргізу
укладка труб	тұрба жүргізу
укладчик	салушы, төсеуші, қалаушы
укладывать	жинап салу, байлау, буып-түю, төсеу, тәртіппен орналастырып қою
уклон	еңіс, еңкіш, ылди, ауытқу
уклон вверх	жоғарыға еңкею
уклон вниз	төменге еңкею
гидравлический уклон	гидравликалық ауытқу

уклон лестницы	баспалдақтың ауытқуы
уклон трубопровода	құбырдың қисаюы
укомплектовывать	жинақтау, толтыру, толықтыру
укорачивать	қысқарту
укосина	қиғаш тіреу
укрепление	нығайту, бекіту, күшейту, орнықты ету, бекініс
укрепление фундамента	іргетасты нығайту
укрепленный	нығайтылған, бекітілген
укрепление	ірілеу, ірілендіру, үлкейту
укрывать	жабу, орау
укрытие	баспана, пана
укрытие бурильщика	бұрғышы панасы
укрытие для двигателей	қозғалтқыштар панасы
улавливание	ұстау, сезу, байқау
улавливание газа	газды сезу
улетучивание	ұшу, ұшып кету
улучшать	жақсарту, арттыру
улучшение	жетілдіру, жақсарту, жақсару
ультразвук	әсіре дыбыс
ультрамикроскоп	әсіремикроскоп
ультрафильтр	әсіресүзгі
ультрафиолетовый	әсірекүлгін
уменьшение	кеміту, азайту, кему, азаю
уменьшение крутизны	құлдилықтың азаюы
уменьшение насыщенности	қанығудың төмендеуі
уменьшение объема	көлемнің кішіреюі
уменьшение поперечного сечения	көлденең қиманың кішіреюі
умножать	көбейту, арттыру, өсіру
умягчать (воду)	жұмсарту
универсальный	әмбебап
уникальный	бірегей, өте сирек
унификация	үйлестіру, бір ізге салу
уничтожать	жою, құрту
упадок	төмендеу, құлдырау
упакованный	буып-түйілген, оралған, байланған
упаковка	орауыш, түйгіш
упаривать	булау, буландыру, жұмсарту, жібіту
уплотнение	нығыздау, тығыздау, тығыздану
бессальниковое уплотнение	нығыздауышсыз тығыздау
вторичное уплотнение	екінші рет нығыздау
гермитизирующее уплотнение	бітеп (саңылаусыз қылып) тығыздау
уплотнение глин	саздың қатаюы
уплотнение горных пород	тау жыныстарының қатаюы

уплотнение грунтов	топырақтық нығыздалуы
уплотнение клапана	клапанның тығыздалуы
уплотнение осадков	тұнбаның қоюлануы
плавающее уплотнение	қалқымалы тығыздалу
уплотнение стыка	түйіскен жердің (түйісудің) тығыздала түсуі
уплотнение стыка труб	тұрба жапсарының тығыздалуы
торцевое уплотнение	кесілген жер, кесік
уплотнение шва	жікті тығыздау, қатайту
уплотненность	тығыздық
уплотнитель	тығыздағыш, нығыздағыш, толтырғыш
уплотняемость	тығыздалғыштық
уплотнять	нығыздау, қатайту, тығыздау
упор	тірек, тіреу, таяныш
упор днища резервуара	резервуар астының тіреуі
упор овершота	овершот тірегі
ограничивающий упор	шектегіш тірек
упор педали	басқыш тіреуі
предохранительный упор	қауіпсіздік тірегі
упорядоченный	ретке келтірілген, реттелген, тәртіпке келтірілген
употребление	қолдану, тұтыну
управление	басқару, басқарма
аварийное управление	апаттық басқару
управление вводом-выводом	қосу-айыруды басқару
газопромысловое управление	газ кәсіпшілігі басқармасы
диспетчерское управление	диспетчерлік басқару
дистанционное управление	аралық басқару
оперативное управление	шапшаң басқару
оптимальное управление	тиімді басқару
педальное управление	педальмен басқару
рычажное управление	тетікпен басқару
управление скважиной	ұңғыманы басқару
управляемый	басқарылатын, басқарылғыш
управляющий	басқарушы, бастық
упреждать	алдын алу
упреждение	алдын алу
упрочнение	нығаю, беку, орнығу
упрощать	оңайлату, жеңілдету
упругий	серпімді, созылмалы, қатты
упругость пласта	қабаттың созылмалы сыйымдылығы
упругость	серпімділік, созылмалылық
уравнение	теңгеру, теңестіру, теңдеу
уравнение вытеснения	ығысуды теңестіру
уравнение движения	қозғалысты қалпына келтіру

уравнение диффузии	диффузияны теңелту
уравнение запасов нефти в пласте	қабаттағы мұнай қорын теңестіру
уравнение материального баланса	материалдық теңдікті қалпына келтіру
уравнение неразрывности	үзiксіздікті қалпына келтіру
уравнение притока газа	газдың келуін қалпына келтіру
уравнение размерностей	түрлі өлшемдерді қалпына келтіру
уравнение теплового баланса	жылулық балансты қалпына келтіру
уравнение течения	ағысты қалпына келтіру
уравнение фильтрации	сүзуді қалпына келтіру
уравнивания	теңесу, теңгеру
уравнитель	теңестіруші, тең етуші
уравнитель давления	қысымды теңестіруші
уравновешивание	теңгеру, теңестіру
уравновешивание станка качалки	ырғалғыш станокты теңгеру
ураган	дауыл
уровень	деңгей, шек, дәреже
уровень земли	жер деңгейі
исходный уровень	бастапқы деңгей
уровень кислотности	қышқылдылық дәрежесі
уровень моря	теңіз деңгейі
уровень мощности	қуаттылық дәрежесі
уровень нефти	мұнай деңгейі
уровень освещенности	жарықтану дәрежесі
уровнемер	деңгей өлшегіш
дистанционный уровнемер	аралық деңгей өлшегіш
пьезометрический уровнемер	пьезометриялық деңгей өлшегіш
уровнемер резервуара	резервур деңгейін өлшегіш
ультразвуковой уровнемер	әсіредыбысты деңгей өлшегіш
штоковый уровнемер	штокты деңгей өлшегіш
усадка	отырғызу, шөгу, орнату
усадка бетона	бетонның отыруы не орнығуы
усадка в жидком состоянии	сұйық күйде шөгу
дополнительная усадка	қосымша шөгу
замедленная усадка	жайлап отырғызу
усадка муфты замка	құлып муфтасын орнату
усадка нефти	мұнайдың шөгуі
усадка пакера	пакерді орнату
постоянная усадка	тұрақты орнату немесе шөгу
усадка при высыхании	кепкен кезде орнығу
усиление	күшею, күшейту, нығайту
усиление ног вышки	мұнара аяқтарын бекіту, нығайту
общее усиление	жалпы күшейту

усиливать
боковое усилие
ветровое усилие
усилие натяжения
усилие подачи
продольное усилие
усилие пружины
разрушающее усилие
разрывное усилие
растягивающее усилие
сжимающее усилие
скальвающее усилие
усилитель
усилитель звуковой частоты
ускорение

ускорение свободного падения
ускоритель
условие
аварийные условия
аналогичные условия
атмосферные условия
условие бурения
геологические условия
граничные условия
условие движения
условия залегания природного газа
комнатные условия
контурные условия
условие образования скоплений
нефти
ограничивающее условие
условие окружающей среды
условия отложения
полевые условия
условие работы
стационарные условия
структурные условия
характерные условия
условно

условный
усложнения

услуги

усовершенствование

күшейту, үдету
бүйірлік күштеу, бүйірлік күш
желдің күші
керілу күші
беріліс күші
ұзына бойлық күш салу
серіппенің күші
қиратқыш күш
ажыратқыш күш
созғыш күш
қысқыш күш
уатқыш күш
күшейткіш, нығайтқыш
дыбыс жиілігін күшейту
тездету, шапшаңдату,
жылдамдату
еркін құлауды жылдамдату
үдеткіш
жағдай, шарт, себеп
апаттық жағдай
ұқсас жағдай
атмосфералық (орта) жағдай
бұрғылау жағдайы
геологиялық жағдай
шекарадағы жағдай
қозғалыс жағдайы
табиғи газдың жату жағдайы
бөлме жағдайлары
контурлық жағдайлар
мұнай қорының (шоғырының)
пайда болу жағдайы
шектегіш жағдай
қоршаған орта жағдайы
шөгу себебі
далалық жағдайлар
жұмыс жағдайы
орнықты (тұрақты) жағдайлар
құрылымдық жағдайлар
тән (ерекше) жағдайлар
шартқа, жағдайға байланысты,
шартты
шартты
күрделендіру, қиындату,
күрделену
қызмет, қызмет көрсету,
қызмет ету
жетілдіру, жақсарту

успокоитель	тұрақтандырғыш, тыныштандырғыш
успокоитель каната	арқанды тыныштандырғыш
успокоитель качки	тербелісті тыныштандырғыш
усреднитель	орталатқыш
усреднять	орталау
устав	жарғы
усталость	техникалық тозу (қажу)
усталость породы	жыныстың қажуы
тепловая усталость	жылулық тозу
устанавливать	қондыру, орнату, қою
установка	1. қондырғы; 2. құру, орнату, қондыру
абсорбциялық установка	абсорбциялық қондырғы
автономная установка	оқшау қондырғы
установка алмазов	алмастарды орнату
установка блочного типа	секциялық қондырғы
буровая установка	бұрғы қондырғысы
буровая действующая установка	әрекеттегі бұрғы қондырғысы
буровая морская установка	теңіз бұрғы қондырғысы
буровая морская полупогружная установка	жартылай батпалы теңіз бұрғы қондырғысы
буровая наземная установка	құрлықтық бұрғы қондырғысы
буровая плавучая установка	жүзбелі бұрғы қондырғысы
буровая самоходная установка	өзі жүретін бұрғы қондырғысы
буровая установка с дизельным приводом	дизель жетекті бұрғы қондырғысы
буровая установка с мачтовой вышкой	діңгекті мұнаралы бұрғы қондырғысы
буровая установка смонтированная на автомашине	автомашинада орнатылған бұрғы мұнарасы
буровая установка смонтированная на прицепе	тіркемеге орнатылған бұрғы мұнарасы
буровая установка стационарная	бекітілген бұрғы мұнарасы
буровая установка, шнековая	шанақты бұрғы қондырғысы
установка водочистки	су тазалағыш қондырғы
водонагревательная установка	су қыздырғыш қондырғы
воздухоочистительная установка	ауа тазалағыш қондырғы
глубиннонасосная установка	тереңдегі сорап қондырғысы
групповая установка	топтық қондырғы
дегазационная установка	газсыздандырғыш қондырғы
дегидрационная установка	сусыздандырғыш (кептіргіш) қондырғы
десорбционная установка	десорбциялық қондырғы
дизельная установка	дизель қондырғысы
установка для алмазного бурения	алмас бұрғылау қондырғысы
установка для аэрирования жидкости	ауалағыш, сұйықтықты ауалау қондырғысы

установка для вращательного бурения	айналдыра бұрғылау қондырғысы
установка для гидравлического разрыва	сұйықтықпен жару қондырғысы
установка для измерения параметров работы скважины	ұңғыма жұмысының көрсеткіштерін өлшегіш қондырғы
установка для измерения противодавления	қысым кедергісін (қарсылығын) өлшегіш қондырғы
установка для капитального ремонта скважин	ұңғымаларды күрделі жөндеу қондырғысы
установка для комплексной подготовки газа	газды кешенді дайындау қондырғысы
установка для одоризации газа	газды иістендіру қондырғысы
установка для очистки сточных вод	ағын суларды тазалау қондырғысы
установка для свабиrowания скважин	ұңғымаларды піспектеу қондырғысы
установка для сейсмической разведки	сейсмикалық барлау жүргізу қондырғысы
установка для смазки обсадных труб	шегендеу тұрбаларын майлау қондырғысы
установка для термического бурения	жылулық бұрғылау қондырғысы
установка для ударно-штангового бурения	шыбықты-соқпалы бұрғылау қондырғысы
установка для цементирования	цементтегіш бұрғылау қондырғысы
установка для шнекового бурения	шанақты бұрғылау қондырғысы
испытательная установка	сынағыш (тексергіш) қондырғы
котельная установка	бу қазандарының қондырғысы
установка морских оснований	теңіз платформаларын орнату, қондыру
нагревательная установка	қыздыру қондырғысы
насосная установка	сорап қондырғысы
нефтегазосборная установка	мұнай-газ жинау қондырғысы
нефтеналивная установка	мұнай құятын қондырғы
установка нивелира	нивелир қондырғысы, оптикалық-механикалық құрал, жер бетіндегі нүктелердің биіктігін анықтау үшін қолданылады
установка обессоливания	тұзсыздандыру қондырғысы
опресительная установка	су тұштықшы қондырғы
осветительная установка	жарық беретін (жарықтандырығыш) қондырғы

установка осушки газ	газ кептіргіш қондырғы
отопительная установка	жылыту жүйесі
погружная установка для центрирования труб	тұрбаларды ортаға келтіруге арналған батпалы қондырғы
установка пожаротушения	өрт сөндіру қондырғысы
предварительная установка	алдын ала орнату
установка приборов	аспаптарды орнату
промысловая установка	өндірістік қондырғы
промышленная установка	өнеркәсіптік қондырғы
радиолокационная установка	радар
самоходная установка	өзі жүргіш қондырғы
сварочная установка	дәнекерлеу қондырғысы
силовая установка	қуат қондырғысы
ситоциклокционная установка	ерітінді тазалағыш қондырғы
теплофикационная установка	жылумен қамту (қамтамасыз ету) қондырғысы
установка тонкой очистки	сапалы тазалау қондырғысы
турбокомпрессорная установка	турбиналық компрессор қондырғысы, ортадан тепкіш компрессор
установка фонтанной арматуры	атқыма (бұрқақ) арматурасын орнату
установка цементного моста	цемент көпірін орнату
электрообессоливающая установка	электрлік тұзсыздандыру қондырғысы
установление	орнату, белгілеу, дәлелдеу, анықтау
установление марки	марканы анықтау
установление предельного дебита	шектік шығымды анықтау
установление режима добычи	өндіру жағдайын анықтау
установочный	бекітіп тұратын, ұстап тұратын, бекіткіш
устаревший	ескірген, тозған
устарелость	ескіргендік
устой	техникалық тіреу (көпірдің тіреуі)
устойчивость	тұрақтылық, орнықтылық
устойчивость башенной вышки	күмбезді мұнараның тұрақтылығы
устойчивость без нагрузки	салмақсыз күйдегі тұрақтылық
устойчивость бурового раствора	бұрғы ерітіндісінің тұрақтылығы
устойчивость к коррозии	коррозиялық төзімділік
устойчивость к тепловому старению	жылулық тозуға төзімділік
устойчивость мачтовой вышки	діңгекті мұнара орнықтылығы
устойчивость нагрузки	қысым тұрақтылығы

устранение	жою
устранение неисправностей	кемшіліктерді жою
устранение шума	шуылды жою
устранение эксплуатационная	пайдаланудағы кемшіліктерді жою
устройство	құру, құрылғы, керек-жарақ, қондырғы
блокировочное устройство	тосқауыл қондырғысы
вычислительное устройство	компьютер, есептегіш құрал
грузоподъемное устройство	жүк көтеру құралы
устройство для бурового раствора, перемешивающее	бұрғы ерітіндісін араластыру құрылғысы
устройство для бурового раствора, перемешивающее лопастное	бұрғы ерітіндісін араластырығыш қалақты құрылғы
устройство для вытаскивания	шығару құрылғысы
устройство для дегазирования бурового раствора	бұрғы ерітіндісін газсыздандыру құрылғысы
устройство для забуривания шурфа	тік қазу, бұрғылау құрылғысы
устройство для засыпки траншей	орды көму құрылғысы
устройство для измерения дебита	шығымды өлшеу құрылғысы
устройство для крепления	бекіту құрылғысы
устройство для налива танкеров	танкерге құю құрылғысы
устройство для намотки каната	арқанды орауыш құрылғы
устройство для натяжки приводных ремней	жетек белдіктерді тарту құрылғысы
устройство для отклонения струй	ағынды қайыру (бұру) құрылғысы
устройство для очистки бурового раствора	бұрғы ерітіндісін тазалау құрылғысы
устройство для очистки внутренней поверхности трубопровода	құбырдың ішкі бетін тазалау құрылғысы
устройство для подачи воздуха	ауа жіберу құрылғысы
устройство для подвески отводного устройства	бұру қондырғысын ілу құралы
устройство для подогрева пласта	қабатты қыздыру құрылғысы
устройство для свинчивания и развинчивания бурильных труб	бұрғы тұрбаларын біріктіру және ажырату құрылғысы
устройство для установки клиньев дозирочное устройство	сыналарды орнату құрылғысы мөлшерлегіш (жіктегіш) құрылғы
дренажное устройство	құрғату құрылғысы
загрузочное устройство	тиегіш құрылғы
заземляющее устройство	жерге қосатын құрылғы
запоминающее устройство	есте сақтағыш құрылғы
запорное устройство	ілмекті құрылғы

захватное устройство	ілгіш (ұстағыш) құрылғы
защитное устройство	қорғаныс құрылғысы
отводное устройство	бұрғыш құрылғы
отклоняющее устройство	қисайтқыш (бұрғыш) құрылғы
переговорное устройство	сөйлесу құралы, байланысу құралы
погрузочно-разгрузочные устройства	тиеу-түсіру құрылғысы
подъемное устройство	көтергіш құрылғы
предохранительное устройство	сақтандыру құралы
приводное устройство	қозғалтқыш құрылғы
причальное устройство	айлақша құрылғысы
пусковое устройство	іске қосу құрылғысы
свечеприемное устройство	жалғама қабылдағыш құрылғы
сигнальное устройство	белгі беру құралы
следящее устройство	бақылау құралы
смесительное устройство	араластырғыш құрылғы
соединительное устройство	біріктіргіш құрылғы
спасательное устройство	құтқару құралы
спускное устройство	төмен түсіретін (ағызып жіберетін) құрылғы
факельное устройство	шырақты құрылғы
уступ	кемер, кертпеш
уступ в стволе скважины	ұңғыма оқпанындағы кертпеш
уступ в стенке ствола	оқпан қабырғасындағы кертпеш
уступ в точке искривления скважины	ұңғыманың қисайған жеріндегі кертпеш
устье	саға, ауыз, шығатын тесік
устье реки	өзен сағасы
устье скважины	ұңғыма сағасы
устье трещины	жарықтың аузы
устье штольни	штольняның аузы
ушукка	кеуіп кету, құрғап кету
усыхание	кеуіп қалу, солу
утверждать	нығайту, қатайту, бекіту
утеплять	жылыту, қыздыру
утечка	жойылу, кему, азаю
утечка газа	газдың кеміп қалуы
утечка жидкости	сұйықтықтың ағып кетуі
утилизация	пайдалану, пайдаға асыру
утилизация бурового раствора	бұрғы ерітіндісін пайдалану
утиль	ескі-құсқы, қалдық
утолщать	жуандату, қалыңдату
утолщение	жуандау, қалыңдай түсу
утолщение пласта	қабаттың қалыңдай түсуі
утопленный	батырып жіберілген, батырылған

уточнение	дәлелдеу, анықтау, дәлелдеме, анықтама
уточнять	дәлелдеу, анықтау
утрамбовывание бетона	бетонды таптап тегістеу (нығыздау)
утрамбовывать	таптап тегістеу, таптап нығыздау
утруска	шашылып-төгіліп азаю (кему)
утяжеление	ауырлау
утяжеление бурового раствора	бұрғы ерітіндісінің ауырлауы
утяжелитель	ауырлатқыш
утяжелять	ауырлату
ухо	дөңес
уход	1. күтім, күту; 2. ауытқу, қапталға кету
уход за бетоном	бетон күтімі
уход забоя от вертикали	забойдың тік жолдан ауытқуы
ухудшение	нашарлау, нашарлату, төмендеу
ухудшение коллекторских свойств пласта	қабаттың коллекторлық қасиеттерінің нашарлауы
участок	учаске
участок пласта-коллектора	қабат-коллектор учаскесі
участок ствола скважины	ұңғыма оқпанының учаскесі
учение	оқу, ілім
учет	есеп, тіркеу, есепке алу
ежедневный учет	күнделікті (күн сайын) есепке алу
учреждение	мекеме, құру, түзу
уширение	кеңейту, арттыру, ұлғайту
уширитель	таратқыш, кеңейткіш
ущерб	зияң, зарар, кемістік
уязвимость	әлсіздік, осалдық

Ф

фаза	фаза, күй
фаза водная	су фазасы
фаза волны	толқын фазасы
временная фаза	уақытша фаза
выделившаяся фаза	бөлінген фаза
вытесняемая фаза	ығыстырылатын фаза
газовая фаза	газ күйі
гелеобразующая фаза	гель құрағыш фаза
границная фаза	шектеc фаза

дожимная фаза
жидкая фаза
избыточная фаза
конденсированная фаза
нефтяная фаза
однородная фаза
основная фаза
паровая фаза
подвижная фаза
промежуточная фаза
фаза растворенного газа
фаза расширения
фазовращатель

фазометр
фазопреобразователь

фазоразделитель
факел
факел дуги
факел нефтяного газа
фактический
фактор
водонефтяной фактор
водоцементный фактор
газоводяной фактор
газовый фактор
газоконденсатный фактор
фактор мутности
человеческий фактор
фактура

коммерческая фактура
таможенная фактура
фальсификация

фальц

фанера
фара
фарватер

сығу кезі
сұйық күй
артық фаза
сұйытылған күй
мұнай күйі
біртекті күй
негізгі фаза
бу (газ) күйі
жылжымалы фаза
аралық фаза
еріген газ күйі
ұлғаю фазасы
электр тербелістерінің
фазасын өлшейтін
құрал, фаза
айналдырғыш
фазометр, фаза өлшеуіш
фаза инвертор,
фазатүрлендергіш
фазабөлгіш
шырақ
доға шырағы
мұнайлы газ шырағы
іс жүзінде, дұрысы, нақты
фактор, себеп, қозғаушы күш
су-мұнай факторы
су-цемент факторы
газ-су факторы
газ факторы
сұйық газ факторы
лайлану себебі
адам факторы
фактура, алушыға берілетін
тауардың аты, бағасы
жазылған қағаз
сауда фактурасы
кедендік фактура
1. бұрмалау; 2. жалған зат,
жасанды зат
1. қию, саңылау 2. екі жұқа
металл бөлшектің
жиегін бүгіп бір-
бірімен ұстастыру
фанер
электрлік фонарь
фарватер, кеме жүзе алатын
арна, кеме жолы

фартук	тех.: қозғалысты беруге арналған механизмдер орналасатын станок тетігі
фасад	фасад, маңдайбет
фаска	жүз
коническая фаска	конусты жүз
фасонный	фасон, бір қалыпқа келтірілген
фациальный	фациальды, таскелбеттік
фация	шөгінді, белгілі бір физика-географиялық жағдайларда пайда болған тау жыныстары
континентальные фации	құрлықтағы шөгінділер
фен	таудан жазықтыққа қарай соғатын жылы, құрғақ жел
ферма	инженерлік құрылыс, ферма
арочная ферма	арка балкасы, арка құрылысы
балочная ферма	бөренелі құрылыс
висячая ферма	аспалы ферма
главная ферма	негізгі ферма
ферментация	ашу процесі
ферросплав	ферроқорытпа
фибробетон	фибробетон, жылу оқшаулағыш бетон
фигура	фигура
неправильная фигура	теріс (қисық, дұрыс емес) фигура
подобные фигуры	сол сияқты (тәрізді, ұқсас) фигуралар
фигурный	фигуралы
фидер	радиотехникада: беру, беріліс жолы
фиксатор	бекіткіш, ұстағыш
фиксатор вставного зуба	салынбалы тістің бекіткіші
фиксатор защелки	ілгешек (ысырма, ілмек, ілгіш) бекіткіші
фиксатор маховика	айналғы бекіткіші
фиксация	1. белгілеу, жазып алу; 2. бекіту
фиксировать	белгілеу, жазып алу, бекіту
филенка	жұқа тақтай
филиал	мекеме, бөлімше
фильтр	сүзгі
биологический фильтр	биологиялық сүзгі
бумажный фильтр	қағаз сүзгі

фильтр буровой скважины, трубный водяной фильтр воздушный фильтр всасывающий фильтр гравийный фильтр	бұрғы ұңғымасының тұрбалық сүзгісі су сүзгісі ауа сүзгісі сіңіргіш, сорғыш сүзгі қиыршық тасты (ірі құмды) сүзгі
фильтр грязеотстойника набивной фильтр напорный фильтр фильтр насоса фильтр нефтяной скважины предварительный фильтр проволочный фильтр противопесочный фильтр разделительный фильтр сетчатый фильтр топливный фильтр трубчатый фильтр фильтрат	лай тұндырғыштың сүзгісі толтырылған сүзгі қысымды сүзгі сорап сүзгісі мұнай ұңғымасының сүзгісі алғашқы сүзгі сым экран, сым сүзгі құмнан тазалағыш сүзгі ажыратқыш сүзгі тор сүзгі отын сүзгісі түтікті сүзгі сүзгіден өткізілген, тазартылған сұйықтық, сүзінді
фильтрация	сүзу, сүзілу, сүзгі арқылы тазалау
фильтрация бурового раствора фильтрация газа фильтрация жидкости фильтрация под давлением фильтрация под разряжением	бұрғы ерітіндісін тазалау газды тазалау сұйықтықты сүзу қысыммен сүзу сұйылтып (ыдыратып, сиретіп) сүзу
фильтрация шлама фильтр-воронка фильтрование фильтр-пресс фильтруемость финансирование фитиль фитинг	шламды сүзу тұндырғыш шұңқыр сүзгіден өткізу, сүзу сүзгі-пресс сүзілгіштік қаржыландыру білте фитинг, құбырларды біріктіргіш бөлшек
фитинг для газопровода переходный фитинг трубный фитинг флаг флажок сигнальный флажок	газ құбырына арналған фитинг өтпелі фитинг тұрба фитингісі жалау жалауша сигнал беретін жалауша, белгі бергіш жалауша
флаккон	сауыт, шиша

фланец	фланец, жалпақ сақина немесе диск
фланец вала	білік фланеці
вращающийся фланец	айналмалы фланец
выходной фланец	шығу фланеці
глухой фланец	бітеу (саңылаусыз) фланец
фланец задвижки	ысырма фланеці
колонный фланец	колонналық фланец
крепежный фланец	бекіткіш фланец
приемный фланец	қабылдағыш фланец
фланец сальника	нығыздауыш фланеці
флексура	тектоникалық құрылым
флокула	іртік
флокулировать	іріту
флокулянт	іріткі
флокуляция	флокуляция, коллоидты бөлшектердің қауыздарға бірігуі
флокуляция бурового раствора	бұрғы ерітіндісінің флокуляциясы
флот	флот
флотация	флотация, қалқыту, қатты бөлшектерді суда айыру процесі
беспенная флотация	көбіршіксіз флотация
флотация вакуумная	вакуумдық қалқыту
пенная флотация	көбіктік флотация
пленочная флотация	қабыршақты қалқыту
последовательная флотация	сатылы флотация
прямая флотация	тура флотация
флуктуация	ауытқу, физикалық шамалардың кездейсоқ ауытқуы
флуоресценция	әлсіз жарқырау, сәуле тарату, әлсіреген люминэсценция
флуоресценция нефти	мұнайдың әлсіз сәулеленуі
флюгер	желбаққыш, желдің жылдамдығы мен бағытын анықтауға арналған құрал
флюид	аққыш дене, аққыш, сұйықтық
агрессивный флюид	жемір аққыш немесе сұйықтық
внутрипоровой флюид	саңылау ішіндегі аққыш
газовый флюид	аққыш газ
добываемый флюид	өндірілетін сұйықтық
закачиваемый флюид	айдалатын сұйықтық

неподвижный флюид	жылжымайтын сұйықтық
откачиваемый флюид	тартып шығарылатын сұйықтық
флюидизация	сұйықтандыру
флюс	флюс, металл тазартқыш, қождама
высококремнистый флюс	жоғары шақпақтасты қождама
глиноземистый флюс	сазтопырақты қождама
флюс для газовой сварки	газдық дәнекерлеуге арналған қождама
фольга	фольга, металл қорытпалары- ның жұқа табақтары немесе ленталары
фон	фон, жағдай, айнала, орта, ая
акустический фон	акустикалық орта, акустикалық ая
фонарь	1. фонарь, үлкен шам, шам; 2. күмбез; 3. құрсау
аварийный фонарь	қауіпсіздік шамы
карманный фонарь	қалта шамы, кішкене шам
центрирующий фонарь	ортаға келтіргіш құрсау
фонарь вышки	мұнара күмбезі
фонарь направляющий	бағыттағыш құрсау
фонд	қор
амортизационный фонд	амортизациялық қор
действующий фонд скважин	әрекеттегі ұңғымалар қоры
фонд заработной платы	жалақы қоры
резервный фонд	резервтегі қор
оборотный фонд	айналым қоры
фонд старых скважин	ескі ұңғымалар қоры
фондоёмкость	қор ауқымдылығы
фондоотдача	қор қайтарымы
фонтан	бұрқақ, атқыма
газовый фонтан	газ атқымасы
естественный фонтан	табиғи атқыма
затрубный фонтан	тұрба сыртындағы атқыма
нефтяной фонтан	мұнай атқымасы
фонтанирование	шапшу, атқу
естественное фонтанирование	табиғи атқу
пульсирующее фонтанирование	бүлкілдеп атқу
фонтанирование скважины	ұңғыманың атқуы
фонтанный	атқымалы
форма	түр, құрылыс, пішін
форма алмаза	алмаз пішіні
бетонная форма	бетон формасы
форма залегания	жату жағдайы (өдісі, пішіні)
форма зерна	түйіршік пішіні

квадратичная форма
форма кузова
линзовидная

форма ловушек
неправильная форма
форма нефтяной залежи
обтекаемая форма
округлая форма
правильная форма
форма рельефа
форма факела
формация

водоносная формация
геологическая формация
глинистая формация
морская формация
нефтяная формация
осадочная формация
песчанистая формация
погребенная формация
формирование
формирование залежи
формирование нефтяных залежей
формирование нефтяных
месторождений

формовать
формовка
формоизменения
формулировать
формулировка
формулировка задачи
формуляр

форсаж
форсирование
форсунка
мазутная форсунка
нефтяная форсунка
смесительная форсунка
струйная форсунка
фотобумага
фотографировать
фотопленка

квадрат форма
астау формасы
линза тәрізді форма, сопақша
форма
тұтқыштар формасы
теріс (қисық) форма
мұнай кенішінің формасы
сүйір форма
дөңгелек (жұмыр) форма
дұрыс (түзу) пішін
бедер пішіні
шырақ формасы
формация, қабат, жер қыртыс-
тарының дәуірлес
қабаттарының
жиынтығы

сулы қабат
геологиялық формация
сазды қабат
теңіз қабаты
мұнай қабаты
шөгінді қабат
құмдақ қабат
көмілген қабат
құрылу, жасалу, қалыптасу
кеннің қалыптасуы
мұнай кенінің қалыптасуы
мұнай кен орнының
қалыптасуы
қалыптау, қалып құю
қалыпқа келтіру
түр өзгерісі, пішін өзгерісі
ойды тұжырымды айту
тұжырым
тапсырма берілісі
мәліметтер жазылатын бланк,
мәлімхат, мәлімқағаз
тездету, күшейту
жылдамдату, тездету
форсунка, бүркек, бүріккіш
мазут бүркек
мұнайлы бүркек
араластырғыш бүркек
ағынды бүркек
фотоқағаз
суретке түсіру
фотопленка

фрагмент	сынық, үлгі
фракционирование	бөлу, ажырату
фракция	фракция, қатты, сусымалы заттардан бөлінетін зат
алевритовая фракция	алевриттік фракция
фрахт	жүк, кеме кіресі (жүк тасыған үшін төленетін ақы)
фрахтовать	жүк тасуға кеме жалдау
фреза	фреза, кескіш аспап
башмачная фреза	башмақ фрезасы
резьбовая фреза	бұрандалы фреза
фрезер	фрезер
фрезер для бурильных труб	бұрғы тұрбаларына арналған фрезер
фрезер для насосно-компрессорных труб	сорап-компрессор тұрбаларына арналған фрезер
фрезер для обсадных труб, ножевой	шегендеу тұрбаларына арналған пышақ фрезер
фреон	хладон
фрикцион	фрикцион
реверсивный фрикцион	реверсивті фрикцион
фрикционный	үйкелісті
фронт	алды, шебі, бағыты
атмосферный фронт	атмосфералық бағыт
фронт воды	су алды
фронт волны	толқын бағыты
фронт вытеснение	ығысу шебі
фронт горения	жану бағыты
фронт пламени	жалын бағыты
фронт продвижения	жылжу бағыты
фронт сгорания	жану бағыты
фронт складки	қатпар бағыты
фтористый	фтор
фундамент	іргетас, тірек, сүйеу, негіз
бетонный фундамент	бетон іргетас
фундамент вышки	мұнара тірегі
фундамент двигателя	қозғалтқыш тірегі
деревянный фундамент	ағаш тірек
жесткий фундамент	қатты тірек
фундамент мелкого заложения	тайыз жатқан іргетас
фундамент насоса	сорап тірегі
свайный фундамент	қадалы тірек
функционировать	істеу, жұмыс істеу
функция	қызмет, міндетті қызмет
фут	фут, ұзындық өлшемі
футляр	қап, құты, қың, қаптама, құндақ

Х

хаотический характер	тәртіпсіз, ретсіз түр, өзгешелік, айырмашылық, сипат
гидродинамический характер характер залегания характер излома характер искривления характер коррозии характер передачи характер пламени характер поверхности (земли) характеристика аналитическая характеристика	ағу сипаты жату ерекшелігі сыну ерекшелігі қисаю сипаты коррозия сипаты беріліс ерекшелігі жалын өзгешелігі жер бетінің ерекшелігі мінездеме, сипаттама талдау қорытындысы, талдап сипаттау
аэродинамическая характеристика буксировочная характеристика	аэродинамикалық сипаттама тіркелу қабілетінің сипаттамасы
характеристика вентилятора вибрационная характеристика временная характеристика входная характеристика характеристика горных пород графическая характеристика детонационная характеристика характеристика месторождения характеристика насоса характеристика обводнения переходная характеристика характеристика подачи бурильного инструмента полная характеристика характеристика продуктивности рабочая характеристика характеристика разрушения горной породы расчетная характеристика характеристика скважины термическая характеристика техническая характеристика фильтрационная характеристика	желдеткіштің сипаттамасы тербеліс сипаттамасы уақыттық сипаттама кіру сипаттамасы тау жынысының сипаттамасы сызбалық сипаттама жану ерекшелігі кен орнының сипаттамасы сорап сипаттамасы сулану ерекшелігі өтпелі сипаттама бұрғы құралын беру ерекшелігі
частотная характеристика эксплуатационная характеристика характерный хвост	толық сипаттама өнімділіктің сипаттамасы жұмыс сипаттамасы тау жынысының бұзылу сипаттамасы есептелген сипаттама ұңғыма сипаттамасы жылулық сипаттама техникалық мінездеме сүзу немесе сүзілу сипаттамасы жиілік сипаттамасы пайдаланудағы көрсеткіштер төн арты жағы, соңы

хвост колонны насосных штанг	сорап шыбықтары колонна-сының соңы
хвостовик	аралық шегендеу тізбегі, ұңғының тек шеген-делмеген аралығын бекітуге арналады
хвостовик бура	бұрғының аралық шегендеу тізбегі
хвостовик из бурильных труб для центрирования	ортаға келтіруге арналған бұрғы тұрбаларының аралық тізбегі
хвостовик лопатки	қалақ арты
хвостовик обсадной колонны	шегендеу тізбегінің аралығы
хвосты	қалдықтар
хемогенный	гемогенді
хемосорбция	гемосорбция
химизация	химияландыру
химик	химия маманы
хладагент	салқын, суық агент
хладноломкий	мортсынғыш
хладноломкость	мортсынғыштық
хладостойкий	суыққа төзгіш
хлестание	құю, төгілу, сорғалау
хлопьевидный	үлпек тәрізді
хлопья	үлпек
хлорирование	хлорлау
хобот	ауыз, кеуде, тұмсық
ход	жүру, жүріс, қимыл, жүріс
ход амортизатора	амортизатор жүрісі
быстрый ход	тез жүріс, тез жылжу
ход вверх	жоғары жүру
возвратный ход	кері жүріс
гусеничный ход	шынжыр табанды доңғалақ, шынжыр табанды жүріс
двойной ход	қос қимыл
ход задвижки	ысырма жолы, ысырманың жылжуы
задний ход	артқа жүру
ход клапана	клапан бағыты
малый ход	төмен жылдамдық
ход машины	машина жүрісі
ход нагнетания	қысымның жылжуы
обратный ход	кері жүріс
передний ход	алдыңғы жүріс
рабочий ход	жұмыс жағдайындағы жылдамдық
средний ход	жартылай жылдамдық

холостой ход	бос жүріс, еркін жүріс
ход якоря	зәкір қимылы
хозяйство	шаруашылық, құрал-саймаң, жабдық, мүлік
газовое хозяйство	газ шаруашылығы
компрессорное хозяйство	компрессор жабдықтары
подсобное хозяйство	қосалқы шаруашылық
транспортное хозяйство	келік шаруашылығы
холод	суық, ызғар
холодильник	тоңазытқыш, мұздатқыш
газовый холодильник	газ тоңазытқыш
трубчатый холодильник	түтікті тоңазытқыш
холостой	бос
холст	кенеп
хомут	қамыт, екі нәрсенің басып қосып, кигізетін темір сақина
аварийный хомут	қауіпсіздік қамыты
хомут бурового шланга	бұрғы шлангасының қамыты
хомут для ликвидации течи труб	тұрбадағы тесікті жоюға арналған қамыт
хомут для обсадных труб	шегендеу тұрбаларының қамыты
хомут для пальца, стопорный	саусаққа арналған тотқатқыш қамыт
хомут для подвешивания труб	тұрбаларды ілуге арналған қамыт
хоппер	хоппер, жүктерді тасуға арналған вагон
хранение	сақтау
хранение бурового раствора	бұрғы ерітіндісін сақтау
хранение в законсервированном состоянии	консервіленген күйде сақтау
хранение в резервуарах	резервуарда сақтау
хранение газа	газды сақтау
хранение насыпью	үйілген күйде сақтау
подводное хранение	су астында сақтау
подземное хранение	жер астында сақтау
храпок	қырылдақ
хребет	жота
горный хребет	тау жотасы
соляной хребет	тұзды жота
хрупкий	сынғыш, морт
хрупкость алмазных долот	алмас қашаулардың сынғыштығы
водородная хрупкость	сүтегілік әлсіздік
графитная хрупкость	графит морттығы
коррозионная хрупкость	коррозияға төзімсіздік

отпускная хрупкость
ударная хрупкость

жасыту, қайтару морттығы
соққыға сынғыштық

Ц

цанга
зажимная цанга
цапфа вала
ведущая цапфа
коническая цапфа
концевая цапфа
упорная цапфа
шаровая цапфа
царапание
царапина
царга
целик
целик нефти
околоствольный целик
целостность
цельный
цель
цельнокатаный
цельнокованый
цельносварной
цельный
цемент
безусадочный цемент
быстрохватывающийся цемент
быстротвердеющий цемент
водонепроницаемый цемент
волоконистый цемент
гидрофобный цемент
гипсовый цемент
глиноземистый цемент
замедленный цемент
излишний цемент
исходный цемент
кислотоупорный цемент
медленнохватывающийся цемент
облегченный цемент
огнеупорный цемент
цементировать

цанга
қыспа, қысқыш цанга
білік цапфасы
жетекші цапфа
конус цапфа
шеткі цапфа
берік цапфа
дөңгелек цапфа
сызу, тырмалау
сызат
царга, табақ болаттан істелген
барабан
кен діңгек, бүтіндік, пайдалы
қазба қабатының
шығарылмаған бөлігі
мұнай бүтіндігі
оқпан маңайындағы кен діңгек
немесе бүтіндік
бүтіндік, тұтастық, жинақтық
бүтің, толық
мақсат, нысана
толық жұмырланған
толық соғылған
толық дәнекерленген
бүтің, тұтас
цемент
отырғызылмайтын цемент
тез қататын цемент
тез қататын цемент
су өткізбейтін цемент
талшықты цемент
су жұқпайтын цемент
гипс цемент
алюминий тотықты цемент
жайлатылған цемент
артық цемент
бастапқы цемент
қышқылға төзімді цемент
жай қатаятын цемент
жеңілдетілген цемент
отқа төзімді цемент
шегендеу

центрифугирование
центробежный
цепной
цепь
цепь аварийной защиты
цепь горная
цепь пространственных треуголь-
ников, свободная

цепь треугольников
цикл
цикл оледенения
цикл осадочный
цикл отбойки
цикл проходческий
цикл складчатости
цикличность
цикличность рельефообразования
циклон
циклон шахтный
циклон фронтальный
циклы распределения газа и нефти

цинк
цинк дистилляционный
цинк черновой
цинкование
цикуль пропорциональный
циркуляция атмосферы
цоколь
цоколь горы

центрифугалау
ортадан тепкіш
шынжырлы, тізбекті
шынжыр, тізбек, қатар
қауіптен қорғану тізбегі
тау тізбегі
кеңістіктік үшбұрыштардың
байланыстырылмаған
тізбегі

үшбұрыштар тізбегі
цикл
мұз басу циклы
шөгінділік циклы
уатымдылық циклы
үңгілеу циклы, қазу циклы
қатпарлылық циклы
циклділік
бедер түзілуінің циклділігі
1. циклон; 2. құйындатқыш
шахталық құйындатқыш
шептік циклон
мұнай және газ таралуының
циклдері

мырыш
айданды мырыш
тазартылмаған мырыш
мырыштау
пропорционалдық циркуль
атмосфералық циркуляция
тұғыр
тау тұғыры

Ч

чан
чаша
чаша водохранилища
чаша озера
частота
частотомер
чек
чеканка
чеканка алмазов
чеканка победитов
чеканщик
черпак
черпание

күбі, қалбыр
тостаған, шара
бөген шарасы
көл шарасы
жиілік
жиілік өлшегіш
мөлтек
нақыштау
алмасты нақыштау
победиттерді нақыштау
нақыштаушы
ожау
көсу

чертеж
чехол
чешуйка
чешуйчатость
чигирь
чинки
чрезвычайно
чувствительность
чугун
чугун антифрикционный
чугун легированный

сызба
жабу (тыс), платформалардың
үстіңгі бүркеме қабаты
қабыршақ
қабыршақтық
шығыр
шындар
төтенше
сезгіштік
шойын
үйкеліске төзімді шойын
қоспалы шойын

Ш

шаблон
шабер
шаг
шаг гряды
шаг лопастей
шаг обрушения
шаг посадки кровли
шаг разрушения
шаг свивки каната
шамот
шапка
газовая шапка
шаровая молния
шарнир
шарнир Гука
шарнир опорный
шарошка
швартов

үлгі, қалып
темір жонғыш
қадам, адым
тізбек не қатар адымы
қалақшалар қадамы
опырылу қадамы
төбенің отыру қадамы
бұзылу қадамы
арқан еспесінің қадамы
қышқақ
бүркембе
газ бүркембесі
шар тәрізді найзағай
топса
Гук топсасы
тірек топса
шарқашау
тіркеме арқан немесе бекіткіш
арқан, кемеңі
айлақшаға немесе
басқа бір кемеге
тартып, тіркеуге
арналған арқан
(болаттан, синтетика-
лық немесе өсімдік
талшығынан
жасалады)

шельф
шероховатость
шестерня
ширина
ширина бермы

қайраң
кедір-бұдырлық
тістегершік
ен
берма өні

ширина гребня плотины
ширина захвата
ширина по верху
ширина по дну
ширина устойчивого русла
ширина фарватера
шихта
шкала буримости
шкала буримости единая

шкала взрываемости
шкала твердости
шквал грозовой
шкворень
шкворень треноги
шкив
шкив ведомый
шлак
шлаки вулканические
гранулированный шлак
шейф лавины
шликер
шлиф
шлиф прозрачный
шлифование
шлифовка
шлих
шлиц
шлюз судоходный
шлюзование
шнек
шнур
шнур детонирующий
шов
шор
шпинт
шпонка
штабелирование
штабель
штанга
штатив
штиль
шток
шторм
штрек
штриховка
штыри анодные
штуф

бөгет жонының ені
қамту ені
үстіңгі ен
табан ен
орнықты арнаның ені
фарватер (кеме жолының) ені
шикіқұрам
бұрғыланғыштық шкаласы
бұрғыланғыштықтың біртұтас
шкаласы
жарылғыштық шкаласы
бекемдік шкаласы
найзағайлы дауыл
кіндік темір
үш аяқтың кіндік темірі
тегершік
жетек тегершік
қож
жанартау қождары
түйірленген қож
көшкін етегі
шыланқұрамдар
тілімтас
мөлдір тілімтас
ыспалау
тегістеу
тұпшайма
саңылау, кертпе, қима, ойық
кеме өткізетін шлюз
шлюздеу
шанақ
пілте
дүмпіткіш пілте
жым, жік
сор
мұрындық
кілтек
қаттау
қаттама
шыбық
ұшаяқ
тымық
шток, соташық
дауыл
қуақаз
сызықталу
анодтық істіктер
кесек

штуцер
шуга
шугоход
шумовка
шурф
штабелеукладчик

тежегіш
анжыр
анжыр жүрісі
кепсер
тікқазба
қаттауыш

Щ

щебень
щека
щека кривошипа
щека неподвижная
щека подвижная
щеки
щелочь
щетка
щель
щель врубовая
щель компенсационная
щель отрезная
щипцы
щит
щит передвижной
щит предохранительный
щит распределительный
щит управления
щуп зондировочный

қиыршықтас
бет, жақ
кривошип беті
қозғалмайтын жақ
қозғалмалы жақ
қысаң тік жағалар
сілті
шөтке
саңылау
үңгілік саңылау
теңгерме саңылау
кесілген саңылау
қысқаш
қалқан
жылжымалы қалқан
сақтандырғыш қалқан
таратқыш қалқан
басқару қалқаны
зондтаушы бұрғы

Э

эжектор
эквивалент
эквивалент тепловой
экземпляр
экзотермия
экзогаз
экономия
экосистема
экран
экран гибкий
экран жесткий
экран-экспаустер
экран-экспресс-анализ
эксперимент
эксплуатация

эжектор, шапшымалы аппарат
балама
жылудық эквивалент
дана
сыртқа жылу шығару
бөлінгіш газ
үнемділік, үнемдеу
экожүйе
экран, қалқа
иілгіш қалқа
қатты қалқа
түтінсорғыш қалқа
жедел талдау экраны
тәжірибе
пайдалану

экран месторождения
эксцентричность
эластичность
элеватор ковшовый
электрическое поле
электрическое напряжение
электробур
электровзрывание
электропривод
эмалирование
эмаль
эмульгатор
эрлифт
эффект

көн орнын пайдалану
орталықтан таю
майысқақтық, иілімділік
шөмішті элеватор
электр өрісі
электр қуаты
электр бұрғысы
электржарылыс
электржетек
кіреукелеу
кіреуке
эмульсия айырғыш
ауамен көтергіш, қысым көтергі
өсер

Ю

юбка
юстирование
юстировочный

белдемше
түзету, оңдау
түзеткіш

Я

явление
ядро
язык
язык ледника
яйла
якорь
яма
яма петлевая
яма размыва
ярус
ячейка

құбылыс
ядро, өзек
тіл
мұздық тілі
жайлау
зекір
шұңқыр
тоспа шұңқыр
шайылу шұңқыры
жікқабат
ұяшық

Алфавиттік көрсеткіш

А (5)	П (218)
Б (12)	Р (247)
В (22)	С (269)
Г (42)	Т (293)
Д (55)	У (305)
Е (73)	Ф (318)
Ж (75)	Х (326)
Э (78)	Ц (329)
И (100)	Ч (330)
К (121)	Ш (331)
Л (146)	Щ (333)
М (156)	Э (333)
Н (176)	Ю (334)
О (184)	Я (334)

М.Арыстанбаев
Мұнай-газ терминдерінің
орысша-қазақша
СӨЗДІГІ

Редакторы *Жұлдыз Әбділда*
Техникалық редакторы *Ардақ Мұқышева*
Дизайнері *Рамазан Омаров*
Компьютерде беттеген *Салтанат Оязбекова*

Басуға қол қойылған күні 13.10.11. Пішімі 60x84 ¹/₁₆. Шартты б.т. 21.
Есептік б.т. 21,6. Тапсырыс №1224. Таралымы 5000 дана.

«Өлке» баспасының өз баспаханасында басылды.
050063, Алматы қ-сы, Жұбанов к-сі, 66^б. Тел.: 8 /727/ 276-09-13.